HARALAMB ZINCA
Sfârșitul pionului fantomă

Coperta: P. VULCĂNESCU

EDITURA MILITARĂ

HARALAMB ZINCĂ

Sfîrșitul spionului fantomă

1 TREI CRIME MISTERIOASE

Spre bucuria bucureştenilor, primăvara anului 1956 se înstăpîni mult prea devreme. Începuse un martie cu zile blînde, călduţe şi, pe măsură ce şi le depăna, anotimpul tinereţii devenea tot mai prezent în sufletele oamenilor. Zăpada se topise demult şi sub razele soarelui prindeau viaţă primele fire de iarbă, ghioceii, mugurii arborilor. Curînd dădură în floare castanii, iar ceva mai tîrziu, liliacul. Se deschiseseră parcurile şi, deşi nopţile erau încă răcoroase, îndrăgostiţii se plimbau pînă în faptul dimineţii. Pe la începutul lui aprilie, primăvara îmbătrînise şi se vedea limpede că se pregăteşte să cedeze locul celuilalt anotimp.

Dar primăvara bucureşteană a anului 1956 fu întunecată de trei crime rămase multă vreme nedezlegate. În zorii zilei de 4 aprilie, un îngrijitor bătrîn de la Parcul Libertăţii, pe cînd îşi vedea de treburile lui, dădu peste cadavrul unui bărbat. Anunţă îndată miliţia şi, nu peste mult timp, la faţa locului se iviră anchetatorii. Aceştia constatară, rînd pe rînd, cîteva date importante. Victima fusese împuşcată în inimă, ceea ce îi provocase o moarte fulgerătoare. Criminalul, aşa cum arătau

urmele, se așezase pe o bancă, în stînga victimei și, pesemne, între ei trebuie să se fi iscat o discuție aprinsă. Mobilul crimei în nici un caz nu fusese jaful. Asasinul nu se atinsese de salariul ridicat de victimă chiar în ziua aceea de la întreprinderea unde lucra. Deoarece nici unul dintre paznicii parcului nu auzise zgomotul vreunei împușcături, se conchise că asasinul s-a folosit de un revolver cu amortizor de zgomot. Lucrătorii miliției mai constatară că Dumitru Medrea — victima — în etate de patruzeci și șase de ani, necăsătorit, de profesie contabil dusese o viață solitară. Locuia de mulți ani la marginea Capitalei, într-o cameră modestă, iar vecinii se obișnuiseră repede cu firea lui liniștită și blajină. Omul trăise de parcă în tot timpul vieții n-ar fi umblat decît în vîrful picioarelor. Nu deranjase niciodată pe nimeni și nimeni nu îndrăznise să-l tulbure. După toate semnele o singură pasiune îi împlinea existența — șahul. Într-adevăr, în camera lui Medrea, anchetatorii găsiseră o colecție de reviste de șah, caiete cu probleme complicate decupate din reviste romînești și străine. Judecînd după unele mărturii, Medrea juca rar, îi plăcea însă să se ocupe cu compunerea și dezlegarea problemelor de șah. Colegii lui Medrea confirmară și ei sihăstria și firea exagerat de retrasă a victimei, punîndu-le pe seama unor crunte deziluzii. Totuși, „cruntele deziluzii" nu erau decît simple presupuneri, întrucît taciturnul Dumitru Medrea nu se destăinuise nimănui. Victima mai trecea drept un salariat foarte sîrguincios: de cum venea la serviciu, se așeza la birou și nici un fel de anecdotă nu izbutea să-l smulgă de la lucru. Și tocmai un asemenea cetățean conștiincios, cu o fire atît de pașnică, fusese asasinat în plină noapte. La indicația lucrătorilor miliției, un colectiv de revizori efectuă un control minuțios în sectorul financiar condus de Medrea și, curînd, se confirmă că victima fusese un economist pe cît de capabil, pe atît de cinstit. Șase zile de cercetări

minuţioase trecură fără să aducă anchetatorilor nimic nou, fără să le indice măcar o urmă. În cea de-a şaptea zi însă se petrecu un alt eveniment...

În parcul Ioanid fu găsit un alt cadavru. Anchetatorii constatară, nu fără uimire, că victima —invalidul de război Mihai Prodan — murise lovită tot de un glonţ în inimă. Ca şi în primul caz, asasinul se folosise de un revolver cu amortizor. Uimirea anchetatorilor însă crescu şi mai mult, atunci cînd stabiliră unele asemănări între modul de viaţă al lui Medrea şi cel al invalidului Prodan. Şi cea de-a doua victimă dusese o viaţă retrasă, onestă, avînd în decursul existenţei sale o singură pasiune... problemele de şah. Fiind invalid de război, i se încredinţase un debit de tutun, unde-şi avea şi locuinţa. Cu toate stăruinţele lucrătorilor de miliţie, ancheta nu izbuti să dea nici de cheia acestei crime. Criminalul lucrase perfect, fără urme. Dosarele erau pe cale de a fi clasate, cînd se petrecu cel de-al treilea asasinat.

De astă dată ucigaşul îşi alesese ca loc al crimei aleea jucătorilor de şah din Cişmigiu. Victima — cetăţeanul Leonard Olariu — era desenator tehnic la unul dintre institutele de proiectări din Capitală. Crima nu se deosebea prea mult de celelalte două : Leonard Olariu fusese şi dînsul împuşcat în inimă. Şi în cazul acesta anchetatorii stabiliră că victima dusese o viaţă retrasă. Nu fusese căsătorit, n-avea familie. Cu zece ani în urmă închiriase o cameră mobilată la văduva unui colonel. Gazda — o femeie de aproape şaizeci de ani — jurase că Leonard Olariu fusese un locatar corect, cuminte şi demn. E drept, o dată ea avusese intenţia să-l însoare, îi aranjase chiar şi o vedere, dar Olariu se împotrivise apărîndu-şi cu fermitate poziţia de celibatar. „Prefer o problemă de şah odihnitoare, îi spusese chiriaşul, decît o nevastă cicălitoare". Ca şi în situaţiile anterioare, şi cea de-a treia victimă se dovedise un fanatic al jocului de şah.

În privința lui Leonard Olariu, anchetatorii avură mai mult „noroc“ : găsiră cîteva urme, și ele însă foarte derutante.

Într-un buzunar al pantalonului, mai exact în cel din stînga, fu găsit un revolver prevăzut cu amortizor de zgomot. Arma purta amprentele digitale ale lui Olariu. A presupune însă că Leonard Olariu s-a împușcat și și-a băgat apoi revolverul în buzunar, și încă în cel stîng, ar fi fost mai mult decît absurd. În mod firesc, anchetatorii trageră concluzia că asasinul lucrase calm, inteligent, dar, mai cu seamă. premeditat. După ce săvîrșise crima, luase pe propria sa armă amprentele celui ucis, apoi, pesemne mai mult în glumă, i-o strecurase în buzunar, vrînd să indice anchetatorilor că nu mai avea nevoie de ea. Se mai stabili că atît Dumitru Medrea, cît și Mihai Prodan fuseseră uciși cu o armă de calibrul celei găsite la Olariu.

În apropierea băncii pe care șezuse asasinul și victima, anchetatorii dăduseră peste un pachet mototolit de țigări „Carpați“. Fără îndoială că aparținuse ucigașului, căci în buzunarul lui Olariu se găsise un pachet de țigări „Mărășești“. Era o descoperire importantă. Se aduse de îndată unul dintre cei mai buni cîini polițiști — vestitul Ingo — care luă urma asasinului. Ingo își călăuzi destul de repede stăpînii la hotelul „7 Noiembrie“. Nu se opri la intrare, ci urcă în grabă treptele și, ajungînd la primul etaj, se îndreptă spre camera 42. În clipa aceea anchetatorii erau siguri de victorie și, pentru orice eventualitate, își pregătiră armele. Dar portarul hotelului care-i însoțise se văzu nevoit să-i dezamăgească.

„Pasagerul de la „42“ a plecat... Acum trei ceasuri a plecat...“ Deschiseră, totuși, camera, iar cîinele reluă urma. Jumătate de oră mai tîrziu Ingo îi privi supărat, cu coada între picioare ; ajunseseră la Gara de Nord.

La întoarcere anchetatorii controlară dacă identitatea pasagerului de la camera „42“ era trecută în registrul de evidență al hotelului. Și o găsiră

trecută: „Șerban Leontin, fiul lui Gheorghe și al Ameliei, născut la Brașov, 1910, iulie 5, de profesie inginer, domiciliat în Brașov, strada Republicii, numărul 23, apartamentul 13". Anchetatorii reținură și cîteva semnalmente ale pasagerului de la „42". „Înalt, voinic, statură atletică, o față mare, bărbătească, expresivă. Blond. Foarte elegant..."

O echipă operativă se deplasă fulger la Brașov. Acum anchetatorii nu mai aveau nici o îndoială că misterul celor trei crime va fi dezlegat. Un ceas mai tîrziu însă conducătorul echipei operative raportă la București: „Pe strada Republicii numărul 23 nu locuiește și nici n-a locuit vreodată cetățeanul Șerban Leontin. În evidența populației din Brașov nu figurează nici un cetățean cu acest nume".

Așadar, asasinul se folosise de un buletin de identitate fals. Ancheta mai continuă o bucată de vreme, apoi la cererea Securității de Stat dosarul celor trei crime fu trecut organelor sale.

2 TREI DOSARE — O SINGURĂ CONCLUZIE

— Mă întrebi de ce mă atrage cazul? Maiorul de securitate Panait își aprinse gînditor o țigară, apoi se ridică de la masa de lucru și, după un vechi obicei, se apropie de fereastră. De acolo, trăgînd cîte un fum, își privi lung colaboratorul. Locotenentul major Lucian vru să se ridice și dînsul din fotoliu. Un semn discret al superiorului îl făcu să rămînă locului și să aștepte cu interes să-i fie încredințate motivele acestuia.

— Ai studiat cu atenție cele trei dosare? Lucian nu se aștepta la o astfel de întrebare. Îi aruncă o privire în care citeai limpede: „se poate să vă mai îndoiți? Doar colaborăm de atîta vreme". Răspunse:

— Le-am studiat, tovarăşe maior, cu toată atenţia. Eu cred...

— Nu te supăra, tovarăşe Lucian, asta şi vreau, să aflu ce crezi.

— Păi... în primul rînd concluziile miliţiei mi se par a fi juste. Nu s-a găsit multă vreme nici o urmă. Cercetările s-au împotmolit, deşi ele au fost întreprinse cu conştiinciozitate...

— Pînă la un punct, îl întrerupse Panait. După cîte înţeleg, eşti de acord cu felul cum au lucrat organele de miliţie ?...

— Exact, tovarăşe maior. Şi mă întreb chiar de ce sînteţi de părere că cele trei cazuri sînt de competenţa noastră ? De ce vă atrage misterul acestor crime ?

Panait reveni la masa de lucru. Dar nu se aşeză. Cîntări în mînă cele trei dosare de parcă ar fi vrut să le afle greutatea. Lucian îl privea în tăcere : observa, nu ştiu pentru a cîta oară, că maiorul încărunţise.

— De ce mă interesează în mod deosebit cazul ăsta ? Ai observat că cele trei victime au acelaşi an de naştere... Cum s-ar spune, acelaşi contingent, acelaşi leat...

— Da, dar au făcut parte din regimente diferite.

— Ai controlat ? întrebă Panait strivind ţigara în scrumieră.

— Aşa rezultă din dosare...

— Ai controlat ? repetă maiorul întrebarea.

Lucian nu răspunse : începea să înţeleagă sensul celor patru cuvinte „pînă la un punct". Situaţia militară a celor trei victime era luată de-a gata de la „Evidenţa populaţiei". „Anchetatorii, gîndi Lucian dîndu-i dreptate maiorului, ar fi fost datori să meargă ceva mai adînc cu cercetările."

— Cei trei, continuă Panait, aveau aceeaşi pasiune — problemele de şah. Cum îţi explici dumneata această înclinaţie comună ? Dar, mai cu seamă, cum îţi explici faptul că cei trei, deşi se pasionau după problemele de şah, nu-şi trimiteau

dezlegările sau colaborările lor la revistele de specialitate?

— Poate că le trimiteau, interveni Lucian, sub un pseudonim.

— S-ar putea să ai dreptate... Atunci nu ești de părere că și acest fapt se cere controlat, stabilit cu certitudine? L-ai controlat?

Lucian își mușcă buzele. Ceru permisiunea să-și aprindă o țigară. Maiorul îi aruncă o privire scrutătoare și-i întinse propria tabacheră. Își dădea seama că spusele sale stîrniseră frămîntarea tînărului ofițer. Îi plăcea să-l vadă cum își mușcă buzele și se încruntă copilărește. Continuă numai după ce-l văzu pe Lucian trăgînd din țigară:

— La fiecare pas, anchetatorii s-au lovit de anumite coincidențe. Ce crezi despre ele?

— Coincidențele sînt fenomene firești. Le-am întîlnit și în rezolvarea „Cazului R-16", și în cazul „Obiectivului 112". Nu văd de ce acum coincidențele ar trebui să ne uimească mai mult decît altădată...

— Tocmai pentru că sînt prea multe. Uite numai una! Victimele nu s-au cunoscut între ele — cel puțin așa se desprinde din anchetă —, dar cei trei au avut același mod de viață, aceeași pasiune, în sfîrșit, aceeași moarte. Tocmai coincidențele astea mă atrag. Ele mă pun în fața unei complicate probleme de șah... Hai s-o dezlegăm! surîse Panait, așezîndu-se în fotoliu. Ai văzut cum a fost rezolvată problema revolverului cu amortizor?

— Am văzut, tovarășe maior. Criminalul, un cinic, după ce l-a ucis pe Leonard Olariu, i-a strecurat pistolul în buzunarul pantalonului.

— În care buzunar?

— În cel din stînga.

— Nu i-ar fi fost mai ușor să-l bage în buzunarul de la haină? îl întrebă maiorul.

— Da, recunoscu Lucian, asta însă nu înseamnă că asasinul n-ar fi putut să facă un efort în plus pentru ca să-l introducă în buzunarul pantalonului.

— Îmi vine greu să sesizez logica acestui efort. Să ne amintim... Ancheta a stabilit cu exactitate următorul fapt: în cazul asasinării lui Medrea și a lui Prodan, asasinul a șezut pe bancă în stînga victimelor. În cazul uciderii lui Leonard Olariu asasinul a stat însă în dreapta victimei.

— O coincidență... Sau...

— Sau ?

— Pricep ! Pricep ! exclamă Lucian, privindu-și cu admirație superiorul.

— Ce pricepi ? Fața lui Panait se destinse într-un surîs luminos : se bucura constatînd că demonstrația sa îl ajuta pe Lucian să pătrundă în taina celor trei dosare. Ce pricepi ?

— S-ar putea să avem de-a face cu doi asasini.

— Iată deci o altă presupunere. Apoi mai putem deduce că unul dintre ei a fost stîngaci...

— Olariu a fost stîngaci.

— Așa e, încuviință Panait. Cei trei nu erau străini unul de celălalt. După aceste date, s-ar putea ca Olariu să fie asasinul lui Medrea și Prodan, iar el să fi fost ucis de o altă persoană, de acel „Leontin Șerban".

— Dar revolverul ? Credeți că Olariu a fost împușcat chiar cu propria sa armă ?

— Nu... cu alta.. Identică cu aceea aparținînd lui Olariu. Anchetatorii, fiind la cea de-a treia crimă asemănătoare, s-au bucurat descoperind arma cu amortizor și s-au mulțumit să constate doar amprentele digitale. N-au controlat însă și țeava revolverului. Dacă ar fi controlat-o, ar fi descoperit că țeava armei era strălucitoare... semn că în noaptea cu pricina arma găsită în buzunarul victimei nu fusese folosită. Deci ? își stîrni Panait colaboratorul...

— „Leontin Șerban" l-a ucis cu propriul său revolver...

— Și acum, un alt fapt pentru care sînt de părere că acest caz s-ar cuveni să ne intereseze. Iată, am constatat existența a două pistoale cu amortizor. Unul este de proveniență germană — anul

fabricației 1942; cît privește celălalt încă nu i-am aflat proveniența. Deci numai simpla existență a celor două pistoale mă face să cred că nu avem de-a face cu o răfuială între șahiști sau prieteni; ci cu totul altceva...

Lucian își ridică privirile. Ochii lor se întîlniră, și Panait citi pe fața colaboratorului său dorința vie de a acționa imediat.

— Ne așteaptă o treabă grea, poate mai grea decît aceea din „Obiectivul 112".

— Ce propuneți? întrebă Lucian însuflețit.

— Să mai fumăm cîte o țigară... N-ai nimic împotrivă? Panait se aplecă peste birou și-i întinse tabachera. Așa... Eh, tovarășe Lucian, fumăm mult, ce să-i faci? Uite, eu aș zice să începem cercetările noastre printr-o verificare foarte exigentă a vieții celor trei... șahiști. De acord?

— De acord, tovarășe maior!

* * *

Lucian se apucă imediat de lucru cu o înverșunare explicabilă. Prea fusese superficial în analizarea celor trei dosare. Maiorul nu-l dojenise, dar demonstrația sa, foarte logică și convingătoare, răsunase ca o mustrare aspră. Nu-și ierta acum ușurința de care dăduse dovadă. Și doar știa că în munca lor complexă ofițerului nu trebuie să-i scape nimic; să nu uite nici un amănunt, să-și explice cu răbdare orice contradicție, să judece fiecare problemă și prin prisma intereselor dușmanului și s-o analizeze pe toate fețele. „Da, am procedat ca un novice!", își spunea el ori de cîte ori își amintea de discuția purtată în cabinetul maiorului.

Muncea zi și noapte. Mama sa, neliniștită, îl căuta cu telefonul pretutindeni și-l amenința că, dacă iar n-o să vină la masă, o să ceară audiență la tovarășul ministru și o să-l reclame. Lucian o îmbuna, o ruga să prînzească fără dînsul și să-l lase pe tovarășul ministru în pace, că și așa are multă bătaie de cap

Muncea intens și, pe măsură ce pătrundea tot mai adînc în taina celor trei „șahiști", își dădea seama cîtă dreptate a avut maiorul. Aduna piesă cu piesă și fiecare descoperire pe care o făcea îi strecura în suflet un sentiment de mîndrie. „Acum n-o să mai aibă de ce să fie nemulțumit de mine".

În cea de-a treia săptămînă Lucian își încheie cercetările și, inainte de a prezenta raportul. mai citi o dată concluziile. Le găsi logice, convingătoare. Dar amintindu-și de exigența maiorului îi scăzu puțin mulțumirea de sine : „Tot îmi găsește el ceva. Nu există să nu-mi găsească !". Cu neliniștea aceasta în suflet i se și înfățișă. Panait îl întîmpină prietenos, ca întotdeauna.

— Ai terminat, care va să zică ?

— Da, tovarășe maior.

— Ești mulțumit de cele ce-ai făcut ? mai întrebă Panait deschizînd mapa pe care Lucian i-o înmînase. Văd că taci, nu vrei să răspunzi. De ce ?... Trebuie să fii sigur pe ceea ce faci sau întreprinzi... Apoi, aruncîndu-și privirile pe prima pagină a raportului, citi cu glas tare : „Cine este Dumitru Medrea?" Întrebarea are și un răspuns ?

— Nu, recunoscu fără să ezite Lucian.

Panait îi aruncă o privire caldă, apreciindu-i astfel sinceritatea.

— Bine, tovarășe Lucian, o să citesc de îndată raportul, apoi o să încercăm să găsim răspunsul împreună.

Lucian se retrase, iar maiorul, după cum făgăduise, se cufundă imediat în studierea raportului :

„Cine este Dumitru Medrea ?"

„Am început cercetările prin a verifica atent locuința lui Dumitru Medrea, precum și mărturisirile vecinilor. În acest sens, n-am putut să stabilesc nimic nou față de datele cuprinse în dosarul întocmit de organele de miliție. Atrag atenția însă unele reviste de șah provenite din Germania. Se vede că o mare parte din probleme au fost rezolvate. M-am întrebat : Oare Medrea cunoștea limba germană ? Mi-am răspuns afirmativ, căci

printre puţinele cărţi ale victimei am găsit şi o carte în limba germană „Povestirile lui Hoffmann". Un număr de pasaje din această carte fuseseră subliniate de mîna lui Medrea. Mai mult. Cîteva dintre ele sînt comentate în germană. Descoperirea făcută m-a călăuzit către o altă constatare. În nici una din autobiografiile sale Medrea nu menţionează că ştie limba germană.

Am trecut apoi la studierea minuţioasă a dosarului personal al lui D. Medrea, aflat la serviciul de cadre al întreprinderii unde a lucrat.

Dumitru Medrea s-a născut în anul 1910, într-o familie de ţărani mijlocaşi. A terminat patru clase primare în comuna C..., apoi a fost dat la Liceul Comercial din Craiova. Nu termină liceul, intră însă practicant la biroul unei firme comerciale din Craiova: „La stema regală". N-a făcut parte din nici un partid politic. La izbucnirea războiului antisovietic este mobilizat şi trimis să lucreze în cadrul unui Serviciu secret de pe frontul de răsărit. (Panait reciti ultimele cuvinte şi, cu un creion roşu, însemnă pe marginea raportului: „*F. f. important!*"). *După terminarea războiului se stabileşte la Bucureşti, deoarece părinţii i se „prăpădiseră". Se angajează ca ajutor de contabil la o întreprindere particulară care se ocupă cu cumpărarea şi vînzarea bunurilor scoase la licitaţie.*

În 1949 se angajează contabil la întreprinderea unde a lucrat pînă în ultima clipă a vieţii. Colegii săi mi-au confirmat izolarea, dar şi conştiinciozitatea lui Dumitru Medrea. Am controlat toate acestea, depănînd firul vieţii fostului contabil. În primul rînd m-a uimit sărăcia dosarului său. Nici un certificat cu privire la absolvirea celor şase clase de liceu; nici un act de la serviciile sale anterioare. Singurul certificat este cel eliberat în anul 1952 de către o comisie care a stabilit calificarea „contabilului D. Medrea". La întrebarea mea: „De ce atît de puţine date?" directorul cadrelor mi-a răspuns: „E greu, firmele particulare s-au desfiinţat... Oamenii n-au de unde să ob-

ţină adeverinţele necesare". Avea dreptate. Prima firmă — „La stema regală" — a dat faliment încă în 1943, iar cea de-a doua întreprindere unde a lucrat D. Medrea n-a fost decît o afacere de stil gangsteresc, fără registre sau cu registre duble. De altfel, în 1948 cei care au pus-o pe picioare au fugit din ţară.

Am trecut apoi la cercetarea perioadei serviciului său militar. Cu acest prilej am făcut cîteva descoperiri uluitoare. Într-adevăr, în arhivele serviciului secret figurează numele sergentului major Medrea Dumitru, mobilizat chiar de la începutul războiului — cinci august 1941. Iată însă că în dreptul aceluiaşi nume întîlnim următoarea menţiune: „Mort la 3 martie 1944, în timpul retragerii de la Odesa. (Panait însemnă: „Ia te uită, ce surpriză!".) *Se indică şi locul unde s-ar afla mormîntul sergentului major. M-am pomenit pe neaşteptate în faţa unor date derutante. Mă întrebam: „De fapt, cînd a murit Dumitru Medrea, în anul 1956 sau în 1944?" Am luat atunci hotărîrea să plec în comuna C... Multe din neamurile lui Medrea trăiesc... Trăieşte şi mamă-sa, Maria Medrea, pe care „contabilul" o dăduse „prăpădită". Iar în casa bătrînei am dat peste o fotografie mare şi îndoliată a celui căzut pe front. Sub fotografie ardea luminiţa unei candele. Bătrîna, aşa cum era şi firesc, auzind că mă interesez de fiul ei, a început să plîngă. Era unicul ei copil. Am constatat că D. Medrea nu terminase liceul şi că fusese practicant la firma „La stema regală". Din documentele Liceului Comercial din Craiova rezultă că D. Medrea a fost un elev silitor. Cele aflate în timpul cercetărilor au avut darul de a mă ului. Mă întrebam într-una: „Medrea din 1956 să fie unul şi acelaşi cu Medrea din 1944, aparţinînd Serviciului secret?" Am confruntat două fotografii — una luată de la părinţii lui, cealaltă aflată la dosarul nostru — şi am constatat că cele două fotografii se asemănau, dar, în acelaşi timp, parcă nu.* (Panait caută fotografiile şi le confruntă, apoi notă:

„Ai dreptate tov. Lucian!".) *Deci se cuvine să ne întrebăm: „Cine-i Dumitru Medrea, ucis în Parcul Libertății? Este unul și același cu fostul colaborator al Serviciului secret? Un răspuns afirmativ naște alte întrebări. Cu ce scop a fost „omorît" în 1944 și lăsat în viață, pentru ca pe urmă să fie ucis în 1956? De ce după „îngroparea" lui nu i s-a furnizat o nouă identitate? Totuși nu cred că Medrea cel ucis în 1956 este unul și același cu Medrea „înaropat" în 1944.*

Presupunînd apoi că Dumitru Medrea a murit într-adevăr în anul 1944, atunci cum ne explicăm că actele sale de identitate au ajuns în mîinile unui alt cetățean? E limpede că identitatea lui Medrea nu putea să fie furnizată altcuiva decît de un singur organ — Serviciul secret. Se cuvine deci trasă concluzia că cel ucis în 1956 în Parcul Libertății a avut legături cu Serviciul secret. Așadar, recunosc — „Cazul D. Medrea" este de competența noastră, avînd de lămurit următoarea problemă: „Cine a fost în realitate Dumitru Medrea și de ce a fost ucis exact la doisprezece ani de la terminarea războiului".

Panait se opri din lectură. Rămase cu privirea pierdută. Părea că se odihnește; de fapt se gîndea la Lucian. Îl bucura rezultatul cercetărilor întreprinse de acesta, felul cum își întocmise raportul și, fără voia sa, îl compară cu Lucian cel de acum șapte ani, absolvent al unor cursuri militare speciale. Pe atunci, fostul cazangiu se mișca prea „iute", pripindu-se de cele mai multe ori. De felul său era o fire veselă, dar cum se apuca de lucru se transforma brusc: veseliei îi lua locul o ținută gravă, un obraz morocănos. Își mai aminti cît de mult suferise Lucian cînd dăduse greș în arestarea Mariei Liman (vezi „Cazul R-16"). Și acum se mai grăbea uneori, totuși devenise ceva mai sigur în analize și în concluzii. Panait își aținti din nou privirile pe dosarul din fața lui. Își aprinse mecanic o țigară și citi în continuare:

„Cine este Mihai Prodan?“

„Viața invalidului de război M. Prodan, dintr-un anumit punct de vedere, mi se pare edificatoare. Fiind invalid, a obținut o tutungerie. Cu ceea ce îi aducea ar fi putut să ducă o viață destul de îmbelșugată. Totuși trăia foarte sobru; ba, aș putea spune, într-o sărăcie nejustificată.

Un vestibul mic și întunecos leagă debitul de o odăiță izolată — locuința invalidului. Nu era căsătorit, nu trăia cu nimeni. Masa o lua la un restaurant din vecinătatea tutungeriei. Am cercetat atent interiorul locuinței. Printre revistele de șah, am găsit și cîteva în limba germană. Unde și cînd a învățat un „țăran cu patru clase primare“ limba germană? (Panait notă: „Și Medrea știa germana!“.) *Printre cărți am găsit și o traducere mai veche din Nietzsche — „Zarathustra“. Într-o ascunzătoare din perete am găsit trei librete C.E.C., eliberate de trei oficii raionale. Totalul sumei înregistrate pe cele trei librete se ridică la 56 395 de lei. Pesemne că M. Prodan nu dorea să atragă nimănui atenția asupra acestei sume, așa se și explică faptul că a preferat să-și depună banii la trei oficii deosebite. Revizorii noștri au stabilit că sumele depuse puteau fi economisite, în decurs de cîțiva ani, din veniturile tutungiului. Printre vecini trecea drept un om foarte zgîrcit. Chelnerii de la restaurantul unde Prodan lua masa mi-au confirmat avariția invalidului.*

Mi se pare ciudat că atît în viața lui Medrea, cît și în aceea a lui Prodan n-au exisat femei. Totuși, un chelner mi-a mărturisit că l-ar fi zărit pe Prodan cu o femeie și că a doua zi l-ar fi întrebat: „Nea Prodane, de ce nu te însori?“ la care invalidul ar fi răspuns: „Ce, sînt nebun? Să-mi aduc boala-n casă?“ Nu pot să nu sesizez în conduita lui Prodan o prea mare prudență. (Față de ce? însemnă Panait. Față de cine?“)

Am cercetat și dosarul militar al invalidului de război Mihai Prodan. Din piesele găsite la dosar am constatat următoarele:

a) M. Prodan a fost mobilizat cu două luni înainte de izbucnirea războiului și, infanterist fiind, a luptat în linia întîi.

b) La Rostov, într-o incursiune, patrula lor a fost respinsă cu aruncătoare de flăcări. M. Prodan a avut noroc. Nu l-a atins decît lumina orbitoare a flăcărilor. Mai bine de un an a zăcut într-un spital. („Află spitalul!" trecu Panait în dreptul acestui punct.)

c) După însănătoșire, vederea i-a rămas foarte slăbită. A trecut prin cîteva comisii, acordîndu-i-se, în cele din urmă, invaliditatea. În primăvara anului 1944 a obținut la București o tutungerie. (F. f. interesant. Tov. Lucian, reține: și Medrea a „murit" tot în primăvara lui '44.) *Este aceeași pe care a stăpînit-o pînă în clipa morții.*

Nu m-am mulțumit însă cu cele aflate din dosarul militar al lui M. Prodan. Ca și în cazul lui Medrea, m-am întrebat: „Oare invalidul să fi fost atît de singur? Să se fi rupt cu totul de căminul părintesc năsăudean?" Pe țăranii de prin părțile acelea îi știm legați de satul și pămîntul lor. M-am deplasat pînă la C... Descoperirea făcută n-a mai avut darul de a mă uluui. Pe părinții lui M. Prodan i-am găsit în viață. Ba, mai mult, l-am găsit în viață și pe fostul infanterist M. Prodan. Nu semăna deloc cu invalidul de la București. Am stat de vorbă cu dînsul și i-am luat și o declarație scrisă. De mai bine de cinci ani este membru al colectivei din comună. A intrat printre primii, iar astăzi este brigadier zootehnician. „No, că mi-s umblat și știu ce-i aia colhoz", mi-a declarat dînsul. Apoi m-a lămurit de ce-i om umblat. La Rostov, împreună cu alți soldați, a trecut linia frontului, la sovietici. Nu mai voia să lupte. A stat în prizonierat mai bine de patru ani de zile. Acasă, bătrînii lui îl și înmormîntaseră: primiseră de pe front o hîrtie care îl dădea pe soldatul Mihai I. Prodan dispărut fără urmă. În tot acest răstimp, el a lucrat într-un colhoz din Asia centrală. După

terminarea războiului s-a înapoiat acasă viu și nevătămat. Acestea sînt, pe scurt, datele lui M. Prodan.

Așadar, am ajuns să stabilesc o a doua identitate falsă. În mod firesc m-am întrebat: „Care este adevărata identitate a invalidului ucis în Parcul Ioanid? Cum de a izbutit să trăiască atîția ani atît de bine camuflat? Cum și în ce împrejurări a obținut el identitatea lui M. Prodan?" Gîndul că mă găsesc în fața unor foști agenți cu experiență m-a determinat să mă întorc iarăși la tutungeria invalidului. De astă dată nu mi-a fost greu să stabilesc de ce în anul 1944 „tutungiul" și-a ales dugheana asta și nu alta. Tutungeria reprezenta un fel de „punct strategic". Se afla situată nu departe de o cazarmă importantă a garnizoanei București. De la postul său, „invalidul" observa mișcarea unității militare respective. Mai trebuie să adaug că foarte mulți ofițeri și soldați îi treceau pragul. Cu unii, rămași neidentificați, pesemne că izbutise să se împrietenească. (Bravo, Lucian!) *Deci, ca și în cazul lui D. Medrea, avem datoria de a stabili „Cine a fost și ce a urmărit invalidul M. Prodan".* (Nu numai asta, tovarășe locotenent major.)

Și, furat de noile date oferite de Lucian, maiorul Panait trecu de îndată la citirea celui de-al treilea raport intitulat: *„Cine este Leonard Olariu?"*

„Din păcate, datele culese cu privire la viața lui Leonard Olariu sînt puține la număr, dar, în esență, la fel de concludente. Spre deosebire de Dumitru Medrea și Mihai Prodan, el a locuit într-o cameră mobilată închiriată de la cetățeana Madeleine Petrescu, în etate de 55 de ani, văduva unui fost colonel de cavalerie. Casa de pe str. P. este proprietatea văduvei. N-are fațadă la stradă, ci e construită în fundul curții. Aș spune — o casă izolată, împrejmuită de o grădină bătrînească, năpădită de bălării. Văduva îl îngrijea pe chiriaș, îi făcea demîncare. Din declarațiile ei rezultă că Olariu a fost un om civilizat, cult, vorbea limba germană la perfecție, deoarece se născuse la Cernăuți. Nu l-a

auzit niciodată certîndu-se sau ieşindu-şi din fire. Era un bărbat aşezat, nu chefuia, n-aducea femei în cameră. Singurătatea chiriaşului a mirat-o. O dată a vrut să-l însoare. Fără ştirea lui, i-a aranjat o vedere. Dar el, aflînd în cele din urmă scopul „urmărit", i-a mărturisit gazdei că-i un burlac care nu poate fi clintit din convingerile sale. („Prea mulţi burlaci!" notă Panait.) *La Institutul de proiectări unde lucra, trecea drept unul dintre cei mai buni desenatori tehnici. Dosarul lui profesional l-am găsit oarecum complet.*

Şi-a făcut studiile la Cernăuţi. E domiciliat în Bucureşti din vara anului 1940. Aşa cum reiese din autobiografia sa, părinţii i-ar fi rămas în comuna Nepolocăuţi, din regiunea Cernăuţi, U.R.S.S. Tatăl său, învăţător, iar mama sa, casnică. În Bucureşti n-a apucat să aibă un domiciliu fix, căci este concentrat în toamna sosirii lui în Capitală. În primul an al războiului este trimis să lucreze pe lîngă aparatul feroviar din gara Cernăuţi. Ce anume misiune militară îndeplinea acolo, n-am izbutit încă să stabilesc. După 23 August 1944 îl găsim cartograf pe lîngă Marele Stat Major al Armatei. Pentru merite deosebite, i s-a acordat „Virtutea Militară". După demobilizare, adică în toamna anului 1945, se înapoiază la Bucureşti. Se angajează la „Malaxa" ca desenator tehnic, iar în 1950 se transferă la Institutul de proiectări, abia înfiinţat. Tot în acest an închiriază o cameră mobilată la cetăţeana Madeleine Petrescu. La prima vedere, actele sale sînt în ordine. Totul apare logic, justificat. Iată însă că, răspunzînd cererii noastre, autorităţile sovietice ne comunică faptul că familia Olariu Hărman nu s-a aflat niciodată în evidenţa populaţiei comunei Nepolocăuţi".

Cu acest răspuns se încheie fişa lui Leonard Olariu. (Se încheie vremelnic, nu-i aşa, tovarăşe locotenent major?) *„Nici în acest caz nu ştim adevărata identitate a celui ucis în Cişmigiu".*

Locotenent major, L. VIZIRU

* * *

A doua zi, maiorul Panait își convocă colaboratorul. Lucian așteptase această clipă cu nerăbdare. Era convins că raportul întocmit de el satisfăcea acum exigențele maiorului și că acesta avea să-i iasă bucuros în întîmpinare pentru a-l lăuda. Dar lucrurile nu se petrecură astfel. Ba, dimpotrivă, i se păru că maiorul îl privește rece, adresîndu-i-se pe un ton distant și oficial :

— Ia loc, tovarășe locotenent major, vreau să discutăm pe marginea raportului dumitale.

„Iar l-am nemulțumit cu ceva ! fu primul gînd al lui Lucian. Cu ce oare ?“ Se așeză, iscodind obrazul lui Panait.

— Tovarășe maior, îndrăzni Lucian, am impresia că trebuie să fi greșit cu ceva...

Panait îi aruncă o privire oficială ; îi răspunse însă cu o voce mai puțin severă decît se așteptase Lucian.

— De greșit, ai greșit... nu întru totul...

Panait ar fi putut să-l întîmpine cu cuvintele : „Tovarășe Lucian, ai întocmit un raport meritoriu !“ Evită însă această introducere. Nu voia să trezească în sufletul colaboratorului său sentimentul automulțumirii. Dibuise în caracterul lui Lucian o anumită trăsătură, ce-i drept incipientă, dar care, stimulată, ar fi putut să-i limiteze gîndirea. Iar Panait știa că în nici un alt sector de activitate automulțumirea nu poate pricinui mai multe pagube decît în cel al securității statului.

— De cîte ori ți-ai citit raportul înainte de a mi-l prezenta ?

— De trei ori ! mărturisi Lucian descumpănit.

— Nu știu dacă e mult sau puțin. Aș fi preferat să-l fi citit o dată și bine.

Lucian se întunecă la față : știa că acum o să urmeze o critică pe cît de aspră, pe atît de logică, care-i va demonstra încă o dată că-i un superficial, că ia încă ușor anumite probleme.

— Știi că nu există spionaj în sine ?

— Ştiu, tovarăşe maior.

— Nu. Nu ştii ! Iar dacă ştii, ştii pesemne mai mult teoretic, nu şi practic. Spionajul, contraspionajul nu pot fi desprinse de fundamentul lor politic, de interesele unui stat sau ale altui stat, de interesele unei orînduiri sociale sau ale altei orînduiri. În raportul dumitale, constatările apar ca nişte fapte în sine, vehiculate de o forţă divină, atemporală, apolitică... dacă admitem că pot exista asemenea forţe... Bineînţeles că nimic din ceea ce-ţi spun eu nu reprezintă pentru dumneata ceva nou, nu-i aşa ?

Lucian nu îndrăzni să se uite în ochii maiorului, nici să răspundă, îi ceru doar permisiunea să-şi aprindă o ţigară. O aprinse trist şi gînditor : cunoştea exigenţa maiorului, căuta în activitatea sa s-o atingă, dar, de fiecare dată, ca un făcut, şi „exigenţa" se depărta de dînsul...

— Să analizăm împreună, continuă Panait, situaţia politică a unor perioade legate de raportul dumitale. Din cele stabilite de dumneata reiese că cele trei identităţi — Dumitru Medrea, Mihai Prodan, Leonard Olariu — s-au „născut" în anii 1942—1944. Începuse bătălia de pe Volga, deci pentru nazişti războiul luase o întorsătură neaşteptată cu un sumbru dezmodămînt. Astăzi ştim că spionajul hitlerist cu „anexele sale" s-a pregătit încă de pe atunci nu numai pentru o simplă retragere, ci pentru ceva mai mult. Au întrevăzut şi posibilitatea întoarcerii armelor de către armata noastră. Deci, putem presupune că au trecut, sprijiniţi de fostul serviciu secret din ţara noastră, la reorganizarea reţelei lor de spionaj. Cele trei identităţi s-au născut în aceste împrejurări şi putem presupune că au reprezentat, în reţeaua lor de după 23 august, trei pioni importanţi. În concluzie, ne aflăm în faţa unor „rămăşiţe" ale ultimului război mondial.

Demonstraţia logică a lui Panait, căldura din glasul său îl făcură pe Lucian să uite nemulţumirea care-l necăjise la început. Totuşi, fuma înciu-

dat. Toate legăturile astea se aflau și-n mintea lui, i se păreau firești, ca fapte care se înțeleg de la sine. Ca și cînd i-ar fi ghicit gîndul, Panait continuă :

— Sînt în viața noastră probleme foarte cunoscute care se cer reamintite. N-o să înțelegem niciodată un fenomen dacă nu-l vom analiza în lumina unor interese politice. de clasă. Un ofițer de securitate este totodată și un lucrător politic al aparatului nostru de stat. Iartă-mă că-ți amintesc de aceste adevăruri elementare, dar socotesc că, atunci cînd este cazul, trebuie să ne amintim unul altuia aceste adevăruri...

— Tovarășe maior...

— N-am terminat. În acest sens aș fi vrut ca analiza întreprinsă de dumneata în raport să meargă ceva mai departe. Aș fi vrut să-ți pui această întrebare : „De ce acum și nu altă dată s-a produs moartea a trei agenți. se pare importanți, ai unei puteri străine ?". Să întrevedem motivul asasinării lor. De care evenimente politice putem lega aceste trei întîmplări ? Raportul dumitale este lipsit de perspectiva politică necesară rapoartelor noastre. Ce a determinat dușmanul din umbră să ne arunce în cale cadavrele a trei agenți ? Aceste întrebări trebuie să ne neliniștească, căci neliniștea noastră nu-i rodul unor slăbiciuni, ci izvorăște din dorința fierbinte de a anihila la vreme orice lovitură a dușmanului. De altfel ți-ai putut da seama că cercurile imperialiste și-au și intensificat propaganda anticomunistă, că provocările lor se țin lanț. Aș spune că sînt în căutarea unor fisuri. pentru a lovi în noi, în cuceririle noastre revoluționare. Această realitate politică trebuie să ne ducă la aprofundarea faptelor stabilite de dumneata. Fapte, de altfel. foarte interesante și le apreciez ca atare. Aș vrea acum să aflu și propunerile dumitale...

Aceasta fu singura laudă a șefului, și Lucian îi mulțumi în gînd pentru zgîrcenie. Și de data

aceasta maiorul avea dreptate. „Repede mai aleargă și „exigența“ asta ! O s-o ajung eu vreodată ?“

— Aș vrea să încep, verbi Lucian cu glasul puțin sugrumat. prin a spune : „Trei dosare — o singură concluzie. Ne aflăm în fața a trei agenți, a „trei conserve“.

— Trei „conserve“ ? Presupui deci că în răstimpul ăsta cei trei n-au mișcat un deget ?

— Exact, tovarășe maior. Pe baza cercetărilor întreprinse am constatat deplina lor izolare. Nu purtau nici un fel de corespondență... pare-se că o evitau chiar. N-au folosit nici alte mijloace. de pildă radiofonice, căci atunci am fi izbutit să interceptăm măcar una din aceste emisiuni... Cele cîteva amănunte indică deplina lor „conservare“.

— Atunci asasinatele apar cu atît mai enigmatice : „conservi“ trei agenți, ca apoi să-i lichidezi...

— Da, s-ar părea că o dată cu constatările cuprinse în raport drumul către dezlegarea celor trei crime se închide brusc. Am constatat fapte, dar n-am găsit o urmă care să ne ajute să răspundem la următoarele întrebări :

a) Care este adevărata identitate a celor trei agenți ?

b) Dacă se adevereşte presupunerea că Leonard Olariu i-ar fi împuşcat pe primii doi, de ce a făcut-o ? Ce legături existau între ei ?

c) Cine l-a ucis pe Leonard Olariu ?

— Eu aș mai adăuga o întrebare : „Ce vor întreprinde pe viitor stăpînii „celor patru“ ? De acord ?

— Apoi, urmă Lucian, propun supravegherea în continuare a celor trei locuințe. Extinderea cercetărilor asupra unor ofițeri care au lucrat la Serviciul secret de pe lîngă unitățile unde s-au născut cele trei identități... Deocamdată atît, tovarășe maior.

Panait îl privi aprobator :

— Ultima propunere, zise el, mi se pare foarte interesantă... Acționează!

O licărire blîndă se aprinse în privirile maiorului, și Lucian își dădu seama că șeful îi apreciază raportul mai mult decît arătase.

3 O „FANTOMĂ" TRECE GRANIȚA

În tăcerea nopții fără lună se auzea doar vuietul ușor al valurilor. Cerul înstelat străjuia o mare calmă, uleioasă, neagră ca păcura. În depărtare, farul de la Tuzla tăia, fără să ostenească, bezna în felii uniforme. Din rada portului, luminile vapoarelor ancorate străluceau asemenea unor astre încremenite între cer și pămînt.

Trecuse de miezul nopții. Printre ultimii clienți ai restaurantului „Marea Neagră" se afla și un bărbat înalt, voinic, cu o față mare și energică. Stătea singur la masă și fuma liniștit, măsurînd la nesfîrșit paharul de vin: s-ar fi putut spune că studiază din priviri Murfatlarul auriu. Cînd și cînd, din obișnuință, își petrecea degetele prin părul blond și ușor ondulat. Consumase destul de mult și dăduse dovadă de un gust deosebit în alegerea bucatelor, ceea ce, de la bun început, atrăsese aprecierea ospătarului. „Un client ales, își zise acesta, poate un ofițer de marină, umblat prin toate porturile, poate un turist neobosit". Și căuta să fie la înălțime. Clientul îi înțelesese strădaniile și, ori de cîte ori se apropia de masă, îi mulțumea cu un zîmbet arogant. Acum însă ospătarul începuse să dea semne de nervozitate: ora era destul de înaintată, iar clientul nu se prea grăbea să plece. Cîteva becuri se stinseseră în fundul localului; o femeie de serviciu se apucă să măture. În cele din urmă, amuzat parcă de graba celor din jur, clientul făcu ospătarului un semn discret: „Socoteala!" De îndată i se aduse pe o farfurie

nota de plată, dar ospătarul înlemni auzind reproșul acestui client distins:

— Morun n-am mîncat.

— Păcat, răspunse ospătarul bîlbîindu-se, e tare gustos...

— Știu, însă e prea gras, iar eu nu suport... sufăr de ficat. Clientul zîmbi și-l întrebă, cercetînd nota de plată: Barca-i pregătită?

— Pregătită... De altfel, vă așteptam. De ce nu mi-ați spus parola de la bun început?

Ospătarul se aplecă spre client ca și cînd ar fi vrut să dea unele explicații la notă:

— Obiectele sînt la locul lor?

— Da... o să le găsiți în barcă... Aveți de plată...

Femeia de serviciu trecu iar pe lîngă masa lor. „Clientul" scoase un portofel roșcat, din piele fină și plăti. Apoi, ca din greșeală, lăsă portofelul pe masă, iar ospătarul se grăbi să-l acopere cu un ștergar; după aceea, executînd o plecăciune profesională, mulțumi „clientului" și se depărtă luînd cu el și portofelul „uitat".

„Clientul" părăsi localul călcînd drept și sigur. În stradă, briza rece și sărată a mării îl învălui dintr-o dată, înfiorîndu-l. Își strînse pe corp fulgarinul și se îndreptă spre partea de miazăzi a orașului. Pe drum, nici țipenie de om, iar tăcerea grea a străzilor adormite era tulburată doar de vuietul monoton al mării. Depărtîndu-se de restaurant, „clientul" deveni atent la tot ceea ce se petrecea în jurul său. Rămase cîteva clipe în fața unei vitrine luminate cu neon, iscodind strada pustie. Se mai opri și-n fața altor magazine. Se convinse că nu era urmărit și-și văzu nestingherit de drum.

După un timp o apucă pe o străduță îngustă și coborî spre malul mării. Întunericul deveni mai dens, dar ochii omului erau obișnuiți cu el. Călca ușor, iar talpa de crep a pantofilor făcea ca pasul său să nu se audă în noapte. Pe măsură ce se apropia de țel simțea tot mai puternic în nări mirosul respingător de alge putrezite. Ceva mai tîrziu,

se opri din nou. Văzu lumina farului măturînd la nesfîrşit bezna, apoi luminile din deal. Îl bucurau întunericul, pustietatea, tăcerea înconjurătoare. O porni iar şi, curînd, ajunse la plaja oraşului. Scrută întunericul în direcţia mării şi zări între două stînci silueta unei bărci. O luă grăbit într-acolo. Cînd ajunse la barcă se apucă s-o controleze. Găsi într-o ascunzătoare geamantanul. Îl deschise şi constată cu satisfacţie că totul se găsea la locul său : costumul de scufundător cu încărcătura de oxigen, aparatul „Morse". Îşi scoase calm fulgarinul şi-l aruncă în barcă. După aceea desfăcu legăturile bărcii, o împinse în larg şi sări sprinten în ea. Vîsli un timp încet, pînă ce se depărtă de mal, apoi îşi scoase haina, îşi suflecă mînecile cămăşii şi se apucă să vîslească puternic, cu îndemînare. Se depărtă repede de ţărm, afundîndu-se în bezna şi singurătatea nopţii. Vîslea neîntrerupt, urmărind cu luare-aminte acele fosforescente ale busolei. Valurile erau moi şi rotunde, îl legănau uşor ; erau negre ca smoala şi se spulberau lin. Omul vîslea fără să obosească şi se vedea că rezistenţa sa fizică era rodul unui antrenament îndelungat. Barca înainta mereu spre sud, cu o viteză egală. După mai bine de două ceasuri, vîslaşul lăsă barca în voie. Cercetă harta la lumina albastră a lanternei şi constată că-şi atinsese obiectivul. Trase geamantanul, scoase costumul de scufundător şi-l rîndui în faţa sa piesă cu piesă. Apoi îşi pregăti aparatul de radiorecepţie şi începu să-şi lanseze semnalele. Bătăile aparatului răsunară în noapte ca nişte sunete tainice, ivite parcă din adîncul mării. Semnaliză un timp, după care trecu pe recepţie, în aşteptarea răspunsului. Şi răspunsul nu se lăsă prea mult aşteptat. „Vîslaşul" descifră în gînd sunetele cînd scurte, cînd prelungi ale aparatului. Faţa i se luminase de un surîs victorios, nu lipsit de îngîmfare. Convorbirea fu scurtă. Cînd sunetele se topiră brusc, parcă în vuietul mării, omul se apucă din nou să vîslească. Înainta tot spre sud, neluîndu-şi ochii de

pe busolă. După treizeci de minute opri. Lansă iar un mesaj, la care i se răspunse imediat. De astă dată, convorbirea se sfîrşi şi mai repede. „Vîslaşul“ împinse aparatul într-o parte a bărcii şi, fluierînd, începu să se dezbrace. Dar nu rămase gol, ci se apucă să-şi pună costumul de scufundător. Zece minute mai tîrziu, „clientul“ restaurantului „Marea Neagră“ aducea cu un monstru marin plămădit parcă din valuri şi întuneric. Nu se îngriji de lucrurile din barcă; le lăsă vraişte. Înainte însă de a se arunca în valuri, aruncă o căutătură cerului înstelat şi-şi făcu smerit semnul crucii. Apoi pieri în adîncul mării, ca un delfin.

* * *

În vremea aceasta, la postul grăniceresc H. se dădea alarma. Atît radarul, cît şi goniometrajul înregistraseră concomitent două fapte lipsite parcă de legătură. Radarul semnaliza prezenţa unui submarin străin. Venise din direcţia sud, apropiindu-se de apele teritoriale romîneşti. Nu pătrunsese în ele, ci se oprise la pătratul X. Radarul de pe litoral îl ţinea sub supraveghere.

Postul de goniometraj interceptase şi el semnale „Morse“. Venite din largul mării şi rînduite frumuşel pe hîrtie, ele alcătuiau o convorbire destul de nefirească: „Mamă, mă, mă auzi? Eu sînt fiul tău... Sînt fiul tău!“. „Te aud, fiule, sînt în acelaşi loc şi aştept nu numai să te aud, ci şi să te văd“. Treizeci de minute mai tîrziu se înregistrase o a doua convorbire. „Am ajuns, mamă, am ajuns. Vin la pieptul tău“. „Vino, fiule, îţi voi ieşi în întîmpinare cu cei doi fraţi ai tăi“.

Grupa de la goniometraj lucra fulgerător. Se calculară datele stabilindu-se zona convorbirilor „Morse“. Zona se întindea şi dincolo de apele teritoriale romîneşti, unde încremenise în adîncuri submarinul străin.

Şalupele grănicereşti ţîşniră în noapte, spintecînd valurile mării cu o viteză ameţitoare. Se îndreptară spre „zona X“ din toate direcţiile, apoi

în apropierea ei fură aprinse reflectoarele. Raze puternice de lumină înjunghiară întunericul şi valurile căpătară străluciri ciudate. Deodată, un grănicer strigă :

— O barcă, tovarăşe locotenent !

O fîşie de lumină smulse beznei o barcă jucată de valuri. Dar grănicerii nu apucară să se apropie de ea. Izbucni o explozie puternică, iar la lumina reflectoarelor barca singuratică se prefăcu în ţăndări.

Cam în acelaşi timp, comandantul radarului raportă superiorilor : „Submarinul necunoscut, aflat în apropierea apelor noastre teritoriale, se deplasează acum în direcţia Bosforului".

4 NICI O URMĂ

— Ar trebui să te însori, băiete, să-ţi iei şi tu o nevastă, să faci copii. Uită-te la Ilie, ăla de ţi-a fost tovarăş de atelier. S-a însurat, a luat o fată bună şi are acum şi doi copii. Cînd o întîlnesc pe stradă pe maică-sa şi o văd cum îşi ţine nepoţii de mînă, mă cuprinde şi pe mine dorinţa să ajung odată bunică...

Lucian mînca liniştit. Se obişnuise cu „prelucrările" zilnice ale mamei sale. Bătrîna voia să-l însoare cu orice preţ, lui însă gîndurile îi erau cu totul în altă parte.

— ...Să ai şi tu casa ta...

— Îmi mai dai ceva ? o întrerupse el.

— Îţi dau, da' spune şi tu, n-ar fi fost acum mai bine să te fi servit chiar dînsa...

— Cine, mamă ? o întrebă Lucian distrat.

— Cum, cine ? răspunse ea din bucătărie. Nevastă-ta !

— Ahă !

Bătrîna se întoarse din bucătărie şi-i puse farfuria pe dinainte :

— Tu să ştii că eu o să mă duc cu chestia asta pînă la tovarăşul ministru, îl ameninţă ea.

Lucian o privi amuzat :

— Mamă, nu e nevoie.

— De ce, băiete ?

— Pentru că o să mă însor, minţi el. Am şi găsit o fată...

Bătrîna îl crezu şi se aşeză în faţa lui la masă.

— Şi ?!?

— E drăguţă... e drăguţă foc...

— Ce vorbeşti, maică ? se bucură ea. Şi de ce n-o aduci aici ? S-o văd şi eu. E brunetă, aşa ca tine ? Eu aş vrea să fie...

Lucian ridică ochii din farfurie :

— Cum, mamă, nu-i de ajuns că fata-i drăguţă ? O mai vrei şi brunetă... şi...

— Nu, nu-i de ajuns. E bună mîncarea ?

— Bună, mamă !

— Îţi place cum gătesc ?

— Îmi place.

— Viitoarea ta nevastă trebuie să ştie să gătească, să fie gospodină...

Bătrîna tăcu, urmărindu-l pe Lucian cum mănîncă ; pofta băiatului o încînta.

— E gospodină ? se mai interesă ea după un timp.

— Cine, mamă ?

— Cum, cine ? Mireasa ta...

— A, mireasa mea ! Păi, mamă, să vezi, e o femeie cu vederi moderne...

Lucian se şterse la gură cu un şerveţel şi se ridică încet de la masă.

— Gata, ai şi mîncat ? Un'te grăbeşti ?

— Trebuie să plec, mamă.

— Şi cum ziceai că e... modernă... cum vine aia ?

— Nu trebuie să ştie să gătească.

— Ce vorbeşti, băiete ?! Te pomeneşti că nici copiii nu trebuie să-i crească !

Bătrîna se ridică supărată de la masă. Vru să-l dezlănțuie, dar, prevăzător, Lucian o cuprinse cu duioșie pe după umeri și ea se potoli ca prin farmec. O auzi vorbindu-i rugător :

— Aș vrea, totuși. să te văd și eu la braț cu una... să întoarcă vecinii capul după voi...

— O să mă vezi, n-ai grijă, cu una brunetă, frumoasă, gospodină... O să ai și nepoți. crede-mă... La revedere, mamă.

— Să te aștept cu cina?

— Nu, nu....

— Iarăși, oftă ea.

În stradă. Lucian se uită la ceas. Era devreme; socoti că ar putea să mai meargă pe jos o bucată de drum. Îi plăcea să umble și să se gîndească la problemele pe care le avea de rezolvat. Mergînd, gîndea parcă mai lesne.

După căutări îndelungi, izbutise în sfîrșit să dea de un fir. Aflase astfel că la marginea Bucureștiului, pe o străduță mai dosnică, locuia un ofițer în rezervă, un fost colaborator al Serviciului secret de pe frontul de răsărit. Cercetînd documentele aflate la arhivă, Lucian stabilise că fostul ofițer, pe numele său Petre Bîrna, știind limba rusă lucrase ca interpret în sectorul unde în perioada '44 fusese „răpus de o schijă sergentul major Dumitru Medrea." Se hotărîse să-i facă o vizită, nădăjduind că ar putea să afle de la Petre Bîrna date noi, menite, cine știe, să-i ușureze cercetările. Mergea și se gîndea acum la această întîlnire. Nu-și anunțase vizita. Voia să-l ia prin surprindere și să vadă astfel care va fi reacția spontană a pensionarului.

— Vă salut, tovarășe Lucian!

Doi tineri — un băiat și o fată — trecură pe lîngă dînsul. Lucian se uită mirat după ei și-l recunoscu pe Valeriu Negulescu, pionierul care-l ajutase cîndva să dea de firul „Obiectivului 112". Pionierul era acum un flăcău în toată puterea cuvîntului și mergea semeț, ținînd de mînă o fetișcană nostimă

— Noroc, radiofonistule! răspunse Lucian, petrecîndu-i cu privirea. Crescuse băiatul! Pînă și el umbla acum cu o prietenă și se bucura de primăvara asta tulburătoare. Fără să vrea, își aminti de „prelucrările" mamei sale și-i dădu dreptate. Oare n-ar fi timpul să-și caute și el o fată pe cinste, să se însoare, să aibă copii... Și așa, cum mergea agale, își aminti de o tovarășă de la uzinele „Vulcan", unde lucrase pe vremuri. Fata îi plăcuse, deși era tare rea de gură. Încercase el să-i facă puțină curte, invitînd-o la un film. Ea însă i-a spus limpede: „Mă iartă, te rog, dar eu mă duc cu prietenul meu... lucrează la „Metalo-Globus" și-l iubesc... nu umblu cu altul." El roșise, bîlbîise ceva și plecase. Apoi mai cunoscuse o fată...

Dîndu-și seama la ce se gîndește, Lucian se înfurie. „Uite dom'le, ce-mi trece prin cap. De fete-mi arde mie!"... Încercă să se gîndească la Petre Bîrna, la ofițerul care, desigur, luat cu tact, ar fi putut să-l ajute mult de tot... Grăbi pasul. După un timp se hotărî totuși să ia un taxi...

*

Curtea nu era prea mare, dar stăpînul ei o transformase într-o adevărată grădină. Lucian rămase încîntat de sumedenia de flori de diverse culori și nuanțe. În fundul curții zări o căsuță modestă, îmbrăcată toată în iederă. Lucian încercă poarta, dar era închisă. Abia atunci zări o sonerie discretă, montată pe unul din stîlpii gardului. Apăsă pe buton și așteptă. Crezu că n-o să-i răspundă nimeni: prea era casa cufundată într-o tăcere adîncă. Dar se înșelă. După un timp se ivi o bătrînică subțire, dar dreaptă, îmbrăcată într-o rochie neagră, de stofă. Părul ei, bogat și alb ca neaua, contrasta puternic cu culoarea rochiei. Și, pe măsură ce se apropia de poartă, Lucian își dădu seama că femeia trebuie să fi fost în tinerețele ei deosebit de frumoasă.

— Pe cine căutați dumneavoastră? întrebă ea cu o voce stinsă, dar prietenoasă.

— Pe domnul Petre Bîrna...

Femeia nu-l întrebă nici cine este, nici de ce-l caută pe domnul Bîrna. Părea să aibă încredere în oameni.

— Poftim, intrați, zise ea, deschizîndu-i portița.

Lucian o urmă. O cărăruie din dale de piatră se oprea în pragul casei. Ea îl rugă să aștepte o clipă. Intră în casă, pentru ca apoi, în mai puțin de un minut, să revină.

— Poftim, intrați, soțul meu vă așteaptă...

Lucian se lăsă condus într-un vestibul întunecos, unde dăinuia un puternic miros de naftalină, iar de acolo intră în sufragerie. Un bărbat trecut de șaizeci de ani, cu o față ascuțită și severă se ridică dintr-un fotoliu. Era înalt, drept și purta un halat de casă de culoarea vișinei. Făcu un pas spre Lucian și-i întinse mîna.

— Petre Bîrna... cu cine am onoarea ?

Glasul rece și foarte oficial nu-l intimidă pe Lucian. Deși îmbrăcat civil, el răspunse fără să ezite :

— Lucian Viziru... de la Serviciul de evidență a populației a D.G.M.-ului.

Gazda nu trădă nici un fel de neliniște și Lucian înregistră acest amănunt. Fostul ofițer ațintea asupra lui o privire indiferentă.

— Și ce doriți de la mine ? se interesă el cu aceeași voce de gheață.

— Să ne ajutați să lămurim o problemă încîlcită.

Gazda nu-i pofti să ia loc, ci continua să-l țină în picioare.

— Ce fel de problemă ? se interesă el devenind dintr-o dată bănuitor.

— Între anii 1941—1944...

Petre Bîrna nu-l lăsă să termine :

— Nu vă supărați, vă rog să-mi prezentați legitimația dumneavoastră !

„Ia te uită, dom'le, politicos nu prea e... mă ține-n picioare, în schimb se arată vigilent...“, gîndi Lucian scoțîndu-și legitimația. Și în vreme ce gazda verifica autenticitatea documentului, Lucian, dis-

cret, iscodi interiorul întunecos al sufrageriei. Bufetul negru, masa neagră, şase scaune cu spătare înalte şi două fotolii cu arcurile lăsate alcătuiau o garnitură tristă, îndoliată. Pe pereţi se desluşeau cîteva reproduceri din Grigorescu, iar deasupra bufetului, un tablou mare şi vechi înfăţişînd pe domnul şi doamna Bîrna în ziua nunţii.

— Nu vă supăraţi, vorbi domnul Bîrna la fel de rece, dar în legătură cu problemele acestea nu-mi pot permite să discut cu dumneavoastră aici...

Lucian luă înapoi legitimaţia şi mirat întrebă:

— Cum trebuie să înţeleg acest refuz?...

— Repet: nu vă supăraţi... pentru mine... legitimaţia dumneavoastră încă nu mă poate convinge să trec la discutarea unor chestiuni... Trebuie să fiu perfect convins că o asemenea discuţie o am într-adevăr cu un ofiţer al ţării mele, al republicii noastre...

Lucian înţelese ezitările lui Bîrna. Se vedea că lucrase pe vremuri în cadrul Serviciului secret, că pricepea ceva, poate chiar mult într-ale spionajului. Avea dreptate: şi un agent al unei puteri străine, folosindu-se de o legitimaţie falsă, s-ar fi putut prezenta la Petre Bîrna în vederea obţinerii unor informaţii.

— Am înţeles, domnule Bîrna, aşa cum se cuvine rezervele dumneavoastră. V-aş ruga, în cazul acesta, să vă socotiţi invitatul nostru. Vă aşteptăm mîine dimineaţă la D.G.M...

Lucian îi indică ora şi locul unde să se prezinte, îi mai lăsă şi numărul de telefon.

— Atunci, pe mîine?

Îi strînse respectuos mîna, iar gazda îl conduse pînă la uşă.

În stradă, după ce făcu cîţiva paşi, Lucian se opri deodată locului. „Stai, băiete, începu el să-şi vorbească, dumnealui a fost prudent şi prevăzător cu tine. Şi-i dau perfectă dreptate. Dar noi, din clipa asta, de ce n-am fi cu dumnealui la fel de prudenţi? Dacă vizita mea a trezit în el anumite

temeri, dacă toată chestia asta cu amînarea discuției nu-i decît un truc, pentru ca dumnealui să dispară ?“ Neliniștea i se păru îndreptățită. Căută un telefon public, vorbi cu cineva, dîndu-i cîteva scurte indicații. Pe urmă nu părăsi „zona“ pînă cînd nu-l zări pe ofițerul căruia i se încredințase supravegherea locuinței lui Petre Bîrna.

Nu se petrecu însă nimic deosebit. A doua zi, la ora nouă fix, Petre Bîrna se prezentă la D.G.M. Lucian, de astă dată îmbrăcat în uniformă, îi ieși vesel în întîmpinare. Petre Bîrna însă îl privi cu același aer rece și sever. Costumul negru, bine îngrijit, purtat pe vremuri pe la recepții, îi dădea fostului ofițer o ținută aristocratică. De la D.G.M. Lucian îl conduse la minister și-l introduse în biroul maiorului Panait.

— Vă rog, luați loc.

Înainte de a se așeza, Petre Bîrna își netezi cu palma cele cîteva fire de păr care-i hașurau chelia. La primele cuvinte ale maiorului răspunse respectuos și rece.

— Vă stau la dispoziție... Îmi permiteți să fumez ?

Scoase cu un gest elegant o tabacheră de argint și, înainte de a se servi, o întinse politicos celor doi ofițeri. Aceștia refuzară să fumeze.

„Hainele astea de nuntă, gulerul alb și tare îl fac cam caraghios, gîndea Panait, pare însă un bărbat energic și aspru“. Îl lăsă să-și aprindă țigara, să tragă în piept primele fumuri, după care începu :

— Cunoaștem activitatea dumneavoastră pe lîngă Serviciul secret...

— N-am fost decît un simplu interpret... Am fost mobilizat la începutul războiului... Dacă n-aș fi știut limba rusă, n-aș fi ajuns colaborator al Serviciului secret...

— Știm, adăugă Panait cu gîndul de a-l liniști pe interlocutor, că ați fost unul dintre ofițerii care ați primit cu bucurie evenimentele de la 23 August 1944.

— Nu puteam să-i sufăr pe nemţi... Prea ne-au umilit şi batjocorit.

— Ne interesează, continuă Panait, intrînd în fondul problemei, un moment din activitatea „Serviciului“ unde aţi lucrat. L-aţi cunoscut cumva pe sergentul major Dumitru Medrea ?

Petre Bîrna nu-şi putu stăpîni o tresărire, apoi cei doi ofiţeri îl văzură cum roşeşte. Pe frunte, parcă la rădăcina celor cîteva fire, îi răsăriră broboane de sudoare. Într-un tîrziu, el răspunse abia auzit :

— L-am cunoscut ! Cum să nu, l-am cunoscut. Şi zîmbi amar, trăgînd cu sete din ţigară. Da, l-am cunoscut, repetă el, şi ştiam că va veni o zi cînd cazul lui va fi lămurit...

— Vă rog să ne povestiţi tot ceea ce ştiţi despre Dumitru Medrea, îl îndemnă maiorul Panait.

— Da, am să vă povestesc...

Lucian deveni numai ochi şi urechi. Îl inciudă faptul că Petre Bîrna nu se prea grăbea. Se apucase să-şi şteargă fruntea îmbrobonată, să-şi aprindă o nouă ţigară.

— Mă văd nevoit, începu Petre Bîrna, uitîndu-se cînd la Panait, cînd la Lucian, s-o iau ceva mai dinainte. Şeful „Serviciului“ nostru era, de felul său, un om rău, ursuz, viclean. Era, ceea ce poporul numeşte, un om rău din născare... încă din burta mă-si. Eu, unul, nu puteam să-l sufăr... îl şi uram... Un filogerman nesuferit. Studiile militare în Germania şi le făcuse. Vorbea germana perfect şi se purta cu subalternii ca un prusac înfumurat. Poate l-aţi cunoscut, poate aţi şi auzit de el, nu ştiu... Costache Strachină... Cred că ar fi fost încîntat să se audă strigat „von Strachină“, deşi nu-i plăcea acest „Strachină“. Dar nu şi-l putea schimba. Jurase la căpătîiul tatălui său — moşier de prin părţile Doljului — jurase că nu-şi va schimba numele. Dacă ar fi făcut-o. ar fi fost de îndată dezmoştenit...

Cum am mai spus, era un om rău. Pe prizonieri îi interoga personal, prin intermediul meu Nu iz-

putea să-şi stăpînească nervii. Îndărătnicia unor prizonieri sovietici îl scotea din sărite. Urla, înjura şi nu se dădea înapoi să execute cu propria sa mînă oameni nevinovaţi, apăraţi, în principiu, de legi internaţionale. Noi, cei care lucram în preajma sa, îl uram, dar în acelaşi timp ne temeam de dînsul, de cruzimea şi lipsa lui de scrupule. Înfrîngerea de la cotul Donului îl înrăise şi mai mult. Domnul căpitan Strachină nu-şi mai găsea locul. Pedepsea fără motive temeinice, în dreapta şi-n stînga.

Iar armata lui Antonescu suferea înfrîngere după înfrîngere. Ne retrăgeam de pe un teritoriu care nu era al nostru şi pe care n-aveam ce căuta. „Serviciul" avea misiunea să depisteze, prin agenţii săi, zonele partizanilor care atacau prin surprindere spatele frontului, îngreuind retragerile. Partizanii erau însă pretutindeni, iar de depistat îi depistam numai după ce ne atacau ei pe noi.

Sergentul major Dumitru Medrea lucra şi el în cadrul Serviciului secret. Ocupaţia lui era destul de simplă. Făcuse liceul comercial, fusese, mi se pare, şi funcţionar comercial la Craiova. Cunoştea perfect stenografia... dactilografia. El era cel care redacta procesele-verbale, le înregistra... le păstra... Era şi un fel de arhivar. Dar se vedea că nimic din toate astea nu-i erau pe plac. Muncea din obligaţie, fără plăcere. În timpul interogatoriilor îl urmăream. Nu-şi ridica ochii de pe hîrtii. Îi era parcă teamă şi ruşine să întîlnească privirile celui anchetat. Iar atunci cînd căpitanul Strachină începea să urle, îl vedeam pe Medrea cum, de frică, îşi trăgea capul între umeri, ferindu-se parcă de ceva. Da, era de fapt un sfios, un tăcut, şi-mi era milă de dînsul. Suferea cumplit. N-aveam cum să-l ajut. Teama ne stăpînea deopotrivă şi nu încercam să facem între noi un schimb de păreri, deşi soarta războiului lui Antonescu devenise evidentă. Am ajuns cu retragerea la Odesa. Aici, în toamna lui '43, şi-a făcut apariţia la sediul nostru un ofiţer german pe care pînă atunci nu-l mai întîlnisem.

Se recomandase căpitanul Bruno Höffel. Ne-am dat imediat seama că venise la noi cu o misiune specială. Cu ce misiune, n-aş putea să vă spun. Zilnic se retrăgea cu Strachină şi discutau îndelung, iar atunci cînd nu discutau, jucau şah.

— Şah ?!? se miră Panait.

— Da, neamţul era un mare amator de şah. Ştiu chiar de la Strachină, care odată mi-a spus : „Joacă foarte bine... Aplică excelenta „Apărare indiană". Bruno Höffel apărea şi dispărea. Nu se amesteca în nici una din treburile noastre. Dumitru Medrea însă mi s-a plîns într-o zi : „Nu ştiu ce are cu mine ofiţerul neamţ... Mă cheamă într-una la el, mă cercetează, mă studiază... Mă bănuieşte de ceva... Era desperat. Altădată a venit la mine aproape plîngînd. „Ce au cu mine, domnule Bîrna ? N-am făcut nimic... Ofiţerul mi-a cerut de cîteva ori să-i povestesc viaţa... Ce vrea de la mine ?"...

— Bruno Höffel ştia romîneşte ? întrebă Panait.

— Perfect. Medrea se plîngea, dar noi n-aveam cum să-l ajutăm. Cuvintele noastre de îmbărbătare nu foloseau la nimic. Omul presimţea ceva. Nu mai mînca, nu mai vorbea cu nimeni. Iar neamţul îl tot chestiona. Într-o zi, Bruno Höffel a plecat... de atunci nu l-am mai văzut. În schimb, după plecarea lui, cu Dumitru Medrea s-au petrecut cîteva fapte uluitoare, de necrezut. Strachină ne-a adus la cunoştinţă că din arhiva pe care Medrea o avea în grijă ar fi dispărut un document de mare importanţă militară şi politică. Medrea a fost arestat de faţă cu noi. Devenise de nerecunoscut şi se vedea că nu ştie cum să se apere. Nu era greu de înţeles că totul i se trăgea de la Bruno Höffel. De cazul lui Medrea s-a ocupat căpitanul Strachină în persoană. El l-a anchetat, el l-a interogat. Într-o zi, pe cînd îi lua lui Medrea un nou interogatoriu, din biroul lui Strachină a răsunat o împuşcătură. Cîteva clipe mai tîrziu, uşa biroului s-a deschis, iar Strachină ni s-a adresat calm, ca şi cum nimic nu s-ar fi

întîmplat: „Domnilor, i-am dat posibilitatea să se împuşte... să termine onorabil... nu puteam altfel, mi-a fost subaltern... Nu puteam să-l las să ajungă în faţa Tribunalului Militar."

Dar noi toţi ne-am dat seama că Medrea nu s-a sinucis, ci a fost împuşcat... Strachină cu mîna lui îl împuşcase... Dumitru Medrea a fost înmormîntat lîngă Odesa. Am fost şi eu de faţă. Părinţilor săi li s-a trimis o înştiinţare: „Dispărut fără urme." Iată în cîteva cuvinte sfîrşitul tragic al sergentului major Dumitru Medrea. Poate că şi noi am fi sfîrşit la fel, dacă ofensiva sovietică nu s-ar fi dezlănţuit cu o forţă şi mai mare decît înainte. Ceva mai tîrziu am aflat că existase şi un ordin care cerea ca, în cazul unei înfrîngeri totale, cei din Serviciul secret să fie lichidaţi sub un motiv sau altul. Din fericire, căpitanul Strachină n-a mai avut cînd să-l ducă la îndeplinire. O ţineam într-o continuă retragere.

Petre Bîrna tăcu. Îşi tamponă fruntea asudată, după care, privindu-l lung pe Panait, întrebă:

— Soarta arhivei noastre, pesemne, că o cunoaşteţi?

— Nu, recunoscu Panait fără nici un ocol, multe din tainele celui de-al doilea război mondial au rămas încă nedezlegate.

— Arhiva era ţinută într-o lădiţă de fier..., iar lădiţa se găsea în maşina lui Strachină. În retragere, la trecerea Prutului, o coloană de vehicule, în care se afla şi maşina lui Strachină, a fost atacată de bombardiere sovietice. Podul a fost atins, iar vehiculele, scufundate. Se spune că în acest bombardament ar fi pierit şi Strachină cu toate secretele sale...

— Se spune sau sînteţi sigur?

— N-am fost de faţă... din ziua aceea nu l-am mai întîlnit pe Strachină, nici pe şoferul său, un oarecare plutonier Traian Rădărău. „Serviciul" nostru nu s-a mai refăcut. Apoi a venit 23 August.

— Nu vă amintiţi de ce natură erau documentele dispărute şi puse pe seama lui Medrea?

— Dispăruseră trei copii de pe trei rapoarte trimise nemţilor.

— Ce interes ar fi avut Medrea să le sustragă?

— Nu cred să fi avut vreun interes. Medrea n-a sustras nici un document. Sînt convins că la mijloc n-a fost decît o înscenare grosolană. Oricine dintre noi ar fi putut să cadă victimă înscenărilor lui Strachină.

— Înscenări, de acord, dar în ce scop?

— N-aş putea să vă răspund.

Cîteva minute trecură într-o tăcere deplină. Dezvăluirile lui Petre Bîrna în legătură cu sfîrşitul tragic al unui soldat nevinovat făcură să pătrundă o dîră de lumină în bezna acestor afaceri încîlcite. „Totuşi, se întreba Panait într-una, unde-i legătura între asasinarea din '44 a lui Medrea şi asasinarea celor trei „şahişti"? Deodată, îşi aminti de existenţa unei fotografii... fotografia falsului Dumitru Medrea, a celui ucis în Parcul Libertăţii. Scoase de la dosar fotografia şi o întinse lui Petre Bîrna...

— Îl recunoaşteţi pe sergentul major Dumitru Medrea?

Atît Panait, cît şi Lucian urmăriră cu atenţie reacţia fostului colaborator al Serviciului secret. Îl văzură pălind, apoi holbînd ochii de uimire. Cu greu rosti:

— Nu, domnule maior, nu e Dumitru Medrea, ci Bruno Höffel... Bruno Höffel... Hitleristul care l-a chestionat pe Medrea...

5 FRUMOASA MARA DE LA BARUL „PORTO RICO" DIN PIREU

În primăvara anului 1956 un cargobot romînesc care se înapoia din apele Pacificului îşi aruncă ancora în portul Pireu — ultima escală în drum spre patrie. Vasul avea să descarce unele mărfuri

și să încarce altele. În tot cursul zilei echipajul avu mult de lucru. Abia către asfințitul soarelui munca de pe vas se mai potoli, iar cîțiva marinari fură învoiți să coboare în oraș. Printre aceștia se afla și mașinistul Petre Morăreț — un bătrîn „lup de mare", cum îi plăcea să-și spună. Nu era el prea bătrîn, dar din cei patruzeci și cinci de ani, mai bine de douăzeci îi petrecuse pe mări și oceane. Și-i plăcea să se laude cu stagiul său, afirmînd că nu există port pe lume unde să nu-și fi „aruncat ancora". Cunoștea tot mapamondul, iar la Pireu se învîrtea ca la el acasă. Știa fiecare uliță, dugheană, local. Se saluta la fel de prietenește și cu hamalii, și cu negustorii, și cu femeile de stradă. De fiecare dată se bucura că lumea nu-l dădea uitării.

— Hallo, Petros !

— Petros !

— Bine ai venit, Petros !

Știa cîteva cuvinte grecești pe care le folosea în toate împrejurările. Și împrejurări, vorba ceea, fuseseră destule. Nu era scandalagiu, în încăierări nu se băga, în schimb îndrăgise chefurile. Îi plăcea să petreacă, iar hamalii, negustorii și prostituatele aflaseră că e vesel și larg la pungă. În ultimii ani însă Morăreț se mai așezase, deși îi mai trăgea, pe ici, pe colo, cîte un chef.

— Încotro, bătrîne ? îl întrebă un tovarăș, cînd se pomeniră dincolo de rada portului.

— Ei, și tu, încotro ! Treaba mea ! răspunse și zîmbi cu subînțeles.

— Mai bine vino cu noi, piratule ! îl strigă altul din urmă.

Morăreț însă, fie că nu-l auzise, fie că nu voise să-l audă, își văzu mai departe de drum. Părea mulțumit că rămăsese singur cu marea sa taină. Așteptase mult clipa asta, ba în cîteva rînduri o și visase... Se vedea atunci ducîndu-se voios la barul „Porto Rico", unde frumoasa Mara de cum îl va zări i se va arunca în brațe.

Cu Mara făcuse cunoştinţă acum cîteva luni. Intrase la „Porto Rico“ să bea un gin. După străvechiul obicei al barurilor marinăreşti, de el se lipise o fetiţă. N-o alungase. O poftise să-i ţină de urît. Îl impresionase tinereţea ei, faptul că fata ştia romîneşte. Copilărise la Brăila, pe malul Dunării. În peregrinările sale marinăreşti, Morăreţ cunoscuse multe femei, dar de îndrăgostit nu se îndrăgostise de nici una. Mara însă îl cucerise. Descoperise acest lucru mai tîrziu, în larg. Amintirea întîlnirii lor îl urmărea ca un vis frumos. O vedea mereu înaintea ochilor : se lipea de dînsul şi zîmbea galeş, dezvăluindu-şi dinţii albi şi frumoşi.

Revederea se petrecu întocmai cum şi-o închipuise el pe mare. Numai ce trecu pragul barului, şi auzi un strigăt de bucurie :

— Petros !

— Mara ! îi răspunse el bucuros.

O văzu cum se ridică sprintenă de la masa unui marinar suedez beat criţă, pentru a se avînta spre dînsul cu braţele larg desfăcute.

— Petros !

Se îmbrăţişară şi se sărutară în mijlocul barului, pe ringul destinat dansatorilor. Ea rîdea şi striga :

— Petros ! Petros !

Şeful orchestrei îl recunoscuse şi el şi, în cinstea oaspetelui, se apucă să cînte „Paloma“ — tangoul preferat al lui Morăreţ. Începură să danseze. Celelalte perechi de dansatori se dădură la o parte ; Morăreţ, simţindu-se în centrul atenţiei tuturor, se strădui să danseze à la Valencia. Mara se mişca mlădioasă şi uşoară ca un fulg. Îşi lipise obrazul catifelat de obrazul lui ars de vînturi. Cînd termină izbucniră aplauze. Ameţit, Morăreţ strigă în greceşte patronului :

— Cîte un gin la toată lumea !

Fata îl trase într-un colţ al barului, la o masă.

— Petros, dacă ai şti cît te-am aşteptat...

El o strînse la piept şi o sărută. Apoi o privi în tăcere : o găsi şi mai frumoasă. O copilă ! Ochii ei

mari, negri și triști îi cereau parcă ocrotire și-i luminau într-un fel ciudat chipul gingaș.

— Să bem, Petros ! rosti ea în romînește, cînd li se puse pe masă băutura comandată.

— Să bem, Mara !

Băură. Morăreț își dezvăluia firea darnică. De altfel, se pregătise pentru clipele astea. Își economisise diurna. Nu cheltuise nimic nici la Alexandria, nici la Iaffa. Își păstrase totul pentru „Porto Rico", pentru întîlnirea cu Mara. Iar acum, simțind-o lîngă dînsul, naviga cu toate pînzele sus.

— Să bem !

Amețiră repede și deveniră gălăgioși. Dansau nebunește, se legau de cei din jur, cereau orchestrei mereu alte cîntece :

— Cîntați ! urla Morăreț.

Deodată Mara îl întrebă îngrijorată :

— Petros, nu ți-e teamă ?

— De cine să-mi fie teamă ? se mînie el, clătinîndu-se.

— C-o să te vadă cineva de pe vas ?

— N-are decît...

— O să te reclame, Petros.

— Nu mi-e teamă de nimeni ! Să bem ! Te iubesc, Mara... Hai, vino lîngă mine !

— Nici de comuniști nu ți-e teamă ?

— Nici. Sînt un „bătrîn lup de mare"... Pe papuași, pe comuniști, pe englezi, aici... uite... în buzunarul ăsta-i bag... Vino... De ce ești tristă ? Nu ești ? Să bem !

Ceva mai tîrziu, Mara îl scoase pe o ușă dosnică și-l conduse într-o cameră de deasupra barului. Ea încuie ușa și începu să se dezbrace. Clătinîndu-se, Morăreț o privea și mormăia cuvinte fără noimă. Apoi începu și el să se dezbrace...

* * *

Simți că cineva îl înghiontește. Deschise ochii și lumina puternică din încăpere îl orbi și îi închise repede la loc. Apoi, prevăzător parcă, îi redeschise.

Nu-şi dădu imediat seama unde se găseşte. Cînd, în sfîrşit, îşi aminti, se miră de prezenţa în cameră a doi necunoscuţi şi se întrebă pe unde o fi umblînd Mara. Presimţind ceva, se ridică deodată în capul oaselor. Necunoscuţii îl măsurau cu un aer batjocoritor. Morăreţ mai constată o dată dispariţia Marei şi încercă să înţeleagă ce se petrecuse. Nepricepînd nimic, se mulţumi să creadă că are de-a face cu doi agenţi ai poliţiei portuare. Avea actele în regulă, aşa că-şi recăpătă stăpînirea de sine. Fără să scoată vreo vorbă, dădu să se ridice. Dar în clipa cînd vru să ia de pe scaun pantalonii şi să se îmbrace, unul dintre necunoscuţi îl împrînci înapoi în pat şi i se adresă în romîneşte:

— Ce-i, domnule Morăreţ, unde te grăbeşti?

Marinarul se uită speriat la cel care-i aruncase întrebarea.

— N-ai de ce să te grăbeşti, pînă la expirarea biletului de voie mai ai exact o oră.

Şi cuvintele acestea fuseseră rostite tot în romîneşte, dar, de astă dată, de celălalt necunoscut care parcă păzea uşa.

Morăreţ se uita cînd la unul, cînd la celălalt. Feţele lor nu-i spuneau nimic, însă observă că amîndoi erau la fel de bine îmbrăcaţi. O căută din priviri pe Mara, şi situaţia în care se afla i se păru deodată ireală. Şi, ca şi cînd ar fi vrut să se convingă de ceva, întrebă încruntat:

— Cine sînteţi şi ce vreţi de la mine?

Nu i se răspunse imediat şi dădu să se ridice, dar fu împrîncit din nou între perne.

— N-ai de ce să te grăbeşti. Întoarcerea ta pe vas nu mai depinde de tine, ci de noi.

Morăreţ îşi roti neputincios privirile prin cameră, în căutarea unui sprijin. Îl durea capul; gura îi era uscată şi-i era tare sete. Măcar dacă ar înţelege ce se întîmplă cu el! Ştia doar că se găseşte în camera Marei şi că fata dispăruse. Privirile i se opriră pe feţele celor doi indivizi care continuau să-l măsoare batjocoritor: „Cine sînt? Ce vor de

la mine ? Sînt solizi ! Mai ales ăla de lîngă ușă. Are nasul și arcadele sparte. Ăsta-i boxer." Îi privi cît îi privi, apoi se întrebă plictisit pe unde o fi umblînd Mara, ca și cum de ea ar fi depins întoarcerea lui pe vas.

— Să știi că mai ai cincizeci și cinci de minute pînă la expirarea biletului de voie.

Individul care-i vorbea stătea doar la un pas de pat. Morăreț îi vedea bine chipul. Fața-i smeadă avea o expresie șireată, întărită parcă de mustăcioara sa neagră și bine îngrijită. Tipul își împinsese pălăria pe ceafă și-și înfundase mîinile în buzunarele pantalonilor.

— Și ce-i cu asta ? întrebă Morăreț furios. În sfîrșit, înțelese că picase într-o încurcătură neplăcută.

— Păi, ce să fie ?! îl necăji necunoscutul. Ești al nostru și pace...

Răspunsul îl înfurie și mai mult. Aruncă pătura de pe dînsul cît colo, sări din pat și-și luă pantalonii. Surprinși, cei doi duseră mîna la revolver. Nu-l opriră să se îmbrace, însă Morăreț, mai mult din obișnuință, apucînd pantalonii își controlă buzunarele. Încremeni speriat : actele nu se mai găseau la locul lor. Bolborosi dezarmat :

— Actele ! Unde-mi sînt actele ?...

Cel cu pălăria pe ceafă rînji :

— Sînt la mine... nu le mai căuta.

Morăreț nu sesiză că individul îl tutuise.

— Da, da, sînt la mine... Tu..., de altfel, ești al meu... Numai eu mai pot să te scot de aici... Bineînțeles, viu sau mort.

— Pentru numele lui Dumnezeu, cine sînteți și ce vreți de la mine ? țipă marinarul.

— Mai întîi îmbracă-te ! Necunoscutul încetă să mai rînjească, luînd o atitudine poruncitoare. Îmbracă-te, cînd îți zic !

Dintr-o dată, marinarul deveni ascultător. Se îmbrăcă mecanic, uitîndu-se cu ochi triști și neputincioși în juru-i.

— Şezi acolo pe scaun ! îi se porunci după ce se îmbrăcase.

„Acolo“ era lîngă masă. Se aşeză supus. Cel cu pălăria pe ceafă se aşeză şi el pe alt scaun, lîngă Morăreţ.

— Ascultă, prietene Morăreţ, de fapt mai ai cincizeci de minute pînă la expirarea biletului de voie. Dacă în cele cincizeci de minute nu te întorci pe vas, eşti un om pierdut.

Lui Morăreţ îi era tare sete şi ar fi golit dintr-o sorbitură o găleată de apă. „Cincizeci de minute !“ i se întipări în minte şi-şi privi tulbure adversarul. „Ce vor de la mine ?“

— Uită-te şi tu...

— Nu mă tutui... se apără Morăreţ fără vlagă.

— Uitaţi-vă şi dumneavoastră la fotografiile astea... Poate vă alegeţi una dintre ele, continuă el pe un ton zeflemitor şi scoase din buzunarul hainei un plic mare, galben. Şi, ca şi cînd plicul ar fi avut darul să-l facă să înţeleagă ce se petrecuse cu dînsul, Morăreţ deveni atent.

— Ce zici de fotografia asta ?

Morăreţ luă fotografia şi, după ce o privi, făcu nişte ochi mari : pe bucăţica de carton se văzu pe el îmbrăţişîndu-se în mijlocul barului cu Mara. „Cînd am fost fotografiat ?“ Nu-şi amintea să fi văzut în local vreun fotograf... „Să mă fi îmbătat în halul ăsta ?“ Întinse mîna tremurîndă după cea de-a doua fotografie. Se văzu ţinînd-o pe Mara în braţe. „Ştia sau nu că ne fotografiază ?“ Îi plăcu să-şi închipuie că fata nu ştia nimic, că şi ea căzuse victima acestor indivizi. I se mai arătă o fotografie, de astă dată făcută în camera Marei. Morăreţ păli şi se uită îngrozit la faţa celui care-i întinsese pozele.

— Ce vreţi de la mine ? întrebă el printre dinţi.

— Stai, că n-am terminat... Adunînd fotografiile, cel cu pălăria pe ceafă făcu un semn celuilalt, de parcă i-ar fi spus : „Dă-i drumul“. Morăreţ se uită înfricoşat spre uşă. Abia atunci zări la picioarele

individului cu mutră de boxer o cutie dreptunghiulară, ca un patefon. Boxerul luă cutia și o așeză pe singura noptieră din încăpere. „Un magnetofon !“ tresări Morăreț și începu să-și frîngă mîinile. Auzi un vîjîit, apoi recunoscu vocea lui și a Marei.

„Cîntați ! striga el.

„Petros, nu ți-e teamă ?“ întreba Mara.

„De cine să-mi fie teamă ?“

„C-o să te vadă cineva de pe vas ?“

„N-are decît...“

„O să te reclame, Petros.“

„Nu mi-e teamă de nimeni !... Să bem ! Te iubesc, Mara... Hai, vino lîngă mine...“

„Nici de comuniști nu ți-e teamă ?“

„Nici. Sînt un bătrîn lup de mare... Pe papuași, pe comuniști, pe englezi... aici, uite, în buzunarul ăsta-i bag !“

Magnetofonul tăcu. Morăreț își aminti totul și, tremurînd, privi cu ură cutia păstrătoare de voci.

— Tremuri, marinarule !

— Ce vreți de la mine ? gemu Morăreț.

— Îți dai seama că ești în mîinile noastre, nu-i așa ? Dacă trimitem în dar comandantului tău banda de magnetofon și fotografiile putem presupune că ești...

— Ce vreți de la mine ?

— ...ești un om pierdut, continuă celălalt zeflemitor. Noi însă putem să te ajutăm... să rămîi în viață... să-ți duci liniștit zilele lîngă Mara... Putem să te ajutăm, dar, în același timp putem să te și distrugem. Mă înțelegi, marinarule, nu-i așa ?

Morăreț privea-n pămînt. Răspunse dînd din cap.

— Putem să te ajutăm și o să te ajutăm, dar mai întîi tu ești cel care trebuie să ne ajuți pe noi...

— Ce vreți de la mine ? gemu Morăreț din nou.

— Să ne faci un serviciu... un foarte mic serviciu... Sîntem informați că vasul vostru se înapoiază la Pireu peste o săptămînă. Așa-i ?

— Da.

— Uită-te acum și la fotografia asta...

Morăreţ luă din mîna necunoscutului o altă fotografie şi, cercetînd-o, îşi ridică mirat sprîncenele: văzu o clădire cum sînt multe clădiri în lumea asta...

— E o casă din Focşani, îl lămuri cel cu pălăria pe ceafă. În legătură cu ea, îţi cerem să ne faci un serviciu... Şi o să te plătim... peste o săptămînă... Trei sute de dolari...

— Trei sute de dolari ?! exclamă Morăreţ foarte sincer.

— Iar pe deasupra o să-ţi mai dăm şi o mie de lei... ca să ai cu ce să te deplasezi pînă la Focşani...

— Şi ce trebuie să fac acolo ? se interesă Morăreţ, frîngîndu-şi în neştire mîinile.

— Uită-te bine la fotografie... Pleci la Focşani şi te interesezi personal dacă clădirea asta mai există sau nu pe strada C. numărul 3. Dacă nu cumva clădirea a fost demolată...

Auzind despre ce „serviciu" este vorba, Morăreţ izbucni într-un rîs nervos. Îşi închipuise că-i vor cere să dea foc casei sau să ucidă vreun locatar... Cînd colo ? Rîdea şi cu greu izbuti să se potolească. În cele din urmă zise :

— Bine, fraţilor, şi pentru un serviciu ca ăsta trebuie să mă îmbolnăviţi de inimă ?!... Credeţi că era nevoie de tot tărăboiul ăsta ?

— Ei, ce zici ? Facem tîrgul ?

Acum, cînd ştia că la mijloc nu-i decît un fleac şi că-i rost să cîştige nu un ban, ci trei sute de dolari, Morăreţ mai prinse curaj :

— Şi dacă refuz ?

Celălalt îl luă în serios. Scoase tacticos un „Walter" din buzunar, se prefăcu că-l cercetează, înlătură de pe el un firicel nevăzut de praf, controlă încărcătorul, introduse tot alene un glonţ pe ţeavă, apoi jucîndu-se cu pistoletul spuse moale :

— O să te împuşcăm... Iar cadavrul tău o să-l trimitem frumuşel pe vas... Împreună cu el o să trimitem şi fotografiile şi banda de magnetofon.

Morăreţ se considera acum în afara oricărui pericol. Sutele de dolari îi surîdeau. Fluieră prelung, a pagubă :

— Şi voi, romîni ca şi mine, m-aţi împuşca ?

— Mai sînt treizeci de minute... Pînă-n port faci zece minute... Deci, practic, nu mai ai decît douăzeci de minute...

— Unde e Mara ? De fapt, voise să întrebe dacă ea are vreun amestec în această combinaţie.

— Am trimis-o de aici... Ei ?

— Bineee. Primesc. Da' nu mă duceţi, sînteţi oameni de cuvînt ?... Trei sute de dolari ! Iar acum, dacă se poate, aş vrea să-mi daţi un aconto... 25 de dolari... şi mia de lei...

Cel cu pălăria pe ceafă îi aruncă boxerului o privire care voia să spună : „Ai văzut că s-a dat pe brazdă ?“ Apoi i se adresă lui Morăreţ :

— S-a făcut... Noi, nu numai că sîntem oameni de cuvînt, dar vrem să semnăm cu tine şi un angajament.

— Angajament ?! Morăreţ se întunecă din nou la faţă. Ce fel de angajament ?

— Ei, angajament... O simplă scrisoare... Uite, e şi făcută... Na, citeşte-o !

Morăreţ luă coala de hîrtie şi citi :

„Subsemnatul Morăreţ Petre, maşinist pe cargobotul „Pescăruşul“, cetăţean al R.P.R.-ului, mă oblig în faţa domnului Toma Nicolau...“

Morăreţ se uită la cel cu pălăria pe ceafă :

— Tu eşti Toma Nicolau ?

— Da, răspunse acesta vesel.

— Iar eu sînt Puiu Cristescu, se prezentă boxerul.

Morăreţ citi mai departe :

„...domnului Toma Nicolau, reprezentant al firmei „CRICEOM EXPORT — SOCIETATE ANONIMA“ din Pireu, să obţin unele informaţii din Romînia în legătură cu un imobil din Focşani. Pentru acest serviciu voi primi drept recompensă 300 de dolari (trei sute dolari). Jur să nu trădez nimănui

această înțelegere. În caz de neîndeplinire sau de trădare a angajamentului, sînt de acord să fiu pedepsit.“

Mai citi o dată scrisoarea. Da, n-avea nimic de pierdut, numai de cîștigat. Fără să șovăie, spuse :

— Mai întîi cei 25 de dolari și-apoi iscălesc.

Toma dădu din cap : „Știi să închei afaceri, dom'le !“ și-i numără dolarii.

— Și mia de lei ?

— Mai întîi iscălește.

Morăreț strînse dolarii și-i băgă în buzunar. Apoi luă stiloul lui Toma și iscăli.

Împăturind scrisoarea, Toma se ridică în picioare și zise :

— Să nu crezi c-o să poți să ne duci... Cunoaștem toate adresele tale... Te găsim și-n gaură de șarpe... Știm că ești divorțat... că ai la Constanța un băiat... Oamenii mei te pot găsi pretutindeni... Auzi, bagă-ți bine în cap ce-ți spun !

Morăreț deveni grav. Da, omul ăsta știa prea multe despre el ca la mijloc să fie vorba numai de un simplu serviciu. Totuși, încercă să se convingă. „Focșani și nimic mai mult... o clădire... Pentru trei sute de dolari... Merită... Mă descurc eu...“

— Uite și mia de lei, actele... Mai ai 15 minute pînă la expirarea biletului de voie... Ne vedem peste o săptămînă aici... la Porto Rico... la frumoasa Mara...

* * *

De cum se înapoie în țară, Morăreț trînti niște chefuri cum nu mai trîntise de mult. Cheltui repede mia de lei, iar cînd își aminti de scrisoarea semnată la Pireu și de obligația de a pleca la Focșani nu se pierdu cu firea : „De ce să plec ? Nu plec nicăieri. Au crezut că sînt un prost... Nu sînt... O să le spun c-am fost la Focșani.. c-am văzut clădirea și o să le umflu dolarii... N-au decît să controleze singuri...“. Se și închipuia la Porto Rico luînd dolarii

și petrecînd cu Mara. O revăzu în gînd și se întristă. I se făcu tare dor de dînsa. „Poate c-o să rămîn la Pireu... poate c-o iau de nevastă... Ce-aș putea oare înjgheba la Pireu cu trei sute de dolari ?"

6 TAINA ȘOFERULUI

Maiorul Panait întinse pe cristalul biroului cele trei fotografii ca pe trei cărți de joc. Își schimba privirile de la una la alta, de parcă în felul acesta i-ar fi fost mai ușor să dezlege taina celor trei „șahiști". Unul fusese identificat, dar cine erau ceilalți doi ? Sînt toți nemți, camarazi de-ai lui Höffel sau agenți romîni, colaboratori ai serviciului de spionaj hitlerist în Romînia ? Se opri îndelung asupra fotografiei lui Bruno Höffel, ca și cînd ar fi vrut să-l întrebe : „Cine te-a împușcat și pentru ce ?"

Panait era convins că cele trei cazuri nu închideau un capitol, ci deschideau un altul, foarte important. N-avea încă suficiente date pentru a-l demonstra, dar simțea din plin prezența acestui adevăr. Asasinarea într-un răstimp scurt a trei inși suspecți îi crea o stare de continuă neliniște, îi spunea că undeva, pe teritoriul țării, s-a produs reactivizarea bruscă a unor dușmani. Cine erau aceștia ? Unde și sub ce mască se ascundeau ? Ce obiectiv urmăreau ? Panait își cunoștea firea, știa că de acum înainte liniștea sa va depinde numai și numai de dezlegarea cu succes a acestei probleme. Privind într-una fotografia lui Bruno Höffel, încerca să intuiască evoluția Serviciului hitlerist de spionaj în Romînia după înfrîngerea de la Volga. Unde or fi arhivele Serviciului ? O, dacă le-ar fi avut la îndemînă ! Judecînd după unele informații, arhivele dispăruseră brusc, tot așa cum dispăruse și maiorul von Krämer — șeful serviciului german de spionaj în Romînia. O vreme circulase zvonul că von

Krämer şi-ar fi găsit moartea chiar în ziua de 23 august, în timpul bombardamentelor germane asupra Capitalei. Însă se poate da crezare unui simplu zvon? Nu, zvonurile uneori pot fi asemuite cu nişte perdele de fum. Totuşi, dacă privirile anchetatorului izbutesc să pătrundă dincolo de ele, se pot descoperi date preţioase. Dacă...

Se auziră cîteva bătăi în uşă. În birou îşi făcu apariţia, surîzător şi vesel, Lucian.

— Se pare că vii cu traista plină, tovarăşe locotenent major, îl întîmpină Panait, adunînd la un loc fotografiile risipite pe cristalul biroului.

— Daţi-mi voie să vă raportez, tovarăşe maior...

— Raportează... După cît eşti de vesel şi vioi, s-ar spune că ţi-ai găsit, în sfîrşit, o logodnică şi că te însori...

Lucian înţelese cuvintele şefului în felul său:

— Iar v-a telefonat maică-mea?

Panait dădu vesel din cap.

— Nu cumva să mă trădezi... Ia ascultă, chiar aşa, de ce nu vrei să te însori?

Lucian roşi:

— Tovarăşe maior, zău, nu-i acum timp de însurătoare.

— Înseamnă că ai o părere proastă despre timpurile pe care le trăim.

— Tovarăşe maior... După felul cum îşi strînse buzele, de parcă ar fi vrut să împiedice izbucnirea unui răspuns, se vedea că Lucian se supărase.

— Ei, hai, nu mi-o lua în nume de rău, încercă Panait să-l îmbuneze... Ştii ce m-a întrebat mama dumitale? „Tovarăşe maior, nu-i puteţi da băiatului meu un ordin să se însoare? E atît de singur..."

— Nu-i adevărat, se apără Lucian, nu sînt singur.

— Ei, linişteşte-te!... Burlăcia dumitale e deocamdată salvată. N-am căderea să semnez un asemenea ordin... Mai bine să fumăm o ţigară.

Panait îi întinse tabachera. Se ridică apoi de la locul său şi se aşeză pe un alt fotoliu, în faţa lui Lucian.

— Tovarăşe maior, începu Lucian după ce se aşeză, informaţia furnizată de Petre Bîrna m-a călăuzit către o descoperire foarte importantă. Am stabilit că Traian Bădărău, şoferul lui Strachină, trăieşte.

Descoperirea era într-adevăr interesantă. Panait se aplecă puţin înainte, de parcă ar fi dorit să audă mai bine raportul subalternului.

— Traian Bădărău trăieşte... Locuieşte în Bucureşti. Nu s-a lăsat de şoferie... Lucrează la I.R.T.A. şi umblă mult prin ţară.

— Cum de-ai dat de dînsul?

— Am pornit de la fişa matricolă din anii războiului. Am aflat, astfel, date exacte ale identităţii sale ca militar. Apoi, cu sprijinul „Evidenţei populaţiei" l-am identificat. Datele corespund întru totul...

— Ai fost şi la I.R.T.A.?

— Da... L-am şi văzut pe Bădărău... Ce-i drept, de la distanţă... Şi trebuie să vă raportez că semnalmentele indicate de Bîrna în declaraţia sa corespund numai în parte. Fostul şofer al lui Strachină are acum pe faţă o cicatrice mare de la frunte pînă aproape de bărbie... în urma unei răni provenite pe front.

— E căsătorit? Are copii? întrebă Panait, risipind cu mîna fumul ţigării.

— Însurat, dar copii n-are... Nevastă-sa nu lucrează nicăieri... e casnică.

— Cum îl apreciază întreprinderea?

— Ca pe un şofer foarte bun... de înaltă clasă. Şi-ar fi arătat dorinţa să ceară şi primirea sa în rîndurile candidaţilor de partid... În momentul de faţă, Bădărău e plecat. După-amiază se înapoiază la Bucureşti. Ce-mi ordonaţi?

— Cred că ar fi bine ca încă astăzi să-i faci o vizită şi să-l inviţi la noi... să stăm mîine dimineaţă de vorbă cu dînsul.

Panait se ridică. Lucian îi urmă exemplul.

— Îmi daţi voie să acţionez?

Panait încuviință gînditor printr-un semn al capului, dar în clipa cînd Lucian se pregătea să iasă din birou adăugă cu glas tare :

— Și n-ar strica să te gîndești la sfatul mamei dumitale...

Lucian se burzului din nou.

* * *

Traian Bădărău îl primi politicos, dar cînd Lucian se legitimă ca venind din partea secției de miliție el păli, stăpînindu-și cu greu un tremur nervos. Lucian încercă să-l liniștească, dîndu-i de înțeles că-i vorba de niște informații cu privire la un accident și nimic mai mult. Tulburat, șoferul rosti anevoie :

— Bine... desigur... am să vin...

Traian Bădărău însă nu se prezentă, ci fu adus. În seara aceleiași zile, ofițerul însărcinat cu supravegherea casei șoferului raportă lui Lucian :

— Vorbesc de la Gara de Nord...

— Ce cauți acolo ? îl întrebă Lucian nedumerit.

— Se pare că omul nostru se pregătește să plece la Vatra Dornei.

— La Vatra Dornei ?!

— Acum zece minute și-a scos un bilet... s-a și instalat în compartiment... Un băiat de-al nostru e lîngă el... Ce-mi ordonați ?

Lucian nu răspunse imediat. Nu se aștepta la o asemenea surpriză. Șoferul i se păruse un om așezat, iar tulburarea pe care apariția sa în casa acestuia o iscase era într-un fel explicabilă.

— Ce-mi ordonați ? întrebă vocea de la celălalt capăt al firului.

— La ce oră pleacă trenul ?

— Peste douăzeci de minute.

— Un personal, un accelerat ?

— Accelerat... vagonul 3... locul 4.

— Vin și eu „fulger". Așteaptă-mă la ușa vagonului.

Zece minute mai tîrziu, Lucian se afla la gară. Ofițerul care-i raportase îl aștepta la locul stabilit.

— Ce face? fu prima întrebare a lui Lucian.

— Și-a acoperit fața cu fulgarinul... pesemne vrea să doarmă...

— Cum nu se poate mai bine! exclamă Lucian. Urmează-mă.

Urcară amîndoi în vagon; nu era prea aglomerat. Dintr-o privire, Lucian sesiză situația din compartimentul lui Bădărău. Se mai găsea acolo, în afară de un ajutor al său, o bătrînică, care, după straie, părea să fie de prin Ardeal. Lucian deschise zgomotos ușa compartimentului, sperînd să-l determine pe Bădărău să-și ia fulgarinul de pe obraz. Dar acesta nu schiță nici un gest. Atunci Lucian se apropie de dînsul și, ca și, cînd i-ar fi fost prieten, îl scutură:

— Tovarășe Bădărău, ce faci, dormi? Scoală, hai frate!

Șoferul își descoperi fața și, cînd îl văzu pe ofițer, îngălbeni.

— Hai, frate, c-am găsit locuri la vagonul de dormit... Ce te uiți așa la mine, nu-ți vine să crezi? Cînd îți spun c-am găsit, am găsit... Hai, ia-ți și lucrurile și vino.

Bădărău se ridică și dădu să-și scoată valiza din plasă. Lucian i-o luă însă înainte: apucă valiza și o transmise celuilalt ofițer.

— Lasă c-o duce el... E de-al nostru, îl lămuri Lucian. Poți să ai încredere în dînsul...

Șoferul se uită năuc la cei doi și pricepu de fapt ceea ce voise să-i spună Lucian: „Bagă de seamă, nu sînt singur!"

— Nu vă supărați, întrebă deodată bătrîna, îi scump un bilet la vagonul de dormit?

— Nu-i prea scump, măicuță!

Coborîră din tren și se îndreptară spre ieșire. Lucian îl apucă pe șofer de braț și-i vorbi ca unui vechi prieten:

— Şi zii aşa... ne-ai refuzat invitaţia... Voiai să ne laşi să te aşteptăm... Păi bine, domnule, se face una ca asta ? Pe aici ; acolo în colţul străzii ne aşteaptă o maşină.

Şoferul se muiase ca o cîrpă.

* * *

Lucian deschise valiza în prezenţa maiorului Panait. Printre lucruri — două perechi de schimburi, un pulover gros de lînă, două cravate, ciorapi, un aparat de ras — dădură peste un pachet făcut dintr-un prosop. Îl desfăcură şi ieşiră la iveală douăzeci şi cinci de ceasuri marca „Doxa".

— Douăzeci şi cinci de ceasuri ! Interesant ! rosti maiorul cuvîntul său preferat.

— Care din ceasurile astea să-i fi sunat ? glumi Lucian, rînduindu-le frumos pe birou. Ce-o fi vrînd să facă cu ele ?

— O să ne spună chiar el... Şi poate, cine ştie, vom afla şi ce fel de ceas a învîrtit...

Maiorul deschise dictafonul şi ordonă scurt :

— Să fie adus arestatul Traian Bădărău.

Nu trecură nici cinci minute şi arestatul fu introdus în cabinetul maiorului. Şoferul se opri lîngă uşă, alb la faţă, cu ochii-n pămînt. Părea nu numai speriat, ci şi descumpănit : nu ştia ce trebuie să facă, să înainteze, să rămînă locului...

Panait îi arătă un scaun :

— Apropie-te şi ia loc...

Bădărău înaintă cu paşi şovăitori şi se aşeză ferindu-şi într-una privirile. Deodată zări pe birou valiza şi ceasurile expuse ca într-o vitrină şi broboane de sudoare îi năpădiră fruntea palidă.

Panait se prefăcu a controla nişte hîrtii dintr-un dosar, se opri asupra unei pagini, apoi îl măsură pe arestat, întrebîndu-l :

— Te cheamă Traian Bădărău ?

— Da ! răspunse şoferul înghiţindu-şi saliva.

— Te-ai născut în anul 1908, la 5 decembrie, în oraşul Bacău ?

— Da.

— Armata ai făcut-o la Regimentul 8 obuziere din Roman?

Panait se uita în dosar și punea cîte o întrebare, iar arestatului i se părea că acolo se află trecută întreaga sa viață.

— Ai făcut politică legionară?

Răspunsul întîrzie. Panait cercetă atunci alte hîrtii din dosar, care, de fapt, nu spuneau mai nimic despre arestat, apoi îl scrută sever pe sub sprîncenele-i stufoase.

— Da, răspunse șoferul cu o voce stinsă.

— Din ce an?

— Din 1936... N-am fost decît un an... un singur an... după asta n-am mai vrut...

— De ce? Panait n-avea la dosar nici o informație cu privire la activitatea politică a șoferului și se hotărî să-și dezvolte ancheta pe linia asta. De la locul său Lucian asculta cu interes interogatoriul. Își aminti că la dosarul profesional de la I.R.T.A. șoferul declarase că nu făcuse parte din nici un partid politic, ba își manifestase chiar dorința să intre în rîndurile candidaților de partid.

— Am văzut cu ochii mei cum au ucis un om nevinovat la „Casa Verde"... Și am început să-l ocolesc...

— Să știi că apreciez sinceritatea răspunsului dumitale, zise Panait și ridică din dosar o altă hîrtie.

— În timpul războiului antonescian ai fost mobilizat în cadrul Serviciului secret?

Șoferul rămase cu ochii pironiți pe dosarul de pe birou: îl treceau nădușelile și își tot întindea gîtul roșu și transpirat. Presimțea că anchetatorul se apropie cu pași siguri de taina vieții sale, de ceea ce în ultimii ani căutase să ascundă. Murmură:

— Da.

— Ai fost șoferul căpitanului Strachină?

— Da.

Panait luă unul din ceasurile găsite în valiza arestatului, îl cîntări în palmă, îl lipi de ureche și, într-o doară, întrebă:

— De ce ai vrut să fugi?

Arestatul se aştepta la întrebarea asta. Toată noaptea se frămîntase să găsească un răspuns cît mai convingător. Ticluise tot felul de întîmplări. Una dintre ele i se păruse foarte bună, dar dosarul de pe biroul maiorului şi apoi faptul că fusese ridicat direct din tren îl derutaseră şi nu ştia pe ce cale s-o apuce. Auzi din nou întrebarea anchetatorului:

— De ce ai fugit?

— Am vrut să dispar... Şoferul se pomeni relatînd una din istorioarele ticluite în cursul nopţii. Să vedeţi, ieri cînd dumnealui a venit la mine acasă şi mi-a spus că sînt invitat la Secţie, m-a cuprins deodată frica... Poate... Bădărău îşi înlănţui mîinile şi degetele lui prinseră să se frîngă nervos. Poate mă cheamă, mi-am zis, pentru că am fost legionar... pentru trecutul meu... şi am vrut să mă topesc... la Vatra Dornei...

Şoferul tăcu. Panait îi aruncă o privire ironică. „Nu mă crede — constată şoferul. Nu mă crede".

— Să te topeşti la Vatra Dornei? Şi ce să faci acolo, să-ţi deschizi o dugheană cu ceasuri?

Întrebarea ironică a maiorului îl descumpăni şi mai mult. Simţea că o apucase pe un drum greşit, că omul din faţa lui ştie tot, că nu poate fi minţit. Deodată, ca şi cînd s-ar fi hotărît să arunce de pe sufletul său o povară insuportabilă, începu să vorbească repede şi tare:

— O să vă spun... Trebuie să vă spun... Îmi dau seama... Ani de zile am trăit sub povara unor amintiri... a unor amintiri grele... Şoferul îşi întinse din nou gîtul, de parcă se înăbuşea şi, instinctiv, îşi mai desfăcu un nasture la cămaşă. Ca legionar, n-am participat la nici o acţiune criminală. Sînt şofer... Pe atunci lucram la un patron... Tănăsescu Marin, de pe strada Blănari. Era proprietarul unui garaj... El ne-a făcut pe toţi, fără să ne întrebe, membri ai „Legiunii". Eu lucram pe un camion; cînd patronul îmi cerea îi căram pe legionari prin oraş,

Nu m-am amestecat în treburile lor... n-am participat la nici o crimă... Prin '38 am fost concentrat... Am fost repartizat locotenentului Strachină... Pe atunci era locotenent. Mă trăgea după dînsul la tot felul de manevre, pe frontieră, pe acolo unde ce tot făceau fortificații. Nu știam cu ce se ocupă și nici nu-mi băteam capul să aflu... Un an am tot fost concentrat. La începutul războiului m-am pomenit cu ordin de chemare și, spre marea mea nenorocire, m-am pomenit din nou în slujba lui Strachină. Acum era căpitan...

— De ce spre marea dumitale nenorocire? îl întrerupse Panait.

— De felul meu, am fost un om bun, domnule maior... N-am făcut rău nimănui. Sînt șofer, dar nu beau... Nu pun în gură un strop de alcool. Toată viața am muncit... am salahorit, domnule maior. Traiul la domnul Strachină n-o să-l uit și o să-l blestem cît oi trăi... Noaptea mă scula din somn și-mi dădea ordin să scot mașina. Aveam un „Mercedes-Benz", mașină bună, motor puternic...

Șoferul vorbea pe apucate. Sărea de la una la alta. Panait se hotărî să-l lase în voie, să nu-l întrerupă. Izbucnirea arestatului i se părea sinceră și explicabilă.

— Noaptea, da... Ce-am vrut să spun... Da, da... Șoferul își șterse cu mîneca hainei fruntea asudată. Căpitanul ținea legătura sau controla, nu știu ce lagăre... Se ducea pe acolo și-și alegea victimele. El își bătea joc de mine, de felul meu... Spunea că am suflet de domnișoară... Iar eu n-aveam somn din pricina faptelor lui. Uneori se îngrozea că știu prea multe. Și nu o dată a scos revolverul la mine amenințîndu-mă.

— Țintea în inimă? îl întrerupse Lucian, amintindu-și de dosarul celor trei crime.

— Nu... Împușca în gît. Cînd l-am întrebat: „De ce vreți să mă omorîți domnule căpitan?" mi-a răspuns fără ocol: „Știi prea multe și o să te doară capul!" Și a avut dreptate. Începuse să mă doară nu numai capul, ci și sufletul. Îmi spunea că munca

lui ține de Serviciul secret și dacă aș scăpa vreo vorbă ar trage în mine fără milă Nu mințea, îl știam capabil de așa ceva. Îl uram, dar n-aveam ce face... Eram sclavul lui și, într-un fel, părtaș la crimele sale... Mă învățasem să tac, să tac. . Și cu cît tăceam mai mult, cu atît inima-mi devenea mai grea. Și-apoi, cu cine mai puteam schimba o vorbă ? Cu nimeni ! Toți cei de la Serviciul secret erau spioni... sau se spionau între ei...

Pe urmă a început retragerea. Căpitanul devenise nervos. În orice clipă scotea revolverul și mă amenința. În retragere s-a întîmplat și nenorocirea cea mare... Sau nu știu dacă-i nenorocire. Fugea de ruși, fugea de rupea pămîntul... Arunca arhiva-n mașină...

Panait îl întrerupse. Cuvîntul „arhivă" îl interesă, de formulat însă își formulă întrebarea ca și cînd ar fi știut de existența arhivei, dar ar fi vrut să mai afle un amănunt.

— În ce-și ținea arhiva ?

— Într-o lădiță de fier, cît valiza mea. Bădărău arătă cu mîna la obiectele de pe birou, zări ceasurile și, fără să vrea, înghiți un nod... Arunca arhiva-n mașină și-mi poruncea să gonesc... În urma noastră veneau, la distanță, celelalte mașini ale Serviciului. Așa am ajuns în luna martie 1944 lîngă Ungheni... Trebuia să trecem un pod. În fața noastră, o coloană nesfîrșită. Ne-au surprins bombardierele sovietice. Au nimerit podul la mijloc... Noi ne-am prăvălit în Prut cu tot cu mașină... Eu știam să înot... căpitanul la fel... Așa am ajuns la mal.

— Iar arhiva ?

— Da, mașina și arhiva s-au dus la fund. Strachină era distrus. Se vedea că ținuse mult la arhiva lui. După întîmplarea asta am ajuns la București. Nu mi-a dat drumul. Mă ținea după dînsul. Făcuse rost de un „Fiat" și-l duceam peste tot. Mă bucuram în taină cînd îl vedeam și pe el înfricoșat... Dar și mie mi-era teamă... Îl duceam mereu la Hotel „Splendid", acolo era sediul nemților, și se întîlnea

cu tot felul de ofiţeri germani... Într-o zi mi-a spus că va trebui să ne ascundem, că vin ruşii peste noi. „Noi doi, mi-a zis, am lucrat la Serviciul secret, am făcut spionaj şi contraspionaj, înţelegi Traiane, cum stau lucrurile". Eu înţelegeam, chiar foarte bine înţelegeam, mă declara oficial părtaş la tot ce făcuse. Dar eu n-am avut tăria să mă împotrivesc... Mi-era frică de tot ce văzusem pe front. La 24 august a venit la mine şi mi-a spus: „Traiane, gata, s-a terminat. Vii cu mine, să ne ascundem". Mi-era frică şi m-am dus după dînsul. Ne-am ascuns mai întîi la o mănăstire de pe Valea Oltului, apoi am trecut de la o mănăstire la alta... Devenisem din şofer servitorul lui. Din cînd în cînd mai venea cîte cineva, cîte un necunoscut şi-i aducea bani. Am stat ascunşi pînă-n primăvara lui 1946. În martie mi-a spus că a sosit clipa despărţirii. „Eu, Traiane, o să plec în străinătate. O să mă conduci la Satu-Mare şi mă laşi acolo". „Şi cu mine ce o să fie?" — am întrebat eu, iar el mi-a zis: „Ce să fie, Traiane, tu n-ai fost decît un şofer la ordinele unui căpitan... N-are de ce să-ţi fie frică... Tu rămîi... te angajezi undeva... o să lucrezi, iar atunci cînd s-or întoarce lucrurile, vin şi eu înapoi şi te iau iar la mine!" L-am dus la Satu-Mare. Acolo a intrat în legătură cu o călăuză Iszak Göre. S-a tocmit cu el să-l treacă în Ungaria. La plecare mi-a zis: „Nu fi trist, Traiane, ne mai întîlnim noi". Nu mă simţeam trist, ci înfricoşat. Parcă era mai bine cînd eram împreună. Acum mă pomeneam singur, împovărat de toţi anii războiului. Ştiam că poliţia democrată îl caută, iar eu eram acela care l-am condus la Satu-Mare să fugă. Am venit la Bucureşti... N-aveam somn, eram veşnic cu sufletul la gură. Aşteptam de la o zi la alta să fiu arestat. Pe urmă m-am liniştit. Am văzut că nimeni nu se leagă de mine. Mi-am luat nevastă... nu m-am căsătorit civil cu ea... mi-era frică... Dacă mă arestează, de ce a-o nenorocesc şi pe dînsa? Mi-am găsit de lucru... M-am angajat la I.R.T.A. şofer de cursă lungă. Am început să cîştig bine... De teamă însă tot nu mă

vindecasem. Cîteodată mă bătea gînd de ducă. Așa că într-o zi am luat hotărîrea ca din economiile mele să încep să cumpăr ceasuri, să am ceva capital. Nevestei mele nu i-am spus nimic... Așa am adunat cele douăzeci și cinci de ceasuri, zicîndu-mi că într-o zi, dacă o să fie nevoie, o să fug undeva-n țară și atunci să am o vreme cu ce trăi. Cînd l-am văzut pe dumnealui în casa mea, mi-am spus: „Te-ai dus pe copcă, Traiane!" Și cînd am văzut că nu mă ia imediat, m-am gîndit: „Dumnezeu ține cu tine Traiane, uite, ți-a dat răgazul să fugi". M-am înșelat însă. Dumnezeu m-a pedepsit. Trebuia să mă pedepsească.

Șoferul tăcu. Răsufla anevoie și privea cu ochi tulburi în jurul său. Se vedea că-i era sete și maiorul împinse spre el un pahar cu apă. Îl bău încet, atent să nu se înece.

— Așadar voiai să ți se piardă urma?

— Da.

— Dar nevasta știa încotro te-ai hotărît să pleci?

— Nu, eu i-am spus că I.R.T.A. mă trimite pînă la Timișoara să preiau de acolo un camion. M-a crezut.

— Pe sergentul major Dumitru Medrea l-ai cunoscut?

Șoferul se lăsă pe speteaza scaunului ca și cînd ar fi căutat un sprijin. Acum își dădea seama că anchetatorul nu poate fi „dus", că știa totul.

— L-am cunoscut.

— Ce fel de om era?

— Bun, cinstit, fricos.

— Cine l-a ucis?

— Ucis?! Eu știu că s-a sinucis... Nu știu din ce cauză. Căpitanul Strachină se lăuda însă că i-ar fi salvat onoarea. Cică i-ar fi întins revolverul și i-ar fi spus: „Na, împușcă-te! Chiar în fața mea să te impuști!" Și și-a tras un glonte...

— Unde?

— În inimă.

Maiorul scoase din sertar trei fotografii şi le întinse pe masă : „Ia uită-te la ele. Îi cunoşti pe oamenii aceştia ? I-ai văzut vreodată ?“

Arestatul se rîdică şi se apropie de birou. După cîteva minute spuse :

— Îi cunosc... Pe toţi trei îi cunosc.

— Şezi şi spune-mi cine sînt.

Şoferul luă fotografiile, le aranjă ca pe nişte cărţi de joc şi-şi reluă locul pe scaun :

— Acesta-i Bruno Höffel, prieten cu căpitanul Strachină.

— Cînd l-ai văzut pentru întîia oară ?

— Lîngă Odesa. A fost pe la noi în cîteva rînduri.

— Înainte sau după moartea lui Medrea ?

După o clipă de gîndire, arestatul răspunse :

— Înainte şi după. După moartea lui Medrea l-am mai văzut o singură dată. L-am dus la Odesa. Căpitanul era cu el. La despărţire, Strachină i-a întins un dosar şi s-au despărţit ca doi buni prieteni.

— Şi ceilalţi cine sînt ? Îi cunoşti ?

— Îi cunosc, domnule maior, răspunse şoferul înviorat şi parcă mulţumit că poate să fie cu ceva de folos. Ăsta este, şi el puse pe birou fotografia lui Prodan, tot un neamţ... Peter Pröll... L-am cunoscut la Bucureşti după întîmplarea de pe pod... Locuia sau lucra, nu ştiu, la Hotel „Splendid“. Odată l-am dus acolo pe căpitanul Strachină. Ţin minte drumul ăsta, pentru că, înainte de a intra în hotel, mi-a ordonat : „Traiane, dacă vezi că stau mai mult de treizeci de minute, vii tu înăuntru, urci la camera 41, la domnul Pröll şi spui că mă cheamă urgent cineva la Marele Stat Major.“ N-a fost nevoie să duc la îndeplinire ordinul său. După vreo douăzeci de minute au coborît amîndoi şi i-am dus la Capşa, unde au luat masa.

— Nu-ţi aduci aminte ce-au vorbit în maşină ?

— N-am înţeles nimic... Vorbeau nemţeşte.

— Şi cel de-al treilea cine-i ?

— Pe ăsta nu-l ştiu după nume, continuă şoferul punînd pe birou şi fotografia lui Olariu. Ştiu însă că umbla civil, că era ofiţer german de mare

răspundere și că locuia singur într-un apartament de pe strada I., numărul 15. Nu cu mult înainte de 23 august, căpitanul mi-a cerut să-l duc în strada I., la numărul 15. Nu mai fusesem niciodată la adresa asta. Strachină era, nu știu de ce, mai vesel decît altă dată. Pe drum a început să-mi vorbească : „Mă, Traiane, știi tu la cine mergem ? Aș, de unde să știi... Neamțul ăsta e un geniu... Dar ce știi tu ce-i aia un geniu..." Apoi a tăcut. Pe strada I. i-a ieșit în întîmpinare neamțul ăsta (Bădărău arătă din nou fotografia lui Leonard Olariu). El este... nu mă înșel.

— Spui deci că nu l-ai văzut decît o singură dată, îl întrerupse Panait.

— Noi, șoferii, avem memorie bună...

Atît Panait, cît și Lucian considerau mărturisirile șoferului mai mult decît revelatorii. Ele aruncau un fascicul de lumină asupra trecutului. Identificarea celor trei agenți germani, care ani de zile se folosiseră de identitatea a trei cetățeni romîni, era nespus de prețioasă, însă era departe de a explica activitatea lor în acest răstimp sau rostul celor trei crime.

Panait îl măsura într-una pe șofer ; omul arăta altfel decît la începutul interogatoriului : obosit, dar nu și copleșit. Se vedea că-și luase o piatră de pe inimă. Ședea vlăguit pe scaun, cu privirile în pămînt, așteptînd verdictul.

— Fumezi ?

Bădărău luă, cu o mînă nesigură, o țigară din tabachera lui Panait. Lucian îi întinse bricheta aprinsă. Omul trase stingher cîteva fumuri, apoi îndrăzni să întrebe :

— Și-acum, cu mine ce-o să fie ?

Șoferul își ridică privirile, dar imediat le plecă din nou. Panait lăsă să treacă un timp. Lucian deveni curios : ce hotărîre o să ia maiorul ?

— Păi, ce să fie, tovarășe Bădărău, vorbi Panait, mai întîi o să-ți revezi declarația... o să stabilești dacă mai ai sau nu ceva de adăugat. Dacă da, atunci o să ne anunți. O s-o semnezi, după asta o să te

duci acasă la dumneata și o să-ți reiei lucrul normal, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

Șoferul înălță brusc capul. Se uită neîncrezător cînd la Panait, cînd la Lucian. Murmură :

— Cum ați spus ?

— Noi avem nevoie nu de dumneata, ci de ajutorul dumitale. Ne-ai ajutat. E drept, ai vrut să dispari. Motivul l-am înțeles. N-ai izbutit să fugi. Totuși pe noi ne-ai ajutat...

— Și ?... Șoferul uluit arătă cu mîna valiza și lucrurile de pe birou.

— Sînt ale dumitale... munca dumitale... ia-le... sper că n-o să mai intenționezi să te dai la fund... Nici nu te-aș sfătui. Ai înțeles, tovarășe Bădărău ?

Șoferul dădu din cap și se ridică de pe scaun.

* * *

Cînd rămaseră singuri, Lucian își arătă nu numai nedumerirea, ci și nemulțumirea.

— A încercat să dispară, tovarășe maior. Dacă ne scăpa ?

— Dar nu ne-a scăpat...

— Nu uitați că-i șofer...

— Nu înțeleg ce vrei să spui...? Am o mulțime de prieteni șoferi !

— O să mai facă o tentativă.

— Nu cred. Omul ăsta n-o să mai fugă. Ba, dimpotrivă, o să ne devină prieten. El a văzut și a trăit multe. Poartă în suflet povara unor fapte săvîrșite de alții. Este de datoria noastră să-i verificăm atent trecutul. Să vedem dacă tot ce a declarat corespunde...

— Deci, nici dumneavoastră nu sînteți convins ! exclamă Lucian satisfăcut.

— Nu. Una este să crezi și alta este să capeți o confirmare în plus... În nici un caz nu vom renunța de a-l ține un timp sub observație. Iată unde ne duc urmele celor trei crime. Mai întîi — în anii

războiului; apoi la Serviciul secret condus de căpitanul Strachină, iar de acolo la Serviciul german de spionaj din Romînia. Judecînd după declarațiile lui Petre Bîrna, confirmate în parte și de Traian Bădărău, cei trei „șahiști", asasinați la doisprezece ani de la terminarea războiului nu sînt decît trei spioni hitleriști. Toți trei au avut legătură cu Strachină...

— Oare Strachină să fi fugit în străinătate?

— Vom controla. E posibil să fi fugit și să fi revenit...

— Atunci l-ar fi căutat pe Bădărău...

— Poate că n-a trecut granița... Ori, că, reîntorcîndu-se, l-a căutat pe Bădărău și nu l-a găsit... Poate!!?... Poate!! Avem nevoie și de certitudini... Să recapitulăm puțin faptele și să vedem ce avem de făcut, propuse Panait, aprinzîndu-și o țigară. Așadar, cei trei „cetățeni" împușcați în trei parcuri diferite ale Capitalei sînt trei agenți ai fostului Serviciu german de spionaj din Romînia. Ultimul, Leonard Olariu, după spusele lui Bădărău, a fost un ofițer de seamă. Locuia pe strada I., nr. 15. Toți trei au trecut pe la Strachină, mai exact, Strachină i-a cunoscut pe toți trei...

— Poate că Strachină este și cel care i-a ucis...

— Poate? Iarăși acest „poate"...

— E o presupunere, tovarășe maior.

— Bine, acceptă Panait, să zicem că e o presupunere. Totuși rămîne o certitudine faptul că noi sîntem obligați să găsim răspunsul la următoarele întrebări: „Cu ce scop au fost lăsați în țară cei trei ofițeri hitleriști? Și-au îndeplinit sau nu în răstimpul ăsta misiunea încredințată? De ce după doisprezece ani au fost uciși? De ce „Leonard Olariu" și-a omorît camarazii? Cine l-a lichidat pe Leonard Olariu și de ce? Care a fost și este rolul căpitanului Strachină în cazul pregătirii și asasinării celor trei agenți hitleriști? Deci, tovarășe Lucian — Panait se uită la ajutorul său și-i zîmbi — putem „presupune" că acțiunea noastră abia acum începe.

La surîsul prietenesc al maiorului, care parcă spunea : „Multe mai avem de făcut ?“, Lucian răspunse cu o glumă :

— Vedeţi, tovarăşe maior, şi mama mea care-mi cere să mă însor...

7 DIN NOU LA PIREU

După ce-şi ridică biletul de voie, Petre Morăreţ coborî în port şi porni cu pas nehotărît pe străzile Pireului. După un timp se opri în faţa unei dughene cu mărunţişuri. Negustorul crezu că marinarul vrea să cumpere ceva şi începu să tragă de dînsul. Morăreţ îi răspunse răstit şi porni mai departe. Era prost dispus şi-l bîntuia o presimţire neagră. Se dojenea că n-a luat în serios cele petrecute în odaia întunecoasă şi strîmtă a Marei. Ce l-ar fi costat dacă ar fi plecat la Focşani ? Un fleac, mai ales că primise în acest scop o mie de lei. La Focşani ar fi văzut dacă imobilul se găseşte sau nu la locul său şi... gata povestea. Se opri din drum. Îl străfulgeră un gînd. Ce-ar fi să se întoarcă pe vas ? S-o dea uitării pe Mara, pe domnii care-l arvuniseră ? Să se retragă în cabina lui şi acolo să bea de unul singur ? Îşi aminti însă de o scrisoare, de nişte fotografii, de o bandă de magnetofon şi pricepu că n-avea cum să iasă din încurcătură. Şi apoi, de ce să se mintă ? Îi era dor de Mara şi voia s-o vadă. „Mă duc ! De ce şi de cine să-mi fie teamă ? O să le spun c-am fost la Focşani şi că imobilul e la locul lui. De unde să ştie ăia dacă am fost sau nu ? Ehei, dacă ar fi avut cum, nu mă mai trimiteau ei pe mine.“ Argumentul i se păru firesc şi convingător. Totuşi, ceva nedeslușit încă îl ţine locului. Intră furios într-un bar, bău la repezeală un lichior tare şi dintr-o dată se simţi mai înviorat. Ceru încă un păhărel. O damă de local se apropie şi se lipi neruşinată de dînsul. N-o luă în seamă. Această atin-

gere îi aminti însă și mai dureros de Mara, de căldura trupului ei și oftă adînc. Plăti și părăsi localul în grabă. În stradă luă o hotărîre: se va duce la „Porto Rico", va pune mîna pe dolari și va petrece în voie cu Mara.

La „Porto Rico" era plin de marinari de toate neamurile. Se chefuia, se dansa. Orchestra cînta „Calipso"; iar un marinar american beat învîrtea în mijlocul localului o femeie beată și ea. Prin fumul gros de țigară, Morăreț o zări pe Mara. Și ea îl văzu; alergă spre dînsul, nu veselă ca rîndul trecut, ci tristă și vinovată. Nu-i sări în brațe, se ghemui doar sfios la pieptul lui puternic. În timp ce o îmbrățișa el îi auzi șoaptele:

— Petros, te așteaptă... sînt sus la mine.

Hotărîrea de a-i trage pe sfoară pe cei doi i se spulberă așa cum se risipește păpădia în vînt. Îmbrățișarea lui slăbi, iar Mara spuse aproape plîngînd:

— Petros, să știi că eu n-am nici o vină. Patronul, Petros... eu n-am vrut...

Înregistră mecanic vorbele femeii. O înlătură blînd și se îndreptă spre ușa atît de cunoscută din fundul localului care ducea la etaj în camera Marei. Femeia îl însoți îngînînd:

— Petros, iartă-mă!

Ar fi vrut să-i spună că n-are de ce s-o ierte, că doar n-o socotește vinovată cu nimic, c-o să se descurce el și o să coboare imediat, nu de alta, dar îi era tare dor de dînsa.

Dar ușa de la camera Marei se deschise și în pragul ei se ivi Toma.

— A, domnu' Morăreț! Bine ai venit!... Hai, dom'le că te așteptăm.

Ca și rîndul trecut, domnul Toma era de o eleganță izbitoare. „Îi merge bine" își spuse Morăreț. Cînd ajunse sus, Toma îi strînse mîna și-i spuse: „Hai, vino!" Intrară, iar Toma încuie ușa. În aceeași clipă Morăreț îl descoperi pe „boxer". Se ridicase din patul Marei și-l salută cu voioșie.

— Te aşteptam, dom'le Morăreţ... Bei ceva? Şezi.

— Beau.

Pe masă se găseau cîteva păhărele şi o sticlă de gin. Umplîndu-le, domnul Toma constată:

— Nu pari prea vesel... Ai cumva vreun necaz?

— Nu, nu, se apără Morăreţ, dar cred că am un început de ulcer.

Ideea cu ulcerul îi picase din cer. Să izbucnească în rîs, nu alta. Avea un stomac de fier, putea să mănînce şi să bea orice şi n-avea nici pe dracu!

— Ulcer?!... O nimica toată, îl încurajă domnul Toma... Ţi-l vindecăm noi... avem nişte medicamente dumnezeieşti.

Morăreţ ar fi vrut să termine mai repede, să arunce în joc minciuna, să pună mîna pe dolari, şi să coboare la Mara; deschise gura, dar domnul Toma i-o luă înainte:

— Să bem mai întîi.

Se aşezară tustrei în jurul mesei.

— Noroc! îi ură domnul Toma.

— Să dea Dumnezeu! se pomeni spunînd marinarul. Şi ideea că numai un dumnezeu căruia nu i se închinase niciodată i-ar mai putea sări în ajutor i se păru năstrușnică. Băură ginul bărbăteşte, în tăcere. Apoi, „boxerul" se ridică de pe scaun şi, ca şi rîndul trecut, se postă lîngă uşă.

— Crezi în Dumnezeu, dom'le Morăreţ?

— Cred. De ce să nu cred? minţi el. Bunicul lui tată-meu a fost popă. De fapt vorbea prostii, bătea cîmpii şi nu înţelegea de ce domnul Toma nu se grăbea să-l întrebe: „Ei, ce-ai făcut la Focşani?" Avea răspunsul gata pregătit: „Am fost, dar, mai întîi, dolarii!" Nu cumva, între timp, se răzgîndiseră? Nu cumva vor să-l tragă de limbă, el să spună ce-a văzut la Focşani, iar după asta dumnealor să nu-i mai dea dolarii?

— Şi eu cred în Dumnezeu... Sînt fiu de preot... şi-mi plac credinciosii... Să bem!

Băură, iar întrebarea pe care Morăreţ o aştepta cu atîta nerăbdare căzu abia după al patrulea rînd :

— Ei, şi-acum dă-ne raportul ! Domnul Toma strînse paharele şi sticla de parcă ar fi vrut să spună : „gata, pînă acum băurăm, acum începe treaba..."

Morăreţ ameţise, iar îndemnul „dă-ne raportul" îl cam nemulţumi. „Ce, unde ne aflăm, gîndi el, la armată, să dau raportul..." Răspunse :

— Am fost !

— Unde ?

Întrebarea asta, după părerea lui Morăreţ fără rost, îl trezi din amețeală şi-l făcu din nou să încerce acele nedeslușite şi ciudate presimţiri.

— Cum unde ? se arătă Morăreţ supărat. Unde m-aţi trimis voi, la Focşani.

— Şi ? stărui domnul Toma.

Morăreţ se uită lung la el, apoi la celălalt de lîngă uşă : amîndoi păreau să fie mult mai voinici decît dînsul. Iar lui nu-i plăcea să se bată, îi era chiar frică de bătaie şi prin tavernele portuare ocolea cu dibăcie încăierările marinăreşti. „Acum mă vor trage de limbă, îşi zicea, şi vor afla de la mine ce-am văzut la Focşani... Şi aleluia dolarii. Ăştia-s în stare."

— Şi ?

— Nu spun ! declară Morăreţ hotărît.

— Nu înţeleg...

— Mai întîi banii... Banii pe masă.

— Aha ! Ia te uită dom'le ! se miră domnul Toma izbucnind în rîs. Dumnealui n-are încredere în noi ! În schimb, noi trebuie să avem încredere în dumnealui.

Lui Morăreţ i se păru că domnul Toma face aluzie la minciuna ce-o ticluise. Se pomeni ţinînd-o pe a lui :

— Banii pe masă... *„Jan conté"*.

Toma făcu atunci un semn celuilalt, şi acesta, supus, scoase din buzunarul hainei un teanc de bancnote.

— Cu cei primiţi data trecută sînt trei sute de dolari, spuse el, punînd hîrtiile noi-nouţe pe masă, după care se retrase la locul său lingă uşă.

— Îmi pare rău, dom'le Morăreţ, noi sîntem o firmă serioasă. Ne respectăm cuvîntul. Plătim, ba chiar plătim foarte bine, adăugă Toma.

Văzînd atîta bănet, Morăreţ îşi reproşă încă o dată, că n-a plecat la Focşani: cine ştie, poate ar mai fi adus de acolo şi alte „chestiuni" şi ar mai fi putut primi cîţiva dolari în plus sau cîteva drahme... Nu mai putea însă să dea înapoi, intrase în horă. Cuvintele: „am fost la Focşani" fuseseră aruncate. Zise:

— Am fost la Focşani, aşa cum mi-aţi cerut voi...

— N-ai uitat adresa?

— Nu...

— Repet-o! îi ceru domnul Toma.

— Strada C..., numărul 3.

— Vezi, se adresă domnul Toma „boxerului", are memorie bună marinarul... n-a uitat adresa.

— Am fost la Focşani... Am găsit strada, numărul. Pot să vă spun... Morăreţ ezită...

— Ce poţi să ne spui?

— Pot să vă spun... că imobilul acela din fotografie...

Domnul Toma scoase fulgerător fotografia din buzunar şi i-o întinse:

— Imobilul ăsta?

— Da, da... ăsta! Pot să vă spun că există... că n-a fost dărîmat... şi nici n-o să fie dărîmat.

Nu termină vorba. Îl întrerupse hohotul de rîs al domnului Toma. Rîdea şi „boxerul" ceva mai potolit.

Morăreţ încremeni. Îşi aminti de presimţirile sale rele şi cu greu izbuti să murmure:

— Nu înţeleg de ce rîdeţi!?!

Domnul Toma încetă deodată să mai rîdă. Îi aruncă lui Morăreţ nişte priviri sălbatice şi, bătînd cu pumnul în masă, ţipă:

— Minți ! Se ridică în picioare și făcu un pas spre marinar. Cine ești ? De ce minți, mă ? Cine ești tu să ne minți ? Duse mîna la buzunar și Morăreț, înspăimîntat de întorsătura discuției, încercă să se apere.

— Nu mint... cum o să mint !

Toma îl apucă de bluză și-l ridică de pe scaun scuturîndu-l.

— Ne-ai trădat, bestie !

— Eu ?... eu ?... Se făcuse palid și tremura ca varga.

— Tu ! Ai crezut că poți să ne duci, că poți să ne minți...

— Nu... eu... n-am...

— Taci ! îi porunci domnul Toma... și scoase arma din buzunar. Uite, mă, vezi revolverul ăsta ? Cu ăsta te împușc... ca pe un cîine... Cu cine crezi tu c-ai de-a face, mă, cu niște proști, cu niște idioți care aruncă banii-n vînt ? Zici c-ai fost la Focșani ?

— Am fost ! răspunse marinarul.

— Zici că pe strada C. ai văzut clădirea asta ? Domnul Toma îi băgă sub nas fotografia. Asta ? Uită-te bine la ea !

— Asta !

— Și nu-i demolat ?

— Nu.

— Puiule, ia scoate tu „Scînteia" aia.

Cel de lîngă ușă îi întinse un ziar împăturit. Toma îl desfăcu și-l băgă sub nasul lui Morăreț :

— Ia te uită aici în ziar, marinarule, și spune ce vezi ?

Morăreț se uită, recunoscu ziarul „Scînteia", apoi descoperi în josul paginii întîi fotografia imobilului din „Focșani".

— Citește cu glas tare ce scrie acolo, sub fotografie, îi ordonă domnul Toma.

Morăreț citi cu glas stins :

— Una... din... clă-diri-le ce-le mai... vechi... din... Morăreț simți cum se învîrtește totul cu dînsul.

— Citeşte !

— ... din... Iaşi.... Edi-lii... au declarat-o... mo-nument... istoric.

Morăreţ se lăsă fără vlagă pe scaun. Căzuse în propria-i capcană.

— Ce-ai crezut, mă, că sîntem nişte idioţi ? Te-am pus mai întîi la încercare, băiete. Am vrut să vedem cîtă încredere putem să avem în tine. Ştiam că imobilul ăsta este la Iaşi, dar noi te-am trimis la Focşani anume. Şi tu ce-ai făcut ? Ne-ai înşelat. Nici n-ai fost măcar la Focşani... Sau poate ne-ai trădat ? Ridică-te !

Morăreţ întîlni ochii răi ai lui Toma, apoi strălucirea armei şi simţi că-l îneacă greaţa.

— Ridică-te, mă, cînd îţi spun !

Pentru că Morăreţ nu izbutea să se scoale, Toma îl apucă din nou de bluză şi-l ridică.

— Mişcă, mă !

— Unde ?

— Ai să vezi tu unde.

Morăreţ, vlăguit, privea deznădăjduit cînd la unul, cînd la celălalt şi, negăsind nici un sprijin, bolborosi :

— De ce ? De ce ?

Nu izbuti să se împotrivească. Simţi cum mîna puternică a lui Puiu îl apucă de bluză şi-l trage după dînsul. Îşi dădu seama că a fost scos din cameră şi că-l tîrăsc în jos pe nişte scări întunecoase. Auzi zgomotele surde ale barului şi-şi aminti vag de Mara. După un timp se pomeni într-o pivniţă întunecoasă, umedă. Răcoarea îl cutremură. Senzaţia că fusese coborît într-o groapă de unde nu va mai ieşi puse stăpînire pe dînsul. Fără să vrea, începu să plîngă.

Domnul Toma aprinse un bec palid, iar Puiu îl împinse pe Morăreţ spre perete.

— Cum să-l aşez ? auzi Morăreţ întrebarea lui Puiu, cu faţa la zid ?

— Ce mai întrebi, ştii doar cum îmi place mie... Să nimeresc de la zece metri în frunte.

Morăreț îl văzu pe Toma cum se joacă vesel cu revolverul și căzu în genunchi.

— Nu mă împușcați, începu el să se roage. Nu mă împușcați, domnule Toma. Îi apucă picioarele și i le înlănțui cu disperare, dar Toma se eliberă din strînsoare și-l lovi cu piciorul în piept. Nu mă împușcați!

— Ridică-te, îi porunci Toma, nu pot să trag așa! Ridică-te!

— Nu mă împușcați! Am greșit. Recunosc, am vrut să vă înșel...

— Ai trădat, mă?

— Jur că n-am trădat...

— Te-ai dus la Securitate și ne-ai vîndut?

— Jur că n-am fost... Jur că nu v-am trădat... Nu mă împușcați. De ce să mă împușcați?!

Se tîrî în genunchi pînă la picioarele lui Toma, dar acesta se feri:

— Nu-mi atinge picioarele, trădătorule!

— Nu sînt trădător! Jur... Jur! c-o să fac tot ceea ce-mi cereți. Numai nu mă împușcați...

— Bineee! încuviință domnul Toma. Binee. O să te mai punem la încercare o singură dată... Auzi, mă, o singură dată.

— Fac orice...

— Hai, ridică-te!

— Fac orice, bolborosea el... Fac orice!

— Ridică-te odată!

Morăreț se sculă cu greu: îl dureau genunchii, capul, ochii, iar pieptul i se zbătea spasmodic.

— Vino!

Și se pomeni iar în camera Marei, la masă, în fața sticlei cu gin.

— Bea, liniștește-te.

Ascultător, Morăreț duse paharul la gură și-l goli dintr-o sorbitură. Apoi se șterse cu dosul palmei și se uită pieziș și rugător la Toma: „M-ați iertat, nu-i așa?"

— Să știi, îi vorbi acesta, înțelegîndu-i parcă privirile, că și discuția asta a noastră a fost impri-

mată pe bandă de magnetofon. Vrei cumva s-o auzi ?

— Nu, nu... fac orice... Fac orice... bolborosea el mecanic.

Și Toma începu să-i explice în ce constă noua lui misiune.

8 DE LA PORTO RICO LA BUCUREȘTI

La București, Morăreț trase la un hotel din vecinătatea Gării de Nord. Luă o cameră cu baie și, după ce se instală, își făcu un duș rece ; toropeala căldurii îl părăsi. Privi un timp, de la fereastră, Calea Griviței pînă sus, departe. Apoi, mulțumit parcă de călătorie, de cameră, de sine, se apucă să se îmbrace, cîntînd încet. Întîmplarea de la Pireu o dăduse de mult uitării. După ce Toma îi explicase pe îndelete ce urma să facă la București, după ce mai primise cîteva sute de drahme și lei, înțelesese că dracul nu-i chiar atît de negru. Oamenii de afaceri sînt oameni de afaceri. Plătesc, dar vor să aibă și ei, acolo, un cîștig. Iar el, Morăreț, tocmai cîștigul ăsta încercase să-l sustragă. Dar ei s-au arătat mai vicleni, mai deștepți, l-au pus la încercare. Iar el s-a purtat prostește. Dacă ar fi plecat la Focșani, atunci n-ar mai fi apucat să cadă în capcană. Ar fi pus mîna pe dolari, și p-aci ți-i drumul, băiete ! Așa ! Totuși nu s-ar putea spune că n-a ieșit cu bine din încurcătură. A luat după aia drahmele și a coborît la bar. Mara îl așteptase ghemuită într-un colț al localului. Avea ochii triști și plînși. I-a mărturisit încă o dată că n-avea nici un amestec în necazurile lui și că patronul... El nici n-a vrut s-o asculte pînă la capăt. A îmbrățișat-o ca pe o bucurie fără seamăn. Apoi au petrecut împreună, iar el

ameţindu-se, i-a jurat credinţă. „Mă întorc şi rămîn cu tine... Ştiu eu o insulă în Pacific". Cîte nu i-a spus! Din toată întîmplarea care la Pireu era cît p-aci să-l coste viaţa, n-a rămas decît cu imaginea de neuitat a Marei.

Într-un tîrziu, luă plicul ce i-l încredinţase domnul Toma şi ieşi în oraş.

Nu mai fusese la Bucureşti din anii războiului, şi găsea Capitala tare schimbată, de nerecunoscut. Porni agale, privind cu interes în jurul său. Se simţea de parcă ar fi ancorat într-un port pe care nu-l mai văzuse de multă vreme. Era cald, dar Morăreţ suporta zăpuşeala. Ştia unde vine strada L. aşa că nu se grăbea. Cei din Pireu îl sfătuiseră să fie „acolo" în jurul orei „şaptesprezece şi treizeci de minute". Hoinări cît hoinări. Îşi făuri şi un plan : va fi „acolo" la ora indicată, va înmîna plicul şi va lua răspunsul. Pînă la plecare mai avea timp, aşa că va intra într-o grădină de vară, se va aşeza la o masă şi se va bucura de o seară petrecută în Capitală. Micul său plan îi aminti încă de Mara, de ochii ei frumoşi, dar atît de trişti. Tot gîndindu-se, nici nu-şi dădu seama cînd ajunse în strada L... Căută numărul 5. Descoperi o curte cu o grădină neîngrijită, iar în fundul ei o clădire veche, cu ferestre mari şi o marchiză cu vitralii multicolore. Intră în curte şi se îndreptă cu paşi siguri spre casa din fund. O femeie îl zărise şi, deschizînd o fereastră a marchizei, îl întrebă :

— Pe cine căutaţi ?

Morăreţ se opri sub fereastră :

— Pe tovarăşul Leonard Olariu.

Femeia îl privi mirată, iar Morăreţ îşi stăpîni cu greu un zîmbet. Fardul strident de pe obrajii ei îi amintea de un clovn.

— Regret, răspunse femeia, dar chiriaşul meu încă n-a venit de la serviciu.

— Şi cînd aş putea să-l găsesc acasă ? se interesă Morăreţ nemulţumit că lucrurile nu mergeau chiar aşa cum îşi închipuise.

— Mi-a telefonat c-o să întîrzie prin oraş şi să-l aştept cu masa în jurul orei şapte... Cine să spun că l-a căutat ?

— Un vechi prieten de-al lui... Dar lăsaţi, revin eu peste o oră...

— Bine, domnule.

Morăreţ salută respectuos şi numai după ce ieşi din grădină îşi permise să rîdă. „O fi avînd vreo sută de ani, dar se fardează !... O sperietoare de ciori ! Aşa-i omul cînd îmbătrîneşte, dă în mintea copiilor... Parcă tu, Petros, n-ai dat în mintea copiilor... Te-ai îndrăgostit ! La patruzeci şi cinci de ani... Şi de cine ? De-o puştancă...!" I se făcu deodată tare cald şi se hotărî să intre într-o bodegă şi să bea un şpriţ. Localul era gol. Se aşeză la o masă şi i se aduse o baterie la gheaţă. Lăsă vinul să se răcească, apoi începu să bea repede şi cu nesaţ. Dar, după ce-şi potoli setea, găsi că vinul e acru şi prost. Nu se ridică însă. Se gîndea la planurile sale de viitor. Se gîndea la Mara. Să încerce să rămînă la Pireu ? Să găsească acolo vre-un rost ? Ce-ar putea face cu dolarii pe care urma să-i primească ? Îi trecură prin cap tot felul de combinaţii. „Da' dacă-mi trag clapa ?" Îşi aminti de plic şi se uită la ceas. Timpul trecuse repede. Cu siguranţă că-l va găsi pe domnul Leonard Olariu acasă. Chemă ospătarul şi plăti.

În stradă se pomeni întrebîndu-se pentru întîia oară cine o fi acest Leonard Olariu şi cum o fi arătînd ? La Pireu i se spusese : „Îi dai plicul şi aştepţi să vezi ce o să-ţi răspundă !" Atît şi nimic mai mult. Nici o clipă nu se întrebase cine este, ce înfăţişare are.

De data asta fu mai norocos. Aceeaşi femeie în vîrstă, fardată strident, îl întîmpină :

— A venit şi vă aşteaptă... Pe aici, vă rog.

Morăreţ intră în marchiză, iar de acolo într-o cameră mare — holul — şi se opri în faţa unei uşi.

— Domnule Olariu, strigă femeia, a venit tovarăşu' care v-a mai căutat.

— Imediat ! se auzi de dincolo o voce care marinarului i se păru plăcută. După nici un minut, un bărbat de o statură potrivită, brunet, trecut de treizeci de ani îi deschise ușa.

— Tovarășul Leonard Olariu ?

— Eu în persoană... Vă rog, poftiți înăuntru... Cu cine am plăcerea ?

Politețea gazdei îi plăcu lui Morăreț și intră stăpînit de un sentiment de mulțumire : în trei-patru minute își va termina misiunea și se va putea ține de planul său.

— Morăreț, se recomandă el, străduindu-se să fie cît mai politicos.

— Am auzit că ați mai fost pe aici și că m-ați căutat.. Despre ce este vorba ?

— Știți... eu... vă aduc o veste de la niște cunoștințe mai vechi de-ale dumneavoastră... cu care mai demult ați jucat șah...

— Cunoștințe mai vechi ?! exclamă Olariu. Cu care am mai jucat șah ?... Dar știți că m-ați făcut curios ? Vă rog, luați loc.

Olariu îi oferi un scaun și Morăreț se așeză.

— V-am adus și o scrisoare...

— M-ați făcut curios de-a binelea. Cu cine nu mi-a fost dat să joc șah ?!

Morăreț îi întinse plicul pe care Olariu îl luă prevăzător. Înainte de a-l deschide, îl cercetă, apoi se retrase cîțiva pași lîngă fereastră unde-l desfăcu. Scoase cu mișcări încete scrisoarea și înainte de a o citi îl scrută bănuitor pe aducătorul ei : acesta cerceta încăperea sau se prefăcea c-o cercetează. Citi, în cele din urmă, scrisoarea :

„Dragă Leonard,

S-ar putea ca această scrisoare să te mire. E drept, nu ți-am mai scris de multă vreme. Dar aceasta nu-i un motiv pentru ca să nu-ți mai amintești de noi. Poate că ne-ai uitat. Doar un proverb romînesc spune : „Ochii care nu se văd se uită". Noi însă nu te-am uitat. Mai joci șah ? Ni-e

dor de cîteva partide interesante. Cu sănătatea cum o mai duci? Cîndva te plîngeai de ficat. Poate ai nevoie de ceva medicamente, îți putem trimite. În orice caz, dacă ficatul te mai supără, folosește-te de comprese calde. Am vrea să ne răspunzi. Eu și prietenii mei te îmbrățișăm.

DUȚU

Olariu mai citi o dată scrisoarea, apoi se uită bucuros și fericit la Morăreț :

— Și prietenii mei cum o mai duc pe acolo ?

Morăreț își aminti deodată de cele petrecute în camera Marei și spuse fără plăcere :

— Nu s-ar putea spune c-o duc rău... Ei, aveți să-mi dați vreun răspuns ? și se ridică în picioare, arătînd astfel că este grăbit.

— Un răspuns ?! Olariu căzu o clipă pe gînduri Nu, n-am nici un răspuns...

— Atunci, îmi dați voie să plec...

— Nu, domnule Morăreț, nu-ți dau voie să pleci...

Olariu îl privi cu o căutătură ironică și Morăreț se supără.

— Nu vă supărați... nu-mi arde de glume...

— Nici mie, continuă Olariu pe același ton... Am spus doar : nu-ți dau voie să pleci...

Morăreț simți cum tot sîngele îi năvălește în obraji. Nu mai înțelegea nimic : nu cunoștea textul scrisorii și acum se îngrozea la gîndul că acolo ar fi putut să scrie : „Nu-i da voie să plece... oprește-l la tine". Nu, chestia asta n-avea de ce să-i placă. Își revizui brusc tot planul : va pleca la Constanța, încă în noaptea asta. Zise :

— Eu vă las cu bine, mă duc...

— Unde ? glumi celălalt. Și-apoi, n-ai cum să pleci.

— Și, de ce mă rog, n-am cum să plec ? se înfurie Morăreț.

— Foarte simplu : pentru că ești arestat !

Morăreț tresări speriat. În aceeași clipă, în mîna lui „Olariu" apăru un revolver. Și marinarul înțelese că lui Olariu într-adevăr nu-i ardea de glum

9 INTEROGATORIUL

Panait ceru laboratorului să aplice scrisorii cîteva „comprese calde". După această operație, rîndurile scrise cu cerneală simpatică ieșiră frumos la iveală, alcătuind un text mult mai interesant decît cel convențional.

„Cheia variantei „A.O.3" a fost pierdută. Vă căutăm de mai bine de cinci ani. Numai mulțumită unei întîmplări am izbutit să vă identificăm. Ne-am bucura mult să aflăm că sînteți sănătos. Am vrea ca același lucru să-l aflăm și din partea camarazilor dumneavoastră. Dacă condițiile vă permit să vă reluați activitatea, atunci vă rugăm să ne răspundeți printr-un singur cuvînt: „Da!" Nu înmînați curierului nici un text scris. Apoi, tot prin acest agent vă vom trimite instrucțiunile noastre. Astăzi, mai mult ca oricînd, avem nevoie de serviciile dumneavoastră. Crucificatul."

Maiorul zăbovi mult asupra scrisorii. Textul i se părea de-a dreptul senzațional. Cîntări frază cu frază. „Cheia variantei „A.O.3" a fost pierdută. Vă căutăm de mai bine de cinci ani". Așadar, se amintea de un plan, de o operație, de o variantă a operației „A.O.3". Ce-or fi însemnînd aceste două inițiale? se întrebă maiorul. Dar acel 3 pus în coadă? Nu se îndoia că Leonard Olariu făcuse parte din această variantă. Care ar fi putut să fie însă obiectivul variantei? Cum și în ce împrejurări cheia amintită de scrisoare a fost pierdută? S-ar părea că pierderea cheii a dus la sacrificarea variantei. Mai bine de cinci ani de zile Leonard Olariu a tot fost căutat. Deci, în acest răstimp

nu şi-a trădat prezenţa. De ce? I-a fost teamă? N-au ştiut de unde să-l ia? În fond, cine-i Leonard Olariu, care-i adevărata lui identitate? Ce rol ar fi putut să joace în cadrul variantei „A.O.3"? Panait citi: „Ne-am bucura mult să aflăm că sînteţi sănătos. Am vrea ca acelaşi lucru să-l aflăm şi din partea camarazilor dumneavoastră." Tonul scrisorii era foarte respectuos. Leonard Olariu trebuie să fi fost „cineva". Poate baza variantei, conducătorul ei? Faptul că Höffel şi Pröll au murit împuşcaţi de mîna lui, faptul că acum tot el este cel întrebat ce-i fac camarazii nu indică oare rolul său de conducător? În orice caz, Pröll şi Höffel se aflau în subordinea sa. Maiorul Panait se lovi iar de întrebări nedezlegate: „De ce i-a împuşcat? De ce, la rîndul său, a fost şi el împuşcat? Cine l-a împuşcat? Varianta „A.O.3" se opreşte la „Olariu" sau mai cunoaşte „un grad"? Pe de o parte e căutat, iar pe de altă parte, „lichidat". Întrebări peste întrebări. Panait era familiarizat cu ele. Îşi cunoştea munca. Ştia din proprie experienţă că o anchetă odată deschisă declanşează atacul a zeci de întrebări; mai ştia că marea artă a anchetatorului este să ştie să facă faţă acestor atacuri, să nu se lase derutat sau copleşit de ele. Întrebările se cer selecţionate cu calm, rînduite conform logicii, căci ele îl pot ajuta pe anchetator să ajungă la răspunsul hotărîtor.

„Dacă condiţiile vă permit — citi Panait — să vă reluaţi activitatea, atunci vă rugăm să ne răspundeţi printr-un singur cuvînt: „Da". Deci, lui „Olariu" i se propune „dacă condiţiile-i permit" să-şi reia activitatea. Prin condiţii, pesemne că autorii scrisorii au în vedere mai mulţi factori — existenţa variantei, a agenţilor, a deplinei conspirativităţi. Cine sînt cei care-i propun lui „Olariu" să-şi reia activitatea? Foştii lui camarazi? Se pare că da... Aşa se explică faptul că amintesc de varianta „A.O.3". Atunci cine sînt cei care au ordonat lichidarea lui Olariu? Căci după toate posibilităţile şi aceştia cunoşteau varianta „A.O.3"..." con-

chise Panait. Privirile maiorului se opriră pe ultimele rînduri ale scrisorii: „Astăzi, mai mult ca oricînd avem nevoie de serviciile dumneavoastră. Crucificatul.“ Mai mult ca oricînd? Nu cumva se găsesc în ajunul unor acțiuni serioase? Cine anume? Cei din afară, „Crucificatul“, sau cei din interiorul țării? Cine sînt cei din afară și cine sînt cei din interior? Panait se gîndi o clipă la arestat. Va voi marinarul Petre Morăreț, curierul Pireu-București, să-l ajute în găsirea unui răspuns? Poate că da, poate că nu! Pînă atunci el era obligat să presupună, ca pe o tablă de șah, toate mișcările posibile ale adversarilor săi necunoscuți. De ce, de pildă, n-ar presupune că ucigașii lui Leonard Olariu încearcă să abată în cu totul altă parte atenția Securității, să atragă anchetatorii pe o „linie moartă“? Poate că scrisoarea către Olariu tocmai cu scopul acesta a fost lansată. „Bine, bine, se contrazise Panait imediat, dar ce rost ar fi avut s-o trimită tocmai de la Pireu și, mai cu seamă, cu un curier? Dar tocmai asemenea elemente fac o diversiune să fie veridică, convingătoare. Bine, dar ce rost au să sacrifice un agent. un curier? Oare în partidele de șah nu se întîmplă să sacrifici un pion sau doi pentru a-ți asigura victoria? Se întîmplă! Deci, mai întîi — continuă să-și vorbească Panait — ești obligat să stabilești cu exactitate „rolul pionului sacrificat“. Desigur că interogarea arestatului Petre Morăreț poate să aducă date noi sau, cine știe, poate să aducă o dezlegare a problemei. Panait își aminti că o partidă de șah este cîștigată de acel jucător care dă dovadă de o gîndire mai complexă, de mai multă perspicacitate, de calm, de rezistență fizică, și care nu se lasă amăgit de mișcările înșelătoare ale adversarului.

Panait deschise dictafonul și întrebă:

— Locotenentul major Lucian a sosit?

O voce bărbătească răspunse:

— Da, tovarășe maior.

— Să vină la raport, ordonă maiorul.

Lucian intră bine dispus, dar Panait citi pe fața lui cît era de obosit. I se adresă în gînd : „Nu-i nimic, băiete, dezlegăm noi și problema asta și plecăm amîndoi undeva... poate la munte, poate la mare, poate la pescuit..." Cu glas tare îl întrebă însă :

— Ce ți-a telefonat Constanța ?... Șezi... O țigară ?

Lucian se așeză. Nu mai avu răbdare să-și aprindă țigara și, cercetind carnețelul, începu să raporteze :

— Iată ce mi s-a comunicat : Morăreț Petre s-a născut în 1911, la Constanța, într-o familie de hamali. Tatăl lui, Gheorghe Morăreț, a murit în 1921, într-un accident de muncă. Petre Morăreț a început să muncească de la 12 ani, adică imediat după moartea tatălui. A fost, cum am spune, de toate... Și cerșetor, și ajutor de bucătar, și ajutor de fochist. A lucrat mai ales pe vapoarele de mărfuri : „Crizantema", „Sfînta Maria", „Bachus", „Athena". A colindat toată lumea.

În cele din urmă a rămas la o meserie — aceea de mașinist-mecanic. E socotit un meseriaș bun. Are o fire ușuratică. Îi plac chefurile, se îmbată ușor... Nu se încaieră... Afemeiat... A fost căsătorit de două ori... Cu ultima lui nevastă a avut și un copil — un băiețel. Nu-i vizitează, dar pensia alimentară o trimite cu regularitate... Uneori, cînd se întoarce din vreo călătorie, alături de bani pune și cîte un pachet cu lucruri... În trecut n-a făcut parte din nici un partid politic... Iar acum nu-i decît membru al sindicatului. Întîmplări deosebite în ultima vreme — s-ar părea că la Pireu s-a îndrăgostit de o prostituată.

— Ce înseamnă „s-ar părea" ?

— Păi... nimeni n-a putut să declare ceva foarte limpede și precis... Totuși...

— O aventură recentă ?

— Chiar foarte recentă... Închizîndu-și carnetul, Lucian încheie : Datele acestea mi se par interesante.

— Și mie... pot alcătui ușor profilul moral al unui om. Cum se comportă arestatul ?

— N-a dormit..., nu s-a atins de mîncare... zace resemnat.

Panait deschise dictafonul :

— Să fie adus arestatul Petre Morăreț.

Apoi se adresă lui Lucian :

— Așadar, a avut o copilărie grea. Da, și eu la doisprezece ani am intrat la stăpîni... E dureros să treci prin viață fără să fi trăit bucuria copilăriei. Mai zilele trecute am asistat la o adunare pionierească... Atunci cînd puștiului meu i s-a prins de gît cravata roșie... fără să vreau, mi-au dat lacrimile... Mi-ar fi plăcut și mie să fi trăit în copilărie o asemenea clipă...

Lui Lucian îi păru rău că mărturisirea maiorului fu întreruptă de intrarea lui Petre Morăreț. Ar fi dorit să-l mai asculte.

— Apropie-te, îi ceru Panait arestatului care se oprise în mijlocul încăperii. Șezi.

Morăreț se așeză pe scaun, obosit și indiferent, ca și cînd ar fi vrut să spună : „Faceți cu mine ce veți crede de cuviință... Nu mai sînt al meu !“ Prima întrebare a maiorului nu-l făcu să tresară. Își ridică doar privirile și se uită în ochii acestuia, ca și cum ar fi vrut să constate cu cine avea de-a face. Vocea i se păru a fi a unui om bun și ochii, la fel, păreau ai unui om bun. Sau poate că se înșela, poate că anchetatorul încerca în felul acesta să pară blajin, ca apoi să-l înfunde. Răspunse abia auzit :

— Da, lucrez de la doisprezece ani.

— Ai putea să ne spui cîți patroni ai schimbat din 1929 și pînă-n 1947 ?

— Mulți... foarte mulți, răspunse Morăreț, neștiind ce trebuie să creadă despre întrebările astea lăturalnice ale maiorului. Se așteptase la întrebări dure și acum... Cred că vreo douăzeci de patroni... dacă nu mai mulți...

— Dar din 1947 și pînă în prezent cîte servicii ai schimbat ?

— Nici unul... Din 1947 lucrez pe cargobotul „Pescărușul“.

— Și cum îți explici situația asta ?

Morăreț își lăsă capul în piept fără să răspundă. Acum îi devenise clar unde voise maiorul să ajungă. Încerca să-i zgîndărească sensibilitatea, să-l înmoaie, ca apoi să-l înfunde. În același timp însă își dădea seama că era complet lipsit de apărare. Fusese arestat la fața locului de acel ofițer tînăr care acum stătea liniștit într-un colț al cabinetului și asculta interogatoriul. Adusese din Pireu o scrisoare și i-o înmînase chiar lui. Ce ghinion ?! Cine se gîndise la așa ceva ?... Nu, nu vedea nici o ieșire...

Panait își studia adversarul cu luare-aminte : nu părea un „pion" interesant, un agent de meserie, un „curier" experimentat. Prea i se citeau pe chip stările sufletești prin care trecea : deznădejdea, neputința, frica, nedumerirea... N-avea stăpînirea de sine proprie agentului experimentat.

— Deci, din 1947 bucata de pîine ți-a fost asigurată. N-ai mai fost nevoit să schimbi zeci de patroni... Nu cumva faptul ăsta îl pui pe seama lui dumnezeu ?

— Nu, tovarășe maior.

Panait îl repezi :

— Nu sînt tovarăș cu dumneata...

Morăreț vru instinctiv să întrebe „de ce ?", dar n-avu puterea s-o facă. Întrebarea următoare însă îl înfricoșă :

— De cînd dumneata, muncitor, fiul unui muncitor ucis de capitaliști, te îndeletnicești cu spionajul împotriva statului nostru muncitoresc ?

— Eu... se bîlbîi Morăreț... eu... nu... spionaj... nici... To... dom'le maior...

Panait ridică plicul de pe birou și-l flutură de cîteva ori în aer :

— Îl recunoști ?

— Da.

— Cine l-a adus în țară, eu sau dumneata ?

— Eu.

— Trebuia să-l predai lui Leonard Olariu ?

— Da.

— Citeşte scrisoarea.

Degetele crispate ale lui Morăreţ apucară scrisoarea şi nu ştiură ce să facă cu ea.

— Citeşte-o!

Morăreţ se strădui s-o citească. Înlemni. Printre rîndurile albastre ale scrisorii convenţionale descoperi un alt text, scris cu altă cerneală, de altă culoare, cafenie. Se încurcă. Apoi izbuti să descifreze ambele scrisori şi propria sa situaţie îi apăru dintr-o dată în culori foarte sumbre.

— Ai citit-o?

— Da, răspunse Morăreţ, înapoind scrisoarea.

— Cine a adus-o în ţară?

— Eu.

— Cine urma să ducă răspunsul?

— Eu...

— Acum spune-mi şi mie cum se numeşte îndeletnicirea asta?

Glasul maicrului devenise neîndurător.

Morăreţ vru să răspundă „spionaj", dar îşi dădu seama la timp că ar fi recunoscut o acuzaţie foarte gravă. Se sperie şi mai tare. Izbucni, bătîndu-se cu pumnul în piept:

— Nu ştiu nimic... Zău, dom'le maior... n-am nici o vină... N-am ştiut ce fac... Eu sînt muncitor... N-am făcut... Nu sînt vinovat... M-am nenorocit... N-am făcut nimic... Vă jur... să n-am parte de copilul meu, dacă...

— Taci! se mînie Panait şi, ridicîndu-se de la locul său, începu să se învîrte în jurul arestatului. Nu ţi-e ruşine... Te-ai băgat în mocirlă şi acum vrei să tragi şi copilul după tine! Tu nu eşti decît o lepădătură... n-ai nimic din demnitatea marinarului, a muncitorului. Decît să te vaiţi ca o babă, mai bine ne-ai povesti cum te-au momit, cum ai devenit spion?

Panait revenise la locul său. Îl enervase plînsul ca de beţiv al marinarului, faptul că încercase să se agaţe de copil pentru ca să-şi demonstreze nevinovăţia.

Morăreţ înţelese primejdia ce plutea deasupra capului său şi. instinctiv, înţelese că trebuie să se apere. Se pomeni debitînd o istorioară :

— Nu, n-am făcut spionaj... n-am ştiut ce conţine plicul. Într-o zi, dacă nu mă înşel. la 11 mai, am ancorat la Pireu. Aşa cum e obiceiul marinăresc, am coborît în port, am umblat prin oraş. am intrat într-un local. Spre seară, întorcîndu-mă pe vas, în apropierea radei, m-a oprit un domn elegant şi mi-a vorbit romineşte. S-a recomandat — Dimos Ioanidis. M-a întrebat dacă sînt de pe „Pescăruşul". I-am răspuns că da, sînt de pe „Pescăruşul".

A început atunci să-mi explice că pînă în 1946 a locuit în Romînia, la Brăila, unde a avut o cafenea. Repatriindu-se, mama i-a rămas la Bucureşti. A corespondat cu ea multă vreme, apoi n-a mai primit nici o veste. De mai bine de un an de zile nu mai ştie nimic de dînsa. A trimis multe scrisori la vechea adresă, dar n-a primit nici un răspuns. Şi m-a rugat pe mine, în schimbul unei sume de o mie de drahme să-i fac un serviciu, să-i duc la Bucureşti o scrisoare unei vechi cunoştinţe şi care, dacă l-aş fi găsit, mi-ar fi dat un răspuns. M-a înduioşat povestea lui cu mama...

— Uită-te la dumnealui, este şi o fire simţitoare ! izbucni Panait batjocoritor. Îi aruncă şi lui Lucian o privire luîndu-l părtaş la izbucnirea sa voit ironică. Pesemne că şi drahmele te-au impresionat. Cîte drahme ţi s-au oferit ?

— O mie de drahme la început şi altă mie la aducerea răspunsului, minţi Morăreţ, convins fiind că va fi crezut.

Panait socoti în gînd valoarea în lei romîneşti a celor două mii de drahme...

— Nu ţi se pare că suma e mult prea mare pentru un serviciu atît de mic ?

— Nu, nu m-am gîndit la asta. Aveam să fac şi un drum la Bucureşti şi asta ar fi costat. Am acceptat propunerea, căci tot voiam eu să văd Bucureştiul... Acum îmi dau seama că am greşit... N-am

ştiut ce fac, ce conţine scrisoarea... Morăreţ se pregăti să se bată cu pumnul în piept, însă rîsul batjocoritor al maiorului îl dezarmă :

— Ştii că ai haz, marinarule, dar de minţit să ştii că nu te pricepi să minţi. Ne-ai povestit un basm pentru copii... cu un „bărbat elegant" care-şi caută o mamă... cu un marinar care se lasă înduioşat. Nu-ţi dai seama că te pui într-o situaţie de-a dreptul caraghioasă ?

Spunînd toate acestea, Panait nu excludea posibilitatea unei asemenea întîmplări în viaţa lui Morăreţ. Declaraţia lui putea să fie veridică pînă la un punct. Dar, în acelaşi timp, el ar fi putut la fel de bine să şi născocească toată întîmplarea cu „domnul care şi-a pierdut mama", ştiind că organele de securitate erau lipsite de posibilitatea de a controla cele petrecute la Pireu. Oricum, dacă povestirea ar fi fost adevărată, omul ar scăpa de acuzaţia de spionaj şi ar intra într-o altă infracţiune mai puţin gravă. Datoria lui Panait însă era să afle totul şi, mai cu seamă, să nu scape firul din mînă. Ironia şi felul său batjocoritor de a-şi formula gîndurile urmăreau să zdruncine încrederea marinarului în propria sa istorioară, bineînţeles, dacă istorioara era născocită. De aceea, el se prefăcea a fi amuzat de declaraţia lui Morăreţ. Rîdea şi se părea că vorbeşte deopotrivă şi marinarului şi lui Lucian :

— Încearcă să ne înşele, să ne prostească... îşi închipuie că dacă n-am fost acolo de faţă, poate să ne joace... E prea cusută cu aţă albă minciuna ta, Morăreţ ! Te-a văzut cineva cînd te-a oprit domnul Ioanidis ? Ai vreun martor ? Ai povestit măcar cuiva păţania cu grecul şi cu drahmele ? Ai povestit cuiva cît de uşor ţi-au picat drahmele ?

Morăreţ se simţea epuizat ca după o furtună puternică. Tîmplele îi vîjîiau, inima i se zbătea dureros de tare şi cămaşa i se lipise de piele. Nu ştia ce trebuie să mai întreprindă. Ceea ce-l înspăimînta acum era faptul că nu fusese crezut... că se băgase într-o minciună care avea să-l coste.

— Te-am întrebat ceva...

— Nu, nu m-a văzut nimeni, bolborosi Morăreț... N-am povestit la nimeni...

— De ce ?

— Mi-a fost teamă ca nu cumva să mă reclame.

— Da' fricos mai eşti ! Ce zici de dumnealui, tovarăşe locotenent major ? Panait însă consideră răspunsul logic : omul. săvîrşind în mod conştient o infracţiune, n-avea nici un interes să se dea pe mîna celor care l-ar fi judecat. Lucian, înţelegind „jocul" maiorului, interveni :

— Da, tovarăşe maior, mă uit şi eu la el... Are fire cărunte... şi umblă cu nişte copilării...

— Nu-i aşa, se apără Morăreţ.

— Cum, nu-i aşa ? interveni Panait. Atunci ia să ne spui nouă povestea cu prostituata din Pireu...

Morăreţ nu se aştepta la lovitura asta. Nu-şi închipuise că Securitatea ar fi putut să afle atît de repede anumite date personale. Lovitura îl făcu să-şi piardă pe deplin încrederea în capacitatea sa de a se apăra. Dacă ştiu de existenţa Marei, devenise clar că nu puteau lua în serios tot ce născocise el. Se topi pe scaun ca o fiinţă care nu mai aşteaptă nimic de la viaţă. Panait sesiză „căderea" arestatului şi i se adresă cu un aer foarte firesc :

— Bine, poate nu vrei să ne răspunzi acum... nu ne supărăm... să lăsăm pe altă dată. Trebuie însă să ştii că noi n-am crezut o iotă din cele declarate de tine... Ba, ceva tot am crezut : chestia cu drahmele. Îţi dăm răgazul să te mai gîndeşti... N-am vrea să ne laşi pe noi să-ţi amintim şi să-ţi demonstrăm cum s-au petrecut faptele în realitate... Vinovăţia ar fi atunci şi mai gravă. Gîndeşte-te, s-ar putea ca mărturiile să ne fie folositoare, adică să facă ţării un serviciu şi atunci vinovăţia dumitale ar căpăta circumstanţe atenuante... mai chibzuieşte.

Morăreţ tăcea ghemuit pe scaunul său, ca o fiinţă umilă şi neajutorată. Sudoarea îi şiroia de pe frunte pe obraji. Nu se mai ştergea nici cu palma, nici cu

mîneca hainei. Simțea că nu mai poate să facă o mișcare. Îl auzi doar pe maior, rostind într-o cutiuță :

— Luați arestatul de aici !

* * *

Morăreț dormi un somn adînc, fără vise. Se trezi pe aceeași parte pe care se culcase. O clipă uită unde se află, dar gratiile și lumina ce pătrundea în încăpere îi amintiră. Se răsuci, întinzîndu-se pe spate și dezmorțindu-și oasele. Apoi rămase așa, nemișcat, cu mîinile sub ceafă, privind țintă tavanul. Gîndurile se treziră și începură să-i și umble prin cap ca niște șoricei puși pe ronțăit. Înaintea ochilor îi apărea mereu anchetatorul cu privirile sale ironice care parcă spuneau la nesfîrșit : „Pe degeaba, tot nu te cred... tot nu te cred..." Da, n-a izbutit să-l convingă. Străduințele lui dăduseră greș. Ce o să mai urmeze ? Fără îndoială, va trebui în cele din urmă să-și mărturisească vinovăția. Și atunci ? Se uită deznădăjduit în jur, ca și cînd în clipa aceea ar fi descoperit zidurile temniței. Își aminti de cuvintele maiorului : „Iar tu nu ești decît o lepădătură, n-ai nimic din demnitatea marinarului, a muncitorului. Te-ai băgat în mocirlă..." A avut dreptate... multă dreptate : s-a băgat în mocirlă, și-a pierdut demnitatea. Cum ? Cînd ? Și, chinuit de întrebări, se revăzu copil... N-avea decît nouă ani... umbla într-o pereche de pantaloni scurți, rupți în fund... cu o cămășuță peticită și murdară. Se zbenguia desculț pe nisipul plajei din Constanța. Aduna scoici, construia diguri, arunca cu pietre în larg, țintind valurile. Îi plăcea să se joace și să zburde în apropierea mării. Biciuirea vîntului puternic și sărat nu-l izgonea de pe plajă, iar norii negri, care ca niște balauri uriași înghițeau cerul senin nu-l înfricoșau. Țipa de plăcere de cîte ori vedea dezlănțuindu-se duelul fulgerelor. Multe îi mai plăceau pe atunci. Pînă și școala, și litera cărții. Un singur lucru îi era nesuferit — să meargă acasă. Locuia împreună cu părinții lîngă port, în odăița igrasioasă

a unui subsol. Îndrăgise mult prea mult vuietul mării, nemărginirea orizontului, soarele, în drumul lor prin cele patru anotimpuri ale anului, ca să se împace cu întunecimea și umezeala subsolului. Și-apoi, acasă izbucneau mereu scandaluri între părinți. Pe nea Niță, hamalul, îl cunoștea tot portul. Fusese vestit nu numai pentru forța sa fizică, ci mai ales pentru răutatea sufletului său. Acasă, de cele mai multe ori, venea beat, maică-sa la fel. Puștiul îi auzea cum își vorbesc. Limba li se împleticea :

— Eu o să te omor, femeie ! declara tatăl.

— Omoară-mă ! consimțea ea.

— Nu, mai bine te las dracului să te chinuiești...

— Ești beat... și mai ești și bestie...

— De ce mă faci, fă, bestie ? se înfuria el, lovind-o cu dosul palmei peste gură.

— De ce dai, mă, bestie !

— Uite, c-așa-mi place !

Începea să-i care la pumni. Înspăimîntat, copilul căuta adăpost sub pătură. Mamă-sa țipa, dar nu se ferea de pumnii bărbatului. A doua zi îi găsea pe amîndoi dormind îmbrățișați. El se dădea jos din pat, se apropia de tatăl său care dormea îmbrăcat, îl buzunărea și, dacă avea noroc, găsea cîte un franc-doi... Cu gologanii găsiți alerga la brutărie și cumpăra o pîine neagră. Se întorcea acasă și, după ce-și rupea un coltuc mare, lăsa pîinea pe masă, iar el o lua la picior. Mușca din pîine și alerga. În port se uita la vapoarele străine, urmărea extaziat mișcarea aeriană a elevatoarelor. Și, cînd se sătura de atîta privit, o lua fuga spre plajă. Ai lui îl lăsau să hoinărească și Morăreț nu-și amintește să fi fost vreodată întrebat pe unde a fost, dacă a mîncat sau nu. Aveau ce să-i dea demîncare, găsea cîte ceva pe masă ; n-aveau, îl lăsau să se culce flămînd. Puștiul nu cerea. Ba ceruse o dată. Atunci i-a fost dat să simtă cît de greu cîntărea pumnul tatălui. Se obișnuise cu beția părinților, cu bătăile și cu certurile lor : toate cele i se păreau firești, ca făcînd parte din viața de familie.

Într-o zi, aflîndu-se în port, văzu coborînd de pe punte un domn de o eleganță nemaiîntîlnită. Purta un costum alb, parcă de mătase. La cravata albastră sclipea o piatră roșie, scumpă. Iar pantofii albi aveau un șpiț negru, de lac, care strălucea de-ți lua ochii. Coborînd, bărbatul acesta înalt și drept îi saluta pe hamali înălțînd deasupra capului, cu un gest elegant, o pălărie albă de paie, ușoară ca un fulg. Puștiul încremeni cu gura căscată. Domnul acela nu era nimeni altul decît vestitul Hristo Avramidis — stăpînul multor vapoare din port. Cîte legende nu auzise despre el... Hamalii povesteau cu plăcere că Avramidis ar fi fost și dînsul hamal, dar unul cu mai mult noroc decît dînșii. Ajunsese vătaf, iar pe urmă cunoscuse pe văduva unui mare armator, și, în ciuda vîrstei femeii, o luase de nevastă. Marinarii erau de altă părere: povesteau că domnul Avramidis ar fi fost cîndva marinar pe un vas de pirați și uite așa ajunsese să se îmbogățească, să stăpînească zeci de vapoare, să posede o avere a cărei socoteală nici el n-o mai știa, să ducă o viață de huzur.

Imaginea lui Avramidis coborînd de pe punte îl copleșise pe puști. Și ori de cîte ori își amintea de dînsul, începea să-și povestească tot ce auzise despre îmbogățirea acestuia. În cele din urmă, jură să-i urmeze exemplul — să se îmbogățească.

Începu să adune scoici, să facă mărgele și brățări pentru vilegiaturiști. În felul ăsta cîștigase cîteva monede, dar, într-una din zile, tatăl său, auzind clinchetul lor, îl opri și-i luă banii. Băiatul nu disperă — continuă să-și desfacă negoțul: adună în jurul lui cîțiva copii și-i puse să lucreze pentru dînsul. Banii pe care-i cîștiga îi număra seara în mare taină, cu plăcere. Interesîndu-se de prețul unui șlep sau al unui cargobot, înțelese un lucru groaznic: pentru a-și cumpăra un vas, fie el chiar de un tonaj scăzut, va trebui să adune toate scoicile din Marea Neagră, ceea ce ar fi fost, tot după părerea sa, nu cu neputință, ci foarte obositor. Renunță la afacerile sale într-un fel destul de ciudat: își che-

mă „colaboratorii“ și cu o „generozitate“ care-l făcu să crească în propriii săi ochi „trînti un chef“ cu bragă, rahat și bomboane.

Curînd îi muri tatăl. Alunecase de la o mare înălțime, iar un sac de peste o sută de kilograme se prăvălise peste el, strivindu-i pieptul. La locul accidentului se adunaseră foarte mulți oameni. Veniseră și autoritățile. Petrică se duse și el și ceea ce văzu nu-l mișcă prea mult. La înmormîntare nu boci, iar cînd un hamal îl întrebase: „Mă, tu de ce nu plîngi, nu l-ai iubit pe tac-tu ?“, el răspunsese destul de categoric: „Nu.“ „Nici pe mă-ta n-o iubești ?“ „Nici“. Dar dacă același hamal l-ar fi întrebat: „Mă, da' tu pe cine iubești ?“ ar fi răspuns cu mîndrie: „Pe domnu' Avramidis !“ Armatorul cel elegant continua să reprezinte pentru el totul: frumusețe, bogăție, putere.

La cîteva zile după îngroparea tatălui, mamă-sa îl părăsi. Unde plecase nici pînă astăzi nu izbutise să afle. E drept că nici el nu se prea interesase. Dispăruse și-l lăsase de unul singur, în plata domnului. Cîteva zile mai tîrziu proprietarul îl izgoni din casă. Era vară și Petrică nu se sinchisi de asta. Avu și noroc — fu angajat să spele vasele la un mare restaurant din Constanța. Acolo avea ce să mănînce și chiar se îngrășă, puse puțină carne pe el. Numai că munca asta îl cam plictisea și nu mai avea timp de hoinărit. Stătea de dimineață, toată ziua, cu mîinile într-o apă leșietică și puturoasă și spăla într-una fără odihnă. Într-o zi lăsă totul baltă și începu să bată drumurile. Își pierdea vremea cînd pe plaja de la Mamaia, cînd pe cea de la Eforie. Ochea cîte ceva de furat și nu se lăsa pînă ce nu-și atingea țelul: șterpelea ba o bluză, ba un prosop, ba o pereche de pantofi. Constată că îndeletnicirea asta îi făcea traiul mai ușor. O ducea binișor; lucrurile furate le vindea unui turc — negustor de haine vechi — și-i ieșea un bănuț. Avu însă și ghinion: într-o seară încercă să fure de la gară o valiză. Cineva îl zări și strigă: „Puneți mîna pe el !“ El aruncă valiza și o rupse la fugă, urmă-

rit de cîţiva trecători. Nu scăpă. Simţi cum o mînă puternică îl apucă de gulerul cămăşii, apoi urmă o lovitură zdravănă în umăr. Căzu. Nu-l duseră la poliţie, ci îi traseră o bătaie pe care avea s-o ţină minte toată viaţa. Pricepu atunci cît de mare era ura oamenilor împotriva hoţilor. Se ridică din drum cu cămaşa ruptă şi plin de sînge. Îl durea fiecare os şi plîngea de durere şi ruşine. Din ziua aceea se lăsă de furat. Devenise trist, indiferent. aşteptînd parcă ceva. Ajunse la concluzia că toate legendele puse pe seama domnului Avramidis nu erau decît nişte scorneli. Nu, îşi zise, domnul Avramidis n-a fost niciodată sărac, n-a fost niciodată hamal. Pesemne că se născuse bogat şi va muri bogat.

Îl întîlni un marinar — un prieten de-al tatălui — căruia i se făcu milă de el. Îi spuse să treacă a doua zi pe la dînsul, că s-ar putea să-i găsească de lucru, însă îi ceru să vină spălat.

— Mă ăla, tu nu te bucuri ?

— Ba da, minţi el.

Nu-i părea nici bine, nici rău. Totuşi, se duse a doua zi să vadă despre ce-i vorba. Marinarul se ţinu de cuvînt. Îi făcu rost de un angajament pe un vas de pasageri, ca ajutor la bucătărie. Primele două luni va avea „casă şi masă", apoi un salariu de două-trei sute de lei pe lună. Nu-l atrase nici casa, nici masa, ci faptul că urma să umble prin lume. Se-nvoi. Avea pe atunci treisprezece ani. Chiar în aceeaşi seară. spăla pe jos în bucătărie, urmărit de privirile de gheaţă ale unui bucătar slăbănog şi bolnav de ulcer. Acesta îl sfătuia într-una cum să înmoaie cîrpa, cum să frece podeaua ca să capete lustru. Petrică freca şi tăcea. În zori, vaporul ridică ancora şi porni într-una din cursele sale spre Varna şi Istanbul. Marea îl cuceri şi avea chef să stea pe bord şi s-o admire ; dar n-avea cînd — muncea din zori şi pînă-n noapte. Adormea în picioare şi chelnerii nu o dată îl trezeau cu cîte un ghiont în coaste. Se plictisi însă foarte repede şi de slujba asta. N-avea cum să se bucure de universul pe care

i-l dezvăluia călătoria. Așa că nu mai apucă să ia primul salariu.

Trecură anii. Schimbînd stăpin după stăpin, ajunsese la cincisprezece ani să fie ajutor de fochist pe unul din cargoboturile lui Avramidis. Îi plăcea să călătorească și, laolaltă cu tovarășii de un „leat" cu dînsul, afla din port în port plăcerea băuturii. Cu cît umbla mai mult prin lume, poposind prin porturile tuturor continentelor, cu atît descoperea, pretutindeni, aceeași mizerie, ca-n orașul copilăriei sale. Se convinse că totul în viață este statornicit de la sine și nimic nu poate schimba cursul. Filozofia sa și-o exprima printr-o zicală arhicunoscută „Ban la ban trage, și păduche la păduche". Se mulțumea cu ce-i aducea meseria, cu chefurile și cu femeile ce-i ieșeau în cale. Domnul Avramidis îl concediase în cîteva rînduri. Prima oară se revoltase, apoi se obișnuise. Nu căuta să-și facă dreptate; lua lichidarea și pornea să-și caute de lucru.

În anii războiului avu existența asigurată. Lucră tot pe un vas al lui Avramidis, care transporta pe Dunăre armament german. Războiul îl lăsase la fel de indiferent. Acolo unde putea, trăgea cîte un chef și-și făurea lumea lui de bucurii. Unii îi spuneau: „Bă, Petrică, tu cînd bei, parcă ai fi altul... Vesel, mă! Bă, în tine sînt doi oameni — unul trist și altu' vesel!" Nu se gîndise niciodată la chestia cu „doi oameni". Știa că la băutură se simțea bine! De aceea n-avea niciodată un ban în plus, dar nici nevoia lor n-o prea simțea.

Trecu și războiul. Veniră alte vremuri. Petre Morăreț continua să-și ducă nestingherit viața sa de „marinar vesel". E drept, domnul Avramidis dispăruse și, odată cu dînsul, și societățile anonime de export și import, dar pe el prea puțin îl interesa acum destinul „visului" său din copilărie. Un singur lucru îl pricepea cu claritate: nu-și putea face de cap ca altădată. Cei din jur parcă se schimbaseră: deveniseră mai serioși, mai rezervați, nu se mai

înghesuiau prin baruri şi taverne. Atmosfera asta îl neliniştea. De aceea, ori de cîte ori trăgea cîte un chef se considera un om curajos. De ce? N-ar fi putut să spună, aşa cum n-ar fi putut să răspundă la multe alte întrebări. Într-o vreme, luase hotărîrea subită de a deveni un om la casa lui. Cunoscu o croitoreasă din Constanţa şi-şi băgă în cap c-o iubeşte. O luă de nevastă. După cinci-şase luni o părăsi, lăsînd-o însărcinată. Află mult mai tîrziu că născuse un băieţel al cărui tată era el. Nu se duse să-l vadă, deşi se simţea împins s-o facă. Pensia alimentară şi-o plătea însă cu regularitate. Băieţelul crescuse, dar el tot nu cuteza să-l cunoască.

În primăvara anului trecut, la Pireu, o întîlnise pe Mara şi se îndrăgostise de ea. El nu mai era la prima tinereţe; Mara îl tulburase profund. O iubea cu nebunia bărbatului aflat în pragul bătrîneţii. Ar fi putut s-o smulgă din promiscuitatea barului Porto Rico, dar nu se gîndise niciodată la treaba asta. Nu credea în asemenea acte temerare, fiind convins că nimic nu poate schimba destinul oamenilor.

Acum însă, cînd se pomenise arestat şi aruncat între zidurile unei celule, el, omul obişnuit să fie liber, să se lase purtat de valurile mării, se gîndea la propria lui soartă. Cine-i schimbase mersul? Nişte oameni necunoscuţi. Din marinar devenise spion. Făcuse spionaj sau devenise complice. N-o să mai tragă în piept briza largului, nu se va mai bucura de orizontul nesfîrşit al mării. Spionaj! Deci şi destinele pot fi schimbate!

Înaintea ochilor îi răsări figura calmă a anchetatorului, privirile sale pătrunzătoare. De un asemenea om nu te poţi ascunde. Iar el a încercat. A minţit. De ce oare? De ce a avut nevoie de toate minciunile astea? Se împotmolise în ele. Se simţi singur şi neputincios. Cine să-l ajute? Cine să-l apere? Cine o să-l creadă că n-avea de unde să ştie ce conţinea plicul? Şi, fără să vrea, îl cuprinse o ură fără margini împotriva celor care-l tăvăliseră

în noroi. Pînă la domnul Toma, se mîndrise că nu făcuse nici un fel de politică. Şi deodată spionaj ! De ciudă şi amărăciune începu să plîngă.

* * *

La interogatoriul următor, Petre Morăreţ mărturisi tot. Vorbi de propriile-i minciuni, după care relată tot ce se petrecuse la Porto Rico. Nu lăsă deoparte nimic din ceea ce ar fi putut să fie de folos anchetatorilor. Şi era bucuros că cei doi ofiţeri de securitate îl ascultau cu mai multă încredere decît întîia oară.

—Ţigară ?

Morăreţ n-o refuză. După primul fum, repetă :

— Recunosc, sînt vinovat. Însă jur că n-am ştiut nimic din ce era scris acolo. Mă credeţi ?

— Te credem !

— Şi acum... eu ce-o să fac ?

Răspunsul nu-l primi imediat. Îl văzu pe maior ridicîndu-se de la birou şi măsurînd încăperea în lung şi-n lat.

— De cînd nu ţi-ai mai văzut copilul ? îl întrebă maiorul pe neaşteptate.

Morăreţ simţi din nou cum sîngele îi năvăleşte în obraji. Nu-i plăcea să i se amintească de copil.

— Niciodată...

— Nu vreau să-ţi fac morală. Dumneata ai săvîrşit fapte grave îndreptate împotriva statului, împotriva copilului dumitale. Uită-te la fotografia aceasta !... Uită-te bine. băieţelul ăsta e al dumitale !

Un copil îl privea din fotografie cu nişte ochi mari, curioşi. Era îmbrăcat într-un costum de marinar şi parcă se bucura de ceva ştiut şi văzut numai de el.

— Da, da, e Nicu, băiatul dumitale.. Drăguţ puştiul, nu-i aşa ?

Morăreţ dădu din cap fără vlagă.

— Se poate să nu-ţi vezi copilul ?! îl dojeni maiorul.

— Îmi cunosc păcatele... N-am vrut ca el să mă știe... și... vă rog... să nu suflați un cuvînt de mine...

— Deci, nu ți-ar place ca Nicu să afle că a avut un tată în slujba unor dușmani ai țării lui?

— Nu! nu...

— Dar ți-ar place să afle că tatăl lui deși a greșit față de țara lui, a mai găsit în el putere să se schimbe, să fie de folos statului nostru muncitoresc.

— Da! murmură Morăreț.

— Atunci, ascultă, îți dăm posibilitatea să te reabilitezi, să-ți răscumperi greșelile, atît față de copilul tău, cît și față de țară. În acest scop însă trebuie să mă asculți cu atenție...

10 OPERAȚIA „A. O. 3" ȘI CÎTEVA DIN TAINELE SPIONAJULUI HITLERIST

Cînd lui Fritz Gedlen i se raportă că mister John Hardy sosise în Europa într-o vizită prietenească, rămase indiferent. Cunoștea scopul vizitei și era mai mult decît convins că primul popas Hardy îl va face în Germania federală. Ce mai, îl va primi sau se vor întîlni după cum o vor dicta împrejurările. În nici un caz n-avea de gînd să-i expedieze protocolarul mesaj de bun sosit în Europa. Deși în sinea sa recunoștea că această hotărîre echivala cu un act conștient de necuviință. De fapt, nici nu dorea altceva. Demult simțea nevoia să se poarte grosolan cu John Hardy, cu acest înfumurat, și să-i bage bine în cap ideea că acum Fritz Gedlen nu mai vrea să facă plecăciunile pe care le făcuse în primăvara lui '45. Pe atunci înfrîngerea Germaniei îl îndemnase la tot felul de temeneli în fața unor inși de peste ocean, inși pe cît de stupizi, pe atît de nepricepuți în ale spionajului și contraspionajului. Îndurase multe umilințe din partea unor yankei și numai încrede-

rea oarbă în refacerea potențialului industrial și militar al Germaniei l-a oprit să nu-și tragă un glonte în tîmplă. În cele din urmă, răbdarea și încrederea au fost încununate de succes. Trecutul reînviase. Acum nu mai depindea de cercurile de peste ocean decît atunci cînd el dorea să lase să se înțeleagă acest lucru ; nu mai depindea nici măcar de ai lui. În ultimii ani, desfășurase o muncă supraomenească și-și făurise propriul său regat, armată proprie a cărei forță nici cei de peste ocean nu cutezau s-o pună la încercare. Ba mai mult, apelau la armata lui de agenți, iar el oricînd putea fie să-i ajute, fie să-i încurce. Oare cu ce scop sosise John Hardy în Europa ? Să-i ceară o mînă de ajutor. I-o va da numai că nu dorea să se știe de la bun început. Nu, nu-i va trimite nici un mesaj de „bun sosit !“ Hardy n-are decît să-l considere drept un ofițer nemanierat. Oricum, tot la ușa sa o să bată. Într-adevăr oaspetele ateriză pe aerodromul de la Bonn la 9 dimineața. Două ceasuri mai tîrziu apelă la un cablu direct și secret care lega vila specială de birourile lui Fritz Gedlen. Ridicînd receptorul, acesta recunoscu de îndată glasul gutural al americanului. Se arătă surprins, dar și încîntat. John Hardy se interesă în limba germană de sănătatea lui Gedlen, a familiei, trecu apoi la niște întrebări de politeţe ca, în cele din urmă, să încheie prin a-l invita la „un dejun în doi“.

Gedlen acceptă... invitația lui Hardy îi sunase în urechi ca o rugăminte și nu putu să nu încerce un sentiment de satisfacție. Își aminti cum pînă nu demult același John Hardy se purtase cu el de parcă ar fi fost un agent de rînd.

La telefon, printre altele, Hardy îi mărturisi c-ar vrea să aibă cu dînsul un schimb de vederi ; în ce chestiune nu amintise și Gedlen nu întrebase. Totuși, bănuia ceva. Ceru să i se aducă raportul primit de la Pireu în urmă cu cîteva zile. Îi cunoștea conținutul, dar voia ca înainte de a se întîlni cu Hardy să-l mai cerceteze o dată.

Un ofițer tînăr, subțire, cu o față albă ca de adolescent, intră în cabinet și, fără să scoată o vorbă, puse pe birou un dosar. Șeful nu-l întrebă nimic, iar ofițerul se retrase cu pași de pisică. Degetele lui Gedlen atinseră dosarul. Acolo, între coperte se afla închisă o întreagă regiune europeană — Peninsula Balcanică. Țările din această regiune geografică îi dădeau multă bătaie de cap. De pildă, Romînia. Puținele incursiuni ale agenților săi de a depista vechea rețea hitleristă dăduseră greș. Abia acum, după atîția ani, i se raporta că un oarecare Leonard Olariu ar fi unul și același cu „Siegfried". Semnalmentele corespundeau. Cei din Pireu, arăta raportul, au izbutit să atragă de partea lor un marinar cu ajutorul căruia vor încerca o primă tatonare a presupusului. Gedlen reciti raportul și deveni bănuitor. Totuși, după un timp de gîndire, dădu dreptate agenților din Pireu. Să se încerce, dar cu prudență. Dacă Olariu se va dovedi a fi unul și același cu „Siegfried 1" atunci va trebui elaborat un întreg plan de acțiune. Răsfoi dosarul. Nu-i fu greu să înțeleagă că în fața lui Hardy va apărea destul de dezarmat.

* * *

După ce luară dejunul, John Hardy își pofti colegul german în biblioteca mică, dar elegantă, a vilei, și înțesată cu volume îmbrăcate în piele. Totul avea aici o linie modernă, puțin cubistă. Luară loc în jurul unei măsuțe; John Hardy îi întinse o cutie de havane, dar oaspetele refuză.

— Nu mai fumez.

— Nu pot decît să vă admir, zise Hardy aprinzîndu-și havana.

„S-a îngrășat, constată Gedlen, dar se ține bine. Acum, feciorul o să aducă cafele, coniac, iar el o să intre în subiect... Naiv mai e... Crede că nu știu de ce a sosit în Europa. Am fost informat nu cu mult înainte de a fi decolat... Ar înnebuni dacă ar afla pînă unde au pătruns băieții mei !"

— Domnule Gedlen, nu vă ascund scopul vizitei mele în Europa... („Încearcă să-mi ascunzi, mister Hardy, i se adresă Gedlen în gînd... Cunosc fiecare pas al dumitale... Eşti al meu de mult...") Pregătim, în Balcani, şi te rog să reţii acest lucru, o acţiune pe plan mare.

Lovitura o vrem fulgerătoare, continuă Hardy, în timp ce Gedlen monologa în gînd. „Şi asta ştiu... Dumneata, Hardy, nu eşti un om prost, dar circulaţia mondială a dolarului te-a cam ameţit... Ţi-am strecurat, fără să ai cunoştinţă de acest lucru, nu numai informaţii, ci şi cîteva idei în legătură cu aceste planuri... Acum, sînt planurile, ideile dumitale... Te interesează... Eşti arogant, mister Hardy !"

Hardy nu vorbi de locul pe care aparatul lui Gedlen ar urma să-l ocupe în cadrul planului său, dar se arătă a fi interesat în aflarea altor date.

— În legătură cu planul nostru ne interesează o chestiune...

Gedlen îşi întrerupse monologul şi deveni atent.

— În timpul războiului, aţi avut în Romînia o reţea puternică... se spune că era chiar mai puternică decît a englezilor... Unde e această reţea ? Unde a dispărut Kurth von Krämer, şeful serviciului vostru de spionaj în Romînia ? Şi, în general, ce informaţii aveţi în legătură cu această ţară ? Noi deţinem foarte puţine date. Încercările noastre de a obţine ceva mai mult s-au soldat cu un insucces...

Gedlen înţelegea şi aproba neliniştea interlocutorului. Prin agenţii săi de peste ocean aflase la timp de planul lui Hardy şi-l găsise important. Se cereau calculate din timp şi cu exactitate toate datele problemei. Dar aparatul de securitate al acestor ţări era, în realitate, mult mai puternic decît presupunea Hardy, iar informaţiile pe care reuşea să le obţină nu conţineau nimic interesant pentru dînsul şi oricînd puteau fi aflate din presă. Neliniştea lui Hardy era şi a sa. Oaspetele n-avea de unde să ştie cît de mari îi erau speranţele în legătură cu înfăptuirea planului lui

Hardy. Aşa că găsi cu cale să răspundă cu toată sinceritatea.

— Domnule Hardy, n-aş vrea să vă dezamăgesc. De ani de zile încerc să dau de reţeaua organizată de von Krämer, dar, nu pot să nu recunosc, fără succes... Şi nu pentru că m-am lovit de perspicacitatea organelor romîneşti de securitate, ci...

— A, exclamă Hardy, nu trebuie să-i subapreciem.

— Romînia, domnule Hardy, şi tonul lui Gedlen deveni categoric, n-a excelat niciodată în problemele de spionaj şi contraspionaj. Ne-am lovit nu de perspicacitatea agenţilor lor, ci de perspicacitatea lui von Krämer... L-am cunoscut... Mi-a fost coleg. Un ofiţer de informaţie înnăscut... cu o mare fantezie. Ştiu că încă din anul 1943, pornind de la considerentul că Romînia, pe atunci aliata noastră, ar putea să iasă din război, el a trecut la reorganizarea pe principii noi, necunoscute nouă, a reţelei pe care o conducea. Iar tot ce am aflat pînă-n prezent este că acest plan de reorganizare avea şi o denumire — „A. O. 3"

— Adică ? se interesă Hardy.

— Operaţia „Any Ondra". Semnificaţia cifrei „3" n-o cunosc.

— Any Ondra ?! se miră Hardy scuturîndu-şi havana în scrumieră. Dacă nu mă înşel a fost o artistă de cinema...

— Exact. domnule Hardy, von Krämer a fost îndrăgostit de ea... o diviniza... Mai ştiu că von Krämer a murit.

—... la 24 august 1944, în ziua cînd aviaţia germană bombarda capitala Romîniei, îl completă Hardy cu o satisfacţie prost stăpînită.

Gedlen se făcu că nu o observă.

— Exact ! Se afla în clădirea hotelului „Splendid" împreună cu Grety, secretara lui. Despre ea se ştie că s-a împuşcat. A fost nu numai o femeie frumoasă, ci şi o bună spioană. Se spune că, după ce a aflat de moartea lui, s-a refugiat în clădirea ambasadei, unde s-a împuşcat...

— Dar arhiva?

Întrebarea lui Hardy nu-l surprinse. Totuşi căută să cîştige timp, ducînd ceşcuţa de cafea la gură. „Caseta şi arhiva lui von Krämer... Arhiva reţelei din Romînia... Cheia operaţiei Any Ondra. Dacă am da de ea!..."

— O căutăm şi noi, răspunse Gedlen în cele din urmă.

— În ultima vreme aţi mai întreprins ceva?

— Da.

— Şi?

Gedlen se gîndi la ultimul raport primit de la agenţii săi din Pireu, dar se hotărî să treacă sub tăcere tatonările sale.

— Deocamdată nimic. Nu izbutesc să găsesc cheia operaţiei „Any Ondra". Vedeţi dumneavoastră, stilul lui von Krämer nu-mi este străin. Îşi construia operaţia ca pe o partidă de şah, şi fiecare operaţie avea cîte o cheie, sau, ca la şah, o deschidere. Doi oameni cunoşteau această cheie. Din păcate, amîndoi sînt dispăruţi... Gedlen făcu o pauză, apoi întrebă: dumneavoastră aţi întreprins ceva?

Hardy se întunecă la faţă. Nu-i plăcuse degajarea cu care Gedlen îi pusese întrebarea. Era un mod vizibil de a se pune pe picior de egalitate cu dînsul. Pe Gedlen însă iritarea oaspetelui îl amuza; ştia dinainte că Hardy n-avea cum să ocolească răspunsul. Nu de alta, dar ştia că în Europa singurul în măsură să-l ajute cu folos era el, Gedlen.

— Trebuie să dăm de cheia lui Krämer. Iată problema cea mare. Hardy ridică în aer havana fumegîndă, subliniind în felul acesta importanţa problemei. Avem la îndemînă un timp relativ scurt. Şi pentru succesul întreprinderii dumitale eu propun o coordonare a acţiunilor... adică *noi*, apoi Comitetul Naţional Romîn de la Paris.

Modul cum Hardy pronunţase cuvîntul „eu" îl cam înfurie pe Gedlen; îl pronunţase cu aroganţă, cu o superioritate care nu lăsa nici un echi-

voc în ceea ce privește rolul său conducător. Îl mai enerva și importanța acordată Comitetului Național Romîn acelor epave politice de la care numai la lucruri bune nu te puteai aștepta. De refuzat n-avea însă cum să refuze cererea lui Hardy, dar nici să-și sacrifice agenții punîndu-i în legătură cu refugiații romîni de la Paris nu voia. Nu, acceptînd propunerea lui Hardy, el își va continua separat cercetările.

— Da, răspunse Gedlen, ideea nu-i rea. Îmi face chiar plăcere să colaborez și cu cei din Comitetul Național Romîn.

— E firesc, aprecie Hardy, și se pare că au în Romînia elementele lor...

Gedlen își stăpîni cu greu un surîs batjocoritor. Hardy își închipuia că știe totul. „Elementele lor !" Un basm pentru copii !

— Peste cîteva zile o să vă prezint un plan de coordonare...

— Bine, încuviință Gedlen, arătîndu-se dornic să încheie discuția. Aștept... Se ridică. Hardy îl urmă și-l conduse vorbindu-i despre ultimul film văzut la New York. La despărțire zise într-o doară :

— Ah, era să uit. În ajunul plecării mele din țară, l-am întîlnit pe generalul Thompsohn. M-a rugat să vă transmit urările sale de bine...

Gedlen păli, strîngîndu-și răutăcios buzele subțiri. Îi era clar că Hardy nu ținuse atît de mult să-i transmită salutările lui Thompsohn, cît să-i amintească un capitol rușinos din cariera sa de ofițer al Marii Germanii. Printr-un efort izbuti, totuși, să-i arunce lui Hardy un zîmbet crispat.

— O, domnule Hardy, sînt de-a dreptul încîntat... Vă rog să transmiteți maiorului Thompsohn...

— Generalului, îl corectă Hardy înveselit de încurcătura lui Gedlen.

—... generalului Thompsohn și onorabilei sale familii urările mele de bine.

Se înclină așa cum stă bine unui fost ofițer german și se îndreptă spre limuzina trasă la scara vilei. Urcă nervos, trîntind ostentativ portiera.

* * *

În mai 1945, pe cînd trupele sovietice luau cu asalt Berlinul și pe cînd întreaga lume aștepta de la o zi la alta capitularea necondiționată a Germaniei hitleriste, generalul Gedlen, unul dintre colaboratorii cei mai talentați și mai ambițioși ai lui Cannaris, dispăru fără urmă. Odată cu el, dispăru și o casetă. Se aflau închise în ea nu cine știe ce bijuterii, ci însuși viitorul lui Gedlen. Spionul căută adăpost la o mînăstire catolică și trăi acolo ascuns pînă-n ziua în care situația începu să se mai limpezească. Germania, conform înțelegerii trupelor aliate, fu împărțită în zone. Gedlen avu noroc : mînăstirea căzu în zona americană. Drumul îi era deschis. Într-o zi lepădă sutana și masca de slujitor credincios al domnului, rămînînd în uniforma armatei hitleriste. Călugării franciscani îi admirară curajul ; Gedlen însă, ființă lucidă, știa că îndrăzneala sa își are originea nu în uniformă, ci în conținutul casetei.

Părăsi mînăstirea și se îndreptă către Miksbach, unde se prezentă la garnizoana orașului.

— Sînt generalul Gedlen, se recomandă el unui grup de ofițeri americani. Bătu din călcîie, înclină scurt din cap și încremeni, privind arogant un punct nedefinit.

Atunci, spre marea sa uluire, un maior — comandantul garnizoanei — se apropie de el și-l măsură batjocoritor :

— Ați fost general... Acum sînteți prizonier... Raportează, adăugă el la fel de batjocoritor, maior Thompsohn.

Gedlen își strînse înciudat buzele, iar ochii i se făcură mici și sfredelitori ; își dădu seama că nimerise peste un ofițer american care făcuse tot războiul. Pieptul îi era încărcat de baretele dis-

tincțiilor, iar cîteva semne indicau că fusese rănit pe front.

— Dețin informații foarte prețioase pentru guvernul dumneavoastră.

— În zilele astea numai povești de soiul ăsta mi-a fost dat să aud. Pentru mine nu sînteți decît un fost general german, deci prizonier. Atît și nimic mai mult. Voi ordona imediat internarea dumneavoastră.

Maiorul Thompcshn se ținu de cuvînt. Făcu semn unui soldat negru. Acesta își cunoștea obligațiile : cu un aer absent și plictisit, începu să-i scoată lui Gedlen epoleții, centura, cureaua de la pantaloni. Gedlen încercă să protesteze, dar maiorul Thompsohn o ținea într-a lui :

— Sînteți un fost ofițer german și deci prizonier !

În clipa aceea Gedlen prinsese o ură de moarte împotriva maiorului american. Barem să fi ordonat unui ofițer alb să-l degradeze, dar să încredințeze misiunea unui soldat și încă unui negru ! Dar acest act n-a fost decît începutul umilințelor. Spre lagăr, fu condus printre baionete. Străbătu umil străzile orașului Miksabach, cu privirile în pămînt, ținîndu-și stingher pantalonii să nu-i cadă. Pășea și se gîndea că va suna cîndva ceasul răzbunării.

O săptămînă mai tîrziu, maiorul Thompsohn primi un ordin : Gedlen să fie eliberat, să i se înmîneze un pașaport pentru Statele Unite și să i se asigure securitatea deplină a călătoriei în America. Întinzîndu-i pașaportul, maiorul Thompsohn zise :

— Domnule Gedlen...

— Generalul Gedlen, îl corectă fostul prizonier, zîmbindu-i cu un aer superior și ironic.

— Nu, răspunse Thompsohn cu mîndrie, n-am cîștigat războiul împotriva Germaniei naziste ca să vă spun dumneavoastră „domnule general".

Gedlen tăcu, gîndindu-se că va veni o zi cînd ofițerii americani i se vor adresa supuși, cu acele cuvinte atît de îndrăgite de el : „domnule general !"

În ziua aceea, un avion special îl transportă împreună cu caseta sa la Washington. De acolo avea să se întoarcă victorios pe pămîntul Germaniei înfrînte, iar ofițerii americani, care aveau să intre în contact cu el, aveau să i se adreseze nu ca unui prizonier, ci ca unui general al unei armate nevăzute.

11 ÎN „CAMERA DE MINCIUNI"

Ziua era mohorîtă. Sufla un vînt rece și umed cînd „Pescărușul" aruncă ancora în portul Pireu. Norii se învolburau, se rostogoleau aidoma unor valuri aeriene. Morăreț termină repede treaba; se spălă, își îmbrăcă hainele de oraș și, privindu-se în oglindă, se întristă. Îl încerca un sentiment confuz și contradictoriu : pe de o parte dorea s-o vadă pe Mara, deși maiorul Panait îi atrăsese atenția că și ea ar fi putut să facă parte din banda „negustorului de cereale Toma", iar, pe de altă parte, numai gîndul că va trebui să dea ochii cu cei doi, îi reteza orice dorință. Pentru prima oară în viața lui de marinar ar fi vrut să rămînă pe vas, retras în cabină și să moțăie. Nu mai putea însă să dea înapoi. Trebuia să-și ducă la îndeplinire misiunea.

Coborî de pe punte tăcut și posomorît, cu sufletul împovărat de tot felul de presimțiri. Portul i se păru străin, rece, dușmănos. Negustorii din preajma portului, recunoscîndu-l, îl salutară bucuroși, dar el răspundea abia auzit, ca un om bolnav.

— Ce, Petros, ți s-au înecat corăbiile ? îi strigă un negustor.

Pricepu că tristețea care-l stăpînea nu-i a bună și că ar fi putut să dea celor doi de bănuit. Se scutură ca și cînd în felul acesta ar fi putut să scape de propria-i neliniște. Își vîrî mîinile în buzunarele pantalonului larg, marinăresc, și începu să fluiere. După cîțiva pași se ciocni de niște marinari norvegieni care băuseră prea mult. Norve-

gienii îl înjurară, el le răspunse. Și schimbul de cuvinte îl mai înveseli. Străbătea acum strada portului, plină de taverne și bordeluri... Firme cunoscute „John Bull-Bar", „Singapore-Bar", „Melody-Bar". La capătul străzii o va lua la stînga, iar înaintea ochilor îi va răsări firma barului „Porto Rico".

N-apucă să cotească strada. Se auzi strigat și recunoscu vocea lui Toma. Se opri și, în aceeași clipă, cei doi prieteni nedespărțiți îl apucară fiecare de cîte un braț.

— Noroc, marinarule!

Morăreț înghiți un nod: fusese luat prin surprindere.

— Noroc!

— Vii cu vești bune?

— Bune! zise Morăreț, izbutind cu greu să zîmbească.

— Haidem, propuse Toma.

— Unde?

O limuzină elegantă, neagră, opri lîngă ei și Toma îi arătă portiera:

— Urcă!

— Unde mergem? întrebă Morăreț neliniștit.

— O să vezi...

Toma îl împinse spre portiera limuzinei și Morăreț urcă în spatele șoferului. Cei doi îl încadrară, de parcă s-ar fi temut ca marinarul să nu fugă. „Începe!" își zise Morăreț cu tristețe. Își aminti că maiorul Panait îi atrăsese atenția că nu-i exclus ca bandiții să-l mai supună și la alte încercări și că numai de rezistența sa depinde totul.

— Ce-i cu tine, marinarule, ești prost dispus, iarăși ulcerul? Toma îl privi drept în ochi, dar nu bănuitor, ci încrezător și bine dispus.

— Cred c-am răcit, minți Petros, încercînd să-și stăpînească nervii.

— Cunoști orașul?

Morăreț nu pricepu rostul întrebării și răspunse fără ocol:

— Da.

— Atunci, nu te supăra, vorbi Toma, lasă capul în jos și să nu-l ridici decît atunci cînd am să-ți spun eu.

Morăreț se supuse. Își lăsă capul în jos, aproape de genunchi. Mașina porni în viteză pe străzile orașului. „Începe!" își zise Morăreț, încercînd să ghicească încotro se îndreptau, dar nu izbuti. Limuzina se învîrtea parcă în cerc.

— Te-am așteptat, îi vorbea Toma, am aflat că vasul sosește astăzi și te-am așteptat... Mă bucură c-ai venit... mai ales dacă spui c-ai adus și vești bune...

Morăreț nu-l asculta. Îl cuprinse o scîrbă împotriva propriei sale persoane. Cum de-și complicase viața în halul ăsta? De ce se lăsase amăgit și atras în capcana acestor spioni? Unde-l duc oare? Ce-o să urmeze? O s-o mai vadă pe Mara? Uită pentru un moment ce i se ordonase și vru să-și ridice capul însă mîna lui Toma îl opri.

— Ce-i, marinarule, ai obosit? Ei, da, știu, nu-i chiar atît de comod să stai în poziția asta. Nu mai avem mult. Ce-i nou prin țară?

— Ce să fie? răspunse el plictisit, nimic nou... Și, fără să vrea, Morăreț își aminti de înfățișarea de nerecunoscut a Bucureștiului, de noile construcții din Constanța. Trecuse prin multe porturi din lume, dar cel care în ultimii ani se schimbase cel mai mult tot Constanța era. Și ar fi vrut să spună acest adevăr, dar în învălmășeala gîndurilor își dădu seama că cei care-l păzeau îi erau cu desăvîrșire străini. Ce știa despre ei? Nimic! În schimb, ei știau multe despre dînsul: că iubește o fată de la barul „Porto Rico", că semnase un angajament, că într-o pivniță fusese pus la zid și se tîrîse în genunghi cerînd iertare. Retrăind clipele acelea, simți cum îl năpădește un nou val de rușine și ură. Cum de a putut să cadă în genunchi la picioarele lor? Cum de ceruse îndurare? Doar avea un pumn destul de puternic!

— Petros, n-o să te superi dacă o să te legăm la ochi...

„Fii supus, calm, şi caută să afli cît mai multe !" — îl sfătuise maiorul Panait.

Răspunse şmechereşte :

— Îmi face chiar plăcere... Şi-apoi, sînt al vostru...

Toma rîse şi Morăreţ îl auzi pentru întîia oară şi pe Puiu vorbind.

— Bravo, marinarule, ai început să fii bărbat.

Morăreţ înţelese că „boxerul" făcea aluzie la cele petrecute în pivniţă şi-l înjură în gînd. Toma îl legă la ochi cu o batistă neagră şi marinarului i se păru că-l pregăteau ca să-l zvîrle în mers din maşină. Dar, spre mirarea sa, limuzina nu încetini, iar după vreo douăzeci de metri opri. Auzi cum se deschid nişte porţi de fier. Morăreţ deveni atent. Limuzina înaintă încet, pe un drum aşternut cu un pietriş mărunt. Pietrişul scrîşnea sub roţi.

— Am ajuns, îl încunoştiinţă Toma. Nu te supăra, dar încă n-o să te dezlegăm la ochi. N-am încotro. Eu o să te conduc. Vrea şeful ăl mare să te cunoască... Hai, coboară.

Toma îl luă de braţ ca pe un orb, îl ajută să coboare, apoi îi călăuzi paşii. Urcară nişte trepte, pătrunseră pe o uşă deschisă. Morăreţ auzi şi alţi paşi în jurul său şi din nou un sentiment de teamă puse stăpînire pe dînsul.

— Am ajuns ! îi şopti Toma, după ce-l condusese prin tot felul de încăperi. Îi smulse legătura de la ochi. Lumina neaşteptată şi puternică îl zăpăci. Se apucă să-şi frece nervos ochii. Cînd îi trecu buimăceala, îşi dădu seama că se găseşte într-o cameră neobişnuit de mare şi înaltă, cum nu văzuse niciodată. Camera avea pereţii îmbrăcaţi într-un tapet verde, înflorat, mătăsos. Un policandru mare, de cristal, lumina nefiresc de puternic încăperea. „De ce ?" se întrebă ameţit. „Afară-i încă ziuă !" Rotindu-şi privirile, descoperi cele trei ferestre mari, acoperite cu draperii grele. Rămase uluit locului. Unde nimerise ? Unde fusese adus ? În casa cărui boier ? Nu cumva în cea a lui Avramidis ? Gîndul îl făcu să rîdă.

— De ce rîzi ?... Uite, şezi aici.

Toma îi împinse un scaun cu spetează înaltă în dreptul unui birou masiv. Îndreptîndu-se spre scaun, Morăreţ simţi sub picioare covorul adînc şi moale.

— Şezi ! Şi nu te mai hlizi ca prostul !

Morăreţ se uită la el. Constată cu surprindere că Puiu dispăruse. „Unde mă aflu ?“ Tăcerea apăsătoare îl descumpăni şi-i accentuă sentimentul de teamă.

Deodată, o biblictecă plină de cărţi se deschise încet, descoperind o uşă secretă. Morăreţ îşi aminti că aşa ceva văzuse numai în filme şi nu-şi închipuise că ar putea să existe şi în realitate. Uşa se deschise şi-n pragul ei se ivi un bărbat mai tînăr decît Morăreţ, dacă avea patruzeci de ani, dar înalt, zvelt, cu faţa albă şi părul blond, pieptănat lins, peste cap. Zărindu-l, primul gînd al lui Morăreţ fu : „Un neamţ !“. Nu se înşela. Văzuse mulţi la viaţa lui şi înainte de război şi după.

„Şeful“ nu-l salută nici pe Toma, nici pe Morăreţ. Se aşeză tăcut la birou şi-şi împreună mîinile : avea nişte degete albe, osoase, pline de inele, care, după părerea lui Morăreţ, alcătuiau un pumnal original. Marinarul simţi aţintite privirile şefului asupra sa şi nu se feri de ele. Le înfruntă şi observă că acesta avea ochii verzi şi strălucitori ca de pisică. Se studiară în tăcere, în prezenţa lui Toma, care încremeni ca o santinelă în spatele lui Morăreţ.

— Fumezi ? deschise „şeful“ vorba.

„Şi ăsta ştie romîneşte ! constată marinarul. Da' mulţi mai ştiu p-aici romîneşte... Sau nu e neamţ !?“ Răspunse :

—Da.

I se întinse un pachet cu ţigări „Papastratos“. Morăreţ luă o ţigară şi o aprinse la flacăra brichetei lui Toma.

— Ai fost ? îl întrebă „şeful“ de-a dreptul.

— Am fost.

„Ce are omul ăsta ? se întreba Morăreţ. Stă ţeapăn de parcă ar fi înghiţit un băţ. Nu zîmbeşte, nu se încruntă !“

— L-ai văzut, deci ?

— Cu ochii mei ! Deşi răspunse cu îndrăzneală, Morăreţ simţi fiori pe şira spinării. Nu cumva i se întinde o altă capcană ?

— A citit scrisoarea ?

— Da.

— De faţă cu dumneata ?

— Da... Însă răspunsul nu mi l-a dat pe loc. Mi-a spus să trec pe la dînsul ceva mai tîrziu. De ce ? Nu l-am întrebat. Lui Morăreţ îi plăcu felul cum relata întîlnirea sa cu „Leonard Olariu“. Prinsese încredere şi se bucură că poate să-i ducă de nas pe cei care-l înfundaseră într-o treabă murdară. A doua oară cînd am trecut pe la dînsul, mi-a spus să vă transmit doar un „da“. Cînd am auzit, m-am înfuriat. Pentru un simplu „da“ să trec de două ori pe la dînsul... Deci eu... asta am avut să vă spun... „Da“ ! Nimic mai mult.

Morăreţ se uită la ceas, apoi la Toma... Acum... vă rog... făgăduiala...

— Iar te grăbeşti ? se înfurie Toma.

Morăreţ deveni bănuitor : cum trebuia să înţeleagă intervenţia brutală a lui Toma ?

— Povesteşte-mi cum arată Leonard Olariu ? interveni „şeful“.

— Păi asta nu mi s-a cerut ! răspunse Morăreţ, aruncîndu-i peste umăr o căutătură lui Toma. Poate s-o spună şi dumnealui.

— Totuşi, încearcă să ne dai... cîteva amănunte...

Întrebările individului ăsta ţeapăn îi amintiră de Panait şi Lucian, de grija cu care-l pregătiseră. Îi arătaseră fotografia lui „Leonard Olariu“, îl sfătuiseră să-i reţină semnalmentele.

— Păi... cum să zic, începu Morăreţ să povestească cu o siguranţă care-l încînta şi-l uimea în acelaşi timp. Îi plăcea să ştie că-l „duce“ pe înţeleptul ăsta de „şef“. L-am găsit stînd la o măsuţă şi jucînd de unul singur şah.

— Şah ! exclamă „şeful".

— Da, dom'le, juca şah de unul singur. N-am mai văzut aşa ceva. Şi Morăreţ zîmbi ca şi cînd ar fi văzut cu ochii săi scena asta bizară. „Ştii să joci ?" m-a întrebat. „Nu, i-am răspuns, n-am de unde să ştiu." După ce a citit scrisoarea, s-a uitat la mine de parcă ar fi picat din cer... Avea ochi albaştri... şi părul blond ca al dumneavoastră... Pe urmă a tăcut... şi se tot uita la mine...

— Era emoţionat...

— Aşa-mi pare...

— Da' cum arăta ?

— Păi, n-am zis ? Ochi albaştri... părul blond...

— Şi... altceva ?

— Păi, nu m-am uitat prea bine la el... că nu mi s-a spus... Nu-i aşa, domnu' Toma ? Ochi albaştri... Înalt ca dumneavoastră...

Brusc, „şeful" lovi cu pumnul în masă şi urlă :

— Minţi !

Morăreţ încremeni speriat. Gîndurile îi vuiau ca o cascadă. Nu mai pricepea nimic. Să fi greşit iar cu ceva ? Sau poate au greşit cei doi ofiţeri de securitate ? Sau i se întinde o nouă capcană ? Cuvîntul „capcană" avu darul să-l mînie. „Ce sînt eu... un copil ?!" Trînti o înjurătură şi strigă şi el :

— Ajunge ! Se ridică în picioare şi strivi ţigara într-o scrumieră. Ajunge ! Ce tot ţipaţi la mine ? Ce, m-aţi cîştigat la belciuge ?

— Minţi ! urlă „şeful" din nou.

— Nu mint, se apără Morăreţ. A, da, întîia oară am încercat..., dar m-am lecuit... Nu mint... Am fost, am văzut, am adus răspunsul... Mie să-mi daţi ce-i al meu... Dolarii, dom'le Toma ?

Se uită la Toma, dar acesta se prefăcu că nu-l mai cunoaşte.

— Eşti un trădător ordinar, îi şuieră „şeful". Eşti omul Securităţii ! Nu ştii să te ascunzi !

Morăreţ avu un moment de ezitare, dar şi-l înfrînse.

„Bagă de seamă, te vor mai pune la multe încercări !“ îi trecură prin minte cuvintele lui Panait.

— Ia ascultă, dom'le. se răsti marinarul. În definitiv, dumneata cine ești de țipi la mine ? Nu te cunosc, dom'le, n-am tratat cu dumneata. Eu cu dumnealui am tratat. Cînd am mințit, am recunoscut... Domnu' Toma. dă-mi banii !

Nu-i răspunse Toma, ci „șeful“, care ordonă :

— La camera de minciuni cu dumnealui, porunci el. Să învețe minte.

Morăreț păli. Îl văzu pe Toma scoțindu-și revolverul :

— Să mergem !

* * *

O ușă laterală se deschise fără zgomot, și Toma îl împinse într-o cameră scăldată în lumină. Se lovi de un om îmbrăcat în halat alb și, instinctiv. Morăreț făcu un pas înapoi, gata să se apere. Însă omul acela, de statură înaltă, cu o față uscată și măslinie, părea să fie un medic oarecare. Îi zîmbi liniștitor și i se adresă în romînește, sfătuindu-l să nu se piardă cu firea, căci ceea ce o să urmeze n-o să fie decît spre binele său.

— Dumneata ai trecut de partea noastră... noi sîntem obligați să te controlăm, să vedem cu ce fel de om avem de-a face... prieten, ori dușman ?

Morăreț vru să se explice, îl căută pe Toma, dar acesta dispăruse. Înțelegîndu-l parcă, „medicul“ i-o luă înainte, făcîndu-i un semn misterios să tacă, apoi îi ceru să-și scoată haina și să-și suflece mînecile cămășii. Înfrînt, Morăreț se supuse. „Ce mai vor de la mine ?“ Un tînăr, îmbrăcat și el într-un halat alb, veni în ajutorul „medicului“. Morăreț fu așezat într-un fotoliu. „Asistentul“ îi strînse brațul drept mai sus de cot, într-un aparat special, ca și cînd ar fi vrut să-i măsoare tensiunea. Apoi îi șterse palma cu o soluție și-i dădu să strîngă în mînă o placă mică de metal. În același timp „medicul“ îi petrecu în jurul grumazului un șnur gros de gumă.

Morăreţ auzise şi citise cîndva despre nişte scaune electrice, de văzut însă nu le văzuse niciodată. Acum avea senzaţia ciudată că fusese instalat pe un asemenea scaun electric şi se îngrozi. „Ce vor de la mine? Cum vor să descopere dacă mint sau nu?“ N-avea de unde să ştie că acest aparat intercepta accelerarea bătăilor inimii, determinate, în mod firesc, de întrebările neaşteptate ale anchetatorului. Mai înregistra acest aparat şi reacţia respiraţiei, transpiraţiei, precum şi graficul tensiunii arteriale.

— Începem, vorbi „medicul“. La întrebările noastre eşti obligat să răspunzi imediat printr-un „da“ sau „nu“. Ai înţeles?

Morăreţ mişcă anevoie din cap.

— Da.

— Te cheamă Morăreţ Petre? întrebă anchetatorul.

— Da, răspunse el cu o voce stinsă şi simţi cum de emoţie faţa i se goleşte de sînge.

Aparatul se puse în mişcare. Becuri de toate culorile se aprindeau rînd pe rînd. Morăreţ îl văzu pe „medic“ aplecîndu-se peste aparat. Apoi auzi întrebările acestuia şi răspunse mecanic:

— Porţi cravată?

— Nu.

— Mergi la spectacole de teatru?

— Da.

— Ai făcut parte din Uniunea Tineretului Comunist?

— Nu.

— Eşti trimis de Securitatea romînă?

— Nu!

Morăreţ începu să înţeleagă rostul întrebărilor şi-şi dădea seama că n-avea de ce să se teamă, că toată instalaţia din jur nu era decît „minciună“, că n-avea cum să-i afle gîndurile. „Medicul“ ridică mîna şi făcu un semn scurt asistentului. Acesta apăsă un buton instalat de fotoliu. În cameră izbucni şuieratul înfricoşător al unei sirene. Morăreţ

se cutremură de groază. De undeva, din tavan, se desprinse o fîşie de lumină puternică, orbindu-l.

În aceeaşi clipă „medicul“ îşi reluă ancheta:

— Răspunde: eşti agent comunist?

— Nu.

— Ai fost la Moscova?

— Nu.

— Eşti agent comunist?

— Nu.

Deodată fotoliul prinse să zboare cînd la stînga, cînd la dreapta. Lui Morăreţ i se părea că se prăbuşeşte în adîncul unei prăpăstii. În răstimpuri se auzea întrebarea: „Eşti agent comunist?“. „Eşti agent comunist?“. „Te-a trimis Securitatea?“. „Ai trădat?“. „Ai trădat?“. „Minţi“.

După nici un sfert de oră, Morăreţ se obişnui cu toate „surprizele“ „camerei de detectat minciuni“ şi la toate întrebările „medicului“ răspundea după placul inimii. „Da!“. „Da!“. „Nu!“. Interogatoriul însă ţinu mai bine de o oră. Cînd se termină, Morăreţ îi văzu pe cei doi „medici“ clătinîndu-se de oboseală şi surise amar. „Medicul“ veni la el şi-l strînse de mînă:

— Te felicit. Ai trecut examenul. Ai spus adevărul, numai adevărul... Ştiinţa noastră este exactă...

Dacă nu i-ar fi vîjîit atît de tare capul, Morăreţ s-ar fi exprimat el într-un fel cu privire la ştiinţa asta. Se mulţumi însă să întrebe cu o voce abia auzită:

— Şi acum?

„Medicul“ îl luă de braţ şi-l conduse către o uşă; acolo apăsă pe un buton. În jurul lor se făcu întuneric.

* * *

Se pomeni din nou în faţa „şefului“ care-l privea surîzător, ca pe un vechi prieten. Abia acum începea Morăreţ să se resimtă de pe urma „anchetei“. I-ar fi răspuns şi el „şefului“ într-un fel, dar, dintr-o dată, puterile-l părăsiră.

— Te-au necăjit cam mult... Înțelege-ne. Să bem ceva. Veni la el, îl luă prietenește de braț și-l conduse la un bar pe care Toma îl scoase la iveală din interiorul bibliotecii.

— Să bem ! Ce preferi : whisky, gin ori mastică ?

— Un gin.

— De acord... Băutură bărbătească.

În timp ce umplea paharele, „șeful" îl întrebă pe Toma dacă a pregătit dolarii. El răspunse printr-un semn afirmativ al capului.

— Cîți dolari ți s-au promis ?

— Trei sute, răspunse Morăreț.

— Vei primi cinci sute... Iată, așa apreciem noi serviciul pe care ni l-ai făcut.

În clipa asta Morăreț înțelese că ieșise victorios din toate încercările și zîmbi mulțumit. Nu mai așteptă invitația „șefului", apucă păhărelul de gin, spuse „noroc" cu jumătate de gură și-l goli...

Toma îi întinse teancul de bancnote. Morăreț însă nu se pierdu cu firea : cu un aer nepăsător se apucă să numere dolarii băbește... cîte zece... cîte zece... Cînd termină îi adună pe toți la un loc și zise :

— Sînt !... Vă mulțumesc... Să mai bem un păhărel ? Să mai bem !... Mă grăbesc însă... Vreau să mai apuc Porto Rico...

Băură un rînd. Apoi încă unul.

— Nu trebuie să te grăbești, i se adresă „șeful". Mai întîi să stăm de vorbă despre serviciul următor.

Morăreț se revoltă.

— Nu se poate. Era vorba doar de un singur serviciu... Chiar vreau să vă rog să-mi dați scrisoarea înapoi... Celelalte nu le mai cer... N-o să le folosești, dom'le Toma, nu-i așa ?

Toma rîse și-și susținu „șeful" :

— Ne mai faci un serviciu și gata...

— Nu ! Ca și data viitoare să țipați la mine și să mă băgați la mașinăria aia de „minciuni" ? Nu, gata !...

Puse păhărelul jos, arătîndu-şi intenţia de a pleca.

— Stai, domnule Morăreţ, nu o să ţi se mai întîmple nimic. Acum avem în dumneata o încredere deplină. Ne-am convins că eşti un om pe care ne putem bizui. Te rugăm să ne mai faci un serviciu... atît... unul singur... Pe cuvîntul meu de onoare!

„Şeful" îşi duse mîna la inimă ca şi cînd ar fi vrut să mai spună: „se poate să nu crezi în cuvîntul meu?"

Morăreţ se uită pieziş cînd la „şef", cînd la Toma, de parcă ar fi vrut să cîntărească propunerea. Toma îi făcu cu ochiul: „Acceptă, că n-ai nimic de pierdut".

Morăreţ primi şi „şeful" umplînd păhărelele începu să-i explice.

— O să te duci din nou la Bucureşti şi o să iei legătura cu domnul Leonard Olariu... O să-i transmiţi din partea noastră...

12 EMISIUNEA DE LA MIEZUL NOPŢII

— Tovarăşe maior, mă credeţi sau nu?

Era pentru a treia oară cînd Morăreţ punea această întrebare. Şi de fiecare dată atît maiorul Panait, cît şi Lucian căutaseră să-l liniştească.

— Vă rog să mă credeţi... mi-e teamă că n-o să mă credeţi... Aşa s-au petrecut lucrurile.

— Ia să vedem acum ce conţine plicul, propuse maiorul uitîndu-se încurajator în ochii deznădăjduiţi ai marinarului. Făcu un semn lui Lucian şi acesta înţelese că maiorul îi cerea ca plicul să fie deschis chiar în faţa lui Morăreţ ca un gest de încredere. Desfăcu plicul. Ca şi întîia oară, scrisoarea era alcătuită din două texte — unul convenţional şi celălalt scris cu substanţe chimice.

— Are nevoie de „comprese calde"?

Întrebarea maiorului îl surprinse pe marinar.

— Exact, tovarăşe maior.

— Atunci, ce mai stai ? Aplică-le !

Lucian ieşi din cabinet şi Morăreţ, curios, îl urmări cu privirea, iar puţin mai tîrziu îndrăzni să întrebe :

— Pachetul nu-l desfaceţi ?

— Încă nu. Nu ţi s-a cerut să înmînezi mai întîi plicul şi apoi, dacă ţi se va cere, pachetul ?

— Da, mormăi Morăreţ.

— Ne conformăm şi noi indicaţiei. Mai întîi o să citim scrisoarea şi dacă o să fie cazul, o să desfacem şi pachetul.

— Credeţi că...

— Nu cred încă nimic, i-o luă înainte Panait. Ştii, tovarăşe Morăreţ, am fost de cîteva ori la Constanţa şi cu acest prilej am făcut o vizită fostei dumitale soţii. Ţi-am cunoscut şi băiatul.

— Pe Nichi ?

— Nu, pe Nicuşor, îl corectă Panait... Mi-a plăcut puştiul... frumuşel, deştept...

Morăreţ lăsă capul în piept. Maiorul continua să-i vorbească de copil, şi marinarul îl asculta cu plăcere, dar, în acelaşi timp, simţea cum un sentiment de stingherealā îşi croia drum în sufletul său. Ultimele săptămîni îl îmbătrîniseră.

— I-am vorbit de dumneata.

Morăreţ îşi ridică ochii speriat.

— De mine ? Nu trebuia, tovarăşe maior.

— Fosta dumitale nevastă e o femeie foarte cumsecade. Ar fi fost îndreptăţită să-şi crească băiatul într-un dispreţ total faţă de tatăl său, dar n-a făcut-o. Nu s-a remăritat. Nicuşor ştie că tatăl său a fost un marinar curajos, dispărut fără urmă într-un naufragiu. Ia ascultă, omule, nu te încearcă din cînd în cînd dorinţa de a reveni în mijlocul familiei ?

— Nu, tovarăşe maior... Şi apoi... Morăreţ tăcu, aşteptînd parcă îndemnul lui Panait.

— Şi-apoi ?

— Nu, n-aș putea să mă uit în ochii *lui*... să pun mîna pe *el*... E mai bine să creadă că a avut un tată curajos decît să mă vadă așa cum sînt... Și-apoi... eu o iubesc pe femeia aceea din Pireu...

Pe Panait sinceritatea dură a marinarului îl impresionă.

— Bine, dar nu-ți dai seama că ea ar putea să fie o agentă...

— Știu... s-ar putea, nu sînt încă convins de lucrul ăsta... Știu... e o nebunie... Nu vreau să mint, tovarășe maior. Mă credeți ?

— Te cred.

Discuția se opri aici. Tăcură pînă cînd în birou își făcu din nou apariția Lucian.

— „Compresele calde", își începu el raportul, au fost aplicate cu succes... De astă dată textul a fost scris în germană... Am adus și traducerea.

Panait luă scrisoarea și, după ce o cercetă cîteva clipe, se apucă s-o citească cu glas tare de față cu Morăreț :

„Siegfried,

Am primit cu bucurie răspunsul d-voastră afirmativ. Am vrea acum să stabilim cîteva modalități de legătură și colaborare. În acest scop, vă trimitem prin curierul nostru un aparat modern de radioemisie. Dacă sînteți de acord, veți cere curierului pachetul care vă este destinat, ferindu-vă însă de a pronunța cuvîntul „aparat". Sistemul de funcționare vă este cunoscut. Însă pentru a stabili o legătură directă, vă rugăm să ascultați în zilele de 7—14—21 ale lunii curente emisiunea de la miezul nopții a postului de radio M... intitulată „Scrisori pentru prietenii și rudele de peste hotare". Cheia emisiunii, precum știm, vă este cunoscută încă din trecut. Ascultați prima emisiune pe data de 7 mai. Veți continua să figurați sub aceeași poreclă „Siegfried".

Vă dorim succes,

Crucificatul".

După ce termină de citit scrisoarea, Panait zise :

— Ei, acum putem să-l desfacem. Scrisoarea spune : „Dacă sînteți de acord". N-avem încotro. Sîntem !

Din pachet ieşi la iveală un aparat de radioemisie mic, strălucitor, ingenios, uşor cît un aparat de radio cu tranzistori.

— Producţie americană, zise Lucian. Uitaţi-vă aici... scrie : „Made in U.S.A.", tovarăşe maior.

Morăreţ se aplecă şi citi şi el cuvintele scrise cu litere minuscule pe o latură interioară a aparatului, apoi înghiţi un nod : „Doamne, în ce treburi am mai fost băgat !" Descoperi însă pe chipurile celor doi ofiţeri de securitate o mare satisfacţie şi ceva parcă din amărăciunea celor petrecute la Pireu prinse să se topească.

— Şezi, îl pofti Panait, apoi făcu cîţiva paşi prin cabinet, se opri un moment la fereastră, cercetă azurul cerului, apoi reveni la locul său.

— Ne aşteaptă o muncă grea. „Darurile" astea, tovarăşe Morăreţ, sînt foarte preţioase. Apreciem acest lucru. Nu-ţi ascund faptul că mai avem nevoie de serviciile dumitale, dacă însă nu mai vrei să pleci, spune-ne, noi te vom înţelege şi nu vom mai stărui. Îţi vom mulţumi şi pentru atît...

— Nu, nu vreau să mă opresc aici, răspunse Morăreţ cu hotărîre.

— Repetă ce ţi s-a mai cerut !

— Dacă domnul Olariu nu vrea să ia pachetul, atunci sînt obligat să-l duc înapoi la Pireu, explică marinarul... Apoi mi s-a mai cerut să cercetez atent litoralul Mării Negre între punctul X şi Y. Să controlez zonele de control ale grănicerilor... circulaţia vaselor grănicereşti... orele la care grănicerii se schimbă-n post... Atît.

— E destul de mult, aprecie Panait.

— Deci vrei să mai dai ochii cu cei din Pireu...

— Numai dacă-mi cereţi acest lucru... Nu uit că am greşit faţă de ţara mea şi vreau cu orice preţ să-mi răscumpăr greşeala. Voi duce la îndeplinire orice-mi cereţi. Mă credeţi ?

Morăreţ se uită la Panait şi zîmbi.

— Te credem, încuviinţă maiorul. Deocamdată, pînă la plecarea „Pescăruşului". eşti liber. Dacă vrei, rămîi la Bucureşti, te putem ajuta sau dacă vrei să te duci la Constanţa, poţi să pleci. Noi, cu cîteva zile înainte de îmbarcare, o să te chemăm sau venim noi la dumneata. Cum vor fi împrejurările. Ce zici ?

— Mă întorc la Constanţa, tovarăşe maior.

— Ei, atunci, drum bun !

Panait se ridică în picioare. Morăreţ făcu la fel. Îşi strînseră mîinile în tăcere, încercînd parcă o părere de rău.

După plecarea marinarului, Panait se apropie de aparat şi începu din nou să-l cerceteze. Lucian veni lîngă el.

— Ce zici, tovarăşe locotenent major ?

— Leonard Olariu a fost o pasăre rară... Cine s-ar fi gîndit ?!

— A fost, zici ? îi replică maiorul. Nu sînt de acord cu dumneata. Leonard Olariu — „Siegfried" — trăieşte. Ba, mai mult, şi-a regăsit stăpînii. A intrat în corespondenţă cu ei... i se cere ca pe data de 7 mai să asculte emisiunea „Scrisori pentru rudele şi prietenii de peste hotare" a postului de radio M...

Panait se uită pieziş la colaboratorul său, dorind să descopere efectul cuvintelor sale.

— Nu trebuie să uităm un lucru... siguranţa noastră în marinar este cam relativă... Dacă Morăreţ face un joc dublu ?... Dacă ni se întinde o capcană ?

— Fără îndoială că varianta asta a problemei nu va trebui s-o părăsim nici o clipă, îi dădu Panait dreptate... Totuşi, n-avem nici un motiv să refuzăm jocul dacă la mijloc nu-i vorba decît de un joc. N-avem de ce să bănuim pe Morăreţ de duplicitate.

— Dar nici cetăţean devotat patriei nu-l putem considera încă.

— E drept că undeva în însemnările sale Orest Pinto susține că atît timp cît nu ești convins pînă la capăt de devotamentul presupusului agent dublu, să nu apelezi la serviciile lui, ci mai curînd să-l ții închis, chiar dacă n-ai toate temeiurile de a-l judeca și condamna. Dar n-am încă nici un indiciu că marinarul s-ar preta la un joc dublu în înțelesul cel mai exact al cuvîntului...

— Trecutul său...

— Fără îndoială că un om cu un asemenea trecut se poate preta la un joc dublu... numai pentru bani.

— De fapt, nu știm ce se petrece cu el în clipa cînd ajunge dincolo.

— Ai dreptate... Noi însă, fără a-l pierde din ochi, trebuie să-i arătăm toată încrederea noastră... Am certitudinea că ceva s-a prăbușit în sufletul său, că se căiește...

— Ca agent al dușmanului s-ar putea să fie un foarte bun actor, continuă Lucian să-și susțină punctul său de vedere.

— Să presupunem că faptele sînt așa cum spui dumneata. Să căutăm și să descoperim logica unei asemenea comportări. Petre Morăreț și-a dat seama de la prima noastră întîlnire că Leonard Olariu nu mai există și, deci, cei din Pireu nu au cu cine coresponda. În cazul acesta, misiunea sa ar fi fost îndeplinită. Ar fi raportat stăpînilor situația reală și ar fi putut să rămînă la Pireu. Acțiunea lui s-ar fi oprit aici și el ar fi fost un agent salvat.

Lui Lucian îi plăcea să-și contrazică șeful și o făcea cu aprindere. Știa că și maiorul aprecia această discuție în contradictoriu, așa că nu se sfii să-și dezvolte punctul de vedere.

— Să presupunem că într-adevăr serviciul de spionaj al unei puteri străine se află în căutarea vestitului agent „Siegfried". Se află cîte ceva despre existența sa. Marinarul, un agent de-al lor, este trimis să-l depisteze. Acest agent cade în mîinile securității... Caută să se salveze intrînd într-un joc dublu... Are toate atuurile s-o facă.

Își „convinge“ anchetatorii. Se înapoiază la Pireu și mărturisește stăpînilor cele petrecute la București. Se creează pentru ei o situație nouă.

— Dar tot atît de bine putem presupune că marinarul n-a creat nici o situație nouă Nu uita că în prima scrisoare către Olariu autorul scria că acordă marinarului — ca agent— un rol foarte limitat, semn poate al unei neîncrederi...

— Dar poate că și asta face parte din recuzita sa de agent dublu... un „detaliu“ pentru ca anchetatorii să-l trateze cu indulgență. Bine, dar dacă totuși marinarul a creat o situație nouă, atunci stăpînii lui s-ar situa pe două poziții posibile : a) să înceteze acțiunea : b) dacă marinarul tot a intrat în legătură cu Securitatea romînă de ce nu s-ar folosi această situație nouă ?

— Cu ce scop ? întrebă Panait.

— Vor strecura astfel Securității informații false... îi vor abate atenția, iar în vremea asta ei vor deschide într-alt loc un al doilea front.

Panait își asculta ajutorul cu interes și părea mulțumit de raționamentul acestuia. Totuși, atît raționamentul său, cît și al lui Lucian sufereau de una și aceeași boală — absența unor dovezi concrete. În felul acesta și unul și celălalt ar fi putut să construiască la infinit tot felul de presupuneri. O concluzie însă se desprindea cu o deosebită claritate — să se țină seama de cele două variante posibile.

— Da, conchise Panait, trebuie să înaintăm atent pe ambele piste... cu răbdare, vom stabili unde duc ele. În viitoarea sa călătorie Morăreț n-o să mai fie singur.

— Apariția neașteptată pe vas a unui marinar străin nu-i va da de gîndit lui Morăreț ?

— Cine a zis că trebuie să fie neapărat un „marinar“ străin ?... S-ar putea să fie chiar radistul echipajului. Totuși, continuă Panait, trăgînd din țigară, nu trebuie să ne depărtăm de la întrebările noastre esențiale : „De ce au fost asasinați ? Cine și de ce l-au ucis pe „Siegfried“ ? Cine și cu ce

scop încearcă reluarea legăturii cu „Siegfried“ ? Şi, în sfîrşit, cine sînt cei din Pireu ? Oricare ar fi pista pe care o vom urma, întrebările noastre n-au voie să rămină fără răspuns...

— Bine, dar lui Morăreţ i s-a cerut să culeagă informaţia cu privire la paza litoralului. În ce scop ?

— Judecînd după varianta dumitale, „misiunea“ ar face parte din „recuzita“ agentului — dublu. „Misiunea“ pe care agentul o poate mărturisi Securităţii. Conform variantei mele, duşmanul este interesat să strecoare un agent pe teritoriul ţării noastre şi caută un culoar liber. Ambele variante cer o singură măsură : întărirea vigilenţei pe uscat, pe mare şi în aer.

* * *

Se apropia miezul nopţii. Cei doi ofiţeri stăteau în faţa aparatului de radio şi ascultau emisiunile postului M... Fumau şi ascultau în tăcere o melodie intimă, cîntată de o orchestră de muzică uşoară. Părea că n-avea altă treabă decît să asculte muzică venită de la depărtări.

În cele din urmă, Panait, cufundat în fotoliul său, deschise vorba :

— Din Constanţa mi se raportează că Morăreţ ar fi căzut într-o stare suspectă de apatie. Nu bea, nu frecventează localurile. Dă de departe tîrcoale copilului. Nu îndrăzneşte însă să se apropie de el... Ce părere ai ?

— S-ar putea să se petreacă nişte schimbări structurale în viaţa acestui om. M-ar bucura să fie aşa. Orice om pe care-l recuperăm nu poate decît să mă bucure. Totuşi, dacă sîntem în faţa unui agent foarte bun, care-şi joacă rolul perfect ?

— Îţi place muzica de jaz ? schimbă maiorul vorba.

— Îmi place. Ce noapte frumoasă ! constată Lucian.

— Şi pe mine mă atrag nopţile călduroase de la sfîrşitul primăverii. Cînd eram mic, dormeam

afară sub cerul liber. Taică-meu lua cîteva scaune, niște scînduri și-mi așternea pe ele de dormit. Mă întindeam pe spate și mă uitam la stele. Adormeam parcă amețit de strălucirea lor.

— Tovarășe maior, sînteți o fire sentimentală.

— Și ce vezi rău în asta? surîse Panait obosit. Brusc, convorbirea lor fu întreruptă de glasul unui crainic care vorbea în limba germană. Panait se uită la ceas: miezul nopții. Conectară magnetofonul la aparatul de radio. Un timp, crainicul făcu reclamă cîtorva produse cosmetice, dădu ora exactă, anunță emisiunea: „Scrisori pentru rudele și prietenii de peste hotare." Cei doi ofițeri, cunoscînd limba germană, deveniră atenți. O bunică din Hamburg transmitea unui nepot aflat pe Insula Capri cîteva urări de sănătate. Scrisoarea fu urmată de un cîntec de leagăn. Un părinte nefericit din localitatea Nürnberg își ruga fierbinte fiul aflat în Congo să se reîntoarcă în sînul familiei, căci bătrîna-i mamă suferea profund. Și scrisoarea asta fu urmată de un cîntec duios. Se citiră multe alte scrisori, cînd, deodată, crainicul anunță: *„Rînduri pentru Siegfried din partea unui camarad de campanie!"* Un alt crainic rosti cu o voce caldă:

Dragă Siegfried,

Mă bucur că te-am regăsit. Au trecut ani. Pesemne că și tu, ca și mine, ai încărunțit. Ce repede trece vremea! Mai ieri ne aflam în fața Smolensk-ului. Îți aduci aminte? Nu pot să uit faima de care se bucura bateria comandată de tine. Ți se spunea „Siegfried-1" — „Marele artilerist". Prețuiam nespus camaraderia noastră. Te apreciam și te socoteam, deși eram mai mare în grad, un artilerist mult mai bun decît mine. Îți aduci aminte de partida de șah începută înaintea atacului de la Orșa? Păcat că a rămas neterminată. Aflînd că te mai pasionează problemele de șah, m-am bucurat. Te sfătuiesc să asculți chiar vinerea asta, la orele 17,30, o emisiune foarte interesantă pentru șahiști.

Se vor da cîteva partide care, sînt sigur, te vor interesa. Vei întîlni și cîteva compoziții de-ale mele. Ai primit darul? Scrie-mi și tu. Povestește-mi amănunte în legătură cu bătălia de la Kursk. Aici noi ne-am organizat într-o Asociație a foștilor artileriști din Est. Ne adunăm într-o berărie și cîntăm marșurile de odinioară. Numai tu lipsești. Te las, iar în amintirea camaraderiei noastre, am cerut să ți se pună discul cu Marșul Junkerilor din Königsberg. Al tău camarad,

FRANTZ VON STIBEL

Cînd emisiunea se termină, Panait rosti în șoaptă :

— Ce zici, frumos text, nu-i așa ? Oarecum romantic ?

— Da, se găsesc în el toate elementele pe care noi, de fapt, le cunoaștem : știm cine-i destinatarul „Siegfried"... Se pomenește de un dar care nu va fi folosit decît atunci cînd se va da semnalul... Se mai amintește de pasiunea lui „Siegfried" pentru șah... Deci nu văd nici un element nou care ar putea să ne intereseze...

— Ba eu văd unul, îl completă Panait.

— La ce vă referiți ?

— La emisiunea pentru șahiști a aceluiași post de radio... Ce mai, sîntem sau nu șahiști ? Sîntem ! Să ascultăm și emisiunea asta.

13 PROBLEMA DE ȘAH NR. 803

„Vineri, la orele 17,30", cei doi ofițeri de securitate se găseau din nou în fața aparatului de radio. Așteptau nerăbdători emisiunea pe care Frantz von Stibel o recomandase cu atîta căldură. Exact la ora fixată, o voce veselă de femeie anunță ascultătorilor : „Transmitem „Emisiunea de șah pentru străină-

tate". Se auzi după asta glasul unui crainic: *„Domnilor şi doamnelor! La dorinţa unor ascultători din Franţa, Romînia, precum şi a unor turişti germani aflaţi departe de patria lor, vom transmite astăzi una dintre cele mai pasionante probleme de şah ce s-a ivit în cadrul întîlnirii dintre italianul Meravani şi compatriotul nostru Kingsberger. Turneul a avut loc la Basel, în primăvara anului 1942. În palmaresul celor doi maeştri internaţionali, problema mai este cunoscută şi sub clasificarea 803. Domnilor şi doamnelor! Transmitem, mai întîi, pentru ascultătorii din Franţa, faimoasa problemă de şah „803".*

Panait se uită pentru o clipă la Lucian. Îl văzu şezînd încordat; nu-şi mai lua ochii de la aparat. Se vedea că noutatea situaţiei îl pasiona.

Începu transmisia. Timp de cinci minute crainicul explică într-o franceză perfectă particularităţile problemei. Tot atîtea minute ţinu şi transmisia pentru „turiştii germani aflaţi departe de patria lor". După care, o crainică, avînd un uşor accent străin, se apucă să prezinte „problema" în limba romînă. Iat-o:

„Problema nr. 803"

Jucată la turneul din Basel, mai, 1942.

MERAVANI — KINGSBERGER
Italia *Germania*

1. — ... N 1 a (Ar fi a 3, şi P a şi fugit; şi h 4 se ţine N. Fuge cu tura...).

2. — ... P 4 b (A mers tot el la a şi acum vine cu T 5 şi dama, care nu fuge a 8. Plan Uxel. Corect: Alehin).

6. — ... R g 7 a (Ce simplu! Un a N pus din nou drept vecin, în mod ciudat!).

11. — ... N a 5! (Un amar a 5! Nici d 5 nu repara! Jocul e după o Rg şi numai ea este tacită. Ce joc, ce derută la 2 f, pionul scos. Aşa se lasă italiana, după C a 4, ar fi arătat Uxel).

Emisiunea se încheiase de mult, dar cei doi ofițeri continuau să stea îngînduraţi lîngă aparat. Într-un tîrziu, maiorul Panait își aprinse o țigară și, după ce trase din ea, sparse tăcerea :

— Deci nu o singură problemă, ci trei !

— Da, și încă în trei limbi, își spuse și Lucian părerea. Ceea ce va îngreuna enorm de mult descifrarea mesajului.

— Sau o va ușura, zise maiorul fără nici un gînd precis. Se ridică de la locul lui și, la fel de îngîndurat, făcu cîțiva pași prin birou. Apoi se opri în dreptul ferestrei.

— Oare în care din cele trei emisiuni se află ascuns mesajul adresat lui „Siegfried" ? se întrebă Panait cu glas tare. Sau poate se ascunde fărîmițat în toate cele trei emisiuni ?

— Da, nu-i invidiez deloc pe cei de la „Descifrare", zise Lucian nu fără o ușoară notă de tristețe în glas.

Dar problema numai în aparență părea complicată și de nedezlegat. Acest adevăr le fu demonstrat în ziua următoare de către căpitanul Măgureanu de la „Descifrare" — un bărbat înalt, subțire, cu o față plăcută, luminată întotdeauna de un surîs inteligent. Prezentînd dezlegarea celor trei emisiuni, el spuse :

— La început, judecînd după înfățișarea gravă a tovarășului locotenent major Viziru, mi-am închipuit că, într-adevăr, ne-ați dat să dezlegăm o problemă foarte complicată. Dar, spre surprinderea noastră, cheia mesajului e mult mai simplă...

— O întrebare, interveni Lucian curios, cele trei emisiuni sînt identice ?

— Identice, răspunse căpitanul, deși n-au nici o legătură între ele...

— Adică ?

— Mesajul care ne interesează pe noi se afla „închis" în textul romînesc.

— Atunci cum trebuie înțeles rostul celorlalte două emisiuni, întrebă și maiorul Panait.

— Veţi vedea imediat. Spuneam înainte că dezlegarea este simplă, dar nu numai simplă, ci şi veche, folosită mult de spionajul hitlerist şi-n anii războiului. Pesemne că autorii emisiunii, ţinînd seama de simplitatea cheii, au încercat s-o mascheze, s-o încadreze cu motive derutante. Sau poate au intenţionat să dea emisiunii un caracter cît mai firesc, mai veridic... Iată acum şi dezlegarea textului. Din capul locului se observă că problema de şah poartă un număr — 803. Controlînd culegerea de partide jucate de Meravani, am dat peste o problemă 803. Numai că, pentru noi, descoperirea asta n-a avut nici un fel de importanţă Existenţa cu adevărat a unei asemenea probleme de şah acordă doar o puternică notă de autenticitate emisiunii în cauză. Noi am desprins din 803 ultima cifră, pe 3, care, de fapt, arată şi cheia problemei. Astfel, autorii emisiunii indică intercalarea mesajului din trei în trei litere. Să vedem cum arată „problema 803" dezlegată. Vă rog, tovarăşe maior. să citiţi literele subliniate de noi...

Căpitanul puse pe birou o coală de hîrtie pe care maiorul Panait, după ce un moment o studie, se apucă s-o citească, spre satisfacţia lui Lucian, cu glas tare :

„1 — *N* la (*Ar fi a* 3, şi P *a şi fugit ; şi* h 4 *se ţine N. Fuge cu* tura...)".

Panait se uită înveselit la căpitan, concretizînd propoziţiunea citită : „*N-ai să fii singur*". Apoi continuă atent :

„3 — ... *P* 4 b (*A mers tot el* la *a şi acu vine* la *T* 5 *şi dama, care nu fuge a* 8. *Plan Uxel.* (Corect : Alchin).

De astă dată Panait îl privi nedumerit pe căpitanul Măgureanu ; arăta în felul acesta că nu înţelegea ceva, propoziţiunea parcă n-ar fi terminată.

— V-aţi împiedicat de ceva, tovarăşe maior, şi pe bună dreptate, interveni căpitanul Măgureanu.

Cuvîntul care urmează după *corect* se cere, după uzul transcrierii telegramelor, citit în intregime...

— Aha, exclamă Panait şi reciti propoziţiunea.

„Parola : Aveţi un manual de Alehin ?“ Ingenios ! Să vedem ce se spune mai departe :

„6 — ... Rg 7 a (Ce simplu ! Un a N pus din nou drept vecin, în mod ciudat !“).

Uite, dom'le, şi răspunsul la parolă. *„Răspuns : Nu, e vîndut !“* Şi continuă :

„11 — ... N a 5 ! (Un amar a 5 ! Nici d 5 nu repară ! Jocul e după a Rg şi numai ea este tacită. Ca joc, e derută la 2 F, pionul scos. Aşa se lasă italiana; după C a 4, ar fi arătat Uxel).

„Numai după ce primeşti codul foloseşti aparatul“ conchise maiorul mulţumit. Întîlni privirile surîzătoare ale căpitanului Măgureanu. Simplu, simplu, dar ia te uită cîte indicaţii se pot da printr-un mesaj atît de simplu.

— Mi-ar place şi mie să mă ocup cu dezlegarea unor asemenea probleme simple, spuse Lucian.

Panait desluşi în ochii ajutorului său sclipiri copilăreşti.

— Aveţi o muncă grea, dar pasionantă.

— Da, la fel de grea şi de pasionantă ca şi a dumneavoastră.

— Tovarăşe căpitan, vă mulţumim foarte mult. Mesajul descifrat se încadrează pe deplin în problema care ne preocupă. Panait se ridică de la birou, se duse la căpitan şi-i strînse mîna, mulţumindu-i încă o dată...

— Vreau să-ţi ascult părerea, tovarăşe Lucian — deschise maiorul discuţia după plecarea căpitanului.

Lucian, înainte de a răspunde, luă textul şi-l reciti :

„N-ai să fii singur. Parola : Aveţi manualul lui Alehin ? Răspuns : Nu, e vîndut !? Numai după ce primeşti codul foloseşti aparatul“.

— Da, s-ar putea afirma că totul se petrece ca între niște șahiști incorijibili, răspunse Lucian. Textul ne avertizează: „Siegfried" nu va fi singur. I se vor trimite întăriri. „Musafirul" se va prezenta și va rosti o parolă, iar la parolă, „Siegfried" îi va răspunde: „Nu, e vîndut"... Și apoi, textul mai cuprinde o lămurire... E vorba de „darul" adus de Morăreț — aparatul... I se cere lui „Siegfried" ca deocamdată să nu-l folosească... Putem deduce de-aici, că odată cu sosirea musafirului, va sosi și codul.

— Exact, îi dădu Panait dreptate... Trebuie să ne pregătim în vederea întîmpinării musafirului nostru... Deși mesajul nu indică nici ziua, nici ora sosirii...

14 CALM ENGLEZESC

Deși suporta greu întîlnirile cu englezii, Gedlen se văzu nevoit să accepte invitația. Aroganța, umorul lor sec îl scoteau din sărite. Și mai era ceva, poate lucrul esențial: întîlnirile cu englezii le considera periculoase; aveau mai întotdeauna un scop, iar scopul, bine ascuns, se cerea dibuit la timp și ocolit cu grijă. Altfel... Invitația de a lua parte la un coctail intim venea însă din partea lui sir David Hyman, reprezentantul pentru Europa al unei binecunoscute societăți britanice de import și export, iar Gedlen nutrea pentru acest nobil englez o stimă deosebită și nu putea să-l refuze. Îl considera un as, o figură deosebită în istoria spionajului mondial. Și oricît i-ar fi venit de greu, Gedlen era dispus să dea cezarului ce era al cezarului: recunoștea superioritatea categorică a englezului în arta organizării marilor diversiuni. Atît și nimic mai mult. Și nu o dată, agenții cei mai iscusiți ai celui de-al treilea Reich căzuseră în capcanele ingenioase ale lui sir David

Hyman. Nu cumva avea de gînd să-i întindă și lui o capcană? Și călătoria lui de nuntă prin Europa trebuia luată ca atare și nu altfel? Aceste întrebări nu-l părăsiră nici o clipă pe Gedlen. Stăruiră chiar și atunci cînd „Packard"-ul său opri în fața vilei lui sir David, iar un lacheu îi deschise portiera. Gazdele îl așteptau și-l întîmpinară cu un deosebit respect și o prietenie care părea să nu lase nici o îndoială asupra sincerității ei.

— Doamna, herr Gedlen, unde ați lăsat-o, se interesă cu îngrijorare tînăra soție a lui sir David.

Aplecîndu-se să-i sărute mîna, Gedlen o cîntări dintr-o străfulgerare. Știa că sărută mîna „faimoasei Dorothy". Auzise de ea. Într-adevăr, era de o frumusețe tulburătoare și înțelese dintr-o dată valoarea acestei femei. Frumusețe, inteligență, farmec, tact, auz fin și, fără îndoială, o memorie unică.

— O, soția mea, răspunse Gedlen cu o ușoară tristețe în glas, vă roagă s-o iertați, o migrenă o reține la pat.

— Aș vrea să cred că nu e nimic grav, se arătă sir David îngrijorat.

— Nu, nu, e ceva trecător.

Gedlen admiră din nou frumusețea femeii. „Cîtă grație! Cît farmec!" gîndi el, nu fără o undă de invidie. Sir David surîdea, ca și cînd i-ar fi surprins gîndurile... era un surîs de stăpîn puternic al unei comori.

Îl poftiră și-l conduseră ca pe un oaspete de seamă în salonul principal al vilei — o sufragerie primitoare, cu mobilă veche, încărcată de covoare. În smokingul său impecabil, asemenea unui mundir ofițeresc, Gedlen călca drept, superior, disprețuitor. Coctailul era într-adevăr intim. Recunoscu printre invitați cîțiva oameni de afaceri germani, un ziarist englez și cîțiva ofițeri superiori ai Bundeswehrului. O clipă, Gedlen și-o închipui pe faimoasa Dorothy în mijlocul lor, cucerindu-i prin

farmecul ei, şi deveni fără nici un motiv temeinic, îngrijorat.

Se aşezară într-un colţ retras al sufrageriei, în jurul unei măsuţe scunde. Soţia lui sir David îşi ceru scuze şi se retrase cu un mers elegant către un alt grup de invitaţi. Gedlen ar fi vrut să-i urmărească mersul graţios, dar prezenţa radioasă a lui sir David îl împiedică.

Un fecior puse pe măsuţă două coctailuri.

— Domnule Gedlen, coctailul dumitale preferat...

— Portocale, lapte, Bacardi ? exclamă bucuros Gedlen.

— Exact !...

— O, mulţumesc... mulţumesc că n-aţi uitat.

Era plăcut impresionat că sir David nu uitase una din preferinţele sale. Şi, fără să vrea, Gedlen îl compară cu mister Hardy. Sir David se deosebea de american ca de la cer la pămînt. Englezul avea în ţinuta sa o distincţie apropiată aristocraţiei prusace şi se baza în toate acţiunile întreprinse pe inteligenţă, subtilitate, fantezie. Pe cîtă vreme mister Hardy simboliza grosolănia căutătorilor de aur de pe timpuri. Lipsit de tact, îşi baza acţiunile pe o forţă ce şi-o închipuia invincibilă, mai exact pe tăria miraculoasă a dolarului.

Ridicară paharele. Gedlen îi ură gazdei o călătorie cît mai plăcută prin Europa. Sir David îi mulţumi. Băură. Apoi sir David începu să povestească despre itinerarul călătoriei sale de nuntă. La Madrid voia să asiste la o corridă care de pe acum se anunţa dramatică. Nu prea era amator de corride, dar înfruntarea asta între doi vestiţi toreadori nu voia să-i scape. Tot la Madrid, vor vizita muzeul Prado. Nu era dorinţa sa, ci a soţiei, a lui Dorothy, mare amatoare de picturi celebre. Din Spania va trece în Italia, unde...

Gedlen îl asculta cu atenţie. Sir David vorbea o germană corectă, frumoasă, bogată, care încînta auzul. Neamţul admira pasiunea cu care înfăţişa itinerarul călătoriei. Vorbea cu dezinvoltură, ca

un om scăpat de grijile cotidiene. Şi deşi se arăta cucerit de volubilitatea gazdei, Gedlen era cu ochii-n patru. Aştepta şi căuta în torentul de vorbe al englezului ţinta... scopul coctailului, al invitaţiei.

— Nici Balcanul nu l-am neglijat din planurile mele... Înţelegeţi. Dorothy n-a văzut Istanbulul, Atena... Iar eu n-o să vă ascund că aş avea chef să revăd Romînia... Am cunoscut-o în timpul manevrelor regale din '34, la care a participat Mac Arthur... Ciudată ţară !... A, da, v-aş sfătui să nu mai căutaţi pe „Siegfried", nu mai trăieşte... Aţi vizitat coasta Dalmaţiei ?

— Nu, n-am fost pe acolo, răspunse Gedlen, ca şi cînd n-ar fi auzit nici o aluzie la una din problemele care în ultima vreme îi ocupa atît timp.

— Eu, da ; de altfel avem de gînd, eu şi Dorothy...

Gedlen asculta cu paharul de coctail în mînă, proiectele de călătorie ale englezului, dar, în acelaşi timp, mintea-i lucra cu febrilitate. Acesta nu-i comunicase oficial : „sîntem în posesia unei informaţii", ci îi strecurase un „sfat", aruncase o vorbă. „Vrei, ţii seama ; nu vrei, n-ai decît !" Să ceară amănunte, ar însemna să dea pe faţă încercările sale desperate de a intra în legătură cu fosta reţea de spionaj a lui von Krämer şi să-i servească lui sir David pe tavă informaţii preţioase. Iar dacă l-ar fi întrebat, chiar cu un aer nevinovat, ce a vrut să înţeleagă prin acel „nu-l mai căutaţi pe „Siegfried", ar fi însemnat să joace un teatru de proastă calitate. Nu, e limpede că cea mai bună politică era cea a tăcerii. N-a auzit nimic, n-a înţeles nimic. Totuşi, calmul englezului începea să-l irite. Se simţea de parcă un şarpe i-ar fi pătruns în inimă. Iar sir David continua să-i povestească prin ce trecuse în Africa la o vînătoare de lei. „Găseşte cînd să se plimbe, gîndea Gedlen, eu însă de cînd n-am mai ieşit din bîr-

log? Ce-o fi știind el despre „Siegfried"? Acum nu-l mai frămînta atît adevărul „informației" pe care gazda i-o servise, ci faptul că sir David știa că el, Gedlen, pornise în căutarea lui „Siegfried". Ce știa și ce nu știa sir David în legătură cu acțiunile sale? De ce-i aruncase informația în treacăt? Ce urmărea sir David, acest as al diversiunii? Poate că nu urmărea nimic deosebit. Sau poate că n-a vrut să-i demonstreze altceva decît superioritatea serviciului său de spionaj față de organizația lui a vestitului Gedlen? Nu, în privința asta, nimeni și nimic nu i-ar fi putut zdruncina propriile păreri. Serviciul de spionaj al lui sir David, în raport cu cel condus de dînsul, nu poate fi asemănat decît cu un lord ramolit, îmbrăcat într-o redingotă elegantă și așezat alături de un atlet. Serviciul englezilor mai strălucea doar prin cîteva personalități. Una din ele se afla în fața sa.

De la povestirile vînătorești, sir David trecu la cîteva amintiri din anii celui de-al doilea război mondial. Gedlen îl asculta cu buzele strînse, dar cu privirile aprinse de o falsă curiozitate. Tot ceea ce relata sir David avea un aer de convorbire intimă, neoficială, și s-ar fi putut spune că-i face plăcere să-i povestească lui Gedlen modestele sale amintiri și aventuri. Îi arăta astfel neamțului că-l considera un prieten bun, chiar dacă în timpul războiului au fost dușmani.

— ...și l-am cunoscut și pe von Krämer.

Gedlen nu-și putu stăpîni o exclamație:

— Pe von Krämer?!?

— O, da, mai demult! exclamă sir David, arătîndu-se bucuros de întrebarea invitatului său. A fost un ofițer de mare clasă... un adevărat nobil... a înțeles din vreme că nazismul nu va aduce nimic bun Germaniei... De altfel, el ne-a ajutat în multe probleme... Păcat că n-a supraviețuit, că n-a apucat aceste zile... A, dar știți care este acum moda în Balcani? La Istanbul, de pildă, se poartă...

Gedlen începu să regrete că acceptase invitația englezului. Sir David „se juca"... Tot ceea ce povestea el „în treacăt" și cu cinismu-i caracteristic, i se părea de-a dreptul insultător. Se juca necugetat cu un material inflamabil care dintr-o clipă într-alta ar fi putut să izbucnească într-un foc greu de potolit. Și-apoi, calmul ăsta! Se prefăcea că nu-l interesează nimic, că n-avea chef decît să povestească. Trăgea cu ușurință niște semne de egalitate între aventurile sale vînătorești din India și faptul că von Krämer a furnizat cîndva englezilor informații militare, între „Siegfried" și moda actuală din Turcia. În fond, de ce-l invitase? Ce urmărea? Să-l provoace la o discuție? Să-l avertizeze că știe fiecare pas pe care Gedlen îl face în Balcani? Să-l forțeze la o „supușenie", să-l recruteze? Să afle ce părere are în legătură cu planurile lui mister Hardy în sud-estul Europei? Atunci, de ce nu atacă deschis, cu cărțile pe față? Dar sir David nu arătă prin nimic că ar dori să dezbată oficial vreuna din aceste probleme. La indiferența englezului, Gedlen răspunse cu aceeași monedă. Dacă îl chinuiau tot felul de gînduri negre, el ședea liniștit în fotoliu, ascultînd tot ce perora sir David, dînd din cap și surîzînd ori de cîte ori împrejurările povestirilor o cereau. Îl întrerupse doar o singură dată, interesîndu-se dacă ultimul tip de armă de vînătoare a firmei „Wickers" are un recul ceva mai bun. Sir David îl lămuri, dezvoltînd o întreagă teorie a armelor de vînătoare.

„Cît pare de indiferent, gîndea Gedlen. Și, totuși, nu-l interesează nimic altceva decît unele amănunte în legătură cu planurile lui Hardy. Jocul clasic al englezilor: vor să culeagă cît mai multe roade cu prețul unor sacrificii cît mai mici."

— Dragii mei, nu-mi place deloc izolarea domniilor voastre...

Dorothy îl învălui pe Gedlen cu un surîs galeș, tulburător. El se ridică brusc în picioare, arătîndu-se la vîrsta sa încă destul de sprinten. O pofti

să ia loc și Dorothy se arătă încîntată de invitație. Se așeză și i se adresă sfioasă lui Gedlen :

— Am auzit vorbindu-se mult despre dumneavoastră și n-am nici un motiv să vă ascund faptul că vă admir. Îmi plac bărbații a căror forță pune în mișcare țări, continente, care reușesc, într-un cuvînt, să dea istoriei direcția pe care o doresc...

Gedlen, mai mult intimidat de frumusețea femeii decît de cuvintele rostite, izbuti, totuși, să-i mulțumească printr-un surîs modest.

Apoi, convorbirea alunecă pe teme lipsite de importanță, iar dacă Gedlen nu se plictisea, aceasta se datora, în primul rînd, frumoasei Dorothy. În tot acest răstimp, sir David nu mai făcu nici un fel de aluzii.

Într-un tîrziu, Gedlen se scuză că trebuie să plece, mulțumi gazdelor pentru clipele petrecute atît de agreabil și le ură călătorie plăcută. Se aștepta ca, la despărțire, sir David să mai scape vreun cuvînt, dar englezul îi strînse mîna puternic, în tăcere. Părăsi vila îngîndurat. Acasă, se refugie în cabinet. Nu aprinse lumina. Îi plăcea întunericul și liniștea biroului. Își aprinse o țigară și se cufundă într-unul din fotoliile încăperii. Îl hărțuiau aceleași întrebări. Fără îndoială că sir David pregătea ceva. Unde și cînd ? În ce direcție ? De ce ținuse morțiș să-l deruteze ? Von Krämer a fost sau nu agent al englezilor ? A răspunde afirmativ, înseamnă a răsturna datele problemei, înseamnă de fapt că von Krämer a furnizat englezilor toate informațiile cu privire la rețeaua pe care o inițiase. Deci arhiva și cheia operației „Any Ondra" se află de mai mulți ani în mîna lui sir David. Atunci, toată bătălia pe care el, Gedlen, o conducea din umbră, nu era decît o furtună într-un pahar cu apă. Ce anume îl poate obliga însă să creadă că Krämer a fost agent al englezilor ? Cuvintele lui sir David aruncate la întîmplare ? Se poate oare bizui pe ele ? De ce „asul" a evitat să-l informeze oficial ? De ce a ales o cale lăturalnică ? Poate cu scopul de a-l deruta,

de a-i întîrzia acțiunile sale și, în felul acesta să cîștige el cît mai mult timp. Nu, von Krämer n-a putut să trădeze. Refuza să accepte o asemenea presupunere. Totuși, de unde a avut sir David posibilitatea să afle de existența lui „Siegfried"? Nu cumva oamenii săi din Pireu fac un joc dublu? Nu cumva englezii îi cunosc toate mișcările în privința Balcanilor? S-ar putea! recunoscu Gedlen. Însă în cazul acesta, se ridică o altă problemă. După cercetări îndelungi și răbdătoare, „Siegfried" a fost depistat, s-a intrat în legătură cu el. Sir David ar fi trebuit să știe acest lucru. Ori el a rostit: „Nu-l mai căutați pe „Siegfried", nu mai trăiește!" Deci cu totul altceva. Gedlen nu putu să nu observe două fapte contradictorii: primo — sir David cunoaște un agent cu porecla „Siegfried"; secundo — „Siegfried" trăiește, dar sir David afirmă că nu mai e în viață. Cine știe adevărul în legătură cu „Siegfried"? Sir David sau el, Gedlen, care a intrat în legătură cu fostul agent al lui von Krämer? Sir David și-a propus să-l deruteze. Clișeele „asului" britanic deveneau evidente lui Gedlen. I se păru că-i dejucase planul, dar în același timp se gîndi că n-ar fi rău să verifice încă o dată dacă „Siegfried" trăiește sau nu... „Da, sir David... ai îmbătrînit și tu... apelezi mereu la aceleași scheme de luptă... De astă dată schemele te-au trădat... Nu vei cîștiga timp... Ți-o voi lua-o înainte..."

O revăzu apoi în gînd pe faimoasa Dorothy și, fără să vrea, avu o tresărire. Frumoasă femeie! Adorabilă! Și, deși considera că o femeie nu poate să devină o spioană de mare anvergură, se văzu gata să recunoască în această ființă calități rare care o pot ridica pe o asemenea treaptă de activitate. Recunoștea că sir David stăpînea o comoară și, cu siguranță că într-o zi, eleva își va lăsa în urmă maestrul. Își aminti de ochii ei mari, profunzi, de replica ei inteligentă, și simți cum sufletul i se umple de o căldură plăcută, ameți-

toare. Și pe măsură ce și-o închipuia în intimitate, înțelegea tot mai mult cît de pustie îi era existența. Principiile spionajului al cărui sclav devenise îl împiedicaseră să se apropie de femeile pe care le rîvnise. Pas cu pas, își înfrînsese cu cruzime toate dorințele. Femeia oricînd îți poate pătrunde tainele, ți le poate trăda, te poate împinge pe drumul pierzaniei. Toți așii spionajului mondial s-au prăbușit din pricina unor femei. Totuși, Dorothy... Brusc se înfurie... Ce căuta Dorothy în gîndurile și frămîntările sale? Deveni bănuitor. Nu cumva vorbele aruncate de sir David n-au nici o valoare? Nu cumva Dorothy reprezintă adevărata diversiune a englezului? Cum de nu și-a dat seama? Sir David va încerca să i-o strecoare...

Ceva mai tîrziu își dădu seama cît de absurde îi erau gîndurile. Se simți deodată obosit. Se duse să se culce, iar înainte de a adormi se gîndi iar la Dorothy. „De ce să nu recunosc, își zise, că o femeie ca Dorothy merită din partea unui bărbat toate sacrificiile posibile?..."

15 UN ULTIM STRIGĂT

La orizont se ivi portul. Morăreț se opri un moment din lucru și scrută depărtările. Avu senzația neobișnuită că cargobotul încremenise și că portul plutea ușor, ieșindu-le în întîmpinare. Altădată, ivirea în depărtare a elevatoarelor și a clădirilor portuare îl bucura, îl făcea să aștepte cu nerăbdare clipa cînd va debarca. Acum însă, panorama portului atît de cunoscută stîrni în el cu totul alte sentimente. Deveni posac, și, dacă i-ar fi stat în puteri, ar fi ordonat celui de la cîrmă să schimbe direcția vasului. Reluă lucrul nervos și crispat. Nu dorea să dea ochii cu cei care-i pricinuiseră atîtea necazuri. Și, în timp ce lucra, își aminti că

maiorul Panait îl pusese în fața unei alternative clare : „Noi te înțelegem... nu te obligăm să mai pleci. Dacă vrei, dacă ți-e teamă poți să rămîi la Constanța. Noi îți vom găsi de lucru." Sentimentul însă că greșise, și încă foarte grav, față de țara sa îl determinase să plece, să aleagă calea luptei. La plecare, cei doi ofițeri de securitate îl îmbărbătaseră și avuseseră grijă să-l avertizeze că s-ar putea să fie supus unor noi încercări, mult mai complicate. Revăzu în gînd, fără să vrea, instalațiile „Camerei de detectat minciuni" și simți fiori de gheață alunecîndu-i pe șira spinării. I se făcu deodată scîrbă de propria lui persoană. Nimeni nu-l obligase să plece. Luase singur această hotărîre. Și acum frica. I s-a părut că a înțeles, fără ca cineva să-i explice, că rămînerea în țară răsturna planurile maiorului Panait. Cei din Pireu i-ar fi consemnat absența și ar fi trecut să se pună în gardă. Deci, nesilit de nimeni, hotărîse să continue lupta, chiar dacă-i va fi dat să treacă prin încercări și mai grele decît cele prin care trecuse. Iar acum... teama. Toma îl va lua la întrebări, îi va cere informații cu privire la paza litoralului. Apoi îl va căra cine știe pe unde, pînă cînd îi va încredința o nouă misiune.

„Pescărușul" intră în radă. De la o ferăstruică rotundă a calei, Morăreț văzu faleza, apoi stradela ce ducea la „Porto Rico" — cauza tuturor nenorocirilor sale — și-și aminti cu duioșie de Mara. Oricît s-ar fi străduit n-ar fi putut s-o dea uitării. Acum știa că sentimentul său era curată nebunie... o nebunie de marinar ajuns în pragul bătrîneții, dar era o nebunie dulce, ademenitoare. O iubea și nu o dată își spunea împăciuitor : „Ce să fac ? E ultimul port al vieții mele !" La plecare, maiorul Panait îl întrebase : „Vrei să treci și pe la dînsa ?" Răspunse fără ocol : „Da, trebuie... vă rog să mă înțelegeți !". „Atunci, bagă de seamă. îl avertizase maiorul. Tu crezi că ea n-are nici un amestec, dar tot atît de bine ar putea să aibă... Nu-ți pierde capul... Făgăduiește-mi că trecînd pe

la Bar vei fi cu ochii-n patru...". „Vă făgăduiesc, tovarăşe maior !"

Un bubuit puternic şi foarte cunoscut îi întrerupse firul gîndurilor : fusese aruncată ancora. Morăreţ mai aruncă o privire prin iublou : portul i se păru trist şi mohorît cum nu-l văzuse niciodată.

* * *

După plecarea lui Morăreţ, radistul Rotaru coborî imediat în cabină, unde se aflau instalaţiile de transmisiune. Pe vas încetase orice activitate. Rotaru se încuie pe dinăuntru. Scoase la iveală un magnetofon şi-l conectă cu un alt aparat. Dacă cineva i-ar fi urmărit mişcările ar fi putut să creadă că radistului i s-a făcut chef nu numai să asculte muzică, ci, în acelaşi timp, s-o şi înregistreze. Se aşeză liniştit în faţa aparatelor şi începu să răsucească nişte butoane. Constată că aparatura funcţiona perfect, numai că în cabină nu răsună nici un fel de muzică, ci cu totul altceva. Antenele aparatului captaseră larma unui oraş în plină mişcare şi tocmai larma asta îl pasiona pe radist : se auzeau distinct paşii trecătorilor, zgomotele vehiculelor ce treceau, claxoanele lor disperate, strigătele vînzătorilor de ziare. Ascultîndu-le, aveai senzaţia stranie că o arteră principală a unui oraş invizibil trecea şi prin cabina radistului.

Se auzi şi următorul schimb de cuvinte :

— Hei, marinărăşule, cu ce să te servesc ? Am ciorapi de naylon. Made in S.U.A.

— N-am nevoie de ciorapii tăi, răspunse cel întrebat într-o grecească stricată.

Radistul recunoscu glasul lui Morăreţ şi se bucură. Aparatele funcţionau perfect. Acum avea nu numai senzaţia, ci şi certitudinea că păşeşte alături de Morăreţ pe străzile Pireului. Auzea pînă şi respiraţia marinarului. Deveni atent şi căută să nu se lase furat de tot ceea ce-i furniza această neobişnuită emisiune.

— Marinarule, fac schimb de dolari, dau 35 de drahme pe un dolar! interceptă aparatul propunerea cuiva.

— N-am dolari, răspunse Morăreț. Nu mă interesează.

— Dau patruzeci de drahme.

— Du-te dracului!

Mai urmă o înjurătură rostită în romînește. Apoi radistul îl auzi pe Morăreț vorbind de unul singur: „Cum se mai agață, ca boala de om sănătos... Afacerişti, peste tot numai afacerişti." Mai trase o înjurătură. Dacă Morăreț ar fi ştiut că are asupra lui un microfon minuscul, cît un nasture, dar puternic, cu siguranță că s-ar fi controlat, dar așa...

— Singurel, marinarule? răsună în încăpere întrebarea provocatoare a unei femei... Taci, urîciosule?

— Lasă-mă, răspunse Morăreț blînd.

— Hai, vino cu mine.

— Lasă-mă!

— Te pomenești că ești și tu unul de ăla, un bărbat.

Femeia rîse și rîsul ei se depărtă. „Nenorocito! Vai de viața ta nenorocită, mai înregistră aparatul. Parcă a mea-i mai bună!"

În cabina radistului năvăli din nou puternic larma străzii. Vînzătorii îşi strigau mărfurile. Strigătele lor se apropiau şi se depărtau într-un murmur nedesluşit şi fără contenire. Cînd şi cînd Morăreț ofta.

După un timp, radistul îşi încordă brusc atenția. Morăreț intrase într-un local. Auzi, rînd pe rînd, muzica unui jaz, strigătul de bucurie al unui bărbat: „A venit Petros!", exclamațiile unor femei, cîteva bătăi din palme.

Călăuzindu-se după toate sunetele astea, Rotaru încercă să-şi imagineze interiorul barului Porto Rico, dar nu reuşi. Înregistră însă şi-l uimi tăcerea lui Morăreț. Tresări de îndată ce auzi un glas emoționat de femeie:

— Petros, tu ?!

— Mara !

Cei doi vorbeau romîneşte şi, deşi muzica nu încetase nici măcar o clipă, convorbirea lor se înregistra distinct :

— Petros, să ştii că mă bucur că te văd !... Ai lipsit mult, Petros.

— Da, am lipsit mult, Mara.

— Eşti schimbat... Ce-i cu tine ? Să ne aşezăm... Uite aici, la masa noastră... De ce te uiţi aşa la mine... Mă bănuieşti, mă crezi vinovată, nu-i aşa ? Crezi că eu...

— Mara !

Glasul marinarului i se păru radistului schimbat, de nerecunoscut. Era cald şi tandru ca al unui îndrăgostit. Părea parcă înduioşat de întîlnire.

— Bei un gin, Petros ?

— Beau.

Undeva în bar, cineva striga ceva în englezeşte, iar o femeie beată, rîdea în hohote.

— Te-ai schimbat, Petros... Să ştii că eu nu sînt vinovată... N-am nici un amestec... Eu n-am ştiut nimic... Numai patronul a pus la cale... N-am vrut să ţi se întîmple nimic rău...

— Nu plînge, Mara...

— Eşti un om bun şi te-ai purtat cu mine altfel decît toţi ceilalţi... Bea, Petros !

— Nu plînge, te rog.

— De ce să-ţi fac necazuri ? Spune şi tu ! N-am nici un motiv. Tu mi-ai făgăduit c-o să mă scoţi de aici şi eu asta aştept... Ia-mă de aici. Petros !

— Nu plînge. Mara. O să te scot... O să te scot !

Glasul lui Morăreţ tremura parcă şi radistul simţi că emoţia marinarului i se transmite şi lui.

— Bea, Mara, n-am mai băut de mult împreună...

— Cînd, Petros, cînd o să mă scoţi de aici ?

— Repede, foarte repede !

— Eşti un om bun, Petros.

Tăcură. Se dansa „Cha-cha“ şi chefliii băteau din palme în ritmul muzicii.

— Și cum o să fie atunci ?
— Cînd, Mara ?
— Cînd o să mă scoți de aici.
— A, atunci ? O să fie bine... frumos...
— Tu o să ai bani mulți, nu-i așa, Petros, o să fii un om bogat ? Vocea femeii părea acum de-a dreptul copilărească, naivă.
— Da, Mara, o să fiu un om bogat, iar tu o să fii femeia cea mai drăguță din lume... Mara !
— Ce-i, Petros ?
— Acum trebuie... să vină...
— Cine ?
— Știi tu cine !
— Îi urăsc pe oamenii ăia... Ți-au făcut mult rău, nu-i așa ?
Morăreț nu răspunse. Din nou între ei se așternu tăcerea. Larma în local nu mai contenea. După un timp, radistul își băgă urechea în aparat ca și cînd ar fi vrut să audă mai bine.
— Bine-ai venit, dom'le Morăreț, interveni în romînește vocea unui străin. Ce mai faci ?... Fetițo, ia lasă-ne singuri...
— Eu...
— Tu, hai, șterge-o ! o izgoni glasul străinului. Ei, dom'le Morăreț, ce vești ne aduci ?
— Bune, dom'le Toma, răspunse Morăreț. Așa cum mi-ați cerut, am predat scrisoarea, apoi mi-a cerut pachetul. M-a rugat să vă transmit mulțumirile lui.
Radistul constată că glasul lui Morăreț se schimbase · devenise ursuz și morocănos. Se vedea de departe că, în ciuda sfaturilor de a fi firesc în relațiile cu cei din Pireu, el nu izbutea.
— Banii ! ceru Morăreț. Dați-mi banii !
— Ți-i dăm, omule... Ce te grăbești așa ? Ți-i dăm. Mi-ai adus ceea ce ți-am cerut ?
— Litoralul ?
— Da.
— Am adus. Am făcut așa cum m-ați învățat... am desenat aproape o hartă...
— Dă-mi-o !

— Mai întîi dolarii ! ceru energic Morăreț.
— Lacom ai mai devenit...
— Nu-i vorba de lăcomie, ci de o înțelegere.
— Bine... uite și banii... na... sînt trei sute... nu mai trebuie să-i numeri.
— Asta nu, dom'le Toma. Banii se numără la casă... Nu te supăra... Zece... douăzeci... treizeci...
— I-ai numărat ? întrebă străinul după un timp. Sînt trei sute ?
— Sînt... bătuți pe muchie... uite și plicul cu litoralul.
— O să plecăm de aici...
— Iar ? Unde ?
— O să vezi... hai !
— Stai o clipă... Mara, vino aici, la mine...
— Ce vrei să faci ? întrebă celălalt bănuitor.
— Să-i dau fetii banii ăștia.
— Ai înnebunit ?
— Poate...
— Petros !
— Uite. Mara, ia dolarii ăștia... sînt ai tăi... ai tăi, auzi ?
— Petros ! De ce ?
— Taci ! Nu întreba... Și acum să plecăm, se adresă Morăreț celuilalt.
— Bravo, fă. te-ai învîrtit... Să mergem !
— Petros, stai !
Radistul înțelese că pe femeie o îneca plînsul. Pesemne că se lipise de pieptul marinarului : acum se deosebeau distinct respirațiile lor apropiate.
— De ce, Petros ?
— Ia-i, Mara și fugi... fugi cît mai departe de aici...
— Și tu ?
— O să te găsesc eu... Fugi, Mara...
— Hai, dom'le, ce. ți s-a făcut de dragoste ?
— La revedere, Mara !
— La revedere, Petros !
Și iar cabina se umplu de larma localului : muzică, țipete, scaune răsturnate. Apoi, zgomotele străzii.

— Uite, aia-i maşina care ne aşteaptă în colţ.

— Ia ascultă, dom'le Toma, unde mergem? Nu mai am chef să trec prin drăcia aia de aparatură.

— Nici o grijă, marinarule, acum mergi în alt loc, cu totul şi cu totul liniştit.

Portiera maşinii se deschise, apoi se închise. Motorul maşinii fu ambalat. Radistul încerca să-şi imagineze limuzina şi drumul ei pe străzile portului.

— Unde mergem? se interesă Morăreţ din nou.

— Îmi pare rău de tine, ocoli celălalt răspunsul. Ai fi putut să devii un agent bun.

— Ce vrei să zici?

— Nu trebuia să dai fetei dolarii... Acum te ştiu toţi...

— Nu-i treaba dumitale... Sînt banii mei, nu-i aşa?... Fac cu ei ce vreau... Este? Unde mergem?

— Ştii, îmi pare rău, dar am primit ordin să te execut, vorbi domnul Toma ca şi cînd ar fi primit ordin nu să ucidă, ci să se joace.

— Iarăşi? O luăm de la început cu verificările...

— Nu, de astă dată nu e ce crezi tu... de data asta am primit ordin să te împuşc.

Radistul se ridică brusc în picioare şi privi disperat în jurul său, căutînd un sprijin. Păli, iar braţele începură să-i tremure. Înţelegea cu o luciditate înspăimîntătoare tot ce se petrecea în limuzină. Morăreţ continua să-şi închipuie că „domnul Toma" glumeşte, că e pornit să-l supună unor verificări, dar acesta vorbea serios.

Şi radistul ar fi vrut să strige: „Tovarăşi, vor să-l împuşte pe Morăreţ... să-l salvăm, tovarăşi!". Broboane de sudoare îi năpădiră fruntea. Răsufla greoi, temător. Auzi:

— Vezi revolverul ăsta?

— Cum să nu... îl cunosc... cu el ai vrut să mă împuşti la Porto Rico, îi răspunse Morăreţ pe un ton glumeţ.

— E cu amortizor... adică fără zgomot. Trag şi nu se aude. Ce zici de asta? Nu ţi-e frică?

— De ce să-mi fie frică?

— Îmi pare bine că nu ţi-e frică... N-o să fie deloc dureros. Ştii, de obicei ţintesc în cap, însă acum o să încerc în inimă.

— Foarte bine. Acolo mă şi doare cel mai tare... Inima... Hai, hai, lasă gluma... Cît timp o să mă mai verificaţi ?

— Unde spuneai că te doare ? Acolo ?

Se auzi un zgomot scurt şi sec, apoi un strigăt surd, dar plin de durere... un ultim strigăt. După un timp, magnetofonul mai înregistra :

— Am terminat şi cu ăsta... Ia-o la dreapta.

Radistul rămase cu ochii pironiţi pe aparat. Gîfîia. Ştia că nu poate să facă nimic. Doar buzele-i murmurau : „Tovarăşi, a fost ucis un om !"

16 „FANTOMA" APARE ŞI DISPARE

Un timp banda de magnetofon continuă să se învîrtească în gol. Apoi, maiorul Panait apăsă pe o clapă şi aparatul amuţi. În încăpere se lăsă o tăcere apăsătoare. Lucian stătea lîngă birou împietrit şi se uita cu ochi îndureraţi la magnetofon. Buzele-i tremurau. I se părea că pe cristalul biroului se găseşte nu un aparat, ci însăşi inima marinarului, străpunsă de un glonte vrăjmaş.

Ii mai răsuna în urechi ultimul strigăt de viaţă al lui Morăreţ... Îşi amintea cum îl arestase, zbuciumul şi evoluţia sa...

Panait se ridică şi se îndreptă tăcut spre fereastră. O vreme privi în gol, copleşit de moartea marinarului Petre Morăreţ.

— Aşadar, l-au „lichidat" frînse Panait tăcerea.

— Cu un pistol fără zgomot ! adăugă Lucian cu un anumit înţeles, fără însă să se clintească de lîngă birou.

— Marinarul Petre Morăreţ şi-a făcut datoria faţă de ţară ; şi-a răscumpărat greşeala cu preţul vieţii. Trebuie să recunoşti că puţini oameni sînt

în stare de o asemenea îndrăzneală. Panait tăcu; urmări zborul scurt al unei rîndunele, apoi continuă: Moartea lui Morăreţ ne confirmă că prima noastră variantă este şi cea justă. Îi aruncă ajutorului său o privire... Nu, nu, tovarăşe Lucian, nu trebuie să roşeşti... Nu trebuie să te simţi cu nimic vinovat... Nu trebuie să te conving că intră în obligaţia dumitale de ofiţer de securitate să presupui pe marginea unei anchete toate manevrele posibile ale duşmanului. N-ai fi făcut-o dumneata, aş fi făcut-o eu. Ştim acum — maiorul se desprinse de lîngă fereastră şi se îndreptă cu paşi înceţi spre birou —, şi acesta este un lucru foarte important, că marinarul n-a fost un agent dublu. Cei care l-au atras în capcană l-au sacrificat în cele din urmă, potrivit unui vechi obicei al spionajului imperialist, ca pe un pion lipsit de însemnătate. Acum ştim precis că cei care l-au ucis pe Morăreţ vor încerca să creeze o altă legătură cu „Siegfried"...

— „Aveţi de vînzare o culegere de partide de şah jucate de Alehin?" rosti Lucian parola viitorului agent al duşmanului.

— Cînd şi pe ce cale o să se ivească noua legătură? Sînt convins că ea se va prezenta foarte repede, iar noi trebuie să luăm toate măsurile.

— Ce ordonaţi, tovarăşe maior?

— Să se întărească paza litoralului... şi anume în acele zone indicate în informaţiile furnizate de Morăreţ celor din Pireu. Şi mai e ceva... Glasul maiorului se schimbă brusc, devenind blînd, pătruns de emoţie. Trebuie s-o înştiinţăm pe fosta soţie a lui Morăreţ de moartea curajoasă, eroică, a marinarului şi că vom întocmi formele pentru ca fiului lui să i se acorde o pensie...

Telefonul ţîrîi parcă mai prelung ca niciodată. Panait se încruntă şi-l privi înciudat: ar fi vrut ca nimeni şi nimic să nu le tulbure discuţia. Ridică receptorul şi răspunse mecanic:

— Da, eu. Bună ziua. Vă ascult.

Şi, pe măsură ce asculta, faţa i se lumina, ca şi cînd ar fi aflat nişte lucruri senzaţionale care aveau dintr-o dată să scoată ancheta din impas. Îi vorbi din priviri lui Lucian, şi-i făcu cu mîna un semn care însemna : „Fapte noi, băiete !“ Puse receptorul la loc.

— Locotenentul Dima, însărcinat cu supravegherea casei doamnei Petrescu, raportează că un puşti de pe stradă ar fi adus un plic pentru Leonard Olariu şi l-ar fi băgat pe sub uşă. Dima l-a întrebat de unde are scrisoarea. „De la un domn înalt, a răspuns puştiul. Mi-a dat cinci lei şi m-a rugat să-i fac serviciul ăsta“. Alte semnalmente puştiul nu izbutise să reţină. „Un domn înalt !“.

Telefonul sună din nou. De astă dată, de la celălalt capăt vorbea doamna Petrescu. Maiorul o ascultă un timp, apoi îi spuse :

— Da, da, o să vin la dumneavoastră împreună cu tovarăşul Viziru... Exact ! Ofiţerul acela tînăr şi simpatic... Vă mulţumesc foarte mult... La revedere...

Îl măsură pe Lucian cu un aer misterios.

— Ascultă, tovarăşe Lucian, gazda lui „Olariu“, doamna Petrescu, ne confirmă că „Olariu“ a primit o scrisoare... Nu prin poştă, ci strecurată sub uşă, pe cînd ea se afla la bucătărie.

— Să fi sosit noua legătură ? exclamă Lucian. Nu-mi vine să cred... Prea repede, tovarăşe maior, prea repede. N-au trecut decît trei zile de la descifrarea mesajului... Prea repede...

— De ce ? Astăzi căile aeriene, maritime scurtează distanţele. Şi-apoi legătura se putea foarte bine s-o facă un agent strecurat mai demult pe teritoriul ţării noastre... Eu propun să te schimbi, să-ţi pui hainele civile şi să facem o plimbare pînă la doamna Petrescu. De acord ?

— De acord, tovarăşe maior ! se învioră Lucian dintr-o dată.

Era o zi caldă, plăcută. „Pobeda“, la dorinţa maiorului, străbătea străzile animate ale oraşului cu o viteză potolită. Puteau astfel să vadă feţele

trecătorilor. Deşi lui Lucian i-ar fi plăcut ca automobilul să gonească... să aibă aspectul unei maşini pornite să îndeplinească o misiune de luptă. Dar şi aşa se simţea în „alarmă" şi gîndea: „Iată oamenii la ceasul acesta de amiază se plimbă sau intră în magazine după cumpărături sau se duc la vreun spectacol... Puţini bănuiesc că în „Pobeda" asta de culoarea frunzei ce trece încet pe lîngă ei se găsesc doi ofiţeri de securitate aflaţi într-o luptă încleştată cu agenţii duşmanilor de peste hotare".

Ieşiră din centru şi „Pobeda" o luă pe nişte străzi întortocheate. Trecură pe lîngă un maidan unde copiii băteau o minge de fotbal. Panait îi făcu ajutorului său un semn:

— Uite, pe un maidan ca ăsta am jucat şi eu fotbal în copilărie, mărturisi el emoţionat.

Lucian descoperi în ochii maiorului un licăr trist, nostalgic, şi-şi aminti că nu o dată îi povestise crîmpeie din anii copilăriei fără copilărie, că intrase la stăpîni de la unsprezece ani... Il auzi spunînd la fel de emoţionat:

— Aş vrea să fiu din nou copil şi să-mi pot trăi copilăria cu cravata roşie de pionier la gît...

Îi spuse cum se angajase ucenic la un atelier de tîmplărie. Patronul, un bucureştean şmecher, se obligase în faţa părinţilor să-l înveţe meserie într-un timp scurt şi să scoată din el o calfă de mîna întîi...

— După două sau trei luni, ce-i drept, tot învăţasem ceva... să curăţ cartofi, să spăl vasele. Într-o zi, ce-mi zic? Hai să amintesc patronului de angajament... Atît mi-a trebuit. Mi-a tras o bătaie soră cu moartea... Nici eu nu m-am lăsat... Am fugit de la el, iar într-o noapte am pus mîna pe nişte pietre şi i-am spart geamurile de la atelier.

Lucian rîse încet. Povestirile maiorului aveau întotdeauna ceva odihnitor. Ele te scoteau dintr-o anumită încordare şi aveau darul să-ţi calmeze nervii, pregătindu-i parcă în vederea viitoarelor

încercări. Și astăzi, lucrurile se petrecură la fel. Moartea neașteptată a lui Morăreț îl impresionase profund, cu atît mai profund cu cît îl bănuise tot timpul drept un agent periculos al dușmanului. Moartea lui eroică clarificase o problemă, dar în același timp înăsprise și mai mult bătălia în jurul lui „Siegfried". Știrea că „Olariu" primise o scrisoare îl crispase. Pornise la drum cu nervii încordați, dar micile povestiri ale maiorului îl destinseseră... Și-i fu recunoscător.

„Pobeda" opri apoi nu departe de locuința doamnei Petrescu, apoi făcu cale întoarsă. Cei doi merseră vreo cincizeci de metri pe jos, apoi intrară în grădina neîngrijită care împrejmuia imobilul. Doamna Petrescu îi aștepta și-i întîmpină cu o politețe exagerată. Se vedea că în cinstea oaspeților se pregătise din vreme. Purta o rochie prea cochetă pentru vîrsta ei înaintată · trecuse cu vreo trei sau patru ani peste șaizeci. Bătrînețea o supăra și încerca s-o ascundă, îmbrăcîndu-se elegant și fardîndu-se strident. Încolo era o femeie simpatică și puțin speriată de ultimele evenimente petrecute sub acoperișul casei ei onorabile.

— Poftiți vă rog... Vă așteptam.

Intrară în camera lui „Siegfried".

— Așa cum ne-ați cerut dumneavoastră, domnule maior, camera a rămas la fel ca pe vremea domnului Olariu... Toate obiectele se găsesc la locul lor... explică doamna Petrescu, uitîndu-se șăgalnic la Lucian. Dar vă rog, luați loc, o să vă fac niște cafeluțe... Și-l privi din nou pe Lucian, îndreptîndu-și cu un gest cochet coafura.

— Nu vă deranjați, doamnă Petrescu. Vă mulțumim, n-avem prea mult timp la îndemînă.

Se așezară toți trei în jurul mesei. Gazda îi întinse lui Panait un plic galben, comercial, pe care o mînă caligrafiase energic : „D-lui Leonard Olariu. Personal". Maiorul cercetă plicul fără să-l deschidă. Fără să mai aștepte vreun îndemn, doamna Petrescu începu să povestească cu un glas ascuțit :

— Eram în bucătărie... preparam niște conopidă. Îmi place foarte mult conopida... mai cu seamă soțului meu îi plăcea conopida — dumnezeu să-l ierte — c-a fost un om bun și un bărbat devotat. Tocmai turnam niște untdelemn, cînd aud că sună soneria de la intrare. N-am putut să mă duc imediat... s-ar fi ars conopida... Cînd am ieșit să văd cine sună, la ușă nu mai era nimeni. În schimb am găsit plicul ăsta. Nu știu cine l-a pus. N-am uitat ce m-ați sfătuit și v-am dat imediat telefon... Îmi place să știu că sînt de folos cu ceva... Hai, zău, lăsați-mă să vă fac o cafeluță.

— Dar să nu fie prea dulce, încuviință Panait surîzător..

— Și dumneavoastră, domnule locotenent major, cum preferați ? Îl întrebă ea pe Lucian.

— La fel, doamnă, răspunse Lucian, stăpînindu-se să nu pufnească în rîs.

— Ce mai, îi placi, îți face curte, glumi maiorul, după ce doamna Petrescu trecu în bucătărie lăsîndu-i singuri. Bagă de seamă ! Uită-te bine la dînsa, iată unde duce singurătatea...

Aluzia maiorului îl necăji pe Lucian și ar fi vrut să-i răspundă, dar îl văzu deschizînd plicul și scotînd la iveală o scrisoare din care căzu un bilet de cinema. Maiorul cercetă o clipă biletul, apoi citi în șoaptă :

„Domnule Olariu,

Nu vă cunosc. Nici dumneavoastră nu mă cunoașteți. Am aflat însă de la cunoștințele dumneavoastră de activitatea pe care ați depus-o cîndva pe tărîmul șahului. Din păcate, nu pot lua un prim contact direct cu dumneavoastră. Aș vrea, totuși, să ne întîlnim. Vă rog, deci, să-mi acceptați invitația. Vă aștept mîine la orele 18 în sala cinematografului „Republica". Locul meu va fi lîngă al dumneavoastră. Vă aștept. La revedere. Un vechi amator de șah."

Ca și cînd ar fi citit un fleac de hîrtiuță, Panait băgă scrisoarea înapoi în plic. Cercetă biletul

și constată că era valabil pentru ziua următoare, la orele 18. La fel de indiferent, introduse biletul în plic, apoi se uită scrutător la Lucian.

— Ei, ce zici de noutatea asta ?

— Dacă ar fi fost legătura anunțată de „Crucificatul", s-ar fi apelat la parolă.

— De acord. Atunci, cine ar putea să fie semnatarul scrisorii... „Un vechi amator de șah !"

— Prea mulți amatori de șah în lumea asta ! glumi Lucian.

— Înseamnă, își continuă Panait gîndul, că-n afară de primii șahiști se mai interesează de soarta lui „Olariu" și alții. Cine sînt ăștia ? Și de ce se interesează de soarta lui „Olariu" ?

— Răspunsul, tovarășe maior, o să-l aflăm mîine, la orele 18, în sala cinematografului „Republica".

— Să sperăm ! oftă Panait. Pînă mîine la orele 18 mai sînt aproape 24 de ore. Putem oare în acest răstimp să-l pregătim pe „Leonard Olariu" ? Evident, nu.

— Nici nu e nevoie de un „Olariu", tovarășe maior. Autorul scrisorii spune clar : „Nu vă cunosc, nici dumneavoastră nu mă cunoașteți". Mă duc eu mîine la întîlnire.

Doamna Petrescu intră cu o tavă de argint și trei ceșcuțe turcești. Se arăta vorbăreață, bucuroasă de oaspeți. Veselia bătrînei îl cam enervă pe Lucian : „Dom'le, își zise, dacă s-ar spăla de toate vopselurile alea, s-ar mai putea uita omul la dînsa, așa cu respect ca la un om în vîrstă !"

— Vă rog, serviți... cafeaua am învățat s-o fac la Ada-Kaleh la un turc, cafegiu.

— Doamnă, i se adresă Panait, ne-ați ajutat foarte mult și ținem să vă mulțumim. În același timp însă, ca și în cazurile anterioare, vă rugăm să păstrați o discreție totală.

— Vai, se poate ? Vă rog să contați pe mine. Sînt fericită că pot să vă ajut... Și soțul meu, dacă ar fi trăit — dumnezeu să-l ierte —, v-ar fi ajutat.

— Cafeaua este foarte gustoasă, aprecie Panait, sorbind din ceşcuţă. A! aş vrea să mai spun ceva. Colegul meu, începînd de astăzi, o să rămînă „gazdă“ la dumneavoastră. Lucian înţelese că maiorul îi acceptase propunerea. „Mîine o să mă duc la întîlnire, gîndi el. Există oare vreun risc? Există !“

— S-ar putea să rămînă aici o zi, două, după împrejurări... adăugă Panait, lămurindu-l în acelaşi timp şi pe Lucian. Nădăjduim că ne veţi ajuta în continuare.

Doamna Petrescu clătină din cap mulţumită de hotărîrea maiorului.

Băură cafelele şi vorbiră despre unele mici întîmplări din cartier. Cînd terminară, doamna Petrescu strînse ceşcuţele, luă tava şi ieşi. nu însă fără a-i arunca lui Lucian un zîmbet. Prefăcîndu-se că nu observă nimic din frămîntările ajutorului său — între timp Lucian îşi desfăcuse nodul de la cravată — Panait scoase biletul din plic:

— Uite, îi zise, ia biletul... Vom acţiona, pornind...

* * *

Înainte cu două-trei minute de începerea filmului, Lucian intră în sală şi-şi ocupă locul indicat pe bilet. În dreapta şi-n stînga sa locurile erau încă libere şi această constatare îl miră. Privi cu indiferenţă sala, spectatorii, pe urmă despături „Informaţia“ şi se apucă s-o citească pe sărite. Totuşi, atenţia îi era concentrată la tot ceea ce se petrece în juru-i. Sala se umplea. Numai cele două locuri din vecinătatea sa continuau să rămînă neocupate. „Întîrzie, blestematul! îşi zise Lucian. Te pomeneşti că nu mai vine.“ Se uită la ceas şi în aceeaşi clipă lumina din sală se stinse încet. Cînd se făcu întuneric de-a binelea şi începu „Jurnalul“, văzu cum doi bărbaţi se strecurau printre spectatori să-şi ocupe locurile. Amîndoi se aşezară lîngă Lucian. „A întîrziat, gîndi el neliniştit, a rămas fără loc“. Cel din dreapta îl întrebă în şoaptă:

— A început de mult ?

— Nu, chiar acum, răspunse Lucian, cu o undă de speranță în suflet.

— Ați găsit ușor bilete ? se interesă același spectator.

Întrebarea îl derută pentru un moment : „Acesta o fi sau nu ?“

Răspunse :

— Da, ușor. Dar dumneavoastră ?

— Psst, liniște ! se supărară cîțiva spectatori din față.

Cît rulă „Jurnalul“, nu se petrecu nimic deosebit. Începu și filmul. Acțiunea lui se desfășura într-un oraș din sudul Italiei, cu niște eroi gălăgioși, bătăioși, dar simpatici. Lucian, din pricina încordării, urmărea cu greu desfășurarea filmului. Aștepta, întrebîndu-se nerăbdător : „Care din ei o fi ? Cel din stînga, cel din dreapta sau nici unul ?“ Amîndoi se arătau deopotrivă de cuceriți de desfășurarea melodramatică a conflictului de pe ecran. Într-un tîrziu însă simți cotul spectatorului din stînga atingîndu-l ușor. Ofițerul nu tresări, ci îl iscodi cu coada ochiului ; desluși prin întuneric profilul energic al unui bărbat trecut de patruzeci de ani. Simțindu-se iscodit, acesta întoarse spre Lucian o față mare și veselă, după care își reluă vizionarea. „Nu cumva lucrează în doi ? gîndi Lucian. Nu cumva și-a propus să mă zăpăcească ? Sau poate că expeditorul scrisorii a întîrziat și nu și-a putut ocupa locul, iar cei doi n-au nici în clin, nici în mînecă cu cazul «Olariu» ?“ Îi mai trecu prin minte și gîndul sumbru că acțiunea dăduse greș. După un timp însă simți din nou cotul celui din stînga.

— Ce zici, fu întrebat Lucian în șoaptă, frumoasă femeie, nu-i așa ?

— Nostimă, încuviință ofițerul.

— Își ține în șah amantul...

— Într-o partidă, șopti Lucian tatonînd terenul, ăsta-i rolul damei... să-l țină-n șah pe rege...

— Vă pricepeți ?

— Sînt un vechi şahist.
— Şi eu.

Lucian îşi stăpîni cu greu o exclamaţie de uşurare. Deci ăsta era cel care ar fi putut să aducă lumină în cazul „Siegfried“ ! Cum ar mai fi pus mîna pe el şi i-ar mai fi spus : „Te-am prins, nenicule !“ Pînă la terminarea filmului se mai petrecu un fapt. Îşi auzi vecinul şoptindu-i : „Te aştept în faţa librăriei 17“. Şi, brusc, ca şi cînd n-ar fi fost de acord cu deznodămîntul tragic al filmului, se ridică şi se îndreptă spre una din ieşirile din fundul sălii. Lucian nu-l putea urmări : fixa în continuare ecranul, fără să vadă nimic. Dacă l-ar fi urmărit cu privirile, ar fi putut să vadă cum necunoscutul, înainte de a părăsi sala, se oprise pentru un moment în spatele draperiei de catifea ce acoperea ieşirea şi, de acolo, cercetase sala. Apoi dispăru în grabă. Cele cîteva minute pînă la terminarea filmului i se părură lui Lucian lungi şi istovitoare. După ce se reaprinse lumina se ridică şi începu să-şi croiască drum printre spectatori. Cînd se văzu în stradă, respiră adînc. Aerul proaspăt îl învioră. Se înserase şi bulevardul Magheru era ca întotdeauna, înţesat de oameni. Se îndreptă spre librăria din apropierea cinematografului, crezînd că-l va zări pe omul de care avea nevoie. Nu era acolo. Intră în magazin, îl căută şi înăuntru şi tot fără rezultat. Se postă atunci cuminte în faţa unei vitrine. Era convins că-şi va îndeplini cu bine misiunea. Trecu însă un sfert de oră fără ca necunoscutul să se arate. Îngrijorat, Lucian cercetă cu atenţie feţele trecătorilor, ale celor care se opreau în faţa librăriei poate-poate îl va descoperi pe misteriosul spectator. Necunoscutul însă nu se mai ivea şi Lucian începu să-şi piardă răbdarea. Alte treizeci de minute trecură într-o aşteptare chinuitoare.

Deodată, un trecător se apropie de el şi-i ceru un foc. Lucian recunoscu în acesta pe unul dintre ofiţerii grupului operativ. Aprinzîndu-şi ţigara, el îi spuse :

— Nu-l mai aştepta... a dispărut... Ofiţerul se depărtă apoi, mulţumindu-i pentru foc. Lucian înmărmuri. Îi venea greu să creadă că acţiunea se terminase printr-un eşec. Doar şezuse lîngă el, cot la cot, cu duşmanul, cu cel care-l invitase la cinema, iar apoi îi fixase întîlnirea din faţa librăriei...

Se mai învîrti multă vreme prin dreptul magazinului, nădăjduind să-l mai întîlnească pe „vecinul din stînga". În cele din urmă, înfrînt parcă, porni agale spre gazda vremelnică — doamna Petrescu.

* * *

— Vă aşteaptă cineva în cameră, îl întîmpină doamna Petrescu.

— Cine ?

— Un bărbat... Nu l-am mai văzut pe aici... Aşa cum mi-aţi spus... oricine vă caută şi vrea să stea, să-l las în cameră... să vă aştepte...

„El e !" fu primul gînd al lui Lucian. Nerăbdător, o rugă pe doamna Petrescu să-i telefoneze maiorului Panait, să-i comunice prezenţa străinului şi să-i trimită urgent nişte ajutoare. Apoi intră. Nu se înşelă. El era, necunoscutul din „stînga". Se lăsă cuprins de o bucurie lăuntrică. I se adresă calm :

— Bună seara. Mă miră atitudinea dumneavoastră. M-aţi lăsat să aştept în faţa librăriei degeaba.

— Bună seara, domnule Olariu... Vă rog să mă iertaţi...

Omul se ridică în picioare şi-i întinse mîna. Lucian i-o strînse : mîna duşmanului era mare şi puternică. Pe neaşteptate, figura lui i se păru cunoscută parcă o mai văzuse cîndva.

— Vă rog, luaţi loc ! îl pofti Lucian.

Necunoscutul se aşeză lîngă masă. Lucian îşi făcu puţin de lucru prin cameră, apoi se aşeză şi el, de partea cealaltă a mesei, în faţa vizitatorului nocturn. „Da, îl cunosc de undeva ! De unde ? Cînd

l-am mai văzut ?“ Era un bărbat înalt, voinic, de aproape patruzeci de ani. Avea o față expresivă și inteligentă, doi ochi care trădau o mare stăpînire de sine.

— Nu înțeleg, începu Lucian, de ce m-ați lăsat să aștept ? Și apoi, cine sînteți dumneavoastră și cu ce vă pot fi de folos ?

Necunoscutul se uită piezîș la el. În colțul gurii i se ivi un surîs ironic, dezarmant. Instinctiv, Lucian înțelese că trebuie să fie prudent.

— Am plăcerea de a sta de vorbă cu domnul Olariu, nu-i așa ? întrebă el cu un glas metalic și autoritar.

— Cu el în persoană.

Lucian nu-și feri privirile. „Te pomenești că-l știe pe Olariu. Bine, dar în scrisoare menționa : «Nu vă cunosc. Nici dumneavoastră nu mă cunoașteți !» Să-mi fi întins o capcană ?!“. Continua să-și studieze adversarul : purta un costum elegant, croit după ultima modă, din stofă de bună calitate. Cămașa lui albă era din mătase naturală. Îi zări și mîinile : mari, bărbătești, de sportiv.

— Așa, deci, mă studiezi... îmi reții semnalmentele... Poți să mi le iei... Nu-ți vor folosi la nimic...

Necunoscutul își cercetă ceasul de la mînă, gîndind : „Exact peste trei minute, Securitatea voastră va număra un ofițer mai puțin“.

Lucian nici nu clipi. Nu se arăta tulburat, deși încă nu-și dădea seama cum avea să scape din capcană. Afișă și el un surîs batjocoritor, dar, în același timp, mintea-i lucra cu iuțeală, căutînd o scăpare.

— Îmi place, ești calm... Faci bine că ești calm... Ar fi de prisos să încerci ceva. Știam că Olariu nu mai există... Am fost curios să știu cine se dă drept Olariu... Invitîndu-te la „Republica“, mi-am dat seama că am riscat... De altfel, părăsind sala, am văzut trei indivizi ridicîndu-se de la locurile lor și mi-am dat seama că sînt urmărit. În felul ăsta, am primit, mulțumită Securității, o confir-

mare în plus că nu eşti decît un ofiţer al ei... Mai ai un minut... cu pistolul ăsta...

Necunoscutul îi arătă un pistol. Lucian recunoscu în arma ce fusese îndreptată spre pieptul său un pistol cu amortizor.

— Cu arma asta...

Deodată cineva ciocăni la uşă. Doamna Petrescu intră fără să mai aştepte vreun răspuns. Lucian nu lăsă să-i scape momentul şi se sculă în picioare. Se ridică şi „musafirul", trăgîndu-şi pistolul lîngă şold, aşa încît femeia să nu-l poată vedea.

— Să vă fac nişte cafeluţe? întrebă ea foarte politicoasă, fără a sesiza nimic din încordarea duşmănoasă a celor doi bărbaţi.

— Da, doamnă Petrescu, vă rog chiar...

Gazda ieşi. Fulgerător, Lucian se repezi cu putere înainte, împinse masa în duşman lovindu-l, apoi, cu o mişcare bruscă, o răsturnă. Necunoscutul scoase un geamăt de durere. Lucian făcu apoi un salt peste masa răsturnată şi încercă să-l imobilizeze cu o lovitură sub bărbie. Nu izbuti. Celălalt se feri, se împiedică de un scaun şi răsturnîndu-l căzu. Lucian veni peste dînsul, căutîndu-i braţul drept. Nici mişcarea asta nu-i izbuti.

Atrasă de zgomot, doamna Petrescu năvăli speriată în cameră şi văzîndu-i pe cei doi încăierîndu-se, scoase un ţipăt. Necunoscutul îndreptă pistolul spre ea şi trase, dar o lovitură a lui Lucian schimbă direcţia pistolului. Glontele lovi becul şi lumina se stinse. Doamna Petrescu fugi îngrozită din cameră ţipînd cît o ţinea gura...

Între timp, lupta pe întuneric luă o întorsătură bruscă. Un pumn îl trimise pe Lucian în perete. Necunoscutul îl ghici şi trase. Îşi dădu seama că nimerise. Auzi cum se prăvăleşte trupul ofiţerului de securitate. Mai trase două sau trei gloanţe în aceeaşi direcţie. Apoi se repezi la fereastră, o deschise, sări în grădină, urmărit de ţipetele doamnei Petrescu...

Năvăli în cameră şi locotenentul Dima care, supraveghind casa, se afla prin apropiere. Odaia de-

vastată era cufundată în întuneric. Năvăliră şi cîţiva trecători. Cineva aprinse un chibrit şi, la pîlpîirea lui, descoperiră trupul lui Lucian.

— L-au omorît, răcni doamna Petrescu, l-au omorît !

Doi bărbaţi îl traseră pe Lucian în sufragerie. La lumină, îi văzură cămaşa năclăită de sînge.

— L-au omorît !

— E cald, încă... mai trăieşte. Repede, o maşină „Salvarea"...

Un doctor din vecini încercă să-i oprească sîngele. Mai tîrziu sosi „Salvarea" însoţită de o maşină a Securităţii. Din ea coborî şi maiorul Panait.

17 BINE, DACĂ TREBUIE SĂ MOR, VOI MURI...

Din fericire, starea lui Lucian se dovedi a nu fi prea gravă : două gloanţe nimeriseră în umăr. Unul îi perforase muşchiul, celălalt îi rămăsese înfipt în carne. Căzînd însă, se lovise puternic în ceafă şi-şi pierduse cunoştinţa. Se trezi vlăguit la un ceas după operaţie şi se uită nedumerit în juru-i. În cameră dăinuia lumina slabă a unui bec de serviciu şi, pentru un moment, avu impresia că se afla în cuşeta unui vagon de dormit. Vru să se ridice în capul oaselor. Îl opri un glas blînd de femeie :

— Nu te mişca... şezi..., şezi liniştit !

Abia acum observă la căpătîiul său o fată într-un halat alb. Încercă iar să se ridice ; o durere ascuţită în umărul drept îi smulse un geamăt de durere.

— Vezi dacă nu eşti cuminte ? îl dojeni fata la fel de blînd.

Lucian încercă să-şi amintească ce se petrecuse cu dînsul. Izbuti cu greu, căci îl durea capul şi-l necăjea o greaţă inexplicabilă. Îşi aminti de întîl-

nire, de încăierare, de ţipetele doamnei Petrescu şi neliniştit întrebă:

— Unde mă aflu?

— La spitalul numărul 3 al M.A.I.-ului.

Lucian răsuflă uşurat. După o clipă deveni din nou neliniştit. Cum s-au petrecut lucrurile? Ce s-a întîmplat cu „necunoscutul"? Dar cu el?

— Ce a fost cu mine? se interesă el stins.

— Un fleac! Fata zîmbi şi ofiţerului îi plăcu surîsul ei. Te-a nimerit... Două gloanţe ţi-au intrat în umăr.

— Două?!

— Unul a ieşit, celălalt n-a mai vrut să iasă... L-a scos profesorul Avramescu.

— Am fost operat?

Fata încuviinţă, dînd din cap.

„În umăr!" îşi spuse el şi încercă să-şi mişte umărul. Gemu de durere.

— Hai, fii cuminte!

Sora îi puse mîna pe frunte şi Lucian tresări: palma catifelată şi rece a fetei îl înfioră. Întrebă:

— Cine eşti?

— O soră.

— Cum te cheamă?

— Lia.

— E gravă situaţia mea, Lia?

— Interogatoriu?

— Nu, nelinişte.

— Ei, ai scăpat uşor.

— Nu mă minţi?

Lia îi răspunse printr-o clătinare a capului. Lucian ar fi vrut s-o mai întrebe dacă ştie ceva de soarta individului care a tras în el, dacă a fost prins sau nu.

— Lia, ştii... eu trebuie să telefonez cuiva.

— Cui, maiorului Panait?

— Îl cunoşti?

— A fost tot timpul aici... Trebuie să se reîntoarcă.

— Lie-ciocîrlie, se înveseli el aflînd că maiorul fusese tot timpul lîngă dînsul, cît e ceasul?

— Trei și jumătate... Hai, dormi, odihnește-te!

O ascultă și închise ochii. De adormit însă nu adormi. Îl durea rana, îl supăra o greață inexplicabilă, vedea în gînd întîmplări fără nici o legătură. Își aminti că cel care încercase să-l omoare nu-i era întru totul necunoscut, că-l mai văzuse undeva... Unde? Își aduna anevoie gîndurile. Își zise că ar fi trebuit să se scoale din pat, să se îmbrace, să alerge la Minister și să-i raporteze maiorului Panait că nu și-a îndeplinit misiunea.

Deschise ochii și descoperi că sora continua să-l vegheze.

— De ce te uiți la mine? întrebă Lucian intimidat parcă.

— Încerc să-ți ghicesc firea... pari să fii un om neliniștit... fără astîmpăr. Nici nu mă miră că te-ai încăierat... Ar trebui să dormi...

— Lia, e grav?

— Nu.

— Lia, știi nu trebuie să fie grav... Nu te superi că-ți spun pe nume?

— Nu, toți bolnavii îmi spun pe nume.

— Toți?! întrebă Lucian.

— Hai, dormi, că de nu, să știi că mă supăr.

Mîna fetei i se așeză din nou pe frunte și el închise ochii... „Ce mînă plăcută!" Adormi.

Cînd se trezi o căută pe Lia, dar în locul ei îl descoperi pe maiorul Panait.

— Tovarășe maior... murmură el.

— Stai, stai, ce vrei să faci? Stai liniștit...

— Tovarășe maior...

— Mi s-a spus c-ai dormit bine. Cum te simți?

— Tovarășe maior, l-ați prins? întrebă Lucian înfrigurat.

— Nu, răspunse Panait, fără a-și ascunde tristețea, nu l-am prins... Da' n-o să ne scape dumnealui... Mai bine spune-mi cum te simți?

— Mi-a trecut durerea de cap... greața...

— Te simți în putere să-mi relatezi cum s-au petrecut lucrurile?

— Cum să nu, tovarăşe maior.

Lucian povesti pe îndelete tot ce se întîmplase: eşecul întîlnirii de la cinematograful „Republica"; discuţia cu necunoscutul, încăierarea. Şi, pe măsură ce povestea, îşi aminti de unde-l cunoştea pe cel care îl atrăsese în capcană ca să-l ucidă:

— ...cînd a scos revolverul cu amortizor, cînd mi-a spus că Olariu nu există, am înţeles că-n faţa mea se afla asasinul lui Olariu, al lui „Siegfried". Îmi era foarte cunoscut... şi nu ştiam de unde să-l iau. Acum ştiu, mi-am amintit, tovarăşe maior, dar ce folos... Ţineţi minte că, după asasinarea lui „Olariu", urmele i-au călăuzit pe lucrătorii miliţiei la un hotel de lîngă Gara de Nord... Inginerul de la Braşov! Portarul a dat următoarele semnalmente: „Înalt... voinic... statură atletică... faţa mare... expresivă, blond... foarte elegant... trecut de patruzeci de ani". Asta e, tovarăşe maior, vă daţi seama ce ne-a scăpat? Ah, şi numai printr-o întîmplare mi-a scăpat

— Şi dumneata, tovarăşe locotenent major, tot printr-o întîmplare ai scăpat. Panait scoase din buzunar o batistă şi o despăturii. Lucian văzu pe suprafaţa ei albă un glonte cît un bob de mazăre. Ştii, continuă maiorul, ţi-a fost scos plumbul ăsta... Criminalul ţi-a căutat inima. Ai avut noroc... Uită-te bine la el, este identic cu cel extras din inima lui „Olariu". Ai dreptate: ne-a scăpat un „as"... Am lucrat superficial... Ne-au derutat pe amîndoi rîndurile acelea cuprinse în scrisoarea adresată lui „Olariu": *„nu vă cunosc... Nici dumneavoastră nu mă cunoaşteţi"*... În urma acestei întîmplări am ajuns la concluzia că ne găsim în faţa a mai multor acţiuni... separate.

— Separate? se miră Lucian.

— Da.

— Cum asta?

— Cînd a fost ucis „Olariu"? Acum două luni şi jumătate. Ucis de mîna acestui individ. Deci el şi puterea străină pe care o reprezenta cunoşteau sfîrşitul lui „Siegfried". În consecinţă nu mai aveau

nici un interes să se ocupe de soarta lui. Iată însă că prin marinarul Morăreț am aflat că o altă putere străină se interesează de soarta aceluiași „Siegfried“ și este mulțumită că a dat de dînsul. Nu uita aparatul de radio, problemele de șah...

— Aveți dreptate, tovarășe maior... Ah, ce pasăre rară ne-a scăpat!

— Hai, liniștește-te. Am greșit, nu trebuia să te lăsăm singur. Acțiunea însă continuă... o să-l prindem... Dar trebuie ca de acum înainte să cumpănim bine fiecare pas al nostru. Uite ce-o să facem: dumneata, tovarășe Lucian, trebuie să mori...

Lucian făcu ochii mari, dar, văzînd fața maiorului luminată de un zîmbet șiret, înțelese că acesta avea în vedere un alt plan de acțiune.

— Adică?

— Glontele te-a nimerit în inimă și deci ai murit, îi explică maiorul. Ai înțeles?

— Bine, tovarășe maior, dacă trebuie să mor, voi muri...

— Dușmanul trebuie să fie convins că te-a „lichidat“. Numai așa va mai îndrăzni să iasă la suprafață. Iar noi îi vom întinde o capcană. El știe că dumneata ai reținut semnalmentele și că, pe baza acestora, el poate fi identificat. Dacă află că ești în viață, se va da la fund.

— Deci, se interesă Lucian, ce am de făcut, cum îmi ordonați să mor?

— Am vorbit cu profesorul Avramescu. M-a asigurat că rana nu este deloc gravă. Mai îngrijorat era de lovitura de la ceafă. Vei muri în zori și vei fi scos de aici pe o targă, acoperit cu un cearșaf și vei fi transportat la o vilă de la marginea Bucureștiului... Trei oameni vor cunoaște taina „mortii“ dumitale: profesorul, Lia și cu mine...

— Lia?

Panait îi aruncă o privire strengărească.

— Ce, te pomenești că nu ești de acord?!

Evitînd răspunsul, Lucian spuse:

— Dar mama?

— Avem noi grijă de dînsa. Acum te-aș ruga să-mi spui exact semnalmentele „individului". Ce zici, te simți în putere s-o faci?

— Cum să nu, tovarășe maior?

Panait îl văzu cum își închide ochii, încercînd astfel să-și adune gîndurile. Privindu-l, îl cuprinse deodată un sentiment de duioșie, ca pentru un frate mai mic de care-l leagă o mulțime de amintiri și întîmplări comune. Își stima colaboratorul și-l prețuia pentru îndrăzneala, devotamentul și logica gîndirii sale. Și-l aminti în primele luni ale colaborării lor, cînd își închipuia că „tot ce zboară se mănîncă"!

— Înalt... 180—185 cm înălțime, începu Lucian să vorbească cu ochii închiși. Bine proporționat. Statură atletică. Numai natația — sport complet — dezvoltă o asemenea statură. Elegant... Costum maro, în dungi subțiri, la două rînduri... stofă romînească. Fața mare, pătrată, energică... Expresie inteligentă, de intelectual... Ochii cenușii. Obișnuiește fie să citească cu ochelari, fie să poarte ochelari de soare. La rădăcina nasului — un nas drept, cu nări prelungi — am observat o dungă vînătă, lăsată de rama ochelarilor. Barba deasă și aspră. Pielea albă. Părul blond, des, pieptănat lins, peste cap. Buzele nici prea subțiri, nici prea groase. Deasupra sprîncenei stîngi am observat o cicatrice cît un fir de ață. Mîinile mari și osoase... fără inele... unghiile bine îngrijite. La manșeta cămășii poartă niște butoni de aur rotunzi, pe care e gravat cîte un vultur negru.

Lucian tăcu. Deschise ochii. Îl văzu pe maior privindu-l și se bucură.

— Acum, dacă-i avem semnalmentele, s-ar putea să nu ne mai scape. Te las... trebuie să te pregătești de „moarte". O să ne vedem „dincolo", pe lumea cealaltă, în noua dumitale locuință. La revedere.

Îi strînse mîna și plecă.

A doua zi de dimineață o veste tristă se răspîndi în tot spitalul: un tînăr ofițer de securitate nu rezistase operației și-și dăduse sfîrșitul fără să

mai apuce să rostească vreun cuvînt. Către ora prînzului vestea o află şi doamna Petrescu. Izbucni în plîns. Apoi, cînd se mai linişti, îşi puse o rochie neagră şi se duse la biserica din apropierea casei.

* * *

Lucian se pomeni într-o cameră nu prea mare, foarte luminoasă, mobilată simplu. De pe patul său de suferinţă vedea printr-o fereastră înaltă nişte tufe de liliac. cîţiva pomi, care, pesemne, alcătuiau o livadă în jurul vilei. Mai zărea o fărîmă de cer albastru, punctată în răstimpuri de zborul unor păsări. Privea şi se gîndea că nu prea era obişnuit să zacă, ci să muncească, să alerge, să acţioneze, străduindu-se să facă faţă tuturor încercărilor. Se învăţase cu munca de mic. La Bucureşti venise desculţ şi zdrenţuit dintr-un sat de pe Argeş. Un frate de-al tatălui său — om bun şi inimos — l-a ajutat să intre ucenic la cazangeria uzinelor „Vulcan". Din prima zi intrase în clocotul atelierului. Muncea mult, iar trupul ostenit şi-l odihnea tot acolo, năpădit de păduchi. Dormea pe paie, laolaltă cu ceilalţi ucenici. Îndura multă mizerie, strîngînd din dinţi. Războiul era în toi pe toate fronturile, iar el înţelesese destul de repede că mizeria era starea celor mai mulţi oameni din uzină. Totuşi nu dăduse bir cu fugiţii. Rezistase pentru că dorea din toată inima să înveţe o meserie, iar cazangeria îl atrăsese dintr-un început.

În zilele insurecţiei. la îndemnul unchiului, ieşise împreună cu alţi ucenici să apere Capitala. Apoi intrase în rîndurile uteciştilor. avîntîndu-se cu îndrăzneală în vîltoarea vieţii politice din uzină. Îi plăcea munca, dar şi mitingurile şi demonstraţiile de stradă. Roadele acestei lupte se arătară destul de curînd. În urma unei acţiuni politice, la care participaseră mai toţi muncitorii întreprinderii, administraţia se văzuse nevoită să îmbunătăţească condiţiile de viaţă ale ucenicilor.

Căminul fusese mutat într-o altă clădire unde se amenajaseră trei dormitoare cu paturi, cearșafuri și pături noi.

Așa trecură anii. Devenise membru al P.C.R. și unul dintre cei mai buni cazangii din uzină, deși era încă foarte tînăr. Organizația îl sfătuise să se înscrie la cursurile serale. Așa că seară de seară, după terminarea lucrului, se ducea la școală. Profesorii îl apreciau, spunînd că are o minte ageră și memorie excepțională.

Venise și vremea armatei. Fusese încorporat în rîndurile trupelor M.A.I. și trimis undeva în apropierea hotarelor de apus ale țării. În zilele acelea înțelesese și mai bine cît de înverșunată era ura dușmanilor împotriva cuceririlor revoluționare ale clasei muncitoare. Se afla în Munții Semenicului cînd dușmanii îl asasinaseră pe comunistul Lazăr Cernescu de la Rusca. Îi văzuse trupul răpus... Țăranii din Rusca își conduseseră tovarășul pe ultimul său drum. Înțelesese că visul pentru care Cernescu își dăruise viața era propriul său vis. Unitatea lui pornise pe urmele asasinilor. În primele rînduri se afla și el, fruntașul Lucian Viziru.

Tot în armată se făcuse remarcat prin agerime, spirit de observație, memorie și fusese trecut în rîndurile cercetașilor. Apoi i se propuse să urmeze cursurile unei școli de ofițeri. Refuzase, spunînd că nu vede cum un cazangiu ar putea să devină ofițer. „Recunoaște, îi spusese locțiitorul politic al comandamentului, că așa cum un muncitor poate să devină un foarte bun inginer, tot așa poate să devină și un foarte bun ofițer. Gîndește-te și tu, inginer da și ofițer nu ?“ În cele din urmă acceptase propunerea. La școala de ofițeri se făcuse remarcat prin aceleași calități și își uimi profesorii prin aptitudinile sale pentru limbi străine. Învățase repede, datorită memoriei sale, franceza și germana.

Privea tufele de liliac, fărîma de cer albastru și se gîndea cu recunoștință la acel locțiitor politic al comandamentului care-i hotărîse viitorul. Numai după ce intrase în vîltoarea războiului din umbră cu dușmanii țării înțelesese cît de necesar era ca în funcțiile vitale ale revoluției să se afle acei oameni care au trăit pe propria lor piele exploatarea capitalistă, mizeria căminelor de ucenici, obida boierilor. Numai asemenea oameni ar fi putut să reziste pînă la capăt încordării și primejdiilor iscate de lupta complexă cu agenții puterilor imperialiste.

...Nu auzi cînd ușa se deschise, într-atît era de cufundat în gîndurile sale. Tresări însă cînd un glas îi spuse: „Bună ziua, fiule!".

— Mamă! exclamă el.

Scundă, cu o broboadă neagră pe cap, cu ochii umezi, bătrîna se apropie de pat.

— Săru' mîna, mamă.

— Tovarășu' maior mi-a povestit totu', vorbi ea, abia ținîndu-se să nu plîngă. Știu... știu... A trimis mașina după mine...

— Mamă...

Ea îl sărută, se așeză cuminte pe un scaun lîngă pat și-l privi tot ștergîndu-și cîte o lacrimă furișată fără voie. Cînd se mai liniști, își dădu broboada pe spate, descoperindu-și părul cărunt, pieptănat simplu și adunat la spate într-un coc bătrînesc.

— Cum îți e?... Te doare?

— Cum să fie, mamă? Ce a fost, a trecut... De durut nu mă mai doare. Uite mîna și brațul... Vezi? Nu-i deloc grav. Ea începu să-i povestească întîmplări cotidiene, ce gătise, cum îl așteptase cu masa și el nu venise, care mai sînt prețurile din piață. Lucian îi strîngea mîna și închidea ochii ascultînd-o cu încîntare.

— Ți-am făcut niște plăcinte cu brînză, de-alea care-ți plac ție. Îți dau demîncare p-aici? Ai? Azi ce ți-au dat? Ai poftă de mîncare? Tu spune, băiatule, că-ți fac și ți-aduc.

— Am de toate, mamă... Nu duc lipsă de nimic.

Continua să-i strîngă mîna și s-o asculte. Prin cîte nu trecuse și dînsa... Cît se mai zbuciumase pînă cînd s-a văzut la București, alături de singurul ei copil și sprijin. O mai ascultă multă vreme, apoi cuvintele ei începură să-l legene ca o melodie potolită și odihnitoare. Simți cum îl cuprinde somnul și adormi cu un surîs copilăresc în colțul gurii.

18 „FANTOMA" RAPORTEAZĂ ȘI DISPARE

Maiorul Panait ridică receptorul. De la celălalt capăt al firului i se raportă :

— Tovarășe maior, postul de goniometraj numărul 3 înregistrează în momentul de față emisiunea unui post clandestin.

— Vin imediat la voi... Calculați în același timp coordonatele. De voi depinde acum totul.

— Am înțeles, tovarășe maior, să se calculeze în același timp coordonatele.

Panait se uită la ceas : acele arătau orele douăzeci și unu și treizeci de minute. Nici că se putea o oră mai potrivită pentru o emisiune clandestină. Deschise dictafonul :

— Tovarășul locotenent major Frunză ?

— Ordonați, tovarășe maior, răsună glasul energic al lui Frunză, ordonați !

— Pregătește mașina... Plecăm imediat.

— Am înțeles, să trăiți.

Zece minute mai tîrziu, mașina maiorului gonea pe străzile Capitalei. În spatele șoferului, lîngă Panait, se afla unul dintre cei mai buni ofițeri calculatori ai postului de goniometraj și-i explică în timpul drumului particularitățile postului clandestin :

— Emisiunea a fost scurtă. Nici patru minute. De altfel, acest lucru se vede și după textul trimis la descifrat. Infractorul sau infractorii s-au folosit de un aparat de radioemisie foarte puternic

Calculul nostru a fost făcut în mare viteză. Ofițerul cercetă harta pe care o ținea pe genunchi, luminată de o lanternă. Emisiunea a fost făcută din acest punct... de la intretăierea străzilor Epureanu, Calea Văcărești, Negru Vodă... Jigniței. Un unghi, după părerea noastră, bine ales...

Mașina se apropie de țel. Trecu de Piața 1848, străbătu în viteză strada Bărăției și intră în Calea Văcărești.

— Ne apropiem, zise ofițerul de la goniometraj.

Maiorul îi făcu semn lui Frunză să încetinească viteza, apoi îi ceru să oprească în fața unei săli de cinematograf. Coborîră toți trei.

— Cît timp a trecut de la emisiune? se interesă Panait.

— Opt minute, raportă ofițerul de la goniometraj.

Ajunseră la punctul indicat de calculatori și mare le fu mirarea cînd se pomeniră în fața unei cooperative de reparat aparate de radio. Unitatea se afla exact la întretăierea străzilor indicate. Se apropiară și constatară că atelierul era închis, dar nu și cufundat în întuneric. Un bec răsfrîngea o lumină palidă. Văzură la ușă programul de lucru al atelierului. Conform acestui program. cooperativa se închidea la orele 19,30. Emisiunea însă fusese făcută la 21,30. Cercetară în tăcere împrejurimile. Trecătorii erau din ce in ce mai rari. „Căutăm un ac într-un car cu fîn ! își zise Panait, cuprins de un sentiment de amărăciune. Ar putea oare să existe vreo legătură între cooperativa asta și emisiunea interceptată? Da și nu, își răspunse Panait. Poate că emisiunea a fost lansată chiar din atelier, dar tot atît de bine ar fi putut fi făcută dintr-o locuință oarecare Dușmanul, recunoscu Panait. și-a ales bine această întretăiere de străzi."

Peste drum de cooperativă, Panait văzu un centru de răcoritoare. Făcu semn celorlalți să se retragă, iar el trecu strada îndreptîndu-se către chioșc. Ceru un pahar de sifon. Îl servi un bărbat

scund şi gras, cu o faţă bolnăvicioasă şi obosită. După ce înghiţi cîteva sorbituri, Panait întrebă:

— N-aveţi idee, cooperativa a închis de mult?

— De mult, răspunse în silă vînzătorul, în timp ce se ocupa cu spălatul unor pahare.

— Ba nu de mult, îl contrazise glasul unei femei. Din spatele unor stive de lăzi se arătă un cap prelung: să fie vreo zece minute de cînd l-am văzut pe tovarăşul responsabil plecînd. L-am văzut cînd închidea atelieru'...

— Da, da, încuviinţă şi bărbatul, la fel de plictisit, uitasem, nevastă-mea are dreptate...

— Păcat... L-am pierdut. M-o fi aşteptat... A plecat singur?

— Singur, răspunse femeia.

Maiorul plăti. Trecu din nou strada, de astă dată urmărit de privirile curioase ale negustorului, se opri în dreptul atelierului şi citi la uşă un alt anunţ: „În caz de incendiu, telefonaţi la 61... Responsabilul unităţii: Traian Decuseară, str. T... nr. 81." Panait memoră numărul de telefon, adresa şi se depărtă în susul Căii Văcăreşti, urmat la distanţă de ceilalţi doi. Cînd se văzură ieşiţi din raza vizuală a vînzătorului de răcoritoare, maiorul îi făcu semn lui Frunză să se apropie şi-i ordonă să-i telefoneze responsabilului unităţii:

— Vezi dacă este acasă. Dacă este acasă, cheamă-l urgent la unitate...

Frunză intră într-o tutungerie şi telefonă. După cîteva minute raportă:

— Mi-a răspuns soţia lui... Traian Decuseară nu-i acasă.

— Să mergem... Nu mai avem ce căuta pe aici la ora asta...

Urcară în maşină şi-i ceru lui Frunză să gonească spre minister. Maiorul părea abătut, descurajat. Pe drum mulţumi ofiţerului pentru operativitate şi exactitate. Apoi pînă la minister nu mai scoase o vorbă. La despărţire îi încredinţă lui Frunză o altă misiune:

— Traian Decuseară să fie pus sub supraveghere... Află pe unde a întîrziat.

Urcă în cabinetul lui de lucru și se așeză la birou. Închise ochii și rămase așa cîteva minute, gînditor. Puțin mai tîrziu îi deschise și văzu pe birou un dosar. Îl deschise și găsi în el textul descifrat al emisiunii-fulger. Citi: „Sînt prezent. Acționez cu succes. Sînt șanse serioase. Voi reveni. Fantoma".

„Iată deci și o «fantomă», gîndi Panait clătinînd din cap. Asta ne mai lipsea... o fantomă! Cîtă slăbiciune mai au oamenii ăștia pentru denumiri stranii! «Spionii fantomă!» «Superspionii!» Să am oare de-a face cu unul din categoria asta? «Acționează cu succes». În ce direcție? Să existe oare o legătură între acțiunea lui și a celor din Pireu?" Își aprinse o țigară și rămase împovărat de gînduri, privind într-acolo unde de obicei știa că-l găsește pe Lucian. Îi resimțea lipsa. Mai ales acum, cînd apariția unei „Fantome" complica și mai mult lucrurile. „Acționez cu succes"... „Deci „dumneaei" n-a părăsit Capitala. Unde să-l caut? Hotelurile au fost puse sub supraveghere. Semnalmentele transmise în toată țara. Unde naiba și-o fi găsit «Fantoma» asta adăpost?"

Sună telefonul. Panait recunoscu glasul răgușit al generalului care se interesa de evoluția cercetărilor.

— Tovarășe general, se văzu maiorul nevoit să raporteze, deocamdată, nimic nou... Da, da, am înțeles, să trăiți!... Noapte bună.

Își mai aprinse o țigară. Trecu la fereastră și văzu pe cer o lună care parcă îl îmbia, șoptindu-i: „Măi omule, mai ieși și tu nițeluș la plimbare!" Și plecă de la minister călăuzit parcă de această șoaptă siderală.

* * *

În ziua următoare, Panait îl vizită pe Lucian. Nu-i spuse nimic de cele petrecute în ajun. Se bucură găsindu-l acolo și pe profesorul Avramescu, asistat de sora Lia. Profesorul numai ce-și termi-

nase consultul și, parcă mulțumit de constatările sale, se adresă maiorului :

— Băiatul are un organism de invidiat... Peste două-trei zile ar putea să-și reia activitatea... Bineînțeles, fără a-și forța brațul. Trebuie să evite încăierările.

Lui Lucian i se lumină fața. Îl bucura că aprecierea profesorului fusese făcută nu numai față de Panait, ci și față de Lia care se tot prefăcea că nu-l observă.

— O să urmeze apoi un tratament, adăugă profesorul. De altfel, sora Lia va veghea în continuare ca pacientul să respecte prescripțiile medicale.

— Tovarășă Lia, vă rog să aveți grijă de acest flăcău... După cîte știu, dumnealui a jurat în fața istoriei să rămînă celibatar, glumi maiorul.

— Tovarășe maior! interveni Lucian oarecum stînjenit.

Lia însă, avînd în ținuta sa ceva din aerul grav și academic al profesorului, nu zîmbi, ci răspunse ca și cînd ar fi fixat un diagnostic :

— Și cred că va rămîne, tovarășe maior...

— Deci un caz incurabil, continuă Panait să glumească.

— Da, răspunse Lia, ferindu-se de privirile lui Lucian.

— Greșești, draga mea, interveni profesorul, îndreptîndu-și ochelarii pe nas, de moarte și de însurătoare omul nu prea scapă.

— Iată, dragii mei, cum trebuie înțeleasă problema. Panait se uită strengărește cînd la Lia, cînd la Lucian, apoi îl luă de braț pe profesor : să mergem, tovarășe Avramescu, vă conduc...

Și ieșiră, lăsîndu-i pe cei doi să descopere singuri dacă profesorul avea sau nu dreptate.

* * *

La birou îl aștepta locotenentul major Frunză.

— Ai executat ordinul ? întrebă Panait, așezîndu-se în fotoliu și poftindu-și colaboratorul să se așeze.

— Executat, tovarăşe maior.

— Raportează.

— Traian Decuseară este de patru ani responsabilul unităţii. Este o unitate fruntaşă. Are 38 de ani. Născut în Bucureşti... Căsătorit. Soţia lui este casnică. Are doi copii. Nu este membru de partid. Nici în trecut n-a făcut politică. Înainte de a fi devenit membru cooperator, a avut un atelier micuţ pe Apolodor. A fost printre cei dintîi meseriaşi din breasla sa care au intrat în cooperaţie. Aseară a întîrziat la un pahar de vin la restaurantul „Unirea" de pe Calea Văcăreşti. Era, cică, abătut...

— Cum stă cu gestiunea unităţii ?

— Bine. Este apreciat ca un om cinstit. De altfel, l-am văzut. Toată înfăţişarea lui este a unui om cinstit, cumsecade. Uitaţi-vă cum arată, tovarăşe maior. Frunză îi întinse maiorului o fotografie. Panait o cercetă şi împărtăşi părerea colaboratorului său. Chipul lui Decuseară avea ceva blajin, îngăduitor. Mai cu seamă buzele pline, senzuale îi dădeau această înfăţişare.

— Ce-mi ordonaţi, tovarăşe maior ?

— Continuaţi supravegherea lui Decuseară şi a unităţii respective.

— Am înţeles, să trăiţi !

* * *

În seara aceleiaşi zile se petrecu un alt eveniment. Exact la orele 21,30, un alt post de goniometraj îi raportă lui Panait interceptarea unei noi emisiuni radio. Caracteristicile emisiunii erau identice cu cele de ieri, numai că textul se arăta a fi mult mai complicat, iar coordonatele calculatorilor indicau un alt cartier al Capitalei. Şi tot ca şi în ajun, Panait însoţit de Frunză şi un ofiţer de la goniometraj zburară în direcţia coordonatelor stabilite. Mare le fu mirarea cînd se pomeniră în dreptul unei alte unităţi aparţinînd aceleiaşi cooperative de reparat aparate de radio. Atelierul, spre satisfacţia maiorului, era încă deschis. Panait nu ezită să se apropie şi să se uite în atelierul plin

cu aparate vechi de radio. Văzu prin vitrină un băiat de vreo şaptesprezece ani, chinuindu-se lîngă unul din ele. Răsucea încordat nişte butoane, lipindu-şi mereu urechea de difuzor. Panait mai zări pe masa lui de lucru o coală de hîrtie şi un creion. Se hotărî să intre, dar uşa era încuiată. Tînărul sări speriat şi strigă de la locul său :

— E închis !

— Deschide, strigă maiorul. vreau să te întreb ceva.

Se vedea că băiatul şovăie. La stăruinţele maiorului, se ridică şi veni la uşă, nu înainte de a ascunde în sertar hîrtia şi creionul.

— Ce doriţi ? întrebă el.

— O să vezi... Deschide !

„E tulburat băiatul, constată Panait. De ce oare ?“ Intră în atelier.

— E închis la ora asta... Nu mai primim comenzi... îl întîmpină băiatul. Ce doriţi ?

Panait se hotărî să treacă la un atac frontal şi se prezentă anume ca să-l impresioneze pe băiat.

— Sînt ofiţer de securitate.

Tînărul luă cu mîinile cuprinse de un tremur uşor legitimaţia întinsă de Panait, o citi şi. înapoind-o, zise :

— Mă şi aşteptam într-un fel...

— La ce te aşteptai ? întrebă Panait cu aceeaşi gravitate în glas.

— Tovarăşe maior, ştiţi, se fîstîci el... Mai întîi să încui uşa... Îmi daţi voie ?

Panait încuviinţă printr-un semn din cap.

— Tovarăşe maior, continuă băiatul după ce răsuci cheia în broască, vă aşteptam... Ba nu, mint... Am presupus c-o să se întîmple ceva...

— Te cam bîlbîi. Cum te cheamă ?

— Popescu Mircea.

— Ia spune, ce tot aşteptai ?... Ce tot presupuneai ? Şi apoi ce cauţi la ora asta în atelier ? După cîte ştim, atelierul se închide la orele 19,30. Aşa e ? Asta e programul ?

— Să vedeți, tovarășe maior, începu tînărul apropiindu-se de masa de lucru. Îmi place tare mult meseria asta. Responsabilul unității este un cumnat de-al meu. De la el am învățat meseria. El mi-a dat voie să rămîn astăzi mai tîrziu și să repar „Phillips"-ul ăsta vechi. Însă să vedeți ce mi s-a întîmplat. În timp ce lucram, mi s-a făcut foame. Îmi zic : mi-e foame, să mă duc să-mi iau ceva de mîncare, o chifliă, un covrig, ce-oi găsi. Închid, dau o fugă pînă la simigeria din colț, îmi cumpăr niște covrigi (Panait zări pe masă un covrig mușcat) și mă întorc. La înapoiere, văd o mașină... Un „Wartburg" se oprise ceva mai încolo, în întuneric... La volan, doi bărbați... nu le-am văzut bine fețele. Nu le-am dat nici o atenție. Am intrat în atelier și mi-am reluat lucrul. Uitați-vă, aici...

Tînărul se așeză pe un scaun în dreptul aparatului. L-am deschis să-l ascult, să-i controlez sunetul. Cînd, deodată, mi-a fost dat să prind un post puternic. „Ei drăcie !" mi-am spus. Semnalele nu erau întîmplătoare. Cunosc alfabetul „Morse". De mai bine de doi ani sînt membru al A.V.S.A.P.-ului. Am luat repede un creion și am început să notez. Punct — linioară — punct — linioară... Aproape cinci minute a durat treaba asta. Eram atît de emoționat de descoperirea mea, încît am simțit nevoia să ies în stradă, să văd vreo cunoștință, să-i spun ce auzisem. Uitasem de „Wartburg". Cînd am ieșit, am văzut din nou mașina. O pornea cu viteză. Am stat în stradă puțin și am revenit. Am încercat eu să descifrez, dar...

Radiofonistul scoase din sertar hîrtia pe care înainte o ascunsese. Panait aruncă o privire fugară peste semnele convenționale ale mesajului, împături apoi hîrtia și o ascunse în buzunar.

— Tovarășe Popescu, nu cumva era o altă marcă ?

— Mă pricep la mașini, tovarășe maior. Nu mă înșel niciodată. Cînd eram puști cîștigam toate concursurile pe tema asta.

— Crezi că există vreo legătură între mașină și emisiune ?

— Nu știu...

— Ce culoare avea mașina ?

— Culoarea bej, tovarășe maior. Au apărut multe de-astea în ultima vreme.

— Numărul mașinii nu cumva l-ai observat ?

— Nu... Însă am observat altceva. Cînd a plecat, am văzut că aripa din dreapta, din spate, fusese lovită și reparată... Urma reparației se vedea bine.

Panait se uită lung și admirativ la băiat : era înalt, cu trăsături frumoase.

— Te-ai speriat ?

— Da, mărturisi băiatul mai cu seamă în clipa cînd ați apărut dumneavoastră. Nu știu de ce, da' m-a cuprins teama.

Panait ii puse prietenește mîna pe umăr. Tînărul se ridică respectuos în picioare, iar la sfatul maiorului însemnă numărul său de telefon.

— Mă chemi mîine la orele unsprezece. Și te rog să nu mai povestești nimănui istoria cu mesajul pe care l-ai recepționat, cu mașina... Panait îi făcu strengărește cu ochiul : „priceput-ai ?".

— Nici cumnatului ? întrebă băiatul și, după intonația glasului, se putea ghici că-și iubește ruda.

— Nici !... Rămîne secretul nostru... secret de stat, mă înțelegi ? Și Panait îi făcu din nou un semn cu ochiul. Aștept să-mi telefonezi.

Ieșiră amîndoi. Strada era pustie și slab luminată.

— Uitați-vă, acolo a staționat mașina, lîngă stîlp !

Se apropiară de stîlp. Era prea întuneric ca să poată descoperi vreo urmă. „Nu cumva băiatul se înșeală ?" La vreo douăzeci de metri, se profila în întunecimea străzii mașina Securității.

— Vezi mașina aia de acolo ? Poți să-mi spui ce marcă este ?

Radiofonistul se uită într-acolo.

— Cum să nu, tovarăşe maior. E un „Renault" de tip vechi, '45-'46. Are un motor puternic, dar şi un consum mare de benzină.

— Exact ! exclamă maiorul mulţumit. În seara asta nu mai luaseră „Pobeda", ci un „Renault". Îi strînse mîna bărbăteşte. Îmi placi, te pricepi. Telefonează-mi mîine... să nu mă laşi să aştept.

— Se poate, tovarăşe maior ?

Panait se depărtă în direcţia maşinii, urmărit de privirile înflăcărate ale lui Mircea Popescu.

— Aţi stat cam mult, tovarăşe maior, îndrăzni Frunză să constate.

— Însă cu folos.

— Ce ordonaţi ?

— Zburăm pe strada T. la numărul 3

— La Traian Decuseară ? întrebă Frunză.

— Exact !

Maiorul se aşeză în fundul maşinii, lîngă ofiţerul de la goniometraj, care-şi trăda foarte rar prezenţa. După ce maşina porni în viteză, Panait i se adresă :

— Mesajul duşmanului a fost interceptat şi de un tînăr de la Cooperativa „Progresul". Uite textul, tovarăşe căpitan... Ia-l şi confruntă-l. Se pare că emisiunea a fost făcută nu departe de atelier, dintr-o maşină.

Panait tăcu. Îi plăcea întorsătura pe care o luaseră cercetările în jurul cazului „Siegfried" şi se bucura că intrase oarecum într-o luptă directă cu „Fantoma". Dăduse de o urmă concretă pe care, în nici un caz, nu trebuia s-o piardă. „Vedem noi, care pe care !" Şi din nou regretă absenţa lui Lucian.

— Ne apropiem, anunţă şoferul.

— Opreşte la un telefon public. Ai să cobori, tovarăşe Frunză şi ai să dai un telefon lui Decuseară. Explică-i că avem nevoie de el pentru nişte lămuriri... linişteşte-l, ca omul să nu se sperie de vizita noastră nocturnă. Ţii minte numărul ?

Maşina opri în dreptul unui bufet de cartier. Frunză coborî şi după cîteva minute se înapoie. Totul era în ordine. Decuseară îi aştepta.

— Vă însoțesc, tovarășe maior? întrebă Frunză.
— Da.

Într-adevăr Decuseară îi aștepta. Se vedea că omul apucase să se bage în pat și că, după telefonul lui Frunză, se îmbrăcase în grabă: își încheiase strîmb nasturii de la cămașă. Se arătă din cale-afară de politicos. Îi pofti într-o sufragerie nu prea mare, dar încărcată de mobilă. Se așezară în jurul mesei, iar soția lui Decuseară — o femeie scundă și bondoacă, dar cu o față jovială — îi servi cu dulceață de trandafiri.

— Știți, zise Decuseară, ca o justificare, nevastămea e moldoveancă... dulceața-i datină moldovenească.

Maiorul își ceru scuze că-i deranjează la o oră atît de tîrzie, dar chestiuni urgente solicitau ajutorul gazdei. Soția lui Decuseară se retrase.

— V-aș ruga, deschise Panait vorba, să ne ajutați să lămurim o problemă importantă. La ce oră ați plecat aseară de la unitate?

Gazda se uită în ochii maiorului, de parcă ar fi vrut să dea de rostul întrebării.

— O să vă răspund, se învoi el. Aseară am întîrziat în atelier ceva mai mult. Trebuia să pun la punct o situație contabilă... o situație care-mi dă de furcă. Mă pricep la radiofonie, dar nu și la birocrație..., iar birocrația asta mă omoară... Am plecat după ora nouă și m-am dus...

— ...la restaurantul „Unirea" și v-ați așezat la masă cu doi prieteni, i-o luă Panait înainte.

— Întocmai! exclamă Decuseară și ochii i se dilatară de uimire

— Nu asta ne interesează, îl liniști maiorul. În timp ce vă mai găseați încă în atelier, n-ați observat în stradă nimic deosebit?

— Adică?... Nu înțeleg...

— Nu vă amintiți, cam în jurul orei nouă și un sfert n-a staționat vreo mașină în fața unității? Un camion?... un taxi... un turism?

Decuseară căzu pe ginduri. Era un bărbat subțirel la trup, cu o față ascuțită și smeadă. Părul ne-

gru și cîrlionțat îi dădea un aer adolescent, deși trecuse de prima tinerețe.

— Da, parcă am zărit ceva... Își înălță privirile și se uită pe rînd la cei doi ofițeri. Cunoașteți poziția unității mele? O vitrină o am pe Epureanu, a doua pe Văcărești. Da, îmi amintesc... Da, da, în timp ce stăteam la o tejghea mai apropiată de vitrina din Epureanu, am zărit o mașină, iar apoi mi-am văzut mai departe de lucru.

— Ce fel de mașină era? Camion, turism, taxi?

— Dacă nu mă înșel, era un turism.

— N-ați reținut cumva culoarea mașinii?

— Nu, tovarăși, n-am reținut, mărturisi Decuseară cu părere de rău.

— Nici cît timp a staționat în fața unității nu vă amintiți?

— Îmi pare rău, dar nu-mi amintesc. În orice caz, foarte puțin, căci atunci cînd am plecat, mașina nu mai era în fața unității.

Frunză se uită la major și-și dădu seama că era mulțumit de ce aflase. Îl văzu cum se ridică și se sculă și el.

— Tovarășe Decuseară, vă mulțumesc. Iertați-mă că v-am deranjat la ora asta. Mulțumiți-i din partea noastră soției pentru dulceață. Noapte bună...

În ușă, Panait mai puse o întrebare:

— Pe tovarășul Mircea Popescu de la unitatea numărul 5 îl cunoașteți?

— Cum să nu! E cumnatul responsabilului. Un băiat foarte talentat. Dacă o să studieze, o să ajungă departe... Are cap... e un radiofonist înnăscut...

Trecuse de miezul nopții, cînd Panait îl chemă pe locotenentul major Frunză în biroul său să-i încredințeze o nouă misiune:

— Te duci încă în noaptea asta la Direcția Circulației și afli cîte „Wartburg"-uri sînt în Capitală, cine sînt proprietarii lor. Ai misiunea să găsești pe proprietarul unui „Wartburg" bej, cu aripa

dreaptă din spate accidentată și reparată. De pe această mașină au fost lansate două mesaje ale dușmanului. Ele au fost lansate special de lîngă niște ateliere de reparat radiouri pentru a induce în eroare goniometrajul și pentru a ne încurca cercetările noastre. Ai înțeles ?

— Înțeles, tovarășe maior.

— Acționează.

Rămase singur. Se ridică și începu să se plimbe încet, îngîndurat prin cabinet, cu mîinile la spate, ca și cînd s-ar fi plimbat undeva pe străzile Bucureștiului. Aștepta să i se aducă textul descifrat al ultimului mesaj. Ar fi putut să lase treaba asta pentru a doua zi, dar experiența îl învățase că, în anumite împrejurări, orice clipă pierdută nu poate fi decît în folosul dușmanului. Instinctiv, înțelegea că trebuie să acționeze cu viteza dușmanului și chiar s-o întreacă. „Asasinul lui „Olariu", recapitula el în gînd ultimele evenimente. s-a folosit de o identitate falsă. A dispărut fără urme. A ieșit iar la suprafață. A stabilit că securitatea se ocupă de „cazul Olariu"... Nu i-a fost teamă să-și trădeze prezența... A acționat subapreciindu-ne... după părerea mea, numai un „maestru" poate să riște așa cum a riscat el, „Fantoma". Chestia cu biletul de cinematograf o demonstrează... Se simte tare, sigur pe capacitatea lui... A vrut să-l asasineze și pe Lucian ? De ce ? Care-i logica acestor acțiuni ? E totuși un agent deștept. ingenios, periculos. Emisiunea de pe o mașină care circulă prin oraș nu este ceva nou... Dar lansată de lîngă niște ateliere de reparat radiouri, e o chestie... Dacă ești un profan, te prinzi... Începi să te ocupi de cei din atelier, în loc să iei adevărata urmă... Ieri a transmis un mesaj... astăzi altul... Nu-i cunosc conținutul... O să-l aflu... Folosește un „Wartburg". O fi al lui sau nu ?" se întrebă Panait, oprindu-se brusc în mijlocul biroului. I se aduse textul descifrat.

— L-ați confruntat cu textul înregistrat de Mircea Popescu ?

— Da, tovarăşe maior, răspunse ofiţerul desciffrator, este identic cu al nostru. Îmi daţi voie să mă retrag ?

Panait încuviinţă. Trecu la birou şi citi cu interes : „În zorii zilei de 18 am aşteptat confirmarea primirii mesajului meu. Din păcate, nu v-am auzit. Ce se petrece ? Dispar sau nu ? Aştept răspunsul aşa cum ne-am înţeles. Fantoma".

Panait confruntă cele două mesaje. Se opri asupra cuvintelor : „Dispar sau nu ?" şi înţelese că „Fantoma" nu era un agent de rînd, ci un „as". solicitat să intervină în anumite situaţii. Îl asasinase pe Olariu şi dispăruse. Unde ? Apăruse din nou, încercase să-l ucidă pe Lucian şi era convins că-l „lichidase". Iar acum aştepta ordinul să dispară. Unde ? Ordinul întîrziase, nu-l primise. De ce oare ?

Zăbovi multă vreme asupra acestor întrebări, fără să găsească vreun răspuns. Apoi îşi zise : „Primul mesaj l-a lansat seara la orele 21,30 şi a aşteptat răspunsul în zori. Al doilea mesaj l-a lansat la aceeaşi oră şi deci „Fantoma" va aştepta răspunsul..." Panait îşi cercetă ceasul... „În zori... adică acum... Va trebui să atrag atenţia... celor de la „Interceptări"... Şi mai departe ? De urmărit „Wartburg"-ul... Aşa voi face !" Ridică receptorul şi dădu cîteva ordine.

În jurul orei opt i se raportă : „În zorii zilei nu s-a semnalat nici o interceptare".

19 SÎNT UN EVADAT

Tot în primăvara anului 1956, un turist bucureştean — Vasile Iacoş — plecă prin mijlocirea Oficiului Naţional de Turism în Republica Democrată Germană. Itinerarul cuprindea vizitarea oraşelor Leipzig, Drezda, Weimar. Ajunşi la Leipzig, turiştii fură instalaţi la un hotel din apropierea gării. În-

tr-una din seri, conducătorul grupului constată absența lui Vasile Iacoș, dar nu acordă nici o atenție acestui fapt. Abia a doua zi înțelese că turistul fugise.

Într-adevăr, Vasile Iacoș fugise. Își economisise mărcile. Cumpărase un bilet pentru Berlin. Urcase în tren fără nici un fel de bagaj (lucrurile și le lăsase la hotel). După o călătorie de cîteva ceasuri, ajunsese cu bine în capitala R.D.G. De acolo, în aceeași zi, trecuse dincolo, în Berlinul occidental, unde se prezentase la prima secție de poliție. Acolo declarase într-o germană perfectă :

— Sînt un evadat... am fugit din Romînia. Am evadat de dincolo de cortina de fier. Sînt german... de fapt, numele meu este Hans Helmuth Wolff... m-am născut în Thuringia... Sînt un fost ofițer al armatei germane.

Toate acestea fură spuse aproape pe nerăsuflate și, pesemne, „evadatul" se așteptase să fie îmbrățișat frățește, căci tare se mai întristase auzindu-l pe polițist întrebîndu-l plictisit :

— Și acum ce vrei de la noi ?

Întrebarea îl derută și se uită cu ochi tîmpi la polițist

— Te-am întrebat : și acum ce vrei de la noi ? Bani ? Popularizare ? Willy, ia vino-ncoa', strigă ofițerul după un alt polițist ce se afla în camera de gardă. Condu-l pe dumnealui la „Asociația persoanelor strămutate". Apoi se adresă iarăși „evadatului". Acolo o să se aranjeze totul... Dolari ! Popularizare ! Declarații ! Dacă vrei, poți să ajungi și-n Legiunea străină. Dă-mi actele.

Hans Helmuth Wolff se căută instinctiv prin buzunare, și-și aminti că n-are asupra lui nici un act, că sosise în R.D.G. ca simplu turist, pe baza unui pașaport colectiv.

— N-am nici un act, mărturisi el cu o voce ștearsă.

Ofițerul de serviciu își înălță bănuitor o sprînceană subțire și blondă. „Evadatului" i se urcă tot

sîngele în cap. „Asta e în stare să mă trimită înapoi, după acte !“ gîndi el speriat. Dar polițistul nu obiectă nimic.

— Willy, n-are acte... Du-l așa ! Ofițerul căscă, bătîndu-se cu palma la gură.

— N-ai acte ? întrebă și Willy.

— N-am.

— Să mergem, nu e prea departe de aici. Rostise cuvintele de parcă l-ar fi invitat pe Hans Helmuth la o plimbare prin oraș. Și acesta îl privi cu recunoștință. Polițistul însă îi spulberă orice iluzie. Luă o pereche de cătușe și, răsucindu-i cu dibăcie brațele la spate, i le prinse ca într-o menghină. „Evadatul“ îngălbeni și încercă să se apere, dar fără vlagă :

— Sînt și eu german... sînt ofițer.

— Lasă muzica ! îl repezi Willy. Cunoaștem noi cîntecul ăsta al vostru. Dă-i drumul ! Și-l înghionti spre ieșire.

Hans Helmuth Wolff ieși în stradă, însoțit de polițist, la un ceas cînd străzile cunoșteau o animație intensă. Trecătorii se uitau curioși după dînsul, iar copiii, ceva mai curajoși și mai obraznici, se apropiau și cercetau cătușele, întrebînd :

— Unde l-ai prins, herr Willy ?

Polițistul mai mult grohăia decît vorbea. Îi izgonea pe copii cu niște vorbe pe care nici Helmuth nu le înțelegea.

— Uite, herr Willy, îi e rușine de ce a făcut...

Helmuth mergea umilit, cu capul în piept; nu îndrăznea să se uite nici în stînga, nici în dreapta. Își închipuise altfel clipa întîlnirii cu patria sa, cu tinerețea și visurile sale. Iar acum era luat drept un borfaș de rînd, el, Hans Helmuth Wolff, ofițer german care a adus patriei atîtea servicii !

Merseră pe jos o bucată de drum, apoi intrară pe o stradelă laterală, îngustă, cu case triste și cenușii. Pătrunseră într-una din ele. Urcară niște trepte și se opriră la primul etaj, în fața unei uși

înalte, pe care o tăbliță modestă indica sediul: „Asociația persoanelor strănutate". Polițistul sună. Se auzi o voce: „Cine-i acolo?" Însoțitorul lui Helmuth se recomandă. Ușa se deschise automat și pătrunseră într-un vestibul întunecos și pustiu. De acolo trecură într-o altă încăpere, unde la un birou trona un bărbat de vreo cincizeci de ani, mic, borțos, chel. La apariția celor doi, el se ridică în picioare, ieșindu-le în întîmpinare. Dar cînd îl zări pe Helmuth cu cătușele la spate se înfurie și-și arătă fățiș nemulțumirea:

— Ce-i asta, bunul meu Willy? Ți-am spus de atîtea ori! Dă-le încolo de cătușe! Doar omul ăsta nici n-a atacat o bancă și nici la drumul mare n-a jefuit...

— Ce pot să fac, herr Gutmann, se apără polițistul, în timp ce scotea cătușele, spuneți și dumneavoastră? Instrucțiunile sînt instrucțiuni! Disciplina-i disciplină. N-am voie s-o calc.

Lui Helmuth îi plăcu dojana acestui necunoscut, căruia numele Gutmann părea să i se potrivească. În suflet îi încolți un licăr de încredere.

— Poți să pleci, herr Willy, și să știi c-o să mă plîng pentru chestia cu cătușele. Apăsă pe unul din butoanele de pe birou și ușile începură să se deschidă rînd pe rînd.

Gutmann își reluă locul la birou, în fața a trei telefoane de culori diferite: negru, alb, roșu. Helmuth privi în jur și găsi încăperea mobilată mai mult decît sobru, chiar sărăcăcios. Se aștepta să fie poftit să se așeze.

— Cine ești? întrebă Gutmann, de astă dată cu un glas autoritar, dar, fără să piardă nimic din ținuta omului bun și înțelegător.

— Sînt un evadat, răspunse Helmuth... Și repetă cuvînt cu cuvînt tot ce declarase la secția de poliție. Cînd termină, Gutmann impresionat parcă de cele auzite, îl pofti să ia loc. Helmuth se așeză și, amintindu-și cum îl trataseră cei de la poliție, își

spuse că totul n-a fost decît un accident și nu este cazul să se descurajeze.

— Așadar sînteți căpitan ?

— Da, și am fost camaradul lui Kurth von Krämer, șeful Serviciului german de spionaj din Romînia.

Helmuth nu-și ascunse mîndria, mărturisind gradul și funcția avută în anii războiului.

— Herr căpitan, sper că n-o să mă refuzați ? Un schnaps...

Izbucni într-un rîs scurt și vesel. Transpirase și-și tampona chelia cu o batistă mare și multicoloră. După asta scoase din birou o sticlă și două pahare.

— E un schnaps foarte bun, aprecie el, în timp ce turna băutura în pahare. Deci l-ați cunoscut pe von Krämer. Să bem !

Se ridicară în picioare și ciocniră ca doi vechi camarazi de arme.

— Bună băutură ! De mult n-am mai luat un schnaps veritabil, mărturisi Helmuth încîntat.

Gutmann îi mai puse cîteva întrebări, apoi îl încunoștiință că va trebui să treacă într-o cameră alăturată, unde să dea o declarație amănunțită cu privire la persoana și activitatea sa.

— Înțeleg, se învoi Helmuth. N-am nimic contra...

Gazda apăsă pe un buton și raftul plin de cărți începu să se miște descoperind o ușă ce dădea într-o garsonieră foarte elegantă.

— Te rog, herr căpitan, să te simți ca la dumneata acasă. Poți să-ți faci și o baie dacă vrei.

Politețea lui Gutmann îl impresionă într-atît pe Helmuth, încît ochii, fără voia sa, i se umeziră. Gazda se retrase discret ; în urma sa biblioteca reveni la loc. O clipă, Gutmann se uită spre ușă, apoi ridică receptorul telefonului alb, formă un număr și vorbi :

— Raportează Gutmann. S-a prezentat un transfug din Romînia. Se dă drept german... căpitan Hans Helmuth Wolff, din aparatul șefului Serviciului ger-

man de spionaj din Romînia... Cum ?! Da, am înțeles. Vă mulțumesc, o să am grijă.

Lăsă receptorul jos și începu să-și frece nervos bărbia.

* * *

„DECLARAȚIE"

„M-am născut în anul 1918, în Thuringia. Părinții mei — Friederich și Annye Helmuth Wolff — sînt originari din Thuringia. Mama — este o descendentă directă din familia baronului von Wehner. Tatăl meu a făcut parte dintr-o familie de intelectuali germani și este doctor în drept. În timpul primului război mondial a luptat pe frontul de răsărit, apoi pe cel din Romînia, avînd gradul de maior. A mai făcut parte din comisia care a pregătit Tratatul de pace de la Buftea. Pentru merite militare deosebite a fost decorat cu înalta decorație „Crucea de fier". Tatăl meu, fiind un bun patriot, a cultivat în mine o dragoste profundă pentru țara mea, pentru marile idealuri ale Germaniei. Am fost unicul lor copil, așa că părinții s-au străduit să-mi dea o educație cît mai aleasă. Am învățat la liceul din Thuringia, apoi după absolvire, la intervenția părintească, am intrat la Școala de ofițeri din Tilsit. Tatăl meu a fost un membru marcant al Partidului Național Socialist. A condus mulți ani Secția din Thuringia. Concepțiile sale patriotice au avut o mare influență asupra mea. Încă din anii adolescenței am năzuit să fac parte activă din marea armată care va șterge pentru totdeauna rușinea de la Versailles și va reda Germaniei gloria ei străveche. Am primit cu încredere schimbările aduse de instaurarea celui de-al treilea Reich. Am luat parte activă, ca elev al Școlii militare, la toate evenimentele care au pregătit anul 1933. În perioada asta l-am cunoscut și m-am împrietenit cu Kurth von Krämer, fiul baronului Karl von Krämer din Prusia. Era în ani și în grad mai mare decît mine. Totuși ne-am împrietenit. Pot spune că l-am iubit pe acest fiu al Ger-

maniei. Pentru mine el întruchipa adevărata și nemuritoarea nobleţe a rasei noastre. Îl însoţeam peste tot și încercam o mîndrie justificată, știindu-mă în anturajul său.

In anul 1935 el mi-a propus să părăsesc specialitatea de artilerist și să mă dedic — așa cum de altfel a făcut și el — spionajului militar. Mi-am dat asentimentul. Peste cîteva zile după convorbirea noastră m-a prezentat amiralului Cannaris. După cîtva timp, lui von Krämer i s-a încredinţat o misiune grea: organizarea și conducerea reţelei din Romînia. Eu aveam să-l însoţesc pretutindeni. Am început să învăţ limba romînă. Von Krämer o știa. Tatăl meu, aflînd că voi pleca în Romînia, s-a bucurat. El luptase acolo și avea numai cuvinte de laudă pentru frumuseţile naturale ale Romîniei. Mai spunea că dacă Romînia nu și-ar fi înnobilat sîngele prin dinastia Hohenzollern n-ar fi devenit niciodată un stat modern.

Am învăţat destul de repede limba romînă. Iar în 1937 am plecat împreună cu von Krämer în Romînia, ca reprezentanţi ai firmei „Juliu Meinl". Am remarcat în această călătorie aptitudinile remarcabile ale lui von Krämer. Era un ofiţer de informaţii și contrainformaţii înnăscut. Un mare talent. Călătoria noastră s-a soldat cu o „lărgire" a magazinelor „Iuliu Meinl". Tot în această călătorie, von Krămer s-a întîlnit în chilia unei mănăstiri cu una din căpeteniile mișcării legionare romîne. Prin mijlocirea acestuia a cunoscut pe un ofiţer romîn — Gheorghe Strachină — care mai tîrziu, avea să ajungă un pion important al reţelei noastre. În anul 1938 ne-am înapoiat în Romînia, tot ca reprezentanţi ai unei firme comerciale. Conform principiilor organizatorice ale lui von Krämer, eu n-aveam voie să mă ocup de altceva decît de cifrul de transmitere a informaţiilor. Însă pe baza a ceea ce cifram și transmiteam, mi-am dat seama că reţeaua condusă de von Krämer era alcătuită din agenţi recrutaţi din medii sociale foarte diferite, de la vînzători ambulanţi pînă la generali și miniș-

tri. În birourile firmei unde lucram, eu treceam drept un funcționar umil ce-și însoțește șeful pretutindeni.

În toamna anului 1940, cînd glorioasele noastre trupe au intrat în Romînia, von Krämer a răsuflat ușurat. M-a chemat la dînsul: ocupa un apartament elegant în strada P. nr. 11 — cartierul elitei bucureștene. Era tare fericit. Am închinat pentru Marea Germanie. Ridicînd cupa de șampanie, el a spus: „Hans, bunul meu camarad și prieten, dacă astăzi soldatul german a putut să ocupe Romînia fără să tragă un singur foc de armă, aceasta ni se datorește și nouă!". Apoi mi-a adus la cunoștință că începînd chiar din ziua următoare aveam permisiunea să apărem pe străzile orașului în uniforma Armatei noastre. Știrea ne-a emoționat pe amîndoi pînă la lacrimi.

Într-adevăr, din ziua următoare, nu mai eram „reprezentanți ai unei firme comerciale", ci ofițeri ai Germaniei. Începea, în activitatea noastră, un alt capitol. Din nou mi-am dat seama de forța organizatorică a lui von Krämer. Ca la o comandă, a început să funcționeze un întreg aparat oficial. Cînd și cum îl organizase, n-am putut să înțeleg niciodată. Către sfîrșitul lui 1940 a apărut în mijlocul nostru domnișoara Gretel Lindenberg, care i-a devenit secretară. Era o femeie frumoasă, rece, dar la brațul lui von Krämer devenea cuceritoare. Ea a înlocuit o parte din atribuțiile mele și trebuie să declar că, în materie de cifru, era o ființă înzestrată cu o imaginație bogată.

Sediul nostru îl amenajasem în clădirea hotelului „Splendid", la un pas doar de Palatul Regal. Deși lucram în apropierea lui von Krämer, ne întîlneam destul de rar și atunci în apartamentul său, unde redeveneam aceiași vechi camarazi de arme. Aflasem că luase obiceiul să viziteze destul de des Castelul Peleș din Sinaia, construit de regele Carol I de Hohenzollern. Într-o zi, întrebîndu-l dacă este adevărat, mi-a răspuns afirmativ. „Îmi place, mi-a mărturisit el, să-mi petrec timpul prin castel, el

îmi evocă Germania, îmi cheamă în minte umbrele strămoșilor". L-am înțeles.

Incepuse războiul. Aparatul nostru lucra excepțional. Faptul că ne aflam pe teritoriul unui aliat, fără îndoială că ușura foarte mult misiunea noastră. Din ordinul lui von Krämer am plecat în vara anului 1942 pe front, ca ofițer romîn și pentru a constata personal starea de spirit a armatei romîne. Înapoindu-mă, i-am raportat că moralul soldatului romîn este scăzut, că nu trebuie nici o clipă să ne încredem în acest aliat. M-a ascultat cu interes și pentru întîia oară s-a uitat bănuitor la mine. Mi-a răspuns că mă înșel, considerînd concluziile mele ca fiind eronate. Mi-a atras atenția că trebuie să știu să deosebesc plebea de aristocrație și că această castă socială reprezintă de fapt cheia care va asigura Romîniei o prietenie solidă cu Germania. Ar fi însă nedrept din partea mea să nu arăt, în același timp, că von Krämer a fost unul dintre puținii germani care a sesizat soarta ultimului război. Bătălia de pe Volga nu l-a aruncat în brațele disperării. El vedea continuarea războiului anticomunist pe alte planuri. L-am văzut lucrînd cu entuziasm la reorganizarea rețelei. Acum era convins că romînii nu erau niște aliați credincioși și că va interveni un ceas cînd armata romînă va întoarce armele împotriva noastră. O asemenea întorsătură a evenimentelor trebuia să găsească o rețea organizată pe alte principii. Operația de reorganizare el și-a intitulat-o „A.O.3", adică „Any Ondra 3". Nu reprezintă pentru nimeni un secret faptul că marea artistă a ecranului german a fost amanta lui și că a iubit-o cu toată sinceritatea. Nici pînă astăzi nu știu ce reprezintă acel 3 al inițialei „A.O." Legile nescrise ale spionajului m-au oprit să-l întreb pe von Krämer cum și-a conceput organizarea. O dată l-am întrebat ceva, dar el mi-a răspuns laconic: „Viitoarea rețea va avea o altă structură organizatorică. Dacă romînii vor îndrăzni să rupă alianța militară cu noi, ei nu se vor mulțumi să se oprească în pragul

acestui act, ci vor merge mai departe, vor putea să treacă la înfăptuirea revoluției comuniste. Iar poziția noastră față de Romînia, și nu numai a noastră, ci și a altor puteri capitaliste, va fi fundamental alta. Germania de mîine trebuie să găsească în Romînia o rețea puternică, un izvor serios de informații". Mărturisirea sa m-a convins sincer că von Krämer n-a capitulat și că nici n-avea de gînd să capituleze, ci să continue lupta. Am înțeles că eu nu fusesem inclus în operația „A.O.3". Îmi închipuiam însă că mi-a pregătit o altă misiune ce mi-o va încredința la timpul potrivit. Cu atît mai mult am crezut acest lucru, cu cît el mi-a cerut să-mi pregătesc o nouă „identitate". L-am ascultat. Am devenit astfel un refugiat polonez care a optat pentru cetățenia romînă. N-a mai apucat să-mi încredințeze noua mea misiune. Deznodămîntul Romîniei devenise clar. Von Krämer muncea ziua și noaptea din răsputeri. Și nu numai el, ci tot aparatul nostru. Dar evenimentele ne-au depășit. Capitularea Romîniei ne-a luat prin surprindere. După întrevederea Hitler — Antonescu o așteptam mult mai tîrziu, în toamnă. În ziua de 23 august 1944 mă aflam cu Gretel în birourile din clădirea hotelului „Splendid". Știrile erau din ce în ce mai proaste și mai surprinzătoare. Insurecția izbucnise în București deși ofensiva rușilor se desfășura la Iași. Dintr-o clipă într-alta am fi putut fi încercuiți și arestați. Von Krämer era calm. Nădăjduia că trupele noastre cantonate la Băneasa și Otopeni vor pătrunde în București și-l vor ocupa, iar forțele comuniștilor vor fi înfrînte. Comandamentul german al aviației din București se afla în legătură cu unitățile sale și von Krämer știa acest lucru. Într-adevăr, aviația noastră a început bombardarea orașului. Din nefericire, bombele care trebuiau să cadă pe clădirea Palatului Regal unde se găseau insurecționiștii au căzut și pe sediul nostru. Am fugit spre adăpost. Prea tîrziu. Totul se prăbușea peste noi. Von Krämer a fost rănit și încă foarte grav. Și-a

dat sufletul în brațele mele și ale lui Gretel. Înainte de a muri, acest brav fiu al Germaniei a mai găsit putere să-mi vorbească. Mi-a spus cu buze tremurînde de muribund: „Tu, Hans, preiei comanda. Arhiva reorganizată «A.O.3» se află într-o casetă... ascunsă în apartamentul meu... Mai există una... falsă, pe care am făcut-o să ajungă în mîinile englezilor... Tu... La mine acasă... cu fotografia... Anei...". Atît a mai apucat să-mi spună. A murit pe cînd încercam încă să-l salvăm. N-aveam decît un singur gînd, să ajung la apartamentul lui von Krämer și să intru în posesia casetei. Cheile apartamentului se și găseau în buzunarul meu. Pe cînd ne strecuram printre ruine, cu von Krämer în brațe, am fost luați prizonieri. Am fost nevoit să-i las cadavrul între ruinele hotelului. Gretel însă a scăpat ca prin minune. Nu voia să cadă în mîinile rușilor.

Mă văd acum nevoit să lămuresc un alt capitol al existenței mele. In anii cît am stat în București, am cunoscut la o recepție pe văduva unui colonel romîn. M-am îndrăgostit și am întreținut cu ea legături sincere de dragoste. Locuiam împreună și eram considerat soțul ei nelegitim. Mă iubea. Știa cine sînt și lucra pentru noi, deși în casa ei nu-mi făceam niciodată apariția în uniformă, iar prietenii ei știau că nu sînt decît un refugiat polonez. Îmbrăcămintea mea civilă, în sfîrșit, actele mele se aflau la ea. Eu însă căzusem prizonier. Împreună cu alți ofițeri am alcătuit un convoi trist și batjocorit de cei care pînă-n ajun ne-au fost aliați. Nu trebuie să insist asupra sentimentelor pe care le-am încercat în clipele acelea. Orașul ardea. Aviatorii noștri stîrniseră panică. Am avut și noroc. Bucureștiul, de fapt, în ziua aceea se afla căzut în încercuirea trupelor noastre. Pe noi, prizonierii, n-aveau unde să ne ducă sau cum să ne scoată din oraș. Noaptea am fost băgați în curtea unei școli. Dumnezeu a fost de partea noastră. Încă în noaptea aceea am izbutit să mă strecor pînă

la locuința prietenei mele. Acolo m-am adăpostit multă vreme. Apoi, cînd lucrurile s-au mai liniștit, mi-am reluat pe deplin identitatea refugiatului polonez. Situația în Romînia era tulbure. Mă gîndeam să fug și să trec linia frontului. Nu puteam însă să uit ultimele cuvinte ale lui von Krämer. Mă gîndeam într-una la serviciile pe care le-aș mai fi putut aduce patriei mele salvînd arhiva. Dădusem tîrcoale fostei locuințe a lui von Krämer. În ea însă se mutaseră niște ofițeri sovietici, apoi familia unui cunoscut intelectual. Mă hotărîsem să fug. Dar au intervenit alte evenimente: se zvonea că americanii și englezii vor să pună mîna pe putere în Romînia. În condițiile astea, mi-am spus, trebuie să rămîn, să încerc să organizez o rețea... Atunci, pentru întîia oară, mi-am dat seama cît de mult a greșit von Krämer lucrînd într-o conspirativitate atît de deplină și, mai cu seamă, de unul singur.

N-am mai putut să fug. Sfîrșitul războiului, capitularea necondiționată a țării mele m-au zdruncinat puternic. Voiam să plec, dar nu mai aveam unde. Politica americanilor și englezilor față de noi n-am înțeles-o decît mult mai tîrziu. Procesul de la Nürnberg m-a determinat să rămîn ascuns în Romînia. Aveam un adăpost sigur și bun. M-am căsătorit. Conform legislației romînești am putut lua numele soției mele. Devenisem un oarecare Vasile Iacoș. Cunoștințele ei m-au ajutat să-mi găsesc o slujbă: am devenit casier la Întreprinderile Comunale București. Așa au trecut zilele, anii. Nici o clipă în acest răstimp n-am încetat să mă gîndesc la patria mea. Urmăream îndeaproape desfășurarea evenimentelor. Dar, în același timp, nu puteam să nu mă gîndesc la caseta ascunsă în apartamentul lui von Krämer, cheia operației „A.O.3.". Incursiunile mele în jurul apartamentului s-au soldat cu rezultate lipsite de importanță. Visul meu cel mare acum nu era altul decît a reda Germaniei caseta lui von Krämer.

Din păcate nu a putut fi realizat. Pe măsură ce anii se scurgeau, viața mea pe meleagurile străine

devenea tot mai grea. Mi-era dor de țară, de poporul meu. Pîndeam cu nerăbdare clipa cînd voi izbuti să fug. Așteptarea mi-a fost răsplătită. Ocazia s-a ivit prin mijlocirea unei organizații de turism. I-am mărturisit soției intenția mea de a-mi revedea patria. Tocmai se anunțase o excursie în partea de răsărit a Germaniei. Femeie de obîrșie boierească, ea nu s-a împotrivit, ci m-a ajutat cu modestele ei economii. M-am înscris, și, spre marea mea surprindere, plecarea mi-a fost aprobată. Mi-au fost de folos „actele poloneze". Așa am ajuns la Leipzig. Acolo m-am convins că pot să fug în Vest. N-am ezitat. Așa se face că, după atîția ani, am ajuns din nou în Germania, pe care am slujit-o și visez s-o mai slujesc cu același devotament.

Nu știu nimic de soarta părinților mei. Nădăjduiesc că mă veți ajuta să-i regăsesc.

HANS HELMUTH WOLFF

* * *

Declarația lui Helmuth ajunse, fără nici un alt ocol, pe biroul lui Gedlen. Acesta o citi cu interes, apoi ordonă ca Helmuth să fie adus la dînsul. Nu-i plăceau asemenea cazuri. Le suspecta. Îi aminteau de școala diversionistă a spionajului englez, de mult cunoscuta afacere Lawrence. Chiar dacă mai manifesta o anumită înțelegere față de un transfug era și ea plină de rezerve. N-avea cum să verifice toate antecedentele lui și să-i stabilească cu exactitate profilul moral și politic. Dacă ar lua, nu mai departe decît cazul lui Hans Helmuth Wolff: fără îndoială un caz foarte interesant. Auzise de el în anii războiului, dar nu-l cunoscuse personal niciodată. De mai bine de optsprezece ani Helmuth nu mai avea nici o legătură cu țara și cu camarazii săi. Pretinde că a trăit in Romînia, ascuns. Cum ar putea Gedlen să verifice dacă minte sau nu? Au trecut doar atîția ani și în acest răstimp cîte nu i se pot întîmpla unui om? Gedlen nu putea să nu-l suspecteze. De ce n-ar presupune că romînii au pus

mîna pe el, iar acum încearcă să-l plaseze? Totuşi, Gedlen găsise declaraţia lui Helmuth nu numai interesantă, ci şi foarte actuală. Dar tocmai aprecierea asta „foarte actuală“ stîrnea în sufletul lui Gedlen bănuieli. De ce Helmuth a picat acum şi nu altă dată? De ce tocmai în momentul cînd agenţii lui se găsesc în căutarea arhivei lui von Krämer?

Hans Helmuth Wolff sosi în localitatea unde Gedlen îşi avea sediul, pe calea aerului, însoţit de un agent al lui Gutmann care, cît timp ţinuse zborul, se prefăcuse că doarme. Dar Helmuth stabili cu uşurinţă că „adormitul“ îl supraveghea şi încă foarte atent. De la aeroport, o limuzină elegantă îi transportase la una din frumoasele vile de la marginea localităţii. Pe Helmuth confortul vilei îl impresionă plăcut, şi-şi spuse că, în sfîrşit, se găsea pe drumul cel bun. Puţin mai tîrziu însă îşi dădu seama că vila şi confortul ei nu reprezentau decît un „domiciliu forţat!“. I se interzise să părăsească apartamentul sau să telefoneze. Nu-i era permis decît să se odihnească, să citească sau să se plimbe în grădină, bineînţeles însoţit de cîte un agent. Situaţia asta nouă îl descumpăni, apoi se linişti, dînd dreptate, într-un fel, celor care erau chemaţi să-i judece cazul. Presupusese că în primele săptămini va fi supus unor cercetări minuţioase. Totuşi anchetatorii ar fi trebuit să aibă în vedere că el, Hans Helmuth Wolff, nu-i un transfug de rînd, ci e un fost ofiţer în armata celui de-al III-lea Reich, şi că se trage dintr-o familie de intelectuali germani cunoscută în toată Thuringia. Îi urmăreau fiecare pas şi nu se împăca deloc cu acest gînd. Pînă şi somnul îi era supravegheat. Nu vedea pe nimeni în jurul său, simţea însă în permanenţă „ochiul“ treaz al agentului. Se simţea jignit, dar n-avea încotro şi se resemnă.

In cea de-a cincea zi de „domiciliu forţat“, doi agenţi foarte tineri se prezentară şi-l poftiră într-un „Mercedes-Benz“ de ultimul tip. Helmuth nu-i întrebă unde-l duc: acceptă bucuros invitaţia. După un sfert de oră se pomeni introdus în biroul lui Gedlen. Instinctiv, bătu din călcîie şi, luînd poziţia

de drepți, se prezentă militărește. Actul său spontan trecu neobservat. Drept răspuns, Gedlen îi arătă un scaun. Se așeză supus, deși primirea îl revoltase. „Mă tratează ca pe o otreapă și nu ca pe un ofițer!"

Gedlen, încremenit parcă în fotoliu, nu-și ascundea disprețul. Dacă nu i-ar fi zărit privirile pătrunzătoare, Helmuth ar fi fost convins că se așezase în fața unui cadavru. Fața fostului general era pămîntie, ca de mort, numai ochii pierduți în adîncul găvanelor sclipeau asemenea unor steluțe verzi.

— Pe cine aveți în Thuringia? răsună glasul autoritar al lui Gedlen și Helmuth avu o tresărire: nu se așteptase ca omul acela să aibă un glas atît de viu.

— Părinții...

— Au murit, îl informă Gedlen indiferent. Altcineva?

Hans Helmuth se cutremură și se uită speriat la Gedlen: cine era omul ăsta cu capul pleșuv, cu gura subțire, despicată parcă de vîrful unui bisturiu și cu fața cadaverică? Cum de l-a lăsat inima să-i comunice cu atîta indiferență moartea părinților săi?

— Pe cine mai aveți în Thuringia?

— Pe nimeni, răspunse Helmuth, stăpînindu-se parcă să nu izbucnească în plîns.

— Aveți nervii slabi, herr Helmuth, constată Gedlen și din clipa asta, ca și cînd s-ar fi plictisit de transfug, nu se mai uită la el. Indicați-mi numele unui camarad de-al dumneavoastră care vă cunoaște mai bine.

— Leutenant Franz Weber din Hamburg.

— A murit la Varșovia.

— Hauptsturmführer S. S. Johann Schulz.

— A murit pe Oder.

— Maiorul Konrad Schöber din serviciul de contraspionaj Balcani, murmură Helmuth cu o voce abia auzită.

— S-a sinucis la Berlin în noaptea de 8 spre 9 mai

Helmuth căută disperat un sprijin în privirile celui care-l interoga, dar Gedlen, ca și cînd ar fi fost singur în încăpere, continua să se uite într-altă parte, fixînd un Budha de pe birou.

— Și pe cine mai cunoști ?

— . . .

— Pe cine mai cunoști ?

— Pe domnul general-locotenent August Hammer.

— N-ai noroc, Herr Helmuth, generalul Hammer a știut să moară ca un erou, apărînd Berlinul... Se lăsă o tăcere enervantă. Helmuth își auzea distinct bătăile inimii. Fața-i deveni la fel de pămîntie ca a lui Gedlen. I se părea că dintr-o clipă într-alta se va prăbuși de pe scaun. Tresări însă, auzindu-l din nou pe Gedlen :

— Von Krämer mort ! Gretel, această fiică demnă a Germaniei, s-a sinucis... Baronul Alfred von Killinger n-a ezitat să-și zboare creierii. Brusc, vinele de la fruntea înaltă și pleșuvă a lui Gedlen se umflară, transformîndu-se în niște cabluri de culoare albastră. Iată cum au știut să moară la datorie ofițerii germani, izbucni Gedlen, lovind cu pumnul cristalul de pe birou. Numai dumneavoastră ați rămas în viață, trăiți, ați scăpat... V-ați aflat în clădirea hotelului „Splendid". Von Krämer moare, dar dumneavoastră scăpați. Gretel se sinucide, dar dumneavoastră mai trăiți. Pun mîna pe dumneavoastră, sînteți luat prizonier, dar scăpați, fugiți. Nu ajungeți însă în Germania, ci la văduva dumneavoastră. Alții în aceeași situație au fost prinși de către romîni după două-trei-patru zile... o lună. Dumneavoastră însă ați stat ascuns timp de doisprezece ani și n-ați fost prins. Ați vrut să fugiți, dar n-ați știut pe unde. Ați vrut să vă reluați activitatea, dar n-ați știut cum... Și mai vreți să vă credem, să vă luăm în serios declarațiile... Care declarații ? Astea nu sînt declarații, ci baliverne. Luă de pe birou colile de hîrtie scrise de Helmuth și le împinse scîrbit într-o parte, de parcă ar fi fost urît mirositoare.

Helmuth îl privea cu ochi tîmpi, neştiind cum trebuie să-i înţeleagă peroraţia.

— Cînd şi cum aţi intrat în solda Securităţii romîne ?

Întrebarea asta îl trezi pe Helmuth ; abia acum sesiză toată teoria lui Gedlen. Îl lua drept spion, trădător de patrie. Bănuiala lui întrecea orice măsură. Îşi îndreptă spinarea, reluîndu-şi ţinuta sa demnă şi se uită revoltat la Gedlen : pentru întîia oară privirile lor se ciocniră şi ochii verzi, ca de pisică, ai anchetatorului îl revoltară pe Helmuth şi mai mult.

— Răspunde ! şuieră Gedlen printre dinţi.

— Vă atrag atenţia, zise Helmuth, ridicîndu-şi bărbia, că sînt ofiţer al armatei germane...

— Aţi fost...

— Am depus jurămîntul pe altarul Germaniei şi nici o clipă nu mi-am trădat patria...

— În declaraţia dumneavoastră afirmaţi că aţi fost prietenul cel mai apropiat al lui von Krämer. Bine, vă credem. Atunci cum vă explicaţi că von Krämer nu v-a vorbit nimic despre operaţia „Any Ondra" ? De ce s-a ferit de dumneavoastră, colaborator apropiat al lui ?

— Nu ştiu, mărturisi Helmuth cu sinceritate.

— Nu ştiţi ? se înfurie Gedlen din nou. Atunci să vă spun eu. Pentru că von Krämer îşi pierduse orice încredere în dumneavoastră... Pentru că vă bănuia de duplicitate, pentru că a simţit în dumneavoastră un trădător în devenire...

Helmuth simţi cum îl lasă puterile. Nu, nu se mai putea împotrivi. Nici gura n-o mai putea deschide. Ani de zile visase clipa cînd se va întoarce în patrie şi-şi va relua îndatoririle sale militare. Iar acum, fostul general Gedlen, despre care presa occidentală avea atîtea cuvinte de laudă, învăluindu-i viaţa într-o tainică aureolă, îi spulbera nu un vis, ci o întreagă existenţă.

— Cînd şi cum aţi devenit agent al comuniştilor romîni ? Tăceţi ? Tăcerea poate fi echivalată cu un răspuns afirmativ...

— N-am trădat, se apără Helmuth fără vlagă.

— Explicați-ne atunci altceva, cum de v-a răbdat nobleţea dumneavoastră de ofiţer al armatei germane să ştiţi de existenţa unei arhive importante, cheia operaţiei, şi să tăinuiţi acest lucru timp de doisprezece ani ?

„Da, gîndi Helmuth, chiar aşa, cum am putut să rabd acest lucru ? Are dreptate !... Cum îmi pot motiva pasivitatea ?“

— Tăceţi ? Povestiţi-mi atunci cum aţi devenit agent al romînilor ?

Gedlen nu era convins că Helmuth trădase, în schimb avea multe motive să nu-i ia în serios declaraţiile. Timp de doisprezece ani se „conservase“, nu dăduse nici un semn de viaţă. Şi deodată a ieşit la suprafaţă, trecînd la acţiune. De ce ? Inactivitatea n-avea cum să şi-o motiveze.

În acelaşi timp a trece cu vederea declaraţiile lui Helmuth ar fi fost o prostie. Ele ridicau o problemă importantă într-un moment hotărîtor — arhiva lui von Krämer. Pentru întîia oară, după ani şi ani, cineva relata, într-un mod foarte concret, activitatea depusă de von Krämer. Dacă izbuteau să dovedească că Helmuth nu trădase, atunci ar fi putut să se treacă la folosirea lui. Dar dacă a trădat ? Gedlen se împiedica mereu de această întrebare. De ce ar exclude această posibilitate ? Căzînd prizonier, romînii l-au identificat şi l-au supus unei anchete severe. Helmuth pesemne că a dat din colţ în colţ, apoi n-a mai putut să reziste. A spus totul. I-a ajutat pe romîni să investigheze apartamentul lui von Krämer şi să-i descopere arhiva. Apoi, neavînd nimic de pierdut, romînii încearcă să ni-l „plaseze“.

— De ce von Krämer elaborînd operaţia „A.O.3“ s-a ferit de dumneavoastră ? îşi reluă Gedlen interogatoriul.

— Nu ştiu.

— Cum vă explicaţi că, în clipa morţii, el totuşi v-a mărturisit unde se află arhiva ? Nu găsiţi că vă contraziceţi în declaraţia dumneavoastră ?

Pe de o parte, s-a ferit. Pe de altă parte, v-a vorbit. Unde-i adevărul ?

— Nu ştiu !... Nu ştiu !... Nu ştiu ! se înfurie Helmuth, nemaiputînd să-şi stăpînească nervii.

— Nu ştiţi ? Bineee ! Tot ceea ce aţi înşirat în declaraţia dumneavoastră pesemne că aţi mărturisit şi romînilor, însă cu doisprezece ani mai devreme.

Gedlen apăsă pe un buton şi, imediat, în birou îşi făcu apariţia un bărbat îmbrăcat civil, dar care, în faţa lui Gedlen, luă o poziţie militărească.

— Ocupă-te de acest „transfug", îi ordonă el. Pretinde verzi şi uscate...

* * *

Încăperea era mică, îngustă, cu ziduri negre. O lumină puternică îl orbi pe Helmuth pentru un moment. Ştia ce înseamnă asta, căci i-a fost dat să conducă de multe ori asemenea anchete. Pe atunci nu-şi închipuise că-i va fi dat şi lui să treacă prin aşa ceva. Nu-l vedea pe anchetator, îi auzea doar glasul, mereu acelaşi, mecanic.

— Cînd ai devenit agent al comuniştilor ?

— . . .

— Cînd ai trădat ?

— N-am trădat. Nu sînt trădător... răspunse Helmuth înverşunat.

— Cînd ai trădat ?

— N-am trădat !

Timpul se scurgea încet, greoi. Auzul transfugului era biciuit de una şi aceeaşi întrebare. Luminile îi pătrunseseră în ochi ca nişte săgeţi ascuţite. Vîrfurile acestor săgeţi erau gata să se înfigă în creier. Şi nu mai aveau mult, Helmuth se apăra cu înverşunare. După patru ceasuri de chin leşină.

Cînd se trezi, se pomeni în ochi cu aceeaşi lumină orbitoare. Acelaşi glas îi aruncă întrebarea :

— Cînd ai trădat ?

— Sînteţi nişte imbecili ! urlă Helmuth.

— Măsoară-ti cuvintele ! îl avertiză anchetatorul.

— N-am trădat !

— De ce von Krämer n-a mai avut încredere în tine ?

— Nu ştiu.

— Ba ştii. Cînd ai trădat ?

— N-am trădat !

— De ce von Krämer n-a mai avut încredere în tine ?

Luminile îl orbeau. Întrebările îi biciuiau creierul, iar Helmuth se mira de rezistenţa sa. Ce-l făcea să reziste ? Nu ştia, dar, pe măsură ce timpul trecea, devenea parcă mai rezistent. Sau nu era decît o simplă părere ? Apoi i se făcu sete şi-l rugă pe anchetator să-i dea un pahar cu apă. Nu primi nimic. În schimb, cineva în spatele său, în întuneric, deschise un robinet şi Helmuth auzi clipocitul apei. Cunoştea „figura". Pe vremuri i se părea firesc, acum o luă drept un act monstruos. Pe masa anchetatorului apăru o sticlă, un pahar... Văzu mîna celuilalt turnîndu-şi apă, bînd şi plescăind mulţumit.

— Cînd ai trădat ?

— N-am trădat...

Îl chinui în felul ăsta mai bine de şase ore. În cele din urmă, Helmuth izbucni :

— Apă ! Spun tot ! Apă ! Întuneric... Spun tot...

Anchetatorul stinse lumina. Helmuth închise ochii. Suliţi albe îi înţepau pupilele. Îi dădură să bea. Îşi reveni. Lumina caldă a unei zile însorite se furişa de astă dată în încăpere. Ochii nu-l mai dureau. Şi deodată îl zări pe anchetator : era acelaşi bărbat pe care Gedlen îl chemase printr-o simplă apăsare de buton Şedea la birou, cu mîinile pe masă, încleştate, şi se uita victorios la el :

— Mai vrei apă ?

— Nu.

— Ţigară ?

— Da.

I-o aprinse chiar anchetatorul. Trase un fum în piept și simți că renaște. Prin fumul țigării văzu și mai clar chipul anchetatorului. Aștepta cu încredere mărturisirile sale.

— Cînd și cum ai trădat ?

— Cînd ?! se întrebă Helmuth. O, mai de mult, începu el să mintă, la 23 august 1944, cînd am căzut prizonier. Ofițerii au fost izolați de ostași și duși apoi, pe rînd, la cercetări. Interogatoriul ni-l lua un ofițer romîn și unul rus, amîndoi tineri, așa ca dumneata. De cum m-au văzut, rusul mi s-a adresat : „Guten Tag, Herr Helmuth !". M-a recunoscut, am fost fotografiat din toate părțile. Mi s-a propus să lucrez pentru ei. Am acceptat...

Și căpitanul Helmuth Wolff îndrugă în continuare o istorioară cu o școală de spionaj, instructori, acte false. În același timp se asculta cu uimire, întrebîndu-se cum de-i treceau prin cap toate scornelile astea trăsnite. Îndruga și, ori de cîte ori surprindea privirile anchetatorului, îi venea să pufnească de rîs. „Vezi, glăsuiau sclipirile din ochii acestuia, ai încercat să te ascunzi, dar nu ți-a mers !"

— Cu ce scop te-au trimis comuniștii la noi ?

— Cu ce scop ? reluă Helmuth întrebarea anchetatorului. Cu scopul de a pătrunde în sediul organizației voastre, de a vă cîștiga încrederea și de a obține informații, minți el, aducîndu-și aminte, ca printr-o minune, de Mata Hari.

— Cum urma să trimiți informațiile ?

— Prin mijlocirea ziarului W... Și Helmuth indică titlul unui cunoscut ziar de la Bonn.

— Prin W... ? sări în sus anchetatorul.

— Da, minți Helmuth cu satisfacție, toți redactorii de la W. sînt spioni reperiști.

— Ai înnebunit ? urlă anchetatorul.

— Nu, n-am înnebunit, dar s-ar putea să am nevoie de puțină odihnă.

— Bineee !

Cu aceasta se încheia prima „mărturisire senzațională" a transfugului. I se dădu posibilitatea să

mănînce, să se odihnească. Helmuth se folosi de condițiile create : mîncă și dormi bine, iar a doua zi, cînd îi fu luat din nou interogatoriul, se simțea într-o dispoziție excelentă. I se ceru să repete declarațiile făcute în ajun. Helmuth nu se împotrivi, ci se apucă să născocească alte și alte istorioare, care de care mai năstrușnice.

— De fapt n-am devenit dintr-o dată spion rus. Mai întîi — și asta s-a petrecut în primăvara anului 1944 — am trecut în serviciul englezilor. Și Helmuth povesti cu ușurință cum făcuse cunoștință la București, cu cîteva luni înainte de capitularea Romîniei, cu un coleg englez, parașutat anume pentru el, care i-a propus să treacă de partea „Intelligence Service"-ului. Englezul i-a înfățișat situația războiului, l-a făcut să înțeleagă că Hitler pierduse totul și l-a convins. În felul ăsta, începuse să lucreze pentru serviciul lor...

— Ofițerii Reich-ului, își completă Helmuth minciuna, trebuiau să opteze pentru modul capitalist de viață. Am optat pentru Anglia, ajutînd-o tot împotriva comuniștilor... Von Krämer a aflat...

— Aha, exclamă anchetatorul, de aici neîncrederea lui !

— Da, de aici ! îl imită Helmuth pe anchetator. Da, dar n-avea ce să-mi facă.

— De ce ?

— Intrase și el în rețeaua englezilor, iar eu îi devenisem șef.

Anchetatorul deveni nervos și Helmuth simți o bucurie sălbatică să-l chinuiască și să-l zăpăcească scornind minciuni peste minciuni.

— Și ? întrebă anchetatorul stăpînindu-se.

— La 23 august, agentul englez Harry Piel...

— Stai, cum ai zis ?

— Harry Piel...

— Asta parcă a fost actor !?

— Exact... Agentul britanic semăna foarte bine cu Harry Piel și luase numele actorului. Harry Piel, la 23 august, m-a ascuns la el, apoi mi-a

furnizat acte în regulă și m-a sfătuit să intru în serviciul comuniștilor. L-am ascultat...

— Dar caseta lui von Krämer ?

— Care casetă ? întrebă Helmuth, ca și cînd atunci ar fi aflat întîia oară de existența unei asemenea arhive.

— Arhiva lui von Krämer, operația „Any Ondra" ! îi aminti anchetatorul.

Helmuth izbucni în rîs.

— A fost o minciună de-a mea, herr anchetator, a fost născocită de mine tocmai pentru a vă induce în eroare. De fapt, romînii m-au trimis, însă informațiile urma să le trimit englezilor... Acum se apucă să debiteze o istorioară cu niște englezi care se interesau de organizarea aparatului lui Gedlen.

Anchetatorul îl lăsă să bată cîmpii, apoi suspendă interogatoriul. Helmuth se pomeni iar la el în cameră, bucurîndu-se de aceleași bune condiții. Făcu un duș, mîncă bine, dormi și mai bine. Așa că atunci cînd îl chemară din nou la interogatoriu, se simți întinerit și gata să facă față unor noi întrebări. Spre mirarea sa, anchetatorul fusese schimbat. Noul anchetator se purtă cu el foarte manierat. Îl rugă să nu se supere și să povestească de la cap tot ce relatase în celelalte zile ale interogatoriului.

— Cu plăcere, se învoi Helmuth.

Uitase tot ce îndrugase primului anchetator. De altfel, nici nu era interesat să memoreze. N-avea nevoie de jocul ăsta, dar fusese împins spre el chiar de propriii săi camarazi. Se apucă să născocească alte „aventuri" care, bineînțeles, intrau în contradicție flagrantă cu declarațiile sale anterioare. Se aștepta să fie oprit, dar noul anchetator nu-l întrerupse măcar cu o întrebare. Ședea moale în fotoliul său, ascultîndu-l îngîndurat. Cînd Helmuth tăcu, se mulțumi doar să-l întrebe :

— Ai terminat ?

— Da...

— Bine !

Ancheta se termină la acest „bine“, care lui Helmuth îi sună în urechi ca o amenințare. Rămase însă indiferent, deși n-ar fi fost exclus să fie luat și dus într-o anume sală, a cărei destinație Helmuth o știa prea bine. Gîndul că ar putea fi torturat nu-l înspăimîntă. Indiferența față de propria sa persoană îi intrase în sînge. Fu însă lăsat în pace. Mîncă și dormi pe săturate.

A doua zi de dimineață, îl treziră doi agenți. Se arătară politicoși față de dînsul și Helmuth deveni bănuitor : „Ei, acum mă vor duce să mă torturezе !“ gîndi el. Se îmbrăcă, încet, dar agenții nu-l grăbiră. Îl lăsară să se bărbierească, să-și îndrepte nodul cravatei. Apoi, cînd rosti : „Sînt al dumneavoastră, domnii mei“, cei doi îl conduseră în afara clădirii, unde-i aștepta o limuzină. Ceva mai tîrziu se trezi în biroul lui Gedlen. Din pricina uimirii, rămase nemișcat lîngă ușă. Fostul general îi privi binevoitor, poftindu-l să înainteze și să ia loc. Helmuth se supuse.

— Ce sînt declarațiile astea copilărești ? îl întrebă Gedlen și Helmuth își dădu seama că în vocea fostului general intervenise o schimbare ; nu mai era autoritară, drastică, amenințătoare, ci foarte omenească.

— Nu sînt eu de vină. M-ați forțat să intru în acest joc absurd...

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

— Consider că uniforma mea de ofițer german a fost pîngărită și încă într-un mod nedemn, chiar de ofițeri ai armatei germane. În aceasta și constă marea mea dramă.

După o pauză, Gedlen se ridică în picioare :

— Domnule căpitan Hans Helmuth Wolff...

Lui Helmuth nu-i veni să creadă : i se pronunțase gradul.

— Domnule căpitan, repetă Gedlen...

Helmuth, ca împins de un resort, sări de pe scaun și luă poziția de drepți, ca un vechi militar ce era.

— ...patria are nevoie de serviciile dumneavoastră. Vă mai anunț că, pentru merite deosebite în păstrarea unor secrete militare, pentru devotament față de jurămîntul depus, vi s-a acordat o înaltă distincție de stat. Gedlen îl iscodi cu ochii săi verzi și neliniștiți... Vă felicit, domnule căpitan.

— La ordinele dumneavoastră, răspunse Helmuth cu inima plină de o mare bucurie.

20 UNDE DUC URMELE ?

— Tovarășe maior, îmi permiteți să vă raportez... Sînt aproape vindecat, iar după spusele profesorului îmi pot relua activitatea.

Deși îmbrăcat civil, Lucian rămase în mijlocul biroului neclintit, militărește, privind țintă în ochii lui Panait. Maiorul îi ieși în întîmpinare și-l îmbrățișă :

— Bravo, băiete, îmi place cum arăți. Se vede treaba că ți-a priit patul ! Ce mai, ai venit la vreme. Avem mult de lucru. Panait îl luă de braț și-l conduse pînă la fotoliul unde de obicei ședea Lucian. Ia loc... Să tragem cîte o țigară... Așa...

Fumară rar, cu plăcere, iar maiorul îl puse la curent cu cele petrecute, împărtășindu-i concluziile. Lucian îl ascultă cu luare-aminte, iar cuvintele „Ce bine c-ai venit, o să intri imediat în acțiune“ îl emoționară. Se aștepta ca maiorul să-i explice în ce consta viitoarea sa misiune, dar Panait schimbă vorba pe neașteptate.

— Ce mai face Lia ? Cum a fost despărțirea ?

Lui Lucian i se făcu deodată cald ; ar fi vrut ca maiorul să ocolească această temă.

— Hm ! Cum să fie, tovarășe maior, m-a sfătuit să am grijă de mine, să mă feresc, să evit încăierările. Mi-a promis c-o să mă caute la telefon... Numărul ei de telefon n-a vrut să mi-l dea, nici adresa.

— De ce? se încruntă Panait.

— „Ești ofițer de securitate, mi-a răspuns, dacă te interesează adresa mea, n-ai decît s-o cauți și s-o descoperi".

— Frumos răspuns, rîse Panait. Ce contează pentru dumneata o problemă profesională în plus ?! Tare aș mai avea chef să joc la nunta voastră... Sau te pomenești că ai avea ceva împotrivă ?

— Să vedeți... eu...

Lucian nu apucă să-și termine fraza. Șeful de cabinet al maiorului intră și anunță că locotenentul major Frunză sosise la raport.

— Să intre, ordonă Panait.

Frunză dădu cu ochii de Lucian și-i ceru voie superiorului să-și îmbrățișeze tovarășul.

— Ai înviat din morți. Lucian, și arăți al dracului de bine, se bucură Frunză, ca un îndrăgostit arăți. Adresîndu-se din nou maiorului, Frunză ceru permisiunea să-i raporteze. Panait îi arătă un scaun. Se așezară tustrei în jurul unei măsute rotunde, joase.

— Am stabilit că „Wartburg-urile", își începu Frunză raportul, au fost puse în comerț la sfîrșitul anului trecut. Numai în Capitală au fost vîndute o sută de bucăți. Din numărul acesta, șaptezeci au fost cumpărate de tot atîția medici. Cei mai mulți dintre ei sînt stomatologi și ginecologi. Celelalte treizeci de bucăți au fost cumpărate de cetățeni de alte profesiuni. Din o sută de mașini, patruzeci au fost de culoare bej, ceea ce, trebuie să recunosc, mi-a ușurat foarte mult misiunea. Pe baza documentelor de la Direcția circulației, am stabilit proprietarii celor 40 de mașini bej. Luîndu-i și cercetîndu-i pe rînd, am ajuns la proprietarul mașinii bej, cu aripa dreaptă din spate lovită. Mașina are numărul 6... și aparține dentistului Pavel Romanescu, domiciliat pe strada B., numărul 85.

— Cine conduce mașina, el sau are un șofer ? se interesă Panait.

— Are un permis de circulație pe numele său. El conduce.

— Care va să zică, constată Panait cu satisfacție, urmele „fantomei“ duc într-un cabinet dentar ! Cine-i Pavel Romanescu și ce date ai despre el ?

— Născut în 1902, continuă Frunză, după ce-și scoase din buzunar un carnețel, la București, într-o familie de negustori. A urmat liceul „Voievodul Mihai“... Studiile universitare le-a continuat în Anglia. În trecut n-a făcut nici un fel de politică. În 1934 se căsătorește cu fiica moșierului Penescu Gavrilă. Cu zestrea pe care o primește își cumpără un apartament pe strada B... la etajul întîi al blocului, unde-și deschide și cabinetul. Devine un medic foarte căutat al elitei bucureștene. În toamna anului 1940, soția, Sevastița Penescu, moare în condiții destul de suspecte. Obișnuia ca și fosta artistă Tita Cristescu, să ronțăie migdale amare. Într-o dimineață camerista a găsit-o moartă. Ancheta a mușamalizat cazul.

— După asta s-a recăsătorit ? se interesă Lucian, captivat tot mai mult de raportul lui Frunză.

— Nu. A dus și duce o existență izolată. Are clientelă multă, cîștigă bine. Are o amantă — Ameiia, dansatoare la Estradă. Trăiește o viață de desfrîu. O menajeră bătrînă care locuiește în același bloc are grijă de casă. Romanescu a fost pus sub observație. Din păcate, în acest răstimp n-a fost văzut decît singur...

— „Fantoma“ lipsind de la apel ?

— Lipsind. tovarășe maior ! își încheie Frunză raportul.

— Ce propui ?

— Nu ne rămîne decît să continuăm supravegherea mașinii și a locuinței...

Cei trei se priveau îngîndurați. Lucian nu mai fuma. Multe se mai întîmplaseră în absența sa... Intrase-n scenă și o „fantomă“. De fapt, „fantoma“ asta îl atacase și, nu la miezul nopții, ci în faptul serii. O, dacă ar mai avea ocazia s-o întîlnească ! Ce n-ar da să-i iasă în cale !

— În concluzie, vorbi Panait privindu-şi colaboratorii, s-au ivit alte trei întrebări: A) Se ascunde oare „Fantoma" în casa lui Romanescu? B) Ştim că maşina aparţine dentistului; pe ce bază i-a permis Romanescu „Fantomei" s-o folosească? C) Ce legătură există între Romanescu şi acest „as" al unei puteri străine? Măsurile luate de dumneata, tovarăşe Frunză, sînt bune şi sînt de acord cu ele: cei doi trebuie să fie prinşi împreună. În acest sens să acţionăm cu foarte multă grijă. Nu cumva să ne trădăm prezenţa, nu cumva să ne scape. „Fantoma" a lansat două mesaje. Este în aşteptarea unui răspuns. Se pare că tăcerea asta îl cam enervează. Cu atît mai bine. Dacă a apelat de două ori la maşina lui Romanescu, înseamnă că va apela şi a treia oară. Să-l aşteptăm. Totodată, nu trebuie să uităm că domiciliul „Fantomei" nu ne este cunoscut. Unde a dispărut între cele două emisiuni? Se ascunde în casa lui Romanescu sau în altă parte? Sînt mulţumit că tovarăşul Frunză n-a propus efectuarea unei percheziţii la domiciliul dentistului. E un indiciu că el a aprofundat cazul. Fără îndoială că atîta vreme cît nu avem certitudinea că „Fantoma" se ascunde la Romanescu orice percheziţie în casa dentistului ar fi însemnat îndepărtarea „Fantomei". Sîntem în posesia cîtorva date preţioase. Cunoaştem semnalmentele „Fantomei". Să supraveghem deci, cu ochii-n patru, cine intră şi cine iese din acest bloc. S-a înţeles, tovarăşe locotenent major Frunză?

— Am înţeles, tovarăşe major. Îmi permiteţi să plec?

Panait se ridică, urmat de cei doi ofiţeri. Frunză îşi luă rămas bun şi ieşi călcînd energic.

— La ce te gîndeşti? îl întrebă Panait pe Lucian, după ce rămaseră singuri.

Maiorul se oprise la fereastră şi privea-n stradă, fumînd.

— Mi-ar place să mai dau ochii cu cel care a tras în mine.

— Cu „Fantoma“ ?

— Da, să-l prind... eu să-l arestez...

— „Două fantome“ față-n față, e ceva, glumi Panait. El este convins că te-a lichidat. Și, ce-i drept, n-a lipsit mult.

— Într-adevăr, n-a lipsit mult, încuviință Lucian și oftă amintindu-și prin ce trecuse. Știți, tovarășe maior, m-am gîndit mult la cele petrecute, la nereușita noastră de atunci. Dușmanul ne atacă din umbră, nu-l vedem. dar el urmărește, o cotă, un obiectiv. Noi îl știm în atac, însă nu-i cunoaștem obiectivul.

Panait fuma și-l asculta cu interes.

— Cei din Pireu, continuă Lucian, l-au anunțat pe „Siegfried“ că-i vor trimite o legătură. Legătura trebuie să sosească, o să bată la ușa lui Leonard Olariu. Cine o să-i deschidă, cine o să-i răspundă la întrebarea „Aveți de vînzare o culegere de partide jucate de Alehin ? Nu cumva o să-l întîmpine tot un brunet ca și mine ? Dacă cel care va sosi cunoaște semnalmentele lui Olariu ? Eu cred că trebuie să pregătim un „Leonard Olariu“ cît mai autentic... Vă văd zîmbind, de ce ?

— Îmi place cînd discut cu dumneata în contradictoriu, răspunse Panait, dar mai mult îmi place cînd gîndurile noastre se întîlnesc și se identifică.

— Nu pricep, replică Lucian, înălțîndu-și sprîncenele în semn de nedumerire.

— Ai să înțelegi imediat. Panait se duse la birou, deschise dictafonul și ordonă : „Tovarășe sergent major comunicați-i cetățeanului „Leonard Olariu“ să vină pînă la mine.“ „Am înțeles, să trăiți !“ se auzi glasul gros al sergentului major.

— E surpriza pe care ți-am pregătit-o.

Rămase în picioare, lîngă birou, în așteptarea „surprizei“. Cîteva minute mai tîrziu, în cabinet, se ivi un bărbat de statură potrivită. blond, îmbrăcat modest.

— La ordinele dumneavoastră, tovarășe maior, se prezentă „Leonard Olariu“.

Lucian nu-şi ascunse încîntarea. Asemănarea între cel ucis şi omul care se găsea în faţa lor era perfectă. Panait îi întinse fotografia lui „Olariu“ şi Lucian se convinse şi mai mult că alegerea fusese făcută judicios.

— Vorbiţi nemţeşte ? îl întrebă Lucian.

— O, desigur, răspunse „Olariu“ într-o germană perfectă.

— Vă pasionează şahul ?

— Foarte mult. Îmi plac mai cu seamă problemele de şah.

— Aşteptarea, dragi tovarăşi, vorbi maiorul Panait, e o realitate care uneori pune nervii omului la o aspră încercare. Ştim că acest „musafir nepoftit“, dar „aşteptat“ trebuie să sosească foarte curînd. Nu ştim ziua, ora. Nu ştim pe ce cale va sosi. Sub ce mască îşi va face apariţia ? Ce va întreprinde ? Va voi să recunoască în locotenentul de securitate Pană pe „Leonard Olariu“ alias „Siegfried“ ? Vom răspunde la toate întrebările acestea numai dacă vom da dovadă de răbdare, voinţă, nervi de fier... Deci, să aşteptăm, tovarăşi...

Se întunecase şi Frunză se pitise lîngă zidul unei clădiri cenuşii. Strada era pustie şi liniştită. Plouase, pesemne, la munte, căci vremea se răcise brusc... „Wartburg“-ul stătea în faţa casei lui Romanescu, iar Frunză, de la locul său, nu-l scăpa din ochi. După un timp îl văzu pe dentist ieşind din bloc. Purta un fulgarin negru, strîns pe corp. Era singur. Se îndreptă spre maşină şi se aşeză la volan. Frunză îl văzu trăgîndu-şi pe mîini nişte mănuşi de piele după care, porni. În aceeaşi clipă ofiţerul sări şi el în maşina care-l aştepta trasă mai la o parte. „După el !“ îi ordonă şoferului. O luară pe urmele „Wartburg“-ului. Maşina lui Romanescu se afla înaintea lor la o distanţă de patruzeci de metri. Frunză o vedea bine, totuşi îl îmboldea pe şofer : „N-o scăpa !“. Romanescu ieşi în bulevardul

„6 Martie". „Încotro oare ? se întrebă Frunză, memorînd itinerarul. Romanescu lăsă în urmă Cișmigiul, trecu Schitul Măgureanu, iar la statuia lui Kogălniceanu, o coti din nou spre dreapta. Lui Frunză nu-i fu greu să prevadă faptul că Romanescu o să oprească în dreptul Institutului de stomatologie. Într-adevăr, nu se înșelă. De la distanță, fără să coboare, Frunză îl văzu pe Romanescu ieșind din mașină și îndreptîndu-se către clădirea clinicii. Trecu pe lîngă portar, îl salută în grabă și dispăru. Frunză rămase la locul său. Doctorul avea ore și la această clinică. Pesemne, trecuse să vadă un pacient, iar apoi să-și continue drumul. Pîndi poarta Institutului vreo zece minute. Deodată, tresări și apucă nervos cotul șoferului. „Fii gata !" Romanescu ieși din clădire. Însă nu singur, ci însoțit de un bărbat înalt, spătos, cu falca legată, de parcă ar fi avut o groaznică durere de dinți. „Fantoma" ! exclamă Frunză, cuprins de o nestăvilită emoție. Cei doi urcară grăbiți în mașină. Romanescu la volan, iar „Fantoma" în spate. „Wartburg"-ul porni în viteză. Frunză se luă după el, lăsînd între ei o distanță legală, așa încît cei din „față" să-l poată cu greu dibui. Romanescu ieși din nou pe bulevardul „6 Martie" și o luă spre podul Elefterie. „Încotro se duc oare ?" Mașina „Fantomei" se îndrepta spre Grozăvești, pregătindu-se parcă să părăsească orașul. Se iviră casele scunde de la marginea Capitalei, apoi și ele rămaseră în urmă. Șoseaua pe care o străbăteau acum era cufundată în întunericul nopții și măturată în răstimpuri de farurile puternice ale mașinilor. Urmărirea devenea primejdioasă. Frunză își dădea seama că „Fantoma" va descoperi că este „filat" și tocmai lucrul acesta ofițerul îl dorea cel mai puțin. Nu trebuia să-și trădeze prezența. Vedea în depărtare luminițele roșii ale „Wartburg"-ului și-l îndemna pe șofer să se țină după ele, fără însă a se apropia prea mult. Șoferul îl asculta supus. Avură însă ghinion. Mașina lor fu depășită de alte vehicule, iar în fata lui Frunză începură

să sclipească și să se amestece între ele foarte multe luminițe roșii. Farurile „Wartburg"-ului nu se mai deosebeau de celelalte. Frunză se frecă la ochi. „Viteză !" ordonă el. Parcă era un făcut ! Ghinioanele se țineau lanț. O barieră oprise un grup de mașini. Numai „Wartburg"-ul apucase să treacă. Frunză coborî iute în drum și văzu cum se pierde în noapte, de-a lungul șoselei, mașina lui Romanescu. Se înfurie, înjură, dar bariera era barieră și nu putea fi trecută, mai cu seamă că trenul anunțat era foarte aproape. Pierdu astfel minute prețioase. Cînd, în sfîrșit, bariera se ridică, băgă mașina în plină viteză. Depăși alte vehicule, „Wartburg"-ul însă dispăruse de parcă l-ar fi înghițit pămîntul. „L-am pierdut !" se recunoscu Frunză înfrînt. Apoi îi spuse șoferului cu tristețe : „La minister".

În zori, maiorul Panait fu trezit din somn și chemat urgent la minister. Se interceptase un mesaj de peste hotare. Nu fusese încă descifrat. La minister dădu peste locotenentul major Frunză care-i raportă în ce mod stupid pierduse urma „Wartburg"-ului.

— Șezi, îl sfătui Panait, liniștește-te ! Bei o cafea ?

Frunză nu-și găsea locul. Înjura și blestema în gînd bariera. Aștepta acum ca maiorul să-i tragă o săpuneală bună pentru insuccesul său. Întrebarea „bei o cafea ?" îl mai liniști puțin.

— Tovarășe Frunză, hai s-o luăm metodic, propuse maiorul, după ce fuseseră aduse cafelele. La ce oră a plecat Romanescu de acasă ?

— La orele 21 și 15.

— Bine. La ce oră a ajuns la Institutul de stomatologie ?

— La 21 și 25. A zăbovit acolo zece minute, de unde a ieșit cu „Fantoma".

— Ești sigur ? întrebă Panait, deși avea o mare încredere în memoria lui Frunză și în spiritul său de observație.

— Nu mă înșel, tovarășe maior.

Panait sorbi din ceșcuță și gîndi ! „Descoperirea este foarte însemnată. Iată, deci unde și-a găsit „Fantoma“ adăpost ! Într-o clinică. Ingenios ! Spionul nu se folosește numai de mașina lui Romanescu, ci și de autoritatea sa, ca medic !

— Asta este foarte important, tovarășe Frunză, își mărturisi Panait cu glas tare gîndurile. La ce oră au pornit mai departe ?

— La 21 și 35, iar la 22 și 5 am fost opriți la barieră și i-am pierdut urma...

Frunză se posomorî din nou.

— Liniștește-te, îi ceru din nou Panait. Faptul că le-ai pierdut urma nu este chiar atît de grav.

Frunză se uită întrebător la maior.

— Alta este problema : se vor înapoia sau nu în București ? Au observat că sînt filați ? „Fantoma“ se va reîntoarce la clinică sau își va găsi un alt adăpost ? La întrebările acestea, dumneata trebuie să răspunzi încă în dimineața asta.

Frunză înțelese. Se ridică în picioare înviorat.

— Îmi permiteți să acționez ?

— Da și ține-mă la curent... Rămîn aici...

După plecarea lui Frunză, maiorul ordonă ca „Wartburg-“ul nr. 6... din București să fie pus sub urmărire pe tot teritoriul țării. Iar ceva mai tîrziu primi textul descifrat al mesajului. Il interesa. Mesajul era adresat „Fantomei“ și fusese interceptat în jurul orei cinci. Așadar. Romanescu și „Fantoma“ ieșiseră din oraș pentru a putea intercepta mesajul. Ajuns la această concluzie, Panait citi :

„Către Fantoma 1“. Rămîi locului. Avem confirmare. Adresa este aceea pe care o știi. Obiectul se găsește în fosta locuință. Mai mult nu știu. Acționează atent. Nu te folosi de aparat decît în situații extreme. BOBY“.

Pe fața obosită a lui Panait se ivi un zîmbet. Părea mulțumit de ceva. De ce anume, nici el nu știa. Poate unde „Fantomei“ i se poruncise să rămînă

mînă locului sau poate că pentru întîia oară se pomenea de un „obiect“ ? Dar zîmbetul acesta de vagă mulțumire nu stărui mult pe chipul maiorului. Primi curînd un telefon din partea lui Frunză. Acesta îi raporta : „Nici „Fantoma“, nici Romanescu nu s-au înapoiat în București“.

21 TOTUȘI DENTISTUL APARE

Romanescu se ivi abia în cea de-a patra zi. Singur însă. „Fantoma“ dispăruse. Dentistul, după ce lăsă „Wartburg“-ul in fața casei urcă liniștit în apartamentul său. Nu primi pe nimeni. Pesemne, sosise obosit și voia să se odihnească nestingherit. Știrea că dentistul, în sfîrșit, își făcuse apariția, i se comunică de îndată maiorului Panait, iar acesta își convocă urgent colaboratorii.

— Ei, ce facem, tovarăși ? se adresă maiorul celor doi ofițeri. Îl arestăm sau nu ?

— Soarta „Fantomei“, își spuse Frunză părerea, este legată de a lui Romanescu, iar el s-a înapoiat în Capitală fără amicul său. Dacă-l arestăm, alarmăm „Fantoma“...

— În același timp, interveni Lucian, el e singurul care poate să ne spună unde se ascunde „Fantoma“.

— Ce propui ? îl întrebă maiorul, trăgînd cu sete din țigară.

— Arestarea cît mai grabnică a lui Romanescu.

În birou plutea un fum gros să-l tai cu cuțitul. Panait se ridică și deschise o fereastră. În încăpere năvăli un val de aer proaspăt.

— Nu trebuie să pierdem din vedere cîteva elemente esențiale, urmă Panait, după ce reveni la locul său. „Fantoma“ abia acum se pregătește să acționeze. I-o cere ultimul mesaj. Se vorbește acolo de o adresă, de un obiect, cu totul necunoscute

nouă. Însă de o mare importanță dacă o putere străină se interesează de ele Să judecăm atent cu ce s-ar putea solda arestarea grabnică a dentistului ?

Frunză, după un timp de gîndire, spuse :

— Să-l arestăm pe Romanescu, însă arestarea lui să nu trezească nici un fel de ecou. Așa cum a urcat în mașina lui și a dispărut fără urmă timp de patru zile, tot așa să se efectueze și arestarea.

Lucian interveni :

— Am o idee... Care sînt orele de consultație ale dentistului ?

— Zilnic între 11 și 13,30, iar după-amiaza, de la 17 la 20... Sîmbătă el consultă numai dimineața... De la 8 la 11 e la Institut.

— Foarte bine, zise Lucian, mîine-i sîmbătă. Dacă nu intervine nimic deosebit, înseamnă că mîine după-masă putem să stăm de vorbă cu dînsul.

— Unde ? se interesă Panait curios.

— Tovarășe maior, din raportul lui Frunză reiese că Romanescu are o amantă...

— Da, pe Amelia Niculescu din corpul de balet al Teatrului de Estradă.

— Tot din raport reiese că această baletistă ar fi amanta cea mai constantă a lui Romanescu.

— Da, se pare că are motive : e frumoasă și mult mai tînără decît el.

— Arestarea lui Romanescu să se efectueze în garsoniera Amaliei Niculescu...

Lucian tăcu, așteptînd să vadă ecoul propunerii sale. Frunză își privea îngîndurat vîrful pantofilor, iar maiorul se juca alene cu un creion.

— Oare această Amelie știe de existența „Fantomei", de legăturile de spionaj ale amantului ei cu un oarecare „as" de peste hotare ? întrebă maiorul, ridicîndu-și privirile.

— E o întrebare la care încă nu pot să răspund, mărturisi Frunză cu sinceritate.

— Atunci să ne lămurim, de ce să-l arestăm acolo și nu în altă parte ? Maiorul își fixă privirile pe

chipul lui Lucian, îndemnîndu-l parcă : „Hai spune, băiete !“

— Romanescu este în măsură să ne spună unde se găsește în momentul de față „Fantoma“. A-l aresta acasă, la clinică, pe stradă, înseamnă, așa cum s-a arătat și înainte, a îndepărta „Fantoma“. N-am realiza nimic important. De fapt, ce urmărim noi ? Să stăm de vorbă cu Romanescu, să-l dezarmăm, să vadă că știm de legătura lui cu „Fantoma“ și să-i cerem să ne indice unde se ascunde. Atrăgîndu-l sîmbătă după-amiază la Amelia Niculescu vom sta acolo de vorbă cu dînsul. De sîmbătă pînă luni dimineață o să avem la îndemînă vreo treizeci de ore... Dispariția lui de acasă sîmbătă și duminică o să fie privită ca un fapt firesc...

— Ce zici, tovarășe Frunză ? întrebă maiorul după ce Lucian termină.

— Ideea îmi place. Iar în legătură cu Amelia Niculescu o să văd în ce măsură putem să avem încredere în ea.

— Atunci, tovarășe Frunză, preia conducerea acțiunii !

* * *

Romanescu urca încet și liniștit scările. Liftul nu funcționa, iar Amelia Niculescu își avea garsoniera la etajul trei. Nu se întîlni pe scări cu nimeni și chiar dacă s-ar fi întîlnit, aceasta n-ar fi fost pentru dînsul nici un motiv de neliniște. Cei mai mulți locatari ai blocului îl cunoșteau, știau de legătura lui cu Amelia. Se înțelegea foarte bine cu fetița asta, deși în ultima vreme se cam certaseră. Amelia îi declarase fără ocol că legătura lor n-o mai interesează : *„Tot spui că mă iubești, că ții la mine, atunci de ce nu mă iei de nevastă ?“* îl întrebase ea printre lacrimi. El însă îi răspunsese cu o glumă proastă, ceea ce pe Amelia o supărase și mai mult. De o săptămînă și mai bine, ea nu-l mai căutase, iar la telefoanele sale insistente îi trîntea recep-

torul. Și iată, ieri Amelia îl chemase și vorbise cu un glas mieros, încredințîndu-l că-i pare rău de tot ce se petrecuse între ei. „Vino, mi-e dor de tine, te aștept !“ Așadar, ea făcuse primul pas pe drumul împăcării și acest adevăr îl măgulea. Amelia era frumoasă și încăpățînată ! Chemîndu-l, îi arătase astfel că-i vine greu să trăiască fără dînsul, fără „bătrînelul“ ei, fără amantul cu „părul cărunt“.

Ajunse la etajul trei. O clipă se odihni, apoi se apropie de ușa garsonierei. Înainte de a suna își îndreptă nodul cravatei, își trecu palma peste părul neted. Era încîntat de ținuta lui.

Îi deschise Amelia și el o întîmpină cu salutul din anii studenției atît de mult îndrăgit și de tînăra lui amantă :

— Hallo, Amy !

— Hallo ! îi răspunse ea cu o voce stinsă.

„E emoționată puștanca“ își zise Romanescu. În vestibul era întuneric, dar el își dădu seama că Amelia era îmbrăcată în chimonoul japonez pe care i-l dăruise în urmă cu două sau trei luni de zile. Intră vesel în micuțul ei apartament, ținînd-o de mînă, însă încremeni lîngă ușă. În primul moment, crezu că Amelia își pusese în gînd să-și bată joc de dînsul... Numai așa ar mai fi putut să înțeleagă prezența celor doi bărbați. Pe urmă, presimți ceva... ceva groaznic... ceva la care se aștepta. Genunchii i se înmuiară. Dădu drumul, fără să vrea, la mîna fetei...

Unul din cei doi bărbați se apropie de ușă și făcu semn dansatoarei să treacă în altă încăpere.

— Vă rog, domnule Romanescu, acum dacă ați intrat, binevoiți să înaintați și să luați loc.

Pe neașteptate, dentistul își regăsi calmul și răspunse flegmatic :

— Domnule, nu vă cunosc pentru a vă da ascultare... Amelia, își chemă el într-ajutor amanta, cine sînt dumnealor și ce vor de la mine ?

În locul Ameliei, răspunse maiorul Panait, care ședea într-un fotoliu :

— Aveţi dreptate, domnule Romanescu, nu ne cunoaştem... Să ne recomandăm... Se ridică din fotoliu şi, arătîndu-şi legitimaţia, urmă : Sînt maiorul de securitate Panait, iar dumnealui, locotenentul major Frunză. Frunză scoase şi el legitimaţia.

— Şi ce doriţi de la mine ? întrebă Romanescu, la fel de flegmatic.

— Pe numele dumneavoastră, domnule Pavel Romanescu a fost emis un mandat de arestare.

— De arestare ?! se arătă el mirat. Mă rog, şi de ce ? Vorbea răspicat şi arăta a nu-i fi teamă de nimic

— Vă putem spune, se învoi Panait, aşezaţi-vă aici la măsuţa asta, pe scaun... Să stăm de vorbă ca între bărbaţi.

Ultimele vorbe ale maiorului îl descumpăniră. Se întreba : „Nu cumva Amelia o fi făcut vreo prostie ?“ Îşi dădu de îndată seama că atunci ar fi avut de-a face nu cu securitatea, ci cu miliţia de moravuri... Nu avu încotro şi se aşeză pe scaunul arătat de maior.

— Bine, încuviinţă dentistul, să stăm de vorbă ca între bărbaţi.

Frunză închise uşa ce dădea în vestibul şi se aşeză ceva mai departe de ei, într-un colţ. Îl văzu pe maior aplecîndu-se peste măsuţă, uitindu-se fix în ochii tulburi ai dentistului.

— E vorba, domnule Romanescu, de maşina dumneavoastră. Panait rosti rar şi apăsat, de parcă ar fi rostit o sentinţă. O crispare lăuntrică întunecă chipul dentistului. Simpla pronunţare „maşina dumneavoastră“ v-a cam speriat ?

— Nu, nu, se apără dentistul, nu ştiu la ce vă referiţi.

— Unde aţi fost cu maşina în seara zilei de 8 iunie, mai exact între orele 21 şi 22...

— A ! exclamă Romanescu bucuros, acum ştiu la ce vă referiţi. Da, da, în seara aceea mi s-a întîmplat ceva, nu ştiu dacă ciudat sau amuzant. E drept, am tras şi eu o spaimă. După ce am terminat

orele de consultații, m-am schimbat și am coborît cu gîndul să mă urc în mașina pe care o lăsasem în fața casei și să fac o plimbare. Dar ia mașina de unde nu-i ! Dispăruse. Vă dați seama că am avut un motiv serios să mă sperii. M-am interesat la portar ; nici el nu observase nimic. Am tras concluzia că mașina mi-a fost furată. I-am spus portarului că mă duc rapid la miliție, să reclam. Înainte însă de a ajunge la miliție, îmi spun : ce-ar fi să mai telefonez o dată portarului ? Și bine am făcut... Înțelegeți, mașina apăruse. Fusese lăsată la vreo cinci — zece metri de casă... Asta a fost...

Dentistul tăcu. Nădușise. Își scoase batista și se apucă să-și tamponeze fruntea. Panait îi urmărea mișcările. „Ne-a oferit un răspuns ingenios, gîndi maiorul. Totuși, ne subapreciază. Nu-i nimic. Las' să ne subaprecieze !

— Spusele dumneavoastră mă satisfac, se arătă Panait mulțumit. Am vrea să ne răspundeți acum la o altă întrebare : Unde a fost mașina a doua zi, la aceeași oră ?

— A doua zi, la aceeași oră ? Dentistul își încreți fruntea. A doua zi, la aceeași oră ? Nu, nu-mi aduc aminte... Romanescu înălță din umeri, arătîndu-se dezolat că nu-și poate aminti.

— Atunci poate că vă amintiți unde ați fost exact acum o săptămînă, intr-o sîmbătă seara ?

— Sîmbătă seara, oftă Romanescu, da, îmi amintesc și o să vă spun. N-am nici un motiv să nu vă povestesc. Știți, eu ocup și un post la Institutul de stomatologie ?

— Știm.

— Acum vreo zece zile, un evreu, care locuia la etajul cinci al blocului unde stau, a primit un pașaport pentru Bolivia. Înainte de a pleca, a venit la mine cu un oarecare Nichifor Fuiorescu. Mi l-a prezentat ca pe un fost asociat al său. M-a rugat să-l consult. L-am consultat și am văzut că aveam de-a face cu un caz care cere internare și o serie de analize. Nichifor Fuiorescu a fost inter-

nat în clinică. I-am obținut o rezervă. Recunosc, am greșit... Omul mi-a plătit și încă foarte bine...

— Și l-ați operat ? întrebă Panait ca și cînd ar fi fost curios să afle starea sănătății lui Nichifor Fuiorescu.

— Nu, surîse Romanescu compătimitor, n-a mai fost nevoie. După ce i-am stabilit diagnosticul și i-am recomandat tratamentul m-a rugat prietenește să-i fac un fleac de serviciu. Să trec pe la clinică sîmbătă seara și să-l duc în comuna Tii...

— De ce vă ceruse acest serviciu ?

— A aflat de la mine că sîmbătă seara mă pregăteam să evadez din Capitală în direcția orașului Tîrgoviște, unde am o prietenă. Omul îmi era simpatic și i-am făcut și serviciul ăsta. L-am dus și l-am lăsat în comună, iar eu mi-am văzut mai departe de ale mele. Abia după patru zile m-am înapoiat în București. Eram supărat din pricina Ameliei, nu voia să se mai împace cu mine, așa c-am încercat o evadare... Iată că vorbim ca între bărbați... Asta e tot !

„Ți se pare că asta e tot, i se adresă Panait în gînd. E drept, ți-ai învățat răspunsurile ca pe o lecție..." Zise :

— Ei, dacă asta-i totul, zîmbi maiorul, nouă nu ne rămîne decît să vă spunem mai mult sau mai puțin delicat că ne induceți în eroare și că sînteți foarte sigur pe minciunile dumneavoastră. O să vă dovedim că mințiți. Îmi pare rău, însă n-o să puteți rămîne la amanta dumneavoastră. Veți merge cu noi, unde veți și înnopta. O să vă dăm astfel posibilitatea să meditați ceva mai adînc la situația în care vă găsiți. Cine știe, poate c-o să ajungeți la concluzia că ne puteți ajuta într-o problemă... Mă rog, nu vreau să influențez cu nimic poziția dumneavoastră... Noi însă ne rezervăm dreptul de a vă dovedi pînă mîine că ați mințit în mod conștient organele de stat...

Panait făcu un semn lui Frunză. Acesta se ridică de la locul său și se apropie de Romanescu,

care se străduia din răsputeri să se țină demn. Se ridică drept, și-i aruncă maiorului o privire de om jignit : „Mă acuzați pe nedrept !".

* * *

A doua zi, interogatoriul lui Romanescu continuă în biroul lui Panait, de astă dată nu numai în prezența lui Frunză, ci și a lui Lucian.

Romanescu se așezase pe scaun calm și sigur pe puterile sale. De fapt, era obosit. Nu dormise toată noaptea. Se zvîrcolise chinuit de gîndul că fusese arestat. Nu putea să creadă acest lucru. Numai atunci cînd în zvîrcolirile sale atingea zidul umed al temniței își spunea îndurerat : „Sînt arestat !". Acum în așteptarea întrebărilor, simțea în tot corpul răcoarea închisorii.

— Arestat, îți menții declarația de ieri ? îl întrebă maiorul.

— Da ! răspunse Romanescu crispat.

— Te-ai gîndit bine, arestat ?

— Da !

— Deci nu vrei să ne ajuți și, în același timp, să te ajuți ? Bine, atunci o să încercăm noi să-ți aducem aminte cum a fost. Panait făcu o pauză. În așteptare, dentistul încremeni. La ușa dumitale a bătut un amic, hai să-i spunem deocamdată așa cum dumneata l-ai botezat, Nichifor Fuiorescu. Ți-a cerut sprijinul în virtutea unei vechi *camaraderii*. A apelat la un ajutor concret : mașina. Avea nevoie de mașină. Pentru un țel bine determinat. Dumneata cunoști țelul ăsta. Primejdia era mare. Pentru orice pas se cerea creat și un alibi. În prima seară ați simulat dispariția mașinii. Numai că dumneata nu te-ai dus la miliție, ci în altă parte. Acolo unde te aștepta Nichifor cu mașina. Ai plecat cu el. V-ați oprit în strada Epureanu, colț cu Calea Văcărești. Apoi v-ați întors. Și ai simulat găsirea mașinii...

— Nu-i adevărat ! izbucni Romanescu într-un țipăt.

— Liniștește-te și ascultă continuarea. A doua zi n-ați mai simulat nimic. Dumneata însă pretinzi că nu mai ții minte unde ați fost cu mașina. Să-ți amintesc : ai fost tot împreună cu Nichifor al dumitale pe strada A... unde ați oprit în fața unei alte cooperative de reparat aparate de radio.

— Născociri ! Născociri ! izbucni Romanescu. Fața i se congestionase și începuse să se sufoce. Vreți să mă faceți să recunosc niște neadevăruri...

Frunză îi întinse un pahar cu apă și dentistul îl bău pe nerăsuflate. Apoi se uită la Panait cu o față răvășită.

— Suporți greu adevărul, domnule Romanescu. nu uita că dumneata ne-ai obligat să-ți dovedim că în mod conștient ne-ai mințit. Apoi, „Fuiorescu" avea nevoie de un adăpost, de o ascunzătoare. I-ai găsit un loc la clinica unde lucrezi...

— Nu ! Nuu ! Nuuu ! începu să nege urlînd și dînd din cap... Abramovici.

— Uite, am ajuns și eu la Abramovici, rîse Panait prefăcîndu-se a nu băga în seamă indispoziția arestatului.

— Abramovici mi l-a adus, susținu dentistul.

— Minți ! Lasă basmul ăsta de o parte. Te-ai folosit de numele lui Abramovici știind că el a plecat din țară. Creînd alibiul, ai uitat un lucru esențial. Rudele lui Abramovici au rămas aici. Un frate de-al său a binevoit să ne ajute. Ne-a declarat că Abramovici n-a avut niciodată vreun asociat, cu atît mai mult, n-a avut un asociat cu numele Nichifor Fuiorescu...

Dentistul își desfăcu brusc nodul de la cravată, smulgîndu-și nasturii de la guler. Murmură :

— Da. am mintit... Am greșit... Spun... O să vă spun...

Tot Frunză îi întinse paharul. Îl goli dintr-o sorbitură, rămase înfrînt cu privirile pierdute în gol...

— Unde s-a ascuns „Fuiorescu" ?

— Nu știu... Mîine e luni, nu-i așa ?

— Da.

— Mîine seară la orele nouă și jumătate trebuie să mă duc să-l iau... Mă va aștepta la intrarea în comuna T...

22 TAINA DENTISTULUI

Înainte de a fi eliberat, dentistul Romanescu puse pe masa de lucru a maiorului Panait următoarea declarație :

„M-am născut dintr-o familie de oameni bogați. Tatăl meu — Arthur Romanescu — a fost proprietarul unor păduri întinse din munții Vrancea. Am mai avut o soră — Luminița —, a murit într-un accident de automobil. Liceul l-am urmat la „Voievodul Mihai". Am învățat bine. Eram considerat nu numai unul dintre liceenii buni, dar și unul dintre cei mai „tari". Aveam bani și-mi permiteam tot felul de petreceri. Pe lîngă mine o duceau bine și alții. Așa se explică de ce unii mă iubeau, iar alții mă urau. După ce am luat bacalaureatul, părinții m-au trimit la o universitate din Anglia. Am urmat cursurile universității, animat de dorința de a deveni un om cult, un intelectual de vază. Studiam mult, dar și petreceam mult. În timpul vacanțelor, nu mă înapoiam în țară, ci călătoream. Am umblat aproape în toată Europa. În anul 1931, asupra mea s-a abătut o mare nenorocire. Am primit de acasă o scrisoare disperată. Eram anunțat că, în urma unui crah financiar, societatea tatălui meu dăduse faliment. Peste noapte, părinții mei s-au pomenit săraci lipiți pămîntului. Vestea m-a doborît. Aveam o mulțime de datorii. Și-apoi, ajunsesem în anul doi, cum nu se poate mai rău, la mijlocul drumului. Nu voiam să-mi întrerup studiile universitare, dar nici de

urmat n-aveam cum să le urmez. Mi-am blestemat zilele și într-o clipă de nebunie, am vrut să mă spînzur. În ziua aceea însă m-am pomenit chemat la decanat. Cineva dorea să stea de vorbă cu mine. Am fost condus în biblioteca decanului și prezentat unui nobil englez — Lordului Timothy. Nu auzisem pînă atunci de acest nume. Nobletea sa m-a cucerit. Mi-a explicat în cuvinte calde scopul întrevederii. Din capul locului s-a dovedit a fi față de mine un om foarte înțelegător. Îmi cunoștea toate necazurile. Știa cine sînt, de unde sînt, ce s-a întîmplat cu părinții mei. Și într-un mod direct, surprinzător, mi-a oferit sprijinul său. Mă va ajuta să-mi termin studiile și să nu duc lipsă de nimic. Însă cu o singură condiție: să devin agent al „Intelligence Service"-ului. Între a mă sinucide și a deveni agent am ales ultima cale. În felul acesta am putut să-mi continui studiile. In vacanța acelui an am dus la îndeplinire prima mea misiune de agent. Împreună cu mine avea să plece în Romînia un oarecare Richard Brooke, student la Facultatea de litere, secția romanistică. Richard știa romînește. Eu aveam o obligație simplă, dar plictisitoare. Trebuia să-l călăuzesc oriunde-mi cerea. Și l-am plimbat prin toate orașele principale ale țării (Cluj, Timișoara, Iași, Craiova, Ploiești).

Pe părinți i-am găsit într-o mizerie de nedescris. S-au bucurat aflînd că, totuși, urmez universitatea. După criza economică din 1932-1933 n-au izbutit să se mai refacă. I-am ajutat și eu cît am putut. De altfel, n-au mai trăit mult. Au murit amîndoi în anul cînd eu îmi terminam studiile. N-am putut să asist la înmormîntare. N-am vrut să mai revin în țară însă înainte de a mă despărți de universitate, am fost invitat la lordul Timothy. Mi-a explicat ce se așteaptă de la mine, întorcîndumă în țară. Mi-a arătat că voi primi fonduri ca să-mi deschid în București un cabinet dentar ultramodern. Cabinetul ar fi trebuit să devină, după ex-

presia domniei sale, o „căsuță poștală", precum și un adăpost pentru unii agenți englezi în trecere. Atît și nimic mai mult. Pentru întreținerea mea și a cabinetului avea să se depună lunar, la o bancă din Elveția suma de 50 de lire. Era o propunere mult prea avantajoasă ca s-o refuz. Mă consideram un om norocos. M-am conformat și am deschis un cabinet pe strada Carol. Apoi mi s-a oferit o partidă foarte bună — s-o iau de nevastă pe fiica cea mare a generalului Eracle Costăchescu. Drept zestre aveam să primesc un apartament, precum și un cabinet ceva mai modern decît cel deschis cu ajutorul „Intelligence-Service"-ului. Fără să stau prea mult pe gînduri m-am căsătorit cu Luiza Costăchescu. Era o femeie drăguță, moale, fără viață. Eu însă impresionam prin „școala engleză" — ținută, prestanță, eleganță, cinism și o anumită răceală derutantă în relațiile cu ceilalți. Intrasem în înalta societate bucureșteană și cu timpul m-am pomenit dentistul elitei. Am început să mă îmbogățesc. Ar fi trebuit să mă consider drept un om fericit, dar nu eram. Nu-mi iubeam nevasta, o uram, o ocoleam. Indiferența mea a împins-o spre suferință. S-a chinuit cît s-a chinuit lîngă mine, apoi și-a pus capăt zilelor. Moartea ei a declanșat un mare scandal. Presa a început să mă învinovățească. Articole insinuante lăsau să se înțeleagă că sinuciderea nu-i decît o crimă, iar criminalul aș fi eu. N-aș putea declara că moartea ei nu m-a îndurerat. O uram, dar nu-i doream moartea. In cele din urmă, ancheta judiciară m-a găsit nevinovat. După asta nu m-am mai însurat.

In tot acest răstimp, am continuat să-mi îndeplinesc angajamentul meu față de lordul Timothy. „Căsuța poștală" lucra perfect. Primeam corespondență din întreaga lume. După ea veneau la mine doi indivizi despre care nici astăzi nu știu cine sînt. Nu cunosc conținutul acestor scrisori.

In 1938 am adăpostit în casa mea pe un agent — Hary Frank — sosit incognito în țară

pentru tratative secrete cu Mareșalul Curții regale. A stat la mine o săptămînă. În 1940 a mai găsit adăpost în casa mea ziaristul Robert Hill, urmărit de spionajul german. L-am ascuns la mine aproape 18 zile.

A izbucnit războiul. Eu am rămas pe loc. „Căsuța poștală" funcționa normal. Primeam scrisori din Germania. În felul acesta, am asigurat legătura unor agenți din Romînia cu centrul lor din Barcelona.

După 23 august, n-am mai îndeplinit misiunea de „căsuță poștală", ci numai de adăpost. Acum douăsprezece zile mă pomenesc în cabinetul meu cu un necunoscut care se plîngea de o durere groaznică de dinți. Era tîrziu, mă simțeam obosit și n-aveam chef să mai consult. I-am spus că nu pot să-l văd în ziua aceea. Atunci el mi-a replicat: „Chiar nu mă mai recunoști?". M-am uitat mai bine la dînsul. Necunoscutul din fața mea nu era altul decît Richard Brooke, cel pe care în 1933 îl condusesem prin orașele țării. Mi-a spus fără ocol că are nevoie de adăpost și de ajutorul meu. L-am adăpostit. Am înțeles că are de dus la îndeplinire o misiune dificilă, dar ce fel de misiune nu mi-a spus. Într-una din seri, mi-a explicat, cerîndu-mi sprijinul, că trebuie să transmită un mesaj prin radio. M-am dus cu dînsul la gară, a scos de la „bagaje" o valiză în care avea ascuns un aparat de radioemisie. Mașina mea i-a ajutat foarte mult. Eu am condus „Wartburg"-ul la punctele indicate de el. Tot împreună am fixat alibiurile. La primul mesaj n-a primit nici un răspuns, așa că s-a văzut nevoit să lanseze, în seara următoare, un al doilea mesaj. Dintr-un complice indirect, devenisem un complice direct. Richard Brooke este un om deosebit, de o mare stăpînire de sine, de un curaj rar întîlnit. Singur a ajuns la concluzia că nu mai poate să rămînă la mine. Mi-a sugerat internarea lui la clinică, pentru cîteva zile. Ideea mi s-a părut bună

și l-am internat. Apoi, după patru zile, mi-a spus să vin seara cu mașina ca să-l duc în comuna T... L-am lăsat la marginea comunei la piatra kilometrică „133". Cred că locurile îi erau cunoscute. La despărțire, mi-a cerut să vin în seara zilei de 25 iunie, la kilometrul „133" să-l aștept o jumătate de oră. Iar dacă în acest răstimp nu se prezintă, să nu-l mai aștept. De acolo, am plecat mai departe în orașul Tîrgoviște, unde am tras la hotelul „Unirea".

Recunosc: m-am făcut vinovat de fapte grave. Vreau să le îndrept. Mă angajez să-mi răscumpăr greșelile".

ROMANESCU

După ce zăbovi cîtva timp asupra declarației lui Romanescu, maiorul Panait telefonă generalului, iar acesta îl pofti imediat la el.

— Fii binevenit, tovarășe Panait. Ca de obicei, generalul îl întîmpină ca pe un vechi prieten și tovarăș de luptă. Iarăși ți s-au încurcat ițele? Ce bei, o cafea, un ceai?

— Un ceai, tovarășe general. Simt nevoia să-mi curăț gîtul de nicotină.

Generalul era puțin mai în vîrstă decît Panait, dar datorită înotului — sport pe care-l practica în toate anotimpurile anului — arăta mult mai tînăr și mai viguros.

Se așezară în jurul unei măsuțe rotunde și joase.

— Nu-mi place cum arăți astăzi, tovarășe Panait. Nu cumva din pricina lui Romanescu? I-am citit declarația și, mă întreb, cum ai de gînd să acționezi?

Panait fu servit cu un ceai, iar generalului i se aduse o cafea.

— Tovarășe general, oftă Panait, se pare că ne-am apropiat de țel.

— „Se pare", numai în măsura în care ne-am încrede pe deplin în declarația lui Romanescu, preciză generalul sorbindu-și cafeaua.

— Aici e buba. Maiorul făcu o pauză. Bău din paharul de ceai, apoi urmă: întrebarea asta mă chinuie și pe mine; cît de mult ne putem încrede în destăinuirile lui Romanescu, de altfel, foarte interesante. Prea le-a spus toate dintr-o răsuflare. Nu cumva pe calea asta încearcă să ne cîștige încrederea? Cum e ceaiul, e fierbinte? Nu! Atunci, de ce nu-l bei? Bea-l omule, vrei să se supere gazda?

Panait duse paharul la gură:

— Nu știu ce să fac, tovarășe general, să-l luăm la locul întîlnirii sau nu? La întrebarea noastră dacă ar vrea să vină cu noi, el a răspuns: „Mi-e totuna?". De ce îi este totuna? Simt că pe undeva ne duce și nu-mi pot da seama cum.

Panait tăcu și sorbi din nou din paharul de ceai.

— Frămîntarea dumitale este îndreptățită. O înțeleg. Declarația lui Romanescu ne-a pus în fața unei dileme: acționăm sau nu? Riscurile sînt deopotrivă. Așa că eu înclin către o acțiune concretă. În acest sens, ce propuneri ai, tovarășe maior?

— Să ne ducem la locul întîlnirii. Să-l luăm și pe Romanescu cu noi. Vreau ca totul să fie cît mai veridic. Lucrătorii noștri vor înconjura kilometrul 133 pe o rază cît mai mare. S-a și făcut o primă recunoaștere a zonei. Dacă Romanescu nu ne-a înșelat, atunci Brooke nu mai scapă.

— Iar dacă ne-a înșelat, cu atît mai aspră îi va fi pedeapsa. Cine o să fie cu el în mașină?

— Locotenentul major Frunză...

— Foarte bine... e un ofițer încercat, curajos. Iar Lucian va fi cu dumneata la kilometrul 133?

— Da, tovarășe general. Îmi permiteți să mă retrag și să acționez?

— Da, însă nu înainte de a-ți termina ceaiul.

23 ÎN NOAPTE

Se instăpînise o noapte senină, cu cerul înstelat. Cornul lunii noi aluneca ușor printre ele, ca și cînd s-ar fi aflat într-o continuă și ciudată numărătoare a aștrilor. În alunecarea ei, răspîndea peste pămînt o palidă lumină argintie.

„Wartburg"-ul lui Romanescu gonea pe șoseaua învăluită în această pulbere sideral. La volan se afla însuși dentistul. Conducea atent, știindu-se supravegheat. Intr-adevăr, de pe bancheta din spate, Frunză îi urmărea fiecare mișcare. Șoseaua la ora asta era pustie și rareori întîlneau în calea lor cîte un turism sau un camion. Reflectoarele „Wartburg"-ului sfredeleau întunericul, însuflețind umbrele fantastice ale copacilor ce străjuiau șoseaua. Lui Frunză îi plăcea jocul umbrelor ce izbucneau din însăși ființa copacilor și filfîiau înspăimîntătoare deasupra șoselei, ca apoi, să piară în noapte. Se bucura de cerul senin și aerul străveziu : strălucirea stelelor, cornul lunii ușurau îndeplinirea operației. În jurul pietrei de kilometraj de la marginea comunei capcana fusese întinsă cu grijă. „Fantoma" nu mai avea cum să scape. Trecură de bariera unde ultima oară pierduse urma „Wartburg"-ului. „Vezi, domnule Romanescu, bariera asta te-a salvat în noaptea aceea !" îi vorbi Frunză în gînd.

Romanescu conducea în tăcere, scîrbit parcă de volanul pe care-l ținea în mîini. Ar fi vrut să apese pe accelerator și să țîșnească în noapte, dar n-avea voie să depășească o anumită viteză. Simțea în ceafă privirile ofițerului de securitate. Bănuia că nu erau lăsați singuri, că nu numai el era supravegheat, ci și mașina. Așa că se mulțumi să gonească egal, cu aceeași viteză.

„Conduce bine, gîndea Frunză, uitîndu-se la mîinile înmănușate ale dentistului, are reflexe bune. Se vede că șofează de multă vreme".

De cînd urcaseră în maşină, nu scoseseră o vorbă. De altfel, nici n-aveau ce să-şi spună. Drumul îi era cunoscut lui Frunză. Făcuse de dimineaţă împreună cu Lucian o călătorie de „recunoaştere" a şoselei. Nu mai aveau mult: vreo cincisprezece minute. Instinctiv, îşi controlă arma — era la locul ei. Deodată, în bătaia reflectoarelor, apăru un convoi de căruţe. Orbiţi de lumină, ţăranii îşi feriră ochii.

— Stinge! ordonă Frunză supărat.

Romanescu se supuse. După ce lăsară în urmă convoiul, reaprinse reflectoarele, pentru ca apoi să le stingă din nou.

Ceva mai tîrziu, trase la marginea şoselei şi frînă.

— Am ajuns, răsuflă Romanescu uşurat.

„Am mers bine, gîndi Frunză, am ajuns la ţanc". Se uită la ceas: mai aveau patru minute pînă la ora 11.

— Acum poţi să cobori, ordonă ofiţerul. Dentistul coborî şi se opri lîngă capota maşinii. Rămase acolo nemişcat. La anchetă explicase că aşa se înţelesese cu Richard Brooke: să-l aştepte, în picioare, lîngă capotă. Numai aşa s-ar fi apropiat de turism.

Frunză, pierdut în întunericul din interiorul maşinii, vedea bine silueta dentistului. Încremenise locului, căci ştia că n-are cum să fugă, fiind încercuit. În depărtare se zăreau luminile comunei, sclipind ca nişte tainice chemări. Pe cer luna dispăruse şi parcă în direcţia unde se topise, stelele deveniseră şi mai strălucitoare. Ţîrîiau greierii. Frunză urmărea atent ceasul. „Fantoma" trebuia să „pice" dintr-o clipă într-alta, iar lui îi revenea partea cea mai dificilă a misiunii — imobilizarea spionului. Atunci, ca la un semnal, ar fi sărit din întuneric şi ceilalţi. Minutele însă treceau şi „Fantoma" nu se mai ivea. Totuşi, nu-şi pierdu încrederea Romanescu nu dădea nici un semn de ne-

răbdare. Continua să stea nemişcat lîngă capotă de parcă ar fi adormit în picioare

Trecură astfel treizeci de minute de aşteptare. Romanescu îşi cercetă ceasul, se dezlipi de la locul său, veni mai aproape de portiera unde se găsea Frunză şi-i zise cu un glas copleşit de amărăciune :

— Nu mai vine !

— Cum asta, nu mai vine ? se revoltă Frunză.

— Nu mai vine... Aşa cum am scris şi-n declaraţie... Am convenit să-l aştept o jumătate de oră. Dacă în acest interval nu vine, să nu-l mai aştept şi nici să nu mă mai duc să-l iau.

„Da, asta aşa e !" îi dădu Frunză în gînd dreptate. Operaţia dăduse greş.

— Ce fac ? întrebă Romanescu supus şi trist.

Frunză coborî din maşină. Scrută şoseaua pustie şi pierdută în noapte. Tot mai trăgea nădejdea că „Fantoma" se va ivi. O tăcere apăsătoare se întindea din hotar în hotar. Se întoarse spre Romanescu şi se uită cu ură la dînsul. Nu-şi putu stăpîni o întrebare :

— Care-i adevărul ?

— Cel din declaraţie, răspunse Romanescu fără şovăire.

— Urcă !

— La volan ?

— Da !

Romanescu trecu la volan, iar Frunză se aşeză încruntat lîngă dînsul.

— Întoarce !

Dentistul ambreie motorul, făcu două-trei manevre şi întoarse maşina.

— Încotro ? se interesă Romanescu.

— Dă-i drumul !

Maşina porni în viteză. Romanescu stătea aplecat peste volan de parcă ar fi vrut să vadă mai bine şoseaua luminată de farurile maşinii. „E şi el nervos, îşi zise Frunză. Avea şi el o şansă şi a pier-

dut-o! Sau poate că n-a pierdut... Poate că n-a pus nimic în joc..." Se uită pieziş la Romanescu: acesta conducea crispat, dar cu aceeaşi siguranţă. „Ne-a scăpat! oftă Frunză. S-a dus dracului şi ultima urmă!"

Văzu din depărtare luminile puternice ale unei maşini care venea cu viteză spre ei. Apoi luminile se stinseră. În bătaia farurilor „Wartburg"-ului, se ivi conturul unui camion de mare tonaj. Romanescu stinse şi el luminile. Numai pentru o clipă.

— Stinge! strigă Frunză.

De astă dată Romanescu nu-i dădu ascultare. Apăsă pe accelerator şi-şi îndreptă maşina în direcţia camionului. Totul se petrecu fulgerător. Frunză sesiză intenţia lui Romanescu. Cele două maşini orbindu-se reciproc se apropiau cu mare viteză. Frunză se aruncă peste dentist şi-i apucă volanul. Acum, patru mîini răsuceau volanul cînd la stînga, cînd la dreapta. Frunză îşi încordă puterile şi-l lovi scurt cu capul. Acesta gemu, slăbi volanul şi Frunză izbuti, în ultimul moment, să vireze „Wartburg"-ul. Maşina ocoli camionul, derapă, şi, datorită numai unei întîmplări nu se răsturnară. Partea din spate a „Wartburg"-ului se lovise puternic de o piatră de kilometraj, care-i frînă brusc viteza. Frunză căzu pe spate şi se pomeni cu Romanescu peste el. Geamurile caroseriei se sparseră. Farurile însă rămaseră întregi şi aprinse. Camionul oprise la o distanţă de zece metri, iar şoferul şi ajutorul său veniră în goană spre ei. Frunză îi văzu şi-l împinse pe Romanescu într-o parte. Acesta gemea, ţinîndu-se de braţul drept.

— Ce-i, tovarăşi, ce s-a întîmplat? Aveţi nevoie de ajutor?

În lumina reflectoarelor, şoferul i se păru lui Frunză foarte palid. Se apropiase şi deschisese portiera. Din pricina efortului, ofiţerul coborî stăpînindu-şi cu greu un tremur nervos.

— E cineva rănit? Cu ce pot să vă ajut?

Frunză îi zîmbi recunoscător. Dar zîmbetul ăsta avu darul să-l enerveze pe șofer. Amintindu-și dintr-o dată cine era vinovatul principal al accidentului, începu să înjure și să țipe:

— Vă arde de chefuri... Beți ca niște porci ! Vă urcați la volan. Vreți să nenorociți oameni nevinovați... Paraziților !... Dacă mă loveai, mă... !

Frunză îl lăsă pe șofer să-și descarce tot năduful. Îl asculta, fără să-l piardă din ochi pe Romanescu : stătea la volan, ținîndu-se de frunte. Acolo îl lovise Frunză cu capul.

— Bine că s-a terminat așa cum s-a terminat, încercă Frunză să-l îmbuneze.

— Nu, zău ! Îți închipui dumneata că eu o să te las așa ? Nu, dacă mă loveai ? mă nenoroceai pe viață...

Dialogul ar mai fi continuat multă vreme, dacă în dreptul lor n-ar fi oprit o „Pobedă". Șoferul înțelese de îndată că nu mai era cazul să insiste. Din „Pobedă" coborîră doi ofițeri de securitate.

— Tovarășe maior, i se adresă Frunză bucuros, dar imediat tăcu.

Șoferul se mulțumi să mai spună : „Bine că nu s-a lăsat cu victime", apoi se retrase și-și porni camionul...

Lucian aprinse o lanternă și-l lumină pe Romanescu. Dentistul se ghemuise, încremenind în fața volanului. Cei trei îi văzură ochii mici și aprinși de ură.

— E rănit ? se interesă Panait.

— Nu, tovarășe maior. Eu l-am lovit, i-am ars un cap. N-am avut încotro...

Cercetară mașina. Nu mai putea fi folosită.

— Coboară, domnule Romanescu ! i se adresă Panait. Sper că poți să cobori și fără ajutorul nostru.

Romanescu ieși și o clipă se uită cu tristețe la mașină. Lucian îl împinse spre „Pobeda".

— Mișcă !

Şchiopătînd, Romanescu se îndreptă spre portiera deschisă a „Pobedei". Se aşeză la mijloc, încadrat de Lucian şi Frunză. Panait trecu la volan, iar şoferului îi ordonă să rămînă de pază lîngă „Wartburg" pînă la sosirea miliţiei.

* * *

Romanescu şedea pe scaun fără vlagă, cu gulerul cămăşii răsfrînt. Faţa îi era răvăşită, iar ochii îi jucau speriaţi în fundul capului. De nervos ce era, începuse să-şi mănînce unghiile. Părul, altădată îngrijit şi netezit mereu de palma sa grijulie, acum atîrna în laţe. Nu voise nici să se spele, nici să se pieptene. Aşa cum se sculase, cu hainele boţite şi părul răvăşit se şi prezentă la interogatoriu.

— Ne-ai înşelat, domnule Romanescu ?

Întrebarea maiorului îl făcu să-şi înalţe privirile. Într-o parte îl zări pe Lucian, într-altă parte, în stînga sa, pe Frunză. Răspunse sarcastic :

— Da, v-am înşelat ! Am vrut să vă înşel. Şi, mutîndu-şi privirile pe faţa maiorului, continuă înciudat. Mă înţelegeţi, am vrut să vă înşel... Aşa am avut chef. Să mă răzbun...

— Îţi menţii declaraţia pe care ai semnat-o ?

— Da, minus angajamentul de a vă ajuta. Ei, ce ziceţi, vă place cum v-am ajutat ?

— E tardiv, doctore, ca să te bucuri.

— E ultima mea bucurie, înainte de a-mi primi pedeapsa, vorbi el cu cinism, şi n-o să mi-o puteţi răpi.

— Aveai sau nu întîlnire cu Richard Brooke ?

— Da !

— Unde ?

— Acolo, la marginea comunei.

— Cînd ?

— Ieri seara între orele 22 şi 23.

— De ce n-a venit ?

— I-am dat de veste că e în primejdie.

— Cînd ?

— Chiar aseară, cu dumnealui lîngă mine. Romanescu arătă cu un gest disprețuitor al brațului către Frunză. Și cu voi toți în preajma mea.

— Și cum l-ai pus în gardă ?

— Simplu ! Chiar dacă nu m-ați fi luat dumneavoastră, tot l-aș fi pus în gardă. Întîlnirea o aveam nu la piatra de kilometraj „133", ci undeva mai aproape, la kilometrul „131". Aveam cu dînsul o înțelegere. Dacă totul este în ordine, opresc mașina. În caz de primejdie, n-o opresc și-mi văd mai departe de drum. Ceea ce am și făcut.

— De ce ne-ai înșelat ?

— Lordul Timothy s-a purtat cu mine ca un adevărat gentlemen. N-aveam dreptul să mă port cu trimișii lui altfel...

— Ți-e mai aproape de inimă un patron decît țara în care te-ai născut ?

— Precum se vede, da !

— Apreciez sinceritatea dumitale de „gentlemen". Ce-i adevărat și ce nu-i adevărat în declarația dumitale ?

— Totul ! Știam că odată căzut în mîinile Securității nu mai aveam nici o șansă de scăpare. Voiam însă să vin în ajutorul lui Richard Brooke. Știam că nu vă puteam cîștiga încrederea decît printr-o declarație autentică. Mai devreme sau mai tîrziu, tot ați fi aflat de la mine cine sînt. Am ajuns la concluzia că e mai bine să folosesc această mărturie în folosul planului meu. Planul mi-a izbutit... Pe mine ați pus mîna, dar pe Richard nu...

Arestatul se bucura sincer și-și arăta fața radioasă celor trei ofițeri.

— La cine s-a ascuns Brooke ?

— Nu știu și chiar dacă aș ști, n-aș spune-o. Richard nu mi-a spus niciodată unde se ascunde, iar eu nu l-am întrebat.

— De ce ai vrut să te sinucizi ?

— Pentru ce să mai trăiesc ? Tot ceea ce mai puteam să fac, am făcut. L-am salvat pe Richard. De

ce să mai rămîn în viață ? Și apoi, aveam chef să mor cu un ofițer de securitate lîngă mine...

Romanescu izbucni într-un rîs batjocoritor, dar Panait îi tăie pofta de rîs.

— Te înșeli închipuindu-ți că l-ai salvat pe amicul dumitale, Richard Brooke... E în mîinile noastre... Și foarte curînd o să vă creăm posibilitatea de a vă continua studiile „universitare" în pușcăriile noastre. Nu mai rîzi, domnule Romanescu ? De ce oare ? Panait nu mai așteptă răspunsul spionului. Deschise dictafonul și ordonă plin de dispreț : Luați-l de aici !

* * *

Panait rămase singur. Ceasurile erau destul de înaintate. Dar el nu se îndura să se ridice și să plece. Recapitula mereu in gînd cele petrecute. Se bizuise într-o oarecare măsură pe angajamentul lui Romanescu și acesta îl trăsese pe sfoară. Umblaseră după Richard Brooke — „Fantoma" — în vîrful picioarelor și, totuși, dentistul izbutise să-l avertizeze : „Primejdie ! Sînt pe urmele tale !". „Fantoma" trebuie să fi intrat în stare de alarmă. Ce va întreprinde de acum înainte ?"

Pe masa de lucru a maiorului se găsea dosarul celor trei omoruri, dosarul „Fantomei". Se adunaseră acolo tot felul de documente, rapoarte, fotografii, analize, concluzii. Le răsfoia, medita. apoi iar le răsfoia ca și cînd printre ele ar fi putut găsi drumul ce ducea la prinderea „Fantomei".

Își aprinse o nouă țigară. A cîta în ultimele douăzeci și patru de ore ? Tot fumînd și răsfoind dosarul, se văzu nevoit să recunoască faptul că dintre toate cazurile care-i trecuseră prin mînă, cel al „Fantomei" era cel mai dificil. Și cu cît înțelegea mai mult acest adevăr, cu atît înțelegea că și miza politică aruncată de dușmani în joc era foarte mare.

Şi tocmai această concluzie îl neliniştea şi-l îngrijora mai mult. Că se afla în faţa unor rămăşiţe ale ultimului război mondial nu mai încăpea nici o îndoială. Dar ce anume urmărea duşmanul ? Cu ce scop încerca să dezgroape „nişte morţi" ? Se gîndi la situaţia internaţională ; era din ce în ce mai încordată. Flota de război americană manevra în apele greceşti şi turceşti ! Trupe americane debarcaseră şi continuau să debarce în Italia. Flota britanică se concentra în Cipru. Concentrări de trupe se mai semnalau la graniţa Izraelului cu Egiptul. Trupe aparţinînd blocului N.A.T.O. efectuau manevre în Germania Federală. Presa şi posturile de radio din Apus desfăşurau o largă campanie anticomunistă. Şi Panait se întreba : cu care din aceste evenimente trebuie puse în legătură acţiunile şi căutările duşmanului de pe teritoriul ţării noastre ? Cu una din ele sau cu toate la un loc ?

Răsfoi din nou dosarul. Ce izbutiseră ? Să stabilească cine sînt cele trei „victime", originea „băieţilor din Pireu", originea „Fantomei". Şi mai departe ? Îşi pusese speranţe în Romanescu, jucase o carte, dar iată că duşmanul nu se dezminţise. O singură concluzie îl mai liniştea un pic, încurajîndu-l. „Fantoma" se afla în plină ofensivă... ataca, ceea ce poate însemna că încă nu şi-a atins obiectivul, că se loveşte de anumite greutăţi. Şi, deci, atîta timp cît spionul mai ataca, nici el, Panait, n-avea voie să dezarmeze, ci să depisteze urmele acestor atacuri.

Rămase nemişcat, cu ochii închişi, chinuit de una şi aceeaşi întrebare : „Unde s-o fi ascunzînd „Fantoma" ? În cele din urmă, se hotărî să plece, cînd cineva bătu la uşă. Panait răspunse.

Ofiţerul de serviciu intră şi-i raportă că se interceptase un nou mesaj. Panait se trezi parcă dintr-o stare de visare :

— Cum ? Un nou mesaj ?! Se uită la ceas : era cinci dimineaţa.

Ofițerul îi întinse textul mesajului descifrat, după care se retrase. Panait citi :

„Atenție! Către Fantoma I". Sîntem informați că în ziua de 21 iulie va sosi în București Hans Helmuth. Este trimis cu același scop. Obiectul nu trebuie să ne scape. Avem încredere în tine. Acționează calm. Boby".

„Ce mesaj ciudat, gîndi Panait. Se amintește din nou cuvîntul „obiect". Se subliniază : „Nu trebuie să ne scape". Cine o fi acest Helmuth Hans sau Hans Helmuth ? Și cu ce scop sosește în Capitală ?"

24 O ÎNTÎMPLARE CIUDATĂ PE STRADĂ

Un bărbat trecut de prima tinerețe, îmbrăcat ușor, de vară, străbătea alene strada R. La ceasul acela de după-amiază soarele dogorea. Se vedea că omului îi era cald și că nădușea : în răstimpuri se oprea, își căuta prin buzunare batista și se ștergea pe față și pe gît.

Strada R. era foarte liniștită și trecătorul, mirat, puse acalmia străzii pe seama căldurii. Doar trei puști stăteau pe bordura trotuarului, jucînd cinci pietre, iar ceva mai sus, în fața unei brutării, un bărbat stătea de vorbă cu o femeie care, judecînd după halatul alb, părea să fie chiar vînzătoarea.

Trecătorul înregistră mecanic atît jocul copiilor, cît și conversația celor doi. Își urma nestingherit și alene drumul său. Cînd ajunse în dreptul casei doamnei Petrescu, se opri și-și scoase batista. Își tamponă fruntea și ceafa, iscodind grădina neîngrijită ce împrejmuia imobilul văduvei. Văzu în fundul curții casa cu marchiză. Părea părăsită și lăsată în paragină. Făcu un pas spre poartă, gata să intre, dar se răzgîndi. O porni mai departe, tot

ştergîndu-şi faţa. Lăsă în urmă strada R. apoi un scuar. Nimeri pe o stradă îngustă, străjuită de nişte castani tineri. Auzi în spatele său nişte paşi. Se uită peste umăr : un trecător încerca să-l ajungă din urmă şi să-l depăşească. Vru să se oprească... Spre uluirea sa însă, se simţi luat de braţ şi strîns cu forţă ·

— Guten Tag, herr Helmuth !

Dacă necunoscutul nu l-ar fi ţinut de braţ, cu siguranţă că Helmuth ar fi căzut, de parcă cineva l-ar fi lovit scurt şi puternic în moalele capului.

— Fii bărbat, herr Helmuth ! îl îndemnă celălalt. Te aşteptam, ştiam că ai să treci pe strada R. şi te-am pîndit. Eşti tare schimbat, dar tot te-am recunoscut. Mustaţa te schimbă... Vai, herr Helmuth, fii ceva mai tare...

Hans Helmuth Wolff ar fi vrut să se împotrivească, dar puterile îl părăsiseră fără milă.

— Hai, domnule Helmuth, dă-i drumul... mişcă ! — în numele legii eşti arestat !

Helmuth simţi strînsoarea şi ameninţarea celuilalt.

— Să nu încerci să fugi că n-o să-ţi meargă ! Văd că în colţul gulerului cămăşii ai o fiolă de cianură. las-o acolo ! Nu te atinge de ea. Hai mişcă ! ·

Agentul îl împinse şi Helmuth îşi urni cu greu picioarele. După cîţiva paşi, îşi reveni şi-şi măsură adversarul. Era mai înalt şi mai voinic decît dînsul, blond, cu o privire rece şi ironică. Se gîndi să-şi apuce cu gura colţul stîng de la gulerul cămăşii ; agentul însă, ca şi cînd i-ar fi simţit intenţia, îi apucă gulerul şi îi strivi fiola cu ajutorul unei batiste.

— Gata, domnule Helmuth, s-a dus şi fiola... Urmează-mă atent, nu te împotrivi... O să luăm o maşină, un taxi... Sîntem doi prieteni, bagă de seamă... Lasă mutra asta şi zîmbeşte...

Helmuth schiţă un zîmbet trist, deznădăjduit. Da, norocul de altă dată îl părăsise. Cădea dintr-o nenorocire într-alta. Totul mersese bine. Antrena-

mentele... Debarcarea... Era convins că-şi va duce misiunea cu bine pînă la capăt... Iar acum puseseră mîna pe el, chiar din prima zi... Îşi aminti de Gedlen şi de ultima lor convorbire: înţelesese atunci că el era ultima speranţă în clarificarea „Operaţiei A.O.3."...

— Zîmbeşte, domnule Helmuth... trec oamenii pe lîngă noi... Ce mai faci?

— Bine, murmură el.

— Vezi că poţi să faci conversaţie?

O femeie mai în vîrstă trecu pe lîngă ei şi se uită cu compătimire, ca după doi beţivi.

— Uite, vom lua maşina aia!

„Maşina aia" era un taxi, cu o caroserie neagră şi veche. Nimerise întîmplător pe acolo. Şoferul le deschise portiera, deşi îi privea cu neîncredere. Mai cu seamă pe cel în cămaşă milaneză. „A băut, gîndi şoferul. Numai să nu-mi verse în maşină!".

— Încotro? întrebă el, după ce-şi văzu clienţii în maşină.

Agentul se aplecă la urechea şoferului şi-i şopti ceva, apoi îi arătă o legitimaţie. Acesta dădu din cap în semn că a înţeles despre ce-i vorba. Maşina porni.

— Nu te supăra, domnule Helmuth... Apleacă-te! Caută să nu te uiţi nici în stînga, nici în dreapta.

Supus, Helmuth se aplecă şi-şi lipi fruntea de bancheta din faţă. Da, totul se sfîrşise. Cît de repede! Ca într-un vis. Prin cîte i-a fost dat să treacă... Îi venea să-şi plîngă de milă. Unde este dus? Ce se va mai întîmpla cu dînsul? De ce i se luase ultima posibilitate de a-şi curma onorabil viaţa? Nu luase cu el decît fiola. Arma şi-o lăsase la hotel, ascunsă bine printre lucruri. Îşi propusese să facă o primă recunoaştere a locuinţei lui „Leonard Olariu", să se convingă că va avea de-a face cu „Siegfried", cînd colo... Şi cum îi mai umbla prin cap parola: „Aveţi de vînzare o carte cu partidele jucate de Alehin?"

Maşina străbătea o stradă prost pietruită şi caroseria se scutura ca nişte fiare vechi. „Unde mă duce individul ăsta?“ Nu se mai osteni să caute vreun răspuns. Îi era limpede: se prăbuşise de la primul pas. Apoi, tresări neliniştit: „Numai de nu m-ar tortura!“. Îşi aminti de interogatoriul ce-i fusese luat în patrie şi carnea i se încrîncenă...

— Aici? întrebă şoferul.

— Nu, nu, acolo... Stai aşa, domnule, nu te mişca.

Maşina frînă. Helmuth nu îndrăzni să-şi ridice privirile. N-avea nici un rost să-şi întărîte adversarul. Îl simţi din nou ridicîndu-se şi aplecîndu-se spre şofer.

— Coborîm, i se adresă agentul, şi-l luă de braţ. Hai, n-ai voie să te uiţi nici în stînga, nici în dreapta.

Coborîră. Văzu în faţa sa nu clădirea Ministerului de Interne, ci un bloc cu patru etaje şi nu se miră. Ştia din proprie experienţă că uneori sediile se găsesc amenajate şi-n clădiri particulare. Intrară în bloc ca doi prieteni la braţ. Nu se întîlniră cu nimeni. Luară liftul. Mîna agentului apăsă un buton. Helmuth stătea cu ochii-n pămînt, ruşinat parcă. Faţa-i devenise pămîntie. Privirile ironice ale agentului îl ardeau.

Din lift ieşiră într-un coridor întunecos şi se opriră la una din cele trei uşi. Agentul sună. Uşa se deschise imediat şi Helmuth văzu o femeie drăguţă, îmbrăcată într-o fustă neagră şi o bluză albă, de nylon.

— Tovarăşul maior a venit? se interesă agentul.

— Nu.

— A lăsat ceva vorbă pentru mine?

— Să daţi dovadă de iniţiativă.

— Atît?

— Atît, tovarăşe căpitan.

Helmuth ascultă atent convorbirea şi rămase impresionat de ingeniozitatea Securităţii. Un aparta-

ment mobilat după toate legile confortului transformat într-o cameră de anchetă. Nu se vedea nici un alt agent, dar Helmuth le simțea prezența.

Căpitanul, îmbrăcat modest într-un costum din stofă ieftină, îl conduse într-un birou cu storurile trase și luminat puternic de cele patru brațe ale unei lămpi de fier forjat. O bibliotecă înțesată cu cărți îmbrăca pereții încăperii și impresiona plăcut vederea. Helmuth se lăsă percheziționat. Nu avea asupra lui decît actele false.

Căpitanul zîmbi, își scoase haina, o puse pe spetеaza scaunului și se așeză la birou. Intră și femeia. Ea se așeză în dreptul mașinii de scris.

— Șezi, herr Helmuth! îl pofti căpitanul, arătîndu-i un scaun.

Căpitanul dădu drumul unui ventilator. „Magnetofonul" gîndi Helmuth. Pala de răcoare iscată de ventilație ajungea și la fața lui, răcorindu-l. „Ce o să urmeze? Numai de nu m-ar tortura?!"

— Deci, domnule Hans Helmuth Wolff, te-ai întors?

Helmuth auzi țăcănitul mașinii de scris și înțelese că dactilografa alcătuia procesul-verbal al interogatoriului.

— Te-ai întors, herr Helmuth, repetă căpitanul de astă dată mai mult a mirare decît a întrebare. E drept, ești schimbat, dar noi tot te-am recunoscut... Ce mai face herr Gedlen? E bine, sănătos? Tot mai are idei fixe, superioritatea rasei germane, etcetera... etcetera... E un caraghios acest Gedlen al dumitale... Nu te așteptai să pici în mîna noastră, nu-i așa?

— Nu, recunoscu Helmuth.

— Acum, domnule Helmuth, sau după cum arată actele dumitale de acum, Grigore Nicolescu, de profesie achizitor, să ne spui de ce te-ai întors în țară... Să trecem acum peste faptul că ai fugit... De ce te-ai întors?

Helmuth nu răspunse imediat, se uită stînjenit prin birou, descoperi într-un colț un Goethe în

germană : „Faust“, şi-şi aminti că de mult nu mai luase în mînă o carte de literatură, apoi o zări pe dactilografă aşteptînd răspunsul lui.

— Din proprie iniţiativă, minţi Helmuth fără tragere de inimă.

— Domnule căpitan Hans Helmuth Wolff, ţin să te avertizez că n-avem timp de pierdut. N-are nici un rost să te joci cu noi... Ştim cine eşti, ştim că ai fost unul dintre prietenii cei mai buni ai lui von Krämer, că te-ai ascuns, c-ai fugit, că, în sfîrşit, te-ai întors, că în strada R... îl căutai pe Leonard Olariu, mai exact, pe „Siegfried“. Precum vezi, ştim mai multe decît îţi închipui dumneata, aşa că te poftesc să treci direct la fondul problemei...

Helmuth îl privi cu interes pe anchetator : avea doi ochi reci, ageri, expresivi, inteligenţi. Da, jocul se sfîrşise. N-avea nici un rost să nege, să-l enerveze, să-l determine să treacă la alte forme de interogatoriu.

— Vorbeşti ? întrebă căpitanul ameninţător.

— Vorbesc.

— Bine, încuviinţă anchetatorul şi, adresîndu-se dactilografei, spuse : „Să nu-ţi scape un cuvinţel, tovarăşă Mariana“.

— Am înţeles, tovarăşe căpitan.

— Cînd am ajuns în ţară, începu Helmuth să vorbească cu privirile în pămînt, am fost primit de către Gedlen.

— Ţi-a făcut o primire bună ?

— Da, minţi Helmuth, m-a primit ca pe un compatriot, ca pe un vechi ofiţer al armatei germane. S-a bucurat ştiind că-i este dat să întîlnească pe unul dintre colaboratorii apropriaţi ai lui von Krämer. Am stat mult de vorbă. Gedlen se interesa...

— De caseta lui von Krämer, de mica sa arhivă şi de cheia operaţiei „Any Ondra“ ? i-o luă căpitanul înainte, zîmbind sarcastic.

— Da !! exclamă Helmuth și mai uluit de ceea ce știa Securitatea romînă. Din păcate, n-am putut să-l ajut prea mult.

— De ce ?

— După cum bine știți, von Krämer a murit la 24 august. (Acum Helmuth nu se mai îndoia că Securitatea romînă știa totul). Prea multe n-am știut nici eu de operația „Any Ondra". Înainte de a muri a apucat să-mi spună că mica lui arhivă se află ascunsă în apartamentul său și într-un tablou... o fotografie ascunde... Atît a mai apucat să-mi spună.

— Cunoști apartamentul, nu-i așa ?

— Cum să nu, îl cunosc. Ăsta este și motivul pentru care Gedlen mi-a propus să mă reîntorc în țară. Să încerc să pătrund în fostul apartament și să găsesc cu orice preț caseta. Văd însă că acum totul este de prisos. Dumneavoastră, pesemne, ați și intrat în posesia arhivei ?...

— Deslușesc în cuvintele dumitale o undă de curiozitate, surîse flegmatic anchetatorul, pe care n-o pot satisface, din motive lesne de înțeles. Te rog, continuă !

Helmuth își umezi cu vîrful limbii buzele uscate și urmă :

— Misiunea asta trebuia s-o duc la îndeplinire cu ajutorul lui „Leonard Olariu", a lui... „Siegfried". Gedlen însă mi-a atras atenția că are date contradictorii cu privire la depistarea și existența lui „Siegfried" și mi-a cerut să fiu prudent. L-am cunoscut personal pe „Siegfried" și l-aș fi identificat ușor. Astăzi de dimineață am sosit în Capitală, am luat o cameră la hotelul „30 Decembrie", apoi am așteptat să se facă orele 17, cînd știam că „Olariu" se întoarce de la serviciu. Mi-am propus să-l pîndesc și să mă conving dacă Olariu este una și aceeași persoană cu „Siegfried". Dar am avut ghinion...

Helmuth tăcu, privind stingherit un punct de pe covor.

— Și dacă l-ai fi identificat ?

— M-aș fi prezentat la domiciliul lui. De altfel, el știa că cineva o să vină la dînsul. Parola ne-ar fi ajutat să realizăm legătura între noi. Cred că m-ar fi recunoscut și s-ar fi bucurat că, după ani și ani, ne este dat să acționăm împreună.

— În ce consta parola ?

— Eu l-aș fi întrebat : „Aveți de vînzare o culegere cu partidele jucate de Alehin ?". Iar el mi-ar fi răspuns : „Nu, domnule, n-am". Acum, însă...

— Ce să-i faci, herr Helmuth, asta-i viața, îl aprobă căpitanul plin de înțelegere... Olariu, alias „Siegfried" nu mai există... Povestiți-ne pe ce căi ați ajuns înapoi în Romînia. Tovarășă Mariana, fii drăguță și scoate din frigider sifonul ăla rece... și două pahare...

Helmuth era un om disciplinat. Știa că atîta timp cît lipsește dactilografa trebuie să tacă, și tăcu. Aștepta însă nerăbdător să bea ceva rece, înviorător. Se bucură cînd anchetatorul îi întinse un pahar cu sifon rece. Bău și mulțumi respectuos.

— În Romînia am sosit ieri pe vasul comercial „Regina Cristhina" sub pavilion turcesc, ca simplu marinar. Vasul avea să ajungă la gurile Dunării, iar de acolo avea să urce pe Dunăre în sus. Noaptea, vaporul a ajuns în apropierea Galațiului. Am fost lansat pe întuneric, cu un costum de scufundător, avînd cu mine o valiză impermeabilă cu îmbrăcămintea de schimb... Mi-a mers bine pînă în clipa cînd m-ați arestat...

— Ingenios ! recunoscu căpitanul entuziasmat. Nu-i așa, tovarășă Mariana ?

— Foarte, tovarășe căpitan, aprobă dactilografa.

— De, domnule Helmuth, n-am ce să-ți fac, îl compătimi anchetatorul, spionul pică o singură dată în plasa inamicului, dar atunci cînd pică, pică bine... Conform legislației noastre socialiste, pentru dumneata n-avem decît o singură condamnare. Din păcate, una capitală — plutonul de execuție,

Ochii reci ai anchetatorului văzură cum pe fruntea galbenă a lui Helmuth năvăliră broboane de sudoare.

— Ai şi un trecut glorios ! Ai fost colaboratorul lui von Krämer... te-ai ascuns... ai fugit... Există însă o scăpare... totul depinde de dumneata. În afară de „Siegfried", cu cine mai urma să iei legătura ?

— Cu nimeni, răspunse Helmuth abia auzit.

— Uite ce, domnule Helmuth, zise anchetatorul ridicîndu-se în picioare şi începînd să se învîrte în jurul arestatului. Nu-ţi ascundem faptul că avem nevoie de dumneata... Din pricina asta te-am arestat atît de discret. Vei înţelege îndată de ce te-am adus aici... Eşti un ofiţer de carieră, un ofiţer de informaţii şi contrainformaţii... Ai o şansă, una singură, să devii agentul nostru, agent dublu.

— Să-mi trădez patria ! gemu Helmuth.

— ...sau, continuă anchetatorul prefăcîndu-se că nu-i bagă în seamă ultimele cuvinte, să accepţi plutonul de execuţie... La propunerea noastră ştiu că nu poţi răspunde imediat. Îţi dăm însă două ore de gîndire.

Deşi îi vîjîia capul, Helmuth reţinuse exact cuvintele anchetatorului. Avea de ales între puşcărie şi libertate, între moarte şi trădare, între... Deodată, îi încolţi un gînd... Să moară, de ce ? Murind ar mai fi putut să fie oare cu ceva de folos Germaniei ? Nu ! Rămînînd în viaţă, da ! Ar mai putea întreprinde ceva. Spionajul cunoaşte multe, chiar foarte multe exemple cînd unii spioni, devenind agenţi dubli, n-au încetat niciodată să-şi ajute cu adevărat patria. De ce n-ar căuta şi el o posibilitate de a lupta pînă la capăt ? I se oferea o şansă... S-o lase să-i scape din mîini ?

— Ei, ce ne răspunzi, herr Helmuth ? îl grăbi căpitanul.

— Daţi-mi un timp de gîndire !

— Poftim, zise căpitanul foarte generos, ai două ceasuri la îndemînă...

Îl lăsară singur. Dactilografa îi aduse o cafea turcească și un pahar cu apă rece. Helmuth, de fapt, luase o hotărîre. Va accepta propunerea. Însă știa că nu e bine s-o mărturisească dintr-o dată; ar fi dat de bănuit. Folosindu-se de cele două ceasuri ce i se acordaseră, va lăsa impresia că hotărîrea luată este rodul unor frămîntări în limita unui timp bine determinat.

— Accept, rosti Helmuth, cînd exact după două ore îl văzu pe căpitan.

— Ai procedat foarte înțelept, domnule Helmuth. Știi ce urmează. Vei iscăli un angajament. Acum chiar. După care, de aici te vei duce la hotelul unde ai tras. Nimeni nu te va stingheri. Bani ai deocamdată, nu-i așa? Să nu încerci să fugi... Oamenii noștrii vor fi mereu pe urmele dumitale. Te lăsăm liber... Cînd vom avea nevoie de dumneata, te vom găsi... Legătura dumitale sînt numai eu și nimeni altcineva... ai înțeles?

— Înțeles.

— Pe mine mă cheamă Victor Ghelmez, ai înțeles?

— Da.

— Repetă.

— Căpitan Victor Ghelmez.

— Uită-mi gradul. Ai înțeles?

— 'nțeles!

Dactilografa aduse o coală de hîrtie pe care era bătut la mașină un text — prea lung.

— Citește și iscălește.

Helmuth luă coala de hîrtie. Fără să vrea, mîinile-i tremurau. Citi, apoi vru să mai citească o dată, dar literele prinseră să se amestece între ele ca un roi de musculițe negre.

— Iscălești, sau ce naiba? se înfurie anchetatorul.

— Un stilou, ceru Helmuth.

Iscăli și în aceeași clipă avu sentimentul că ieșise din captivitate. Se ridică în picioare. Victor Ghelmez îi strînse mîna și-l avertiză din nou:

— Bagă de seamă. Cobori în stradă, faci la dreapta și la stînga e bulevardul Dacia... Pe acolo trece autobuzul 47 care te duce pînă-n bulevard. Dar ce te învăț eu pe dumneata, cunoști Bucureștiul la fel de bine ca și mine. La revedere, și așteaptă primul semn din partea mea... Pînă atunci, fii atent...

Ghelmez îi înapoie actele, îl conduse pînă la ușă, îi mai strînse o dată mîna, îl urmări cum coboară treptele, apoi se retrase. Închise ușa și răsuflă ușurat, dar victorios.

— Ești nebun, Richard, îl dojeni, nu fără plăcere, femeia, ce-ai făcut tu acum este curată nebunie!

— Știu, Kitty, dar n-aveam încotro, înțelegi? Helmuth trebuia izolat, speriat, timorat, împiedicat să pătrundă primul în apartamentul lui von Krämer... Trebuie să-i fiu recunoscător lui „Boby" că mi-a dat de veste...

— Ești nebun, Richard!

— Știu, Kitty. L-am înnebunit însă și pe Helmuth... Uite ce-a semnat... Faimosul Hans Helmuth! Acum o să stea frumușel la hotel și o să aștepte un semn de viață din partea căpitanului de securitate Victor Ghelmez.

— Și dacă ar fi acceptat cealaltă variantă, adică plutonul de execuție, ce-ai fi făcut?

— Aș fi intrat într-o mare încurcătură... Uite, însă, că Helmuth e un băiat bun, n-a vrut să-mi dea prea multă bătaie de cap.

Richard Brooke izbucni în rîs:

— Vino în brațele mele, „tovarășă Mariana". Kitty cea mică și credincioasă... Vino să te sărut... Ți-ai jucat foarte bine rolul... Acum trebuie să te pregătești pentru celălalt rol.

* * *

Helmuth ieși din clădire. Înnoptase de-a binelea. În stradă avu senzația că cineva se luase după dînsul. Urmăritorul se topi în întuneric. Ajunse la stația de autobuz. În timp ce aștepta, veni un tînăr

care se prefăcea că nu-l bagă în seamă. Helmuth înțelese. Tînărul urcă după el în autobuz. Îl văzu făcînd un semn discret unui om mai în vîrstă și, cînd Helmuth coborî, omul acela mai în vîrstă coborî și el. Își dădea seama că este urmărit... că zeci de ochi îl priveau în același timp din toate părțile. Simți cum o placă de plumb i se așază pe creier. Grăbi pasul. I se păru că și „urmăritorii" făcură la fel. De-ar ajunge mai repede la hotel ! Capul îl durea îngrozitor. De ce puseseră pe urma lui atîția agenți ?

La hotel, portarul îl salută surîzîndu-i profesional, dar lui i se păru că omul ăsta știe de-acum tot ce i se întîmplase. Pesemne că Ghelmez îl avertizase : „Fii atent la cetățeanul de la 43 !". Pe coridor se întîlni cu femeia de serviciu. Aceasta, văzîndu-i fața pămîntie, crezu că omului îi este rău și se uită cu milă după dînsul. „De ce au nevoie de atîția urmăritori ?" se întrebă Helmuth disperat. Intră în cameră și se încuie pe dinăuntru. Da, mîini nevăzute îi cotrobăiseră în valiză. Totuși, arma era acolo. Nu i-o luaseră. De ce ? Auzi niște zgomote în balcon și stinse repede lumina. Se apropie de ușa balconului și o deschise brusc. Balconul era pustiu. Închise ușa la loc și se trînti îmbrăcat în pat. De cum închise ochii, văzu fața mare a lui Ghelmez surîzîndu-i sarcastic. „Bagă de seamă ! îl amenința, îți vom urmări fiecare mișcare !" Se zvîrcoli multă vreme. Un zgomot îi atrase atenția. Cineva umbla la ușă, forțîndu-i clanța. Se ridică în capul oaselor. Transpirase și cămașa i se lipise de spinare. Nu se mai auzea nici un zgomot. În schimb, un tablou de pe perete începu să se miște.

Hans Helmuth Wolff se mai chinui o vreme. Apoi se ridică din pat amețit de teamă, se duse la valiză și scoase de acolo un pistol cu amortizor de sunet.

... Îl găsiră mort, căzut pe covor. Miliția telefonă organelor din Brăila, iar de acolo se răspunse fulger : „În evidența orașului nostru numele cetățeanului Nicolescu T. Grigore nu figurează".

Richard Brooke — „Fantoma“ — cercetă încă o dată actele : era mulţumit de ele. Ştampila era perfectă. Actele îl recomandau cetăţenilor din Bucureşti drept un inspector al Spaţiului Locativ al oraşului, împuternicit să controleze apartamentele locatarilor. Controlă şi actele colaboratoarei sale — Kitty : prezentau aceeaşi autenticitate.

— Kitty !

— Da, dragul meu, sînt aici, răspunse ea, ieşind din baie.

— Eşti gata ? mai întrebă el, ridicîndu-se de la birou.

— Gata.

— Cu cine avem plăcerea ?

— Cu Ileana Duţescu de la Spaţiul Locativ, răspunse ea prompt, apropiindu-se de el. Mulţumită, iubitule ?

— Perfect, ia... actele de aici... şi nu uita cine sînt eu.

— Vai, tovarăşe Marinescu, se poate una ca asta... să uit un coşcogeamite inspector...

— Kitty, draga mea, îmbracă-te sobru. Asta-i caracteristică femeilor comuniste — sobrietatea, o sfătui el. Avem o misiune grea.

— Ştiu, Richard, vorbi ea înţelegătoare, apropiindu-se de el. M-am rugat Sfintei Maria să ne ajute. Nu rîde, Richard ! Ţii minte, atunci...

Brooke n-o lăsă să termine. Tema asta îl plictisea. Cunoştea marea ei slăbiciune pentru Sfînta Maria.

— Mi-aduc aminte... Hai, grăbeşte-te, Kitty. Eu cobor şi te aştept jos, în colţ.

Îşi strînse hîrtiile de pe birou într-o servietă ponosită. Făcuse rost de cîteva coli speciale, oficiale, pe care se treceau dimensiunile spaţiului, de un metru de tîmplărie şi le băgă în servietă. Apoi ieşi

— Grăbește-te, Kitty.

În stradă, cît timp o aștepta pe Kitty, își revăzu în gînd planul. Pe strada R, în apartamentul care aparținuse în anii războiului lui von Krämer, locuia acum familia unui sinistrat — Sandu Dima — profesor universitar. Apartamentul alcătuia, de fapt, o vilă pentru o singură familie, iar imobilul, din punctul ăsta de vedere, contrasta cu celelalte clădiri care aveau mai multe etaje. Brooke se interesase și aflase cîteva date importante: în fostul apartament al lui von Krämer locuiau acum șase persoane: Sandu Dima, soția lui, cei doi copii, mama lui Dima și o femeie de serviciu. Cei doi soți erau plecați la Bușteni, în concediu, cu copiii. Casa rămăsese în grija bătrînei care, avea sau nu trebuință, pleca de dimineață la piață după cumpărături și se întorcea acasă după ora nouă. Brooke își fixase prima recunoaștere după această oră și era convins că va izbuti. De altfel, acțiunea decisivă se cerea organizată în zilele cît Sandu Dima se găsea în concediu.

— Sînt aici, tovarășe Marinescu, raportă Kitty cochet.

Brooke îi aruncă o privire de om îndrăgostit; ochii lui reci și cenușii se îmbunară parcă. Într-adevăr, Kitty se îmbrăcase sobru. O fustă albă de doc și o bluză ușoară de culoarea cerului. Ea însă fiind înaltă, suplă, pînă și în toaleta ei sobră căpăta o anumită distincție.

Luară autobuzul și călătoriră în tăcere pînă la Piața Romană. De acolo porniră pe jos. Kitty pășea lîngă Brooke și-l admira cu coada ochiului. Îl cunoștea de mulți ani, îl revedea la mari răstimpuri, însă, de fiecare dată, o cucerea calmul și marea sa stăpînire de sine. Toată ființa lui degaja putere, liniște, siguranță. Știa că el are de trecut un examen greu și era convinsă că va reuși.

— Ți-e teamă, Kitty? o întrebă el în șoaptă.

— Nu, cînd sînt cu tine nu mi-e teamă de nimic.

— Îţi mulţumesc... Să nu faci decît ceea ce-ţi spun eu... Ai înţeles ?

— Da, dragul meu.

Ajunseră pe strada R. în jurul orei zece. Tei bătrîni străjuiau cartierul. Mergeau acum ca doi funcţionari aflaţi în interes de serviciu. Casa lui Dima părea nu o clădire, ci un cub enorm, îmbrăcat în iederă. Brooke deschise o portiţă de fier forjat şi intră urmat de Kitty. Urcară apoi cîteva trepte şi se opriră în dreptul unei uşi din lemn masiv, de nuc. Brooke sună, iar după un minut sau două, bătrîna deschise. Se uită curioasă la ei şi-i întrebă ce doresc. Avea o voce blajină, obosită parcă. Trebăluise pesemne, căci capotul ei răspîndea un miros de ceapă prăjită.

— Sîntem de la Spaţiul Locativ al Capitalei, se prezentă Brooke cu un zîmbet prietenos care o cuceri pe bătrînă. Nu de la spaţiul raional, ci de la Capitală, sublinie el.

— Şi ce doriţi ? mai întrebă bătrîna, aruncîndu-i o privire şi lui Kitty.

— Venim într-o problemă importantă. Să vă arătăm mai întîi legitimaţiile noastre...

— Intraţi, vă rog în casă, îi pofti bătrîna. Poftiţi !

Intrară într-un hol destul de strîmt, de acolo trecură într-o sufragerie mobilată în stil florentin. Se opriră în dreptul mesei lungi, împrejmuită de opt scaune. Brooke îşi puse servieta pe masă şi-i întinse bătrînei legitimaţiile.

— Trebuie să facem nişte măsurători... Ne iertaţi de deranj... Trebuie, ce să facem ? Vedeţi dumneavoastră, vor începe acu, lucrări mari... de supraetajare... şi s-ar putea, nu ştim încă, să vedem...

Bătrîna le înapoie legitimaţiile. Nu-şi ascunse faptul că era nemulţumită. Prea mult mai bat capul şi ăştia de la Spaţiu. Abia în toamna trecută au tot măsurat. Le trebuiau, cică, date exacte pentru noul contract de închiriere.

— Bine, se învoi ea, apucaţi-vă de lucru.

Ridică storul de la o fereastră şi în sufragerie se revărsă lumina limpede a zilei.

— Ne permiteţi să lucrăm la masa asta ? întrebă Kitty.

Bătrîna aprobă, dînd din cap. Se uită lung la cei doi funcţionari ; din servietele lor ieşiră creioane, linii, radiere, coli de hîrtie pe care ea le mai văzuse la nişte măsurători anterioare.

— Da' cum e cu supraetajarea asta ? se interesă bătrîna.

„Inspectorul", pregătindu-şi metrul de tîmplărie, răspunse arătîndu-se preocupat de sarcina ce o îndeplinea :

— Ei, tovarăşă, e o problemă complicată... Deocamdată se tatonează... se inspectează... rezistă casa, nu rezistă ?

— Şi-o să ne mai pună un etaj ?

— Dacă temelia nu permite, atunci... Da' mai e pînă atunci, calcule, măsurători... Începem cu holul, se adresă Brooke lui Kitty.

Se îndreptă spre hol. Bătrîna i-o luă înainte şi aprinse lumina. Brooke cercetă holul şi începu să măsoare dictînd :

— Lăţimea un metru şaptezeci şi cinci... lungimea : doi metri... Uşa principală, uşa ce dă în sufragerie...

Şi, în timp ce măsura şi dicta, Kitty desenă schema apartamentului la dimensiunile unei scări dinainte stabilite... Dar Brooke cercetă cu acest prilej, foarte atent, fiecare colţişor în parte, unde şi ce tablouri atîrnă pe pereţi... Îşi ştergea des fruntea transpirată. Bătrînei i se făcuse milă de ei. Se duse la bucătărie şi se întoarse cu dulceaţă şi apă rece de la gheaţă.

— Ce mobilă frumoasă ! admiră Kitty.

— Da, e foarte frumoasă, fu de acord bătrîna. Şi dintr-o dată limba i se dezlegă, deveni mai binevoitoare. Aici a stat un neamţ, un hitlerist... o mare căpetenie... A stat, tovarăşi, de unul singur în toată casa. Mă întreb cum de n-a înnebunit ? Să

stai singur cuc! La 23 August, hitleristu' a fugit, casa a rămas poporului... Pe noi ne-au bombardat nemții. Apoi, am primit casa asta... cu tot cu mobilă...

Bătrîna vorbea mult. La început nu i-a plăcut nici locuința, nici mobila, pe urmă s-a obișnuit.

— Nimic nu-i mișcat din casa asta... Așa cum am găsit-o, așa a rămas. Numai camera copiilor am mai amenajat-o...

Brooke măsura într-una, trecînd dintr-o cameră într-alta. Dicta, iar pe colile lui Kitty se împlinea planul apartamentului. Aproape în fiecare încăpere atîrna cîte unul sau două tablouri în ulei. Brooke avu posibilitatea să le cerceteze, să se uite în spatele lor, să vadă dacă nu cumva descoperă prezența vreunui seif. Treaba asta începuse să-l plictisească, ar fi lăsat-o baltă și ar fi revenit a doua zi, dar miza acțiunii era mult prea mare ca să plece. Știa că, după îndeplinirea misiunii, se va retrage, va trece în rezervă. Avea și el dreptul la odihnă. Va călători mult și-și va scrie memoriile. Măsuratul și efortul lor i se păreau acum inutile. „Von Krämer a fost un idiot! A conceput nu o operație, ci un joc pentru copii. Mult mai trăncănește și bătrîna asta!"

— Aici ce e?

— Camera mea, răspunse bătrîna.

— Putem intra?

— Cum să nu, dragii mei, intrați!

Brooke deschise ușa și în aceeași clipă făcu o descoperire care-l îndemnă să creadă că efortul său va fi răsplătit din plin. Pe un perete, deasupra unei măsuțe bătrînești, atîrna o fotografie mare, înrămată elegant, a artistei Any Ondra.

— Nu cumva este artista Any Ondra? întrebă Brooke, în vreme ce chipul său bărbătesc și energic se lăsă înmuiat de un surîs copilăresc.

— Ea e! Fotografia asta stătea într-alt loc... în bibliotecă, pe birou. Ginerele meu a vrut s-o arunce, eu însă nu l-am lăsat. L-am rugat să mi-o dea mie...

Eu am văzut o mulțime de filme cu dînsa... A fost o artistă foarte drăgălașă.

Brooke se apropie. Any Ondra zîmbea șăgalnic, cu capul lăsat puțin pe spate, arătîndu-și dantura albă, superbă.

— A, dar are și un autograf ! Ce scrie oare ?

— Am întrebat și eu odată pe cineva ce scrie... Nu mai țin minte ce mi-a spus... O amintire sau așa ceva... Știți, ea a fost la București în urmă cu ani...

— Știu, zise Brooke și izbuti să descifreze scrisul actriței germane : „Să-ți amintești mereu aceste versuri..., Any". Ce zici, tovarășe Dutescu, frumoasă femeie !

— A fost !

— Ei, zise bătrîna, toți ne trecem.

Brooke era convins că ăsta era tabloul de care pomenise von Krämer în clipa morții. Acum nu se mai îndoia că fotografia din față ascunde taina operației „A.O. 3".

— Tovarăși, îmi permiteți să mă uit mai aproape... Artista asta îmi amintește de tinerețea mea... de unele zile...

— Nu te știam și sentimental, tovarășe Marinescu, îl ironiză Kitty.

Bătrîna scoase tabloul din cîrlig și i-l dădu „inspectorului". Îi plăcea cum se minunează acest bărbat înalt, frumos, de existența unei asemenea fotografii.

„Ce fac, gîndea Brooke admirînd-o pe Any Ondra, cum intru în posesia fotografiei... Aici, între fotografie și carton, von Krämer și-a ascuns marea lui taină. Simplu, dar ingenios... Tabloul trebuie desfăcut încet, cu precauție... Întîi ramele... Îmi pierd timpul cu tot felul de divagații. Cum intru în posesia fotografiei ? Cu bătrîna nu se cade să mă pun rău... Poate că mîine trebuie să revin... să caut... Trebuie să obțin fotografia fără scandal, fără zgomot". Înapoie tabloul, oftă. Spuse :

— O fotografie rară, doamnă. Ce n-aş da să am şi eu o copie ! La lucru, tovarăşă Duţescu.

Continua măsurătorile. Avea nevoie de ele, avea acum nevoie să cunoască apartamentul pînă în cele mai neînsemnate amănunte. După o muncă asiduă de mai bine de două ceasuri, planul locuinţei se afla în mîinile lor. Kitty lucrase excepţional şi Brooke îi mulţumi printr-o strîngere uşoară a mîinii. Începură să-şi strîngă hîrtiile, să le bage în servietă, cerînd scuze bătrînei pentru deranj. Apoi, Brooke, cuprins subit de un val de melancolie, spuse :

— Mi-a rămas inima la fotografie... Îngăduiţi-mi s-o mai văd o dată.

— Ei, tovarăşe, te pomeneşti că eşti şi căsătorit, glumi bătrîna. Poftesţe !

Brooke nu-şi ascunse tristeţea. Se uita la Any Ondra ca la femeia visurilor sale. Oftă :

— Dacă aş avea o copie... Tovarăşă, sînt cam îndrăzneţ... V-aş da oricît... să mă lăsaţi să fac o copie... O copie, doamnă ! V-aş lăsa garanţie orice... Legitimaţia mea de inspector, buletinul. O zi, două, să fac o copie... O s-o aduc înapoi intactă... Zău, tovarăşă !

Vorbea cald, rugător, că ţi se rupea inima ascultîndu-l. Bătrîna nu rezistă acestui atac. Se învoi. Dădu fotografia, luînd în schimb buletinul de identitate al inspectorului.

În stradă, Brooke nu se mai putu stăpîni. Cuprinse umerii lui Kitty, o strînse puternic, sărutînd-o pe obraz.

— Ai înnebunit, Richard ? îl îndepărtă ea obosită.

Acasă se apucă de îndată de lucru. Desfăcu atent tabloul şi, după căutări răbdătoare, făcu o descoperire senzaţională : pe o coală de hîrtie japoneză, von Krämer desenase cu cerneală simpatică o parte din încăperile apartamentului şi locul unde se afla ascunsă arhiva...

În culmea fericirii, Brooke lansă încă în seara aceleiaşi zile un mesaj.

Mesajul lansat de „Fantomă“ în seara zilei de 22 iulie fu interceptat de posturile de goniometraj ale Securităţii de stat. Calculele stabiliră locul emisiunii undeva într-o pădurice din apropierea Capitalei. Cercetările fulger la faţa locului nu dădură nici un rezultat.

Maiorul Panait primi textul descifrat al mesajului la o oră cînd colaboratorii săi Frunză şi Lucian se aflau la dînsul. Discutau despre tăcerea dentistului Romanescu, despre faptul că „oaspetele“ lui „Leonard Olariu“ încă nu sosise. Se opriră din discuţie. Panait citi documentul, mai întîi în gînd, apoi cu glas tare :

„Către Boby. Urgent. Am nevoie de un ajutor. Indică-mi un om. Urgent. Sînt la un pas de victorie. Fantoma“.

Cei doi îl văzură pe maior încruntîndu-se. Se ridică apoi furios de la birou şi începu să se învîrtească cu paşi mari prin încăpere.

— Înţelegeţi, e la un pas de victorie... Dar nu-şi poate îndeplini misiunea... Are nevoie de un ajutor. Cere să i se indice un ajutor. Acţionează, acţionează, iar noi nu izbutim să-l dibuim...

Deodată, maiorul se opri din mers şi se uită îngîndurat la colaboratorii săi :

— Băieţi, am o idee. Trebuie să riscăm... N-avem altceva de făcut...

Trecu vesel la masa de lucru şi începu să-şi expună ideea.

26 APARE UN VÎNZĂTOR DE FLORI

„Fantoma“ se trezi în zori. Kitty dormea. Trecu în vîrful picioarelor în bibliotecă. Închise uşa în urma sa. Lumina cenuşie a zorilor pătrundea în încăpere printr-o fereastră nu prea mare şi acoperită de o perdea. Dincolo de zidurile încăperii,

orașul începea să se trezească : se auzea de departe zgomotul unor tramvaie.

Brooke scoase dintr-un dulap un aparat de radioemisie și recepție și-l așeză pe birou. Se uită curios la aparat, căscă, își frecă pieptul păros, apoi se așeză pe scaun. Răsuci un buton. Se uită la ceas. Mai avea cinci minute pînă la lansarea semnalelor. Căscă din nou și se gîndi că intrase, cum îi plăcea să-și spună, pe „ultima turnantă". Peste o zi, două, misiunea va fi îndeplinită. Totul însă mai depindea și de răspunsul ce avea să-l primească de la Boby. Avea nevoie de un om, de un ajutor de nădejde. Nu-i plăcea în misiunile deosebite ce i se încredințau să lucreze cu mulți oameni. Își pusese multe speranțe în Romanescu, dar el a picat, nu mai e și nu l-a trădat. Ba, dimpotrivă, i-a semnalat primejdia. Pe Kitty n-o putea folosi în ceea ce-și propusese să facă. Pentru a depista ascunzătoarea casetei lui von Krämer avea nevoie de un bărbat. În afară de Romanescu și Kitty n-avea nici o altă legătură.

Se uită la ceas : așteptă ca secundarul să ajungă în dreptul orei douăsprezece, după care lansă patru semnale scurte care pentru „Boby" însemnau : „Te ascult". Trecu pe recepție, apucă creionul și rămase în așteptare. Ceva mai tîrziu, încăperea se umplu de sunetele tainice ale unui post de radio. Brooke notă, descifrînd direct textul : „Bravo, Richi... La florăria Codlea de pe bulevardul Magheru lucrează ca vînzător un om al nostru. Întrebi : „Cine-i tovarășul Cazan ?" și îi spui : „Vin din partea lui Boby". Îți va răspunde : „Îmi pare bine. Cu ce flori vă pot servi ?" Ai încredere. Te va ajuta. Succes. Te așteptăm. Boby".

Sunetele pieriră. Liniștea în încăpere se refăcu. Brooke închise aparatul și rămase cu ochii ațintiți pe coala de hîrtie. Citi, memoră, zîmbi misterios unui gînd. Se ridică. Ascunse aparatul în dulap. Apoi luă textul mesajului, îl rupse în bucățele mici pe care le aruncă la toaletă. Reveni în dormitor, tot

în vîrful picioarelor, și se culcă lîngă Kitty. Simțindu-l în somn, femeia murmură ceva, se strînse lîngă dînsul, fără să se trezească.

* * *

Brooke cunoștea florăria Codlea. Nu o dată trecuse prin fața vitrinelor ei și admirase niște orhidee. Ba, dacă-și amintea bine, într-o zi intrase și ceruse cîteva garoafe. Simțise nevoia unor flori în camera de hotel unde locuise cîndva.

Soarele ardea iternic. În ciuda arșiței, bucureștenii umpluseră trotuarele. Era un du-te vino, ca-n ajunul unei mari sărbători. Brooke se opri în fața florăriei. Se uită atent în stînga și-n dreapta sa. Nu observă nimic neobișnuit. Înaintă apoi spre vitrină; părea că-l interesează aspectul unor coșulețe cu flori. De fapt, iscodea magazinul. În afară de o tînără vînzătoare, nostimă din pricina unor gropițe care-i punctau obrajii ori de cîte ori zîmbea, mai văzu un bărbat voinic, îmbrăcat într-un halat alb, care vorbea cu două cliente : „Ăsta e !" își zise. Vînzătoarea trecuse la casă și se apucase să glumească cu casierița. Brooke intră și se îndreptă direct spre vînzător. Acesta tocmai terminase cu cele două cliente și-l întrebă politicos :

— Ce doriți ?

— Cine-i tovarășul Cazan ? întrebă Brooke.

— Eu.

— Vin din partea lui Boby.

Vînzătorul se lumină la față ca la aflarea unei știri pe care o așteptase multă vreme.

— Îmi pare bine. Cu ce flori vă pot servi ?

— Aș vrea să aleg, răspunse Brooke, arătîndu-se și el bucuros de întrebarea vînzătorului.

Cazan ieși de la teighea și trecu cu noul său client lîngă vitrină.

— Am niște garoafe foarte frumoase... Sau gura leului... Priviți ce culori... Cu ce vă pot fi de folos ?

Brooke se aplecă să vadă niște flori și șopti :

— Trebuie să stau de vorbă cu dumneata. Apoi cu glas tare întrebă : orhidee nu mai aduceți ?

— Nu, de mult... În toamnă însă cred c-o să avem... Magazinul se închide la unu, așteptați-mă la „Dalles" în față... Deci cu ce vă servim ?

— Îmi pare rău, dar aș fi vrut niște orhidee.

Brooke ieși. Nu se depărtă de florărie. Își alese un loc de unde izbutea să țină magazinul sub observați. Vînzătorul își vedea mai departe de ale sale, liniștit, respectuos, ca și cînd n-ar fi primit vizita nimănui. „Tipul e simpatic !" își zise Brooke. „Să văd însă de ce o fi în stare !" Pînă la închiderea magazinului mai erau două ceasuri. Intră într-un cinematograf, urmări cu interes un film franțuzesc, iar la ora unu fix se ivi la locul întîlnirii.

Cazan nu întîrziase prea mult. Brooke îl văzu de departe și-și spuse că vînzătorul trebuie să fie de vîrsta lui. Avea un mers de sportiv și asta-l bucură. Îi ieși în întîmpinare. Își strînseră mîinile și o porniră unul lîngă altul. Brooke era mai înalt și mai voinic decît Cazan.

— Eu zic să intrăm la berăria asta de aici ! propuse vînzătorul de flori.

— N-am nimic împotrivă.

Intrară într-o grădină și se așezară la o masă mai retrasă. Cazan fu primul care deschise vorba :

— Cu ce vă pot fi de folos ? Întrebarea răsunase grav, serios, și lui Brooke i se păru că omul din fața sa se arăta altfel decît îl cunoscuse în magazin... Asta este rostul meu în București... Să-i ajut pe ai noștri în anumite împrejurări. Așa că vă rog... să nu pierdem timpul...

Lui Brooke îi plăcu tonul oficial și autoritar al lui Cazan — vînzătorul de flori. Li se aduse berea, cioc-niră.

— Iată despre ce este vorba, începu Brooke să povestească după ce goli jumătate de halbă.

Relată în cuvinte puține ce aștepta de la dînsul. Acțiunea era periculoasă, iar Brooke sublinie acest adevăr mai mult decît se cuvenea, vrînd să vadă

cum va reacționa Cazan. Acesta însă îl ascultase ca și cînd Brooke nu i-ar fi cerut să-și riște libertatea sau chiar viața, ci i-ar fi cerut un buchet de flori.

— Da, răspunse Cazan în cele din urmă, dificilă chestiune. Duse halba la gură, bău, apoi continuă. Înțeleg... înțeleg... trebuie să vă ajut... sînt obligat s-o fac. În sfîrșit, conștiința mi-o cere... Și apoi, Boby este pentru mine ceea ce este și pentru dumneata.

Rămaseră încă multă vreme și discutară amănuntele acțiunii.

* * *

Ultimul atac și cel decisiv trebuia dat într-o joi după-amiază. Planul stabilit de Brooke era simplu. La orele patru și jumătate, femeia de serviciu va fi plecată — ziua ei liberă. Bătrîna va fi singură în toată casa. Ei vor suna la ușă. Bătrîna le va deschide Ea doar îi cunoștea de-acum pe „tovarășul inspector". O vor imobiliza și nestingheriți de nimeni vor începe, pe baza schemei lăsate de von Krämer, căutarea casetei.

Așa și făcură. La orele patru și jumătate după-amiază, după ce constatară plecarea femeii de serviciu (îi pîndiseră plecarea), sunară la ușa locuinței lui Sandu Dima. Bătrîna le deschise :

— A, tovarășul inspector, exclamă ea bucuroasă. Ați venit iar pe la noi. Poftim !

Brooke și „florarul" rămaseră în vestibul pînă ce bătrîna încuie ușa. Apoi o urmară spre sufragerie. Spionul intră primul și, în aceeași clipă, încremeni. Văzu un ofițer de securitate ridicîndu-se de la masă.

— Bine ați venit, mister Brooke ! îl întîmpină ofițerul aruncîndu-i un zîmbet batjocoritor.

„Nu, nu se poate, gîndi Brooke, nu e el. Pe acela l-am împușcat eu, cu mîna mea ! Nu, am halucinații". Observă însă că bătrîna se dădu la o parte ca să-i facă loc ofițerului. Instinctiv, Brooke vru să se retragă. Îl opri însă glasul „vînzătorului de flori".

— Stai ! Sus mîinile !

Simţi în coastă apăsarea unui revolver şi înţelese că nu aiurează, că-i pierdut. Ridică anevoie mîinile. Lucian se apropie de el şi, cu acelaş surîs pe buze, îi spuse :

— Mister Brooke, în numele legii eşti arestat ! Mă bucur că m-ai recunoscut !

27 SFÎRŞITUL „FANTOMEI"

Romanescu intră în biroul maiorului Panait şi-i salută respectuos pe cei trei ofiţeri de securitate. Ultimele zile îl îmbătrîniseră ; nu se mai ţinea semeţ ca odinioară. Pungile de sub ochi deveniseră şi mai evidente. Se opri în mijlocul încăperii, mirat la vederea celor cîteva scaune goale puse parcă anume în faţa biroului. Atît maiorul cît şi colaboratorii lui erau bine dispuşi şi această constatare îl tulbură şi-i umplu inima de presimţiri ciudate :

— Şezi, domnule Romanescu.

I se arătă un scaun, primul din cele patru care alcătuiau un semicerc în jurul biroului lui Panait. Se aşeză încet şi temător de parcă ar fi bănuit că dintr-un minut într-altul scaunul va sări în aer.

— Domnule Romanescu, eu, de felul meu, sînt un om care mă ţin de cuvînt. La ultimul interogatoriu ţi-am promis că în curînd îl vei vedea aici şi pe mister Richard Brooke.

Faţa gălbejită a dentistului se schimonosi într-un surîs care se voia ironic.

— Pe oricine, numai pe Richard Brooke nu. Contraspionajul hitlerist l-a căutat ani de zile şi n-a izbutit. O să izbutiţi dumneavoastră ! Să fim serioşi ! Şi trebuie să recunoaşteţi că spionajul hitlerist...

Panait se uită amuzat la Lucian şi Frunză, apoi deschise dictafonul :

— Să fie adus arestatul Richard Brooke !

— Oricine, numai Richard Brooke nu... Contraspionajul hitlerist l-a arestat de patru ori și tot de atâtea ori s-a constatat că nu era Richard Brooke... De aceea i se spune „Fantoma", apare și dispare... O „fantomă" să fie arestată ?

Ușa se deschise. În încăpere fu introdus Richard Brooke. Îl văzu pe Romanescu, dar nici un mușchi al feței nu se clinti. Romanescu izbucni într-un hohot de rîs. Rîdea și se bătea cu palmele peste genunchi. Printre hohote, anchetatorii auziră :

— Asta-i Brooke ? ...Asta-i ? Ha, ha, ha, ăsta nu-i Brooke, domnilor ! Nu-i Brooke. Ha, ha, eu v-am spus... Pe toți îi puteți prinde, numai pe Brooke nu... Asta nu-i Brooke !

— Încetează odată, idiotule ! izbucni „Fantoma". Romanescu se opri brusc din rîs.

— Cum îmi vorbești așa ? se indignă dentistul. Pentru ce, mister Brooke mă jignești ? Pentru că am fost gentlemen și am vrut să te scap ?

— Cetățene Romanescu, întrebă Panait, recunoști în persoana dumnealui pe Richard Brooke ?

— Da, recunosc, mărturisi Romanescu, lăsîndu-și capul în piept.

— Mulțumesc ; zise Panait satisfăcut. Apoi se adresă dictafonului : Arestatul Romanescu să fie luat de aici.

Intră un plutonier și-i făcu semn dentistului să se ridice și să-l urmeze. Romanescu se supuse. Îndreptîndu-se spre ieșire, trecu pe lîngă Brooke. Se opri pentru o clipă, șuieră printre dinți un : „Ticălosule !" apoi ieși cu pași grăbiți.

— Luați loc, domnule Brooke.

Spionul se așeză și, uitîndu-se nu fără curiozitate la cei din jur, întrebă de parcă s-ar fi pomenit la un cocteil și nu la o anchetă :

— Cu cine am onoarea ?

— Cu maiorul de securitate Panait. Pe dumnealui ați avut de-acum plăcerea să-l cunoașteți... Este locotenentul major Lucian Viziru... cel pe care ați

vrut să-l împușcați în casa lui Leonard Olariu și, precum bine vedeți, n-a murit... Celălalt ofițer este locotenentul major Frunză, un alt colaborator al meu...

Spionul se uită admirativ cînd la unul, cînd la celălalt...

— Îmi dați voie, eu sînt Richard Brooke... Colonelul Richard Brooke, se prezentă el, ca și cînd ar fi vrut să sublinieze ideea : Vă dați seama pe cine ați pus mîna ? ! N-am de gînd să vă mai dau bătaie de cap. Vă voi răspunde la toate întrebările cu o condiție însă... una singură. Se uită în ochii maiorului să vadă dacă este dispus sau nu să-i primească condiția.

— S-o ascultăm, se învoi Panait și, tot iscodindu-l pe acest celebru spion, își aminti că Lucian îi reținuse semnalmentele și că le reținuse exact.

— Iată, domnilor ofițeri, în ce constă condiția mea. Așa cum am mai declarat, voi răspunde la toate întrebările. Înainte de toate, însă, aș vrea să-mi explicați cum de ați izbutit să mă prindeți într-un moment cînd eram mai aproape ca oricînd de victorie ?

— Cu plăcere, domnule Brooke. Schimbul de mesaje dintre dumneata și „Boby" a fost interceptat și descifrat de noi... Iată-le aici... Panait ridică de pe birou un dosar și i-l arătă. Sînt toate. Nu ne-am mulțumit numai cu descifrarea lor, ci am studiat și particularitățile emisiunii. Am stabilit astfel că emisiunile erau precedate de patru semnale scurte. Ale lui „Boby" la fel. Am stabilit că dumneata îți lansai mesajul seara, la orele 21,30 și așteptai răspunsul în zori, la orele 5. Au fost și cazuri cînd „Boby" nu ți-a răspuns. Ultimul dumitale mesaj, în care cereai ajutor, ne-a indicat nouă că te apropii de „obiectul" din strada R. și dacă nici acum nu te prindem, ne scapi, așa cum ne-ai mai scăpat. Atunci, așa cum o cer uneori treburile noastre, am mers la mărele risc. Am hotărît să i-o luăm lui „Boby" înainte. Am fost mai operativi decît „șeful" dumi-

tale și ți-am trimis în cale un „florar"... care să-ți dea o mînă de jutor. Momeala a prins. Celebrul Richard Brooke a apucat cîrligul undiței.

Pe fața mare și expresivă a spionului apărură pete mari de roșeață. Se încruntă, de parcă s-ar fi miniat pe o ființă nevăzută. O pleoapă începu să i se zbată nervos și maiorul observă acest lucru.

— Domnilor, zise Brooke, vă stau la dispoziție, aștept întrebările dumneavoastră. Voi răspunde la toate. Am patruzeci și patru de ani. De mai bine de douăzeci și patru de ani sînt ofițer de informații. Spionajul a fost și va rămîne pasiunea vieții mele. Primejdia o trăiesc la cea mai înaltă tensiune și-mi creează stări sublime. M-am împăcat de mult cu gîndul morții. Știu cum se pedepsește spionajul. Istoria este plină de exemple. Cei mai mari „ași" și-au încheiat socotelile în fața plutonului de execuție. Mi-am băgat în cap că nu pot fi prins, dar, în același timp, mi-am spus: îmi voi scoate pălăria în fața celui care se va dovedi superior mie. Ați dovedit-o. Sînt un gentlemen, domnilor, și mă țin de cuvînt.

— Gentlemen! Nimic de zis. Un „gentlemen" ucigaș, constată Panait cu ironie.

— Știu la ce vă referiți. Da, în cariera mea am și ucis. Am tras fără să ezit ori de cîte ori a fost nevoie.

— Cu ce scop ați fost trimis în Republica Populară Romînă?

— Am acționat în Romînia de foarte multe ori... cu misiuni speciale. Nu mi s-au încredințat niciodată fleacuri. De astă dată am fost trimis cu scopul de a da de urma fostei rețele hitleriste de spionaj din țara dumneavoastră, de a afla unde a fost ascunsă arhiva lui von Krämer, șeful serviciului hitlerist de spionaj din Romînia.

— Cum ai izbutit să dai de urma rețelei?

— Se știa că von Krämer și-a organizat rețeaua. Se știa că reorganizarea s-a făcut în cadrul „Operației A.O.3.". Adică „Operația Any Ondra". Treiul

din coadă a rămas pentru mine o taină. Cheia operației la fel : locul unde Krämer și-a ascuns arhiva nu mi-era cunoscut. L-am aflat mai tîrziu. Precum se știe, von Krämer a murit ucis la 24 august de bombele aviației germane. Mi se încredințase o misiune grea, vă dați seama... Brooke se uită pe rînd la cei trei ofițeri de securitate. Din întreaga sa ținută se degaja un aer de mîndrie și orgoliu. Da, domnilor, mi s-a încredințat o misiune foarte grea.

— O țigară ? îl întrebă Panait, întinzîndu-i un pachet de „Carpați".

— Mulțumesc ! Luă țigara și maiorul își aminti din nou de semnalmentele reținute de Lucian: „Mîini mari, puternice, de sportiv". Trase fumul de țigară în piept, apoi se așeză mai comod pe scaun.

— Nu este pentru nimeni un secret, continuă spionul, că Gedlen, deși trece în momentul de față drept aliatul nostru principal, nu se dă îndărăt de la spionarea noastră. Agenții lui s-au strecurat și-n rîndurile noastre. Același lucru îl facem și noi. Depistarea arhivei lui von Krämer, Gedlen a început-o mai de mult. Am fost informați că agenții lui Gedlen ar fi identificat în persoana unui oarecare Leonard Olariu pe un vestit ofițer de informații, Siegfried, pe numele său adevărat Herman Braun. Pe „Siegfried" îl cunoscusem cîndva, în anii războiului. Am fost parașutat atunci în Romînia cu scopul de a-l convinge să lucreze pentru noi.

— În ce perioadă s-a petrecut acest fapt ?

— În primăvara anului 1944... cu cîteva luni înainte de 23 august. Am izbutit să am o întrevedere cu dînsul. Însă Braun ca și von Krämer, ca și Helmuth...

— Hans Helmuth Wolff ? îl întrerupse Panait.

— Exact ! au fost niște fanatici. Braun mai continua în zilele acelea să creadă în victoria Germaniei. Îmi vorbea ca și cînd Germania s-ar fi aflat nu în pragul prăbușirii, ci în cel al victoriei. A refuzat propunerea noastră. Acum urma să-l revăd,

să constat mai întîi dacă este unul și același cu Herman Braun. Trecuseră doar atîția ani

— Cînd și cum ați trecut granițele țării noastre ?

— În primăvara acestui an, la sfîrșitul lunii martie. Am fost lansat de pe un submarin. M-am folosit de o identitate falsă. În dosarele de evidență ale hotelurilor apăream drept un inginer din Brașov.

— Inginerul Leontin Șerban.

— Exact. domnule maior. La începutul lunii aprilie dădusem de urmele lui Leonard Olariu. Se schimbase mult, l-am recunoscut cu greu. Mi-am propus ca o vreme să-l urmăresc, să văd cu cine am de-a face dacă nu cumva a devenit omul Securității. Cu acest prilej am făcut o descoperire importantă, chiar senzațională Într-o seară, urmărindu-l, am ajuns în parcul Libertății. Acolo, a luat-o pe o alee mai dosnică. S-a așezat pe o bancă. După un timp, un individ s-a așezat lîngă el. Au avut amîndoi o discuție destul de lungă, în limba germană. Cuvinte răzlețe, fără un sens, ajungeau și pînă la mine. Deodată, am auzit o bufnitură și l-am văzut pe Braun ridicîndu-se și plecînd în grabă. Celălalt căzuse grămadă de pe bancă. Am înțeles atunci că Braun săvîrșise un omor. Am devenit și mai prudent. Nu-mi încetasem însă urmărirea. După un timp, a intervenit...

— ...crima din Parcul Ioanid.

— Da, a doua crimă m-a cam derutat. Nu știam ce trebuie să întreprind... Îmi permiteți încă o țigară ?

Luă țigara și și-o aprinse calm, cu mișcări degajate.

— Nu știam ce trebuie să întreprind. Mă chinuia întrebarea : Olariu e unul și același cu vestitul spion german „Siegfried“ ? Ce se petrecea cu el ? Trebuia să iau o hotărîre. Am aflat unde lucrează. L-am căutat la telefon. Nu i-am spus cine sînt, însă i-am spus că am să-i comunic ceva din partea unui vechi camarad de-al său. Mi-a fixat întîlnirea pe aleea

șahiștilor din Cișmigiu. N-am putut să nu constat că avea o slăbiciune pentru parcuri și alei. M-am dus la întîlnire înarmat...

— ...o armă cu amortizor de sunete, îl completă maiorul.

— Pentru orice eventualitate.

— Și n-ați regretat că ați luat-o ?

— Nu. Am fost amîndoi punctuali. El m-a recunoscut de îndată și acest lucru a însemnat pentru mine o confirmare că în fața mea se găsește vestitul „Siegfried". „A, mister Brooke !" m-a întîmpinat el. „Cum ai dat de mine ?" L-am cercetat mai atent. Nu mai era cel de altă dată. Părea un om distrus. Starea lui am pus-o pe seama celor două crime săvîrșite în ultimele două săptămîni și al căror martor ocular, fără să vreau, fusesem. M-a întrebat cu ce scop îl caut. I-am explicat. Mi-a surîs amar. La toate întrebările mele n-avea decît un răspuns : „Nu știu ! Nu știu !" N-a putut să mă convingă că nu știe nimic de operația „Any Ondra". Am hotărît atunci să-l șantajez. I-am spus că-l urmăresc de mai multă vreme și că l-am văzut săvîrșind cele două crime. Asta l-a înfuriat. Ochii i s-au umplut de ură și a dus mîna la armă. I-am luat-o înainte și n-am ezitat să-l împușc așa cum își împușcase și el amicii.

— Ce credeți că l-a determinat pe Braun să-și ucidă amicii ?

— Presupun că rețeaua organizată de Krämer urma să stea un timp la „conservare". Se pare că cei trei depuseseră un jurămînt pe altarul „Maii Germanii". Dacă în decurs de zece ani, Krämer nu va izbuti să restabilească legătura cu Braun și, prin el, cu ceilalți, atunci cei trei ar fi fost obligați de jurămînt să se sinucidă. Dar precum se vede, au întîrziat s-o facă. Atunci, Braun s-a hotărît să aducă la îndeplinire, nu după zece, ci după doisprezece ani, cerințele jurămîntului. Cu siguranță că dacă eu nu l-aș fi împușcat, Braun s-ar fi sinucis.

— Şi după ce l-ai împuşcat pe Braun, ce-ai făcut ?

— Simţind că lucrurile pot lua pentru mine o întorsătură neaşteptată am dispărut urgent din Romînia. Am plecat pe calea pe care sosisem.

— O barcă v-a dus în larg... Un submarin v-a aşteptat în afara apelor teritoriale romîneşti. V-aţi scufundat, iar barca a sărit în aer.

— Constat cu surprindere că aţi fost mereu pe urmele mele. Acum îmi dau seama... capcana pe care mi-aţi întins-o n-a fost o simplă întîmplare. M-am obişnuit să subapreciez capacitatea celor de la Securitate. Am considerat întotdeauna că profesiunea noastră nu poate fi practicată decît de o elită ofiţerească. M-am înşelat. Dacă prin absurd, m-aş regăsi în libertate şi aş fi pus să acţionez din nou pe teritoriul Romîniei, vă asigur că nu v-aş mai subaprecia. Vă rog să mă iertaţi, dar nobleţea mă obligă la o asemenea mărturisire...

— Nu numai nobleţea, domnule Brooke...

— Ce vreţi să spuneţi, domnule maior ?

— Vă mai obligă şi faptul că dosarul dumneavoastră este complet... Corpurile delicte sînt prezente. Martorii, la fel. Locotenentul major Viziru e în faţa dumitale. Mi se pare c-aţi avut cu dumnealui un mic diferend. L-aţi crezut mort. Iată, trăieşte... Un agent „inteligent", şi pe deasupra „gentlemen", nu poate să nu ţină seama de piesele care se găsesc la dosar şi care obligă, încheie Panait fără să-şi ascundă ironia vizibilă.

Lucian şi Frunză se uitau cu drag la şeful lor. Maiorul smulsese cu o singură mişcare, dar abilă, blazonul de nobleţe al spionului.

— Aveţi dreptate, recunoscu Brooke, nu fără o undă de amărăciune în glas.

— Care a fost motivul reîntoarcerii dumneavoastră în Romînia după asasinarea lui Braun ?

— Agenţii noştri strecuraţi în aparatul lui Gedlen ne-au informat că, totuşi, Gedlen a intrat în legă-

tură, după ce eu îl lichidasem pe „Siegfried", cu „Siegfried". Mie mi-a venit să rîd. Doar cu mîna mea îl lichidasem. Şefii mei s-au alarmat. Nu ne era indiferent cine va ajunge mai întîi la caseta lui von Krämer. Am primit din nou misiunea să plec în Romînia şi să lămuresc adevărul în cazul lui Herman Braun. Îl rănisem numai ? Se vindecase ? Agenţii lui Gedlen intraseră în legătură cu el ? Miza aruncată în joc era mult prea mare ca toate aceste întrebări să rămînă nelămurite. Am ajuns cu bine în Romînia. Prima chestiune am lămurit-o destul de repede. Mi-am dat seama că agenţii lui Gedlen intraseră în legătură cu un ofiţer de securitate. Brooke îi aruncă lui Lucian o privire rece, apoi urmă. Romanescu m-a ajutat mult. M-a ascuns în clinică o vreme...

— Patru zile !

— Da. Apoi eu i-am cerut să mă ducă în comuna T. Acolo am stat ascuns alte cîteva zile, în casa fostului negustor Niţă Troianescu. Romanescu trebuia să vină să mă ia. Aveam cu dînsul o înţelegere. Să-mi semnaleze primejdiile. S-a ţinut de cuvînt. De înapoiat însă nu mă mai puteam înapoia la Troianescu. Am ajuns la Bucureşti cu un vehicul ocazional şi mi-am găsit adăpost în apartamentul unei vechi colaboratoare de-a mea — Kitty Praporgescu, soţia inginerului Ion Praporgescu, mort într-un accident de automobil... De aici mi-am continuat cercetările în vederea găsirii casetei lui von Krämer. N-aş fi ajuns cu cercetările mele atît de departe, dacă n-ar fi intervenit... Hans Helmuth Wolff... Aţi auzit de el ?

Maiorul deschise dosarul şi citi cu glas tare textul mesajului prin care „Boby" îl încunoştiinţa pe Brooke de sosirea lui Helmuth.

— Helmuth a fost unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai lui von Krämer. Îl cunoscusem bine, îi urmărisem activitatea, îi întinsesem pe vremuri o cursă... văduva unui colonel care lucrase în timpul

războiului pentru noi. Femeia era frumoasă și Helmuth s-a prins. Așadar, eu îl cunoșteam, dar el nu mă cunoștea. Faptul că Hans Helmuth intra pe fir, mă neliniștea. Devenise limpede că omul lui Gedlen mi-o lua înainte. Era acum în joc onoarea mea. Trebuia să barez calea lui Helmuth. Eram convins că primul pas îl va face către locuința lui „Siegfried". Am presupus că-l va căuta la o oră cînd îl căutasem și eu. Ora cînd se întorcea de la slujbă. Trebuia însă să mai aflu cîte ceva despre Helmuth. Mi-am adus aminte de văduva colonelului și am hotărît să-i fac o vizită. Spre norocul meu, am găsit-o în vechea ei locuință. De la ea am aflat că după 23 august Helmuth a stat ascuns la dînsa sub masca unui emigrant polonez și că se căsătoriseră. Am aflat că, nu demult, Helmuth fugise din țară în Germania... Adunasem multe date despre Helmuth.

Brooke povesti apoi toată primirea pe care el o organizase în cinstea lui Helmuth, cum izbutise să-l păcălească, obligîndu-l să spună tot ce știa în legătură cu arhiva lui von Krämer.

— Prin el am ajuns în cîteva zile pe urmele casetei...

— Iar de acolo, aici, la noi, îl completă Panait. Sub ce nume se ascundea Helmuth ?

— Sub numele Nicolescu Grigore și locuiește la hotelul „30 Decembrie". Ne-am înțeles să aștepte un semn din partea mea.

— Cum ați spus ? Nicolescu Grigore ? Panait deschise sertarul biroului și căută o hîrtie. O găsi și după ce o citi, spuse : Hans Helmuth Wolff nu mai așteaptă nimic. S-a sinucis. Și-a tras un glonte-n cap.

— În meseria noastră se întîmplă și așa ceva, preciză Brooke cu cinism.

— Dumneata ai fi făcut-o ?

— Da ! Dar n-am mai avut cînd... Am obosit... Aș vrea să mă odihnesc... Se poate ?

Drept răspuns, Panait deschise dictafonul și ordonă scurt :

— Luați arestatul de aici !

Cînd intră plutonierul să-l ia, Brooke se ridică în picioare, salută respectuos și voi să iasă, dar se opri lîngă ușă :

— Domnule maior, știu că aici dumneavoastră sînteți cel ce pune întrebări. Totuși, v-aș ruga să-mi permiteți și mie niște întrebări ; vă mărturisesc fără ocol că spionajul mi-a intrat în sînge ca o otravă dulce. Vă rog să mă înțelegeți. Știu care sînt legile Romîniei, știu că nu pot evita în nici un chip rigorile lor. Și-mi voi primi pedeapsa. Totuși, v-aș ruga să aveți un pic de înțelegere pentru un spion bătrîn și viciat, și să-mi răspundeți : Ați găsit caseta ?

Maiorul zîmbi :

— Da !

— Și arhiva ?

— Da.

— Și ce însemnătate are 3 din coada inițialelor O." ?

„Că multe mai vrea să știe și acest „mister Brooke" gîndi Panait. Doar n-am să mă apuc acum să-l informez că „3" înseamnă, de fapt, cheia operației : Krämer ar fi urmat să țină legătura cu trei agenți — Brauner, Pröl și Hőffel. Aceștia, la rîndul lor, aveau să mențină legătura cu alți trei. Și așa mai departe". Răspunse, în cele din urmă, cu un aer grav :

— Domnule Brooke, treiul nu înseamnă altceva decît cele trei nopți de dragoste petrecute de Krämer în alcovul artistei Any Ondra.

— Stupiditate prusacă, aprecie Brooke. Domnule maior, vă rămîn recunoscător pentru acest act de încredere. Aș fi suferit mult de aici încolo, dacă n-aș fi aflat aceste amănunte. În fond, viciat cum sînt, pot să declar că din pricina acestor „amănunte" mi-am pierdut libertatea. Vă rămîn îndatorat și, dacă-mi veți permite, mă voi apuca să-mi scriu

memoriile. Un vechi vis de-al meu... Vă vor fi de folos. Adio, domnilor.

— La revedere, mister Brooke! insinuă Panait.

Rămaşi singuri, cei trei se priviră în tăcere. Maiorul Panait zîmbea obosit, în picioare. Surprinzîndu-i surîsul, lui Lucian i se umplu sufletul de o stimă nemărginită pentru omul din faţa sa. Frunză oftă şi spuse într-o doară:

— Ne-a cam dat de furcă acest „gentlemen" al „mantiei şi pumnalului"! Nu-i aşa, tovarăşi?

Octombrie 1962.

În Editura militară
vor mai apărea:

Petru Vintilă

ORAŞUL ÎNCERCUIT

Nicolae Tăutu

AŞA CUM A FOST

Theodor Constantin

CASA DE PE COLINĂ

Ion Grecea

LA PORŢILE SEVERINULUI

Lei 6